

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

65'inci Birleşim 30 Mart 2021 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	753
II.- GELEN KÂĞITLAR	755
III.- YOKLAMALAR	842, 843, 851, 852, 860
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	805
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>805:810</i>
1.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Ankara-İzmir arası ulaşım sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	805:806
2.- Van Milletvekili Abdulhat Arvas'ın, Van'ın düşman işgalinden kurtuluşunun 103'üncü yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması	807:808
3.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Irak Türkmenlerinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	808:810
	745

V.- AÇIKLAMALAR

810, 827, 833, 835,
850, 852, 857, 861, 864,
890, 894

- 1.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, Akçakoca-Düzce kara yolunda meydana gelen heyelana ilişkin açıklaması 810
- 2.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, 2011 depreminin ardından Van'da yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması 810
- 3.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, Gaziantep'teki bebek ölümlerine ilişkin açıklaması 811
- 4.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, diyetisyenlerin sorunlarına ilişkin açıklaması 811
- 5.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Uşak'a yapılan arıtma tesisi yatırımlarına ilişkin açıklaması 811
- 6.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, AK PARTİ iktidarında su konusunda yapılan yatırımlara ilişkin açıklaması 812
- 7.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, Sivas'a suyla ilgili yapılan yatırımlara ve Dünya Kupası Elemeleri'nde Türk Millî Takımı'na başarı dilediğine ilişkin açıklaması 812
- 8.- Bursa Milletvekili Atilla Ödünç'ün, çocuklara ve gençlere kütüphanelerden yararlanma alışkanlığını kazandırmamız gerektiğine ilişkin açıklaması 812
- 9.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, coronavirüs risk haritasına göre sağlık emekçilerinin fedakâr mücadelesinin iktidarın siyasi ikbaline kurban edildiğine ilişkin açıklaması 813
- 10.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, pandemi döneminde çiftçilerin borçlarının yapılandırılması gerektiğine ilişkin açıklaması 813
- 11.- Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, Akçagöl merasının AKP'li Sındırgı Belediyesi tarafından mera vasfından çıkarılarak jeotermal sera alanına dönüştürülmek istendiğine ilişkin açıklaması 813
- 12.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, pandemi nedeniyle esnafın yaşadığı sorunlara ilişkin açıklaması 814
- 13.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Kütüphane Haftası'na ilişkin açıklaması 814
- 14.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, İstanbul'daki su kirliliğine ve Balıkesir Bandırma'da yaşanan ambulans kazasında hayatını kaybeden 112 acil sağlık personeline Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması 814
- 15.- Konya Milletvekili Halil Etyemez'in, dış ticaret mesleki ve teknik Anadolu liselerine ilişkin açıklaması 815

- 16.- Osmaniye Milletvekili Baha Ünlü'nün, Şanlıurfa çiftçilerin sorunlarına ilişkin açıklaması 815
- 17.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, vefatının 101'inci yıl dönümünde Şahin Bey'i ve tüm şehitleri rahmetle andığına ilişkin açıklaması 815
- 18.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Afyonkarahisar Şuhut'ta inşa edilen Keşkek Evi'ne ilişkin açıklaması 816
- 19.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, hemşirelerin sorunlarına ilişkin açıklaması 816
- 20.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, mısır ithalatının bereketli Anadolu topraklarına ihanet olduğuna ilişkin açıklaması 816
- 21.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Irak Türkmen Cephesi Başkanı Erşat Salihi'nin istifa ettirilmesinin Türkiye için doğru olmadığına, bazı koroların isminden "Türk" ibaresinin çıkarılmasına, "Türk" isminin zihinlerden ve gönüllerden silinmesi konusunda sistemli bir politika yürütüldüğüne ve Türk milleti var olduğu müddetçe "Türk" adının yaşayacağına ilişkin açıklaması 817:818
- 22.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Kütüphane Haftası'na, Ülkü Ocakları Eğitim ve Kültür Vakfının bünyesinde bulunan Stratejik Araştırmalar Biriminin hazırladığı İklim Krizi ve Türkiye Raporu'na, Güney Kıbrıs Rum kesiminde bir camiye yapılan saldırıyı lanetlediklerine, 1821 Mora ayaklanmasında hayatını kaybedenlere rahmet dilediklerine, Eren-12 Güleşli Operasyonu'nun hayırlara vesile olmasını temenni ettiklerine, Irak Türkmen Cephesi Lideri Erşat Salihi'ye bugüne kadarki mücadelesi için teşekkürlerini sunduklarına ve isimlerinden "Türk" ibaresi çıkarılan bazı koroların isimlerinin tekrar düzeltildiğine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yapılan açıklamaya ilişkin açıklaması 818:820
- 23.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Mahir Çayan ve 10'ların katledilmesinin yıl dönümüne, 130 duruşmadan sonra sonuçlandırılan Hrant Dink davasının kendileri için kapanmadığına, öğretmen ve öğrencilerin coronavirus riskiyle karşı karşıya olduklarına ve Şenyaşar ailesinin Şanlıurfa Adliyesi önündeki adalet arayışında hastane kayıtları ile videoların bir an önce yargıya teslim edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 820:822
- 24.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Mahir Çayan ve arkadaşlarının katledilmesinin yıl dönümüne, Darüşşafakanın kuruluş yıl dönümünü kutladığına, Manisa'nın bazı ilçelerinde yaşanan don faciasına, çiftçilerin Tarım Kredi Kooperatifine olan borçları nedeniyle mağdur olduklarına, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Mustafa Şentop'un Montrö'ye yönelik söylemlerini inkâr etmek için geniş bir çoğunluğa zekâ geriliği tespiti yaptığına ve Kürşat Ayvatoğlu isminin Adalet ve Kalkınma Partisinin savrulduğu noktayı, yaşadığı çürümeyi ve içinde bulunduğu yozlaşmayı gösterdiğine ilişkin açıklaması 822:825

- 25.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, hayırlı, başarılı bir çalışma haftası temenni ettiğine, AK PARTİ ve Cumhuriyet İttifakı olarak milletten aldıkları yetkiyle millete hizmet mücadelesini yerine getirdiklerine, eğer hata yapan varsa onu yargı makamlarına teslim eden ve hukuk sürecini takip eden bir irade olduklarına, Kütüphane Haftası'na ve bu hafta 220 ve 253 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin görüşüleceğine ilişkin açıklaması 825:826
- 26.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, hayatını kaybeden 25 ve 26'ncı Dönem Siirt Milletvekili Kadri Yıldırım'ın ailesine ve sevenlerine başsağlığı dilediğine ilişkin tekraren açıklaması 827
- 27.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, hayatını kaybeden 25 ve 26'ncı Dönem Siirt Milletvekili Kadri Yıldırım'a Allah'tan rahmet, partisine sabırlar dilediğine ilişkin tekraren açıklaması 827
- 28.- Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, Balıkesir Bandırma'da yaşanan ambulans kazasında hayatı kaybeden hasta ve hasta yakını ile 112 acil sağlık personeline Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı ve yaralılara acil şifalar dilediğine ilişkin tekraren açıklaması 827
- 29.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Meclis personelinin risk grubunda olduğu için aşılması gerektiğine ve bu konuda Başkanlık Divanının inisiyatif olarak konuyu gündeme getirmesini beklediklerine ilişkin açıklaması 833
- 30.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Meclis emekçilerine aşı yapılmasıyla ilgili verilen sözün yerine getirilmesi gerektiğine ve bu konunun Başkanlık Divanı tarafından ele alınarak gerekli görüşmelerin yapılmasını önemle istediklerine ilişkin açıklaması 834
- 31.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Mecliste görev yapan basın emekçilerinin de aynı riskle karşı karşıya olduklarına ilişkin açıklaması 834
- 32.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çiftçiliğini belgeleyenlerin kuyu ruhsatı aranmadan modern sulama desteğinden yararlandırılması gerektiğine ilişkin açıklaması 835
- 33.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, turizm emekçilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması 836
- 34.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, lebalep kongreler yaparak halkın sağlığını tehlikeye atanların bugün ülkeyi getirdikleri noktanın sonu görünmeyen kara bir delik olduğuna ilişkin açıklaması 836
- 35.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Samsun Milletvekili Kemal Zeybek'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 850
- 36.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 850

37.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	850
38.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması	851
39.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, çiftçilerin Tarım Kredi Kooperatifi ile Ziraat Bankasına olan borçlarının yapılandırılması gerektiğine ilişkin açıklaması	852
40.- Şanlıurfa Milletvekili Zemzem Gülender Açıanal'ın, Kütüphane Haftası'na ilişkin açıklaması	853
41.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, sözde yerli ve milli Hükümet ortaklarının vatanseverlik adı altında yaptıklarının hesabını soranlara "vatan haini" diyerek suçlarını kapatmaya çalıştıklarına ilişkin açıklaması	853
42.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın AK PARTİ grup önerisi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	857:858
43.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	858
44.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, yüz yüze eğitimin başlamasıyla birlikte okullarda coronavirus vakalarında artış yaşandığına ilişkin açıklaması	861
45.- Afyonkarahisar Milletvekili Veysel Eroğlu'nun, Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	861
46.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Afyonkarahisar Milletvekili Veysel Eroğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	862
47.- Afyonkarahisar Milletvekili Veysel Eroğlu'nun, Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması	862
48.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'nun, 28 Mart 1991 tarihinde yapılan Türkmen katliamında ölenleri rahmetle andığına ve Irak Türkmen Cephesi Başkanı Erşat Salihî'yi zorla istifa ettirenleri şiddetle kınadığına ilişkin açıklaması	864
49.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın 220 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	890:891
50.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın 220 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	891

51.- Kırkkale Milletvekili Ramazan Can'ın, Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın 220 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 894

52.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Ceylânın ilçesinde gözaltına alınan koyunlarla ilgili bilgi almak istediğine ilişkin açıklaması 894

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

827, 834, 894

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, Divan olarak, hayatını kaybeden 25 ve 26'ncı Dönem Siirt Milletvekili Kadri Yıldırım'ın ailesine başsağlığı dilediklerine ilişkin konuşması 827

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, Divan ve Meclis Başkan Vekili olarak hem Meclis Başkanıyla hem de Sağlık Bakanlığıyla gerekli iletişimi kurup bütün grupların talebini kendilerine bir kez daha ileteceklerine ilişkin konuşması 834

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, TİGEM arazisinde hayvan otlatan ve araziye zarar veren hayvan sahiplerine Kabahatler Kanunu'nun 68'inci maddesi gereğince TİGEM tarafından işlem yapıldığına ve koyunların serbest bırakıldığına ilişkin konuşması 894

VII.- ÖNERİLER

**828, 835, 836, 843,
852, 853, 859, 860**

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

828:833, 835,
836:841, 843:849, 852,
853:856, 859:860, 860

1.- İYİ Parti Grubunun, 11/2/2021 tarihinde Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve arkadaşları tarafından, aşı ve ilaç keşfinde karşılaşılan sorunların tespit edilerek olası pandemilere karşı hazırlıklı olmak için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Mart 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 828:833, 835

2.- HDP Grubunun, 30/3/2021 tarihinde Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, kamu otoritesinin gücünü kullanmak suretiyle yolsuzluklar üzerinden elde edilen haksız kazançların ortaya çıkarılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Mart 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 836:841, 843

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündeminin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında

yer alan, Çarşamba Ovası'nın maruz kaldığı kirlenme ve tarımsal niteliğini kaybetme olasılığının bütün boyutlarıyla incelenerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/3951) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Mart 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

843:849, 852

4.-AK PARTİ Grubunun, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 220 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin bu kısmın 1'inci sırasına, bastırılarak dağıtılan 253 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ise kırk sekiz saat geçmeden aynı kısmın 2'nci sırasına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesine; 220 ve 253 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesine ilişkin önerisi

853:856, 859:860, 860

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

849

1.- Samsun Milletvekili Kemal Zeybek'in, Kars Milletvekili Yunus Kılıç'ın CHP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında CHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

849

IX.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

862

A) ÖNERGELER

862:864

1.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, (2/1968) esas numaralı Belediye Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önerisi (4/117)

862:864

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

865, 892, 895

A) KANUN TEKLİFLERİ

865:890, 892:894, 895

1.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve 64 Milletvekilinin Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu Teklifi (2/2972) ve İçişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 220)

865:890, 892:894, 895

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

896

1.- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, Cumhurbaşkanlığında başdanışman olarak çalıştığı iddia edilen bir kişiye ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/41891)

896:898

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2018-2020 yılları arasında yeterli stok olmasına rağmen nohut ithalatı yapıldığı iddiasına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/42238)

899:900

3.- İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, son 5 yılda ithal edilen bilgisayar türlerine ve ithalatçı firmalar tarafından ödenen vergi miktarlarına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/42241)

901:902

4.- İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, son 5 yılda gerçekleştirilen çikolata ihracatı ve ithalatına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/42242)

903:904

5.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, turizm seyahat acentelerinin 2021 yılı oda aidatlarından muaf tutulmaları talebine ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/42244)

905:906

6.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, hava kirliliğine neden olan araçlarla ilgili şikayetlere ve toplu taşıma araçlarına akaryakıt indirimi yapılması önerisine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/42682)

907:908

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.00'te açılarak iki oturum yaptı.

Ordu Milletvekili Metin Gündoğdu, Muhsin Yazıcıoğlu'nun vefat yıl dönümüne,

Ankara Milletvekili Nevin Taşlıçay, 21 Mart Nevruz Bayramı'na,

İstanbul Milletvekili Serap Yaşar, Selçuklu devlet armasındaki çift başlı kartalın kadın-erkek eşitliği temalı simgesel anlamına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Uzay Ajansı için ayrılan bütçeye,

İzmir Milletvekili Murat Çepni, Malatya'nın Dedeyazı köyünde yaşanan maden talanının durdurulması gerektiğine,

Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz, 2020 öğretmen atama takviminin formasyon konusunda mağduriyet yarattığına,

Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan, Artvin'in Yusufeli ilçesinin Dereiçi köyünde çıkan yangına,

Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın, Orman Haftası'na,

Mersin Milletvekili Hacı Özkan, Türkiye'yi yeni küresel, siyasi ve ekonomik düzende hak ettiği noktaya çıkarmakta kararlı olduklarına,

Mersin Milletvekili Baki Şimşek, şoför esnafının sorunlarına,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, çiftçilerin sorunlarına,

Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan, Çanakkale'nin Biga ilçesindeki çiftçilerin sorunlarına,

İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoglu, Millî Eğitim Bakanının başarısız olmuş bir bakan olarak tarihe geçeceğine,

Kayseri Milletvekili Dursun Ataş, pandemi sürecinde sağlıkçıların ve esnafın sorunlarına,

Uşak Milletvekili İsmail Güneş,

Kocaeli Milletvekili Sami Çakır,

Muhsin Yazıcıoğlu'nun vefatının 12'nci yıl dönümüne,

Konya Milletvekili Halil Etyemez, Türkiye'ye beyin göçünü özendiren ve bilim insanlarının ülkemizde kalmasını teşvik eden Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank'a teşekkür ettiğine,

Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin, Ayasofya Başımamı Boynukalın'a, devlet memurluğundan istifa edip siyasete girmesini tavsiye ettiğine,

Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan, Muhsin Yazıcıoğlu'nun vefatının 12'nci yıl dönümüne, AK PARTİ döneminde Merkez Bankasının ihtiyat akçesinin de sıfırlandığına, Türkiye Cumhuriyeti devletinin kaynaklarının tüketildiğine, Grup Başkan Vekilliği görevine getirilen Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal ile Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'a hayırlı olsun dileğinde bulunduğu, 2022 FIFA Dünya Kupası'nda Hollanda karşısında galibiyet alan Türk Millî Futbol Takımı'mızı tebrik ettiğine ve Hükûmeti Kilis esnafının sorunlarını duymaya davet ettiğine,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Cumartesi Annelerine açılan davayı demokrasiye indirilmiş ağır bir darbe olarak gördüklerine ve bu durumu kınadıklarına, kısa çalışma ödeneğinin sona erdirilmesinin vahim bir durum olduğuna ve İçişleri Bakanlığı tarafından, anayasal bir hak olan parti kurma hakkının engellendiğine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Muhsin Yazıcıoğlu'nun vefatının 12'nci yıl dönümüne, 2022 FIFA Dünya Kupası'nda Hollanda karşısında galibiyet alan Türk Millî Futbol Takımı'mızı tebrik ettiğine, Cumartesi Anneleri ile Diyarbakır Annelerini saygıyla andığına ve Türk çiftçisinin sorunlarına,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Muhsin Yazıcıoğlu'nun vefatının 12'nci yıl dönümüne, 2022 FIFA Dünya Kupası'nda Hollanda karşısında galibiyet alan Türk Millî Futbol Takımı'mızı tebrik ettiğine, on sekiz yıl boyunca çiftçinin ve üreticinin yanında olduklarına, Türkiye'nin AK PARTİ iktidarları döneminde 4 kat büyüdüğüne, yeni görev alan arkadaşlarını tebrik ettiğine, 2023 yılında cumhuriyeti yeni bir sivil anayasayla taçlandırmak istediklerine ve gündemlerine hukuk ile ekonomi reformlarını uygulamayla devam edeceklerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Küresel İklim Değişikliğinin Etkilerinin En Aza İndirilmesi, Kuraklıkla Mücadele ve Su Kaynaklarının Verimli Kullanılması İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptığına ilişkin tezkeresi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

İYİ Parti Grubunun, 18/3/2021 tarihinde Aksaray Milletvekili Ayhan Erel ve arkadaşları tarafından, Nevşehir'de yaşayan vatandaşların sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin, Genel Kurulun 25 Mart 2021 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisinin oylanmasından önce istem üzerine yapılan yoklamalarda toplantı yeter sayısı bulunamadı.

Yapılan yoklamalar sonucunda toplantı yeter sayısı bulunmadığından, alınan karar gereğince, 30 Mart 2021 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşime 15.45'te son verildi.

Süreyya Sadi BİLGİÇ

Başkan Vekili

Abdurrahman TUTDERE

Adıyaman

Kâtip Üye

Emine Sare AYDIN

İstanbul

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 111

26 Mart 2021 Cuma

Milletvekili Teklifleri

1.-İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoglu ve 4 Milletvekilinin; İlköğretim Okullarında Öğrenci Andı Okunması Hakkında Kanun Teklifi (2/3507) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2021)

2.-Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın; Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3508) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.03.2021)

3.-İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi ve 18 Milletvekilinin; 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3509) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.03.2021)

4.-Ankara Milletvekili Murat Emir'in; Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3510) (Tarım, Orman ve Köyüşleri ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.03.2021)

5.-İstanbul Milletvekili Yüksel Mansur Kılınç'ın; Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3511) (Plan ve Bütçe; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.03.2021)

6.-Samsun Milletvekili Erhan Usta ve İyi Parti Grup Başkanı Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu ile 1 Milletvekilinin; Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3512) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.03.2021)

Genel Görüşme Önergeleri

1.-CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Özgür Özel ve Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmenin sebep olabileceği toplumsal ve hukuki sorunlar konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/38) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.03.2021)

2.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç ve Grup Başkanvekili Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmenin sebep olabileceği toplumsal ve hukuki sorunlar konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/39) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.03.2021)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.-Antalya Milletvekili Aydın Özer ve 20 Milletvekilinin, mevcut istihdam politikalarının olumsuz yönlerinin tespit edilerek yeni politikalar geliştirilmesini sağlamak için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4027) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.03.2021)

2.-Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi ve 20 Milletvekilinin, kod 29 uygulamasının kötüye kullanılmasının önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4028) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.03.2021)

3.-Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal ve 24 Milletvekilinin, tarım danışmanlarının başta özlük hakları olmak üzere karşılaştıkları sorunların tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4029) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.03.2021)

4.-Ankara Milletvekili Servet Ünsal ve 20 Milletvekilinin, psikoloji alanında ilerleme sağlamak ve psikolog meslek yasasına temel oluşturacak araştırmalar yapılmasını sağlamak amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4030) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.03.2021)

5.-Ankara Milletvekili Servet Ünsal ve 20 Milletvekilinin, aşılama çalışmalarının incelenerek aşılama sürecinin şeffaf bir şekilde yürütülmesini sağlamak için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4031) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.03.2021)

6.-Ankara Milletvekili Servet Ünsal ve 20 Milletvekilinin, gıda fiyatlarındaki artışın sebeplerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4032) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.03.2021)

7.-Ankara Milletvekili Servet Ünsal ve 20 Milletvekilinin, koronavirüs tedbirleri kapsamında kapanma sürecinde esnafın yaşadığı sorunların tespit edilerek alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4033) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.03.2021)

8.-Batman Milletvekili Mehmet Ruştı Tiryaki ve 19 Milletvekilinin, sosyal hizmet çalışanlarının pandemiyle artan sorunlarının tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4034) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.03.2021)

9.-İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekközeği ve 19 Milletvekilinin, engelli bireylerin istihdam konusunda yaşadıkları sorunların tespit edilerek bu sorunlara sürdürülebilir çözümler üretilmesini sağlamak amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4035) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.03.2021)

10.-İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekközeği ve 19 Milletvekilinin, iklim krizi ile azalan su varlıklarının korunması için su politikalarının geliştirilmesini sağlamak amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4036) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.03.2021)

11.-Isparta Milletvekili Aylin Cesur ve 19 Milletvekilinin, Akpınar Köyü başta olmak üzere Eğirdir Gölü çevresindeki alanların turizme kazandırılması ve bölgedeki ekonomik faaliyetlerin geliştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4037) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.03.2021)

12.-Isparta Milletvekili Aylin Cesur ve 19 Milletvekilinin, Isparta'da adliyelerin kapatıldığı ilçelerde yaşayan vatandaşların kamu hizmetlerinden faydalanabilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4038) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.03.2021)

13.-Isparta Milletvekili Aylin Cesur ve 19 Milletvekilinin, başta Isparta'nın Gelendost ilçesi Keçili Köyündeki vatandaşlar olmak üzere yol yapım çalışmaları nedeniyle mağduriyet yaşayan vatandaşların tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4039) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.03.2021)

14.-Isparta Milletvekili Aylin Cesur ve 19 Milletvekilinin, Isparta’da dere taşkınlarının önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4040) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.03.2021)

15.-Isparta Milletvekili Aylin Cesur ve 19 Milletvekilinin, koronavirüs salgınından etkilenen sağlık çalışanlarının ilgili mevzuattan yararlanma konusunda yaşadıkları sorunların tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4041) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.03.2021)

16.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan’ın, güvenlik korucularının karşılaştıkları sorunların tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4042) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.03.2021)

17.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç ve Grup Başkanvekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, İstanbul Sözleşmesi’nden çekilmenin sebep olabileceği toplumsal ve hukuki sorunların tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4043) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.03.2021)

18.-Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve 19 Milletvekilinin, Mersin’de vatandaşların işsizlik ve çalışma koşullarından kaynaklanan ekonomik sorunlarının tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4044) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.03.2021)

19.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 19 Milletvekilinin, Salda Gölü’nün bilimsel çalışmalarda kullanılması ve korunması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4045) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.03.2021)

20.-İzmir Milletvekili Murat Çepni ve 19 Milletvekilinin, Türkiye’de su varlıklarının korunması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4046) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.03.2021)

21.-İzmir Milletvekili Murat Çepni ve 19 Milletvekilinin, Türkiye’de su varlıklarının korunması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4047) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.03.2021)

22.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal ve 20 Milletvekilinin, avukatların ve hukuk fakültesi mezunlarının sorunlarının tespit edilerek bu sorunlara çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4048) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2021)

23.-Muğla Milletvekili Süleyman Girgin ve 20 Milletvekilinin, motokuryelerin yaşadığı sorunların tespit edilerek bu sorunların çözümüne yönelik düzenlemeler yapılmasını sağlamak amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4049) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2021)

24.-Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun ve 20 Milletvekilinin, ayçiçeği üretiminin artırılarak dışa bağımlılığın azaltılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4050) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2021)

25.-Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi ve 20 Milletvekilinin, cezaevlerinde anneleri ile birlikte kalan çocukların mağduriyetlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4051) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2021)

26.-İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan ve 20 Milletvekilinin, covid-19 salgınının çocuklar üzerinde bıraktığı etkilerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4052) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2021)

27.-İstanbul Milletvekili Yüksel Mansur Kılınç ve 22 Milletvekilinin, özel güvenlik görevlilerinin sorunlarının tespit edilerek bu sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirilmesini sağlamak amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4053) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2021)

28.-Bursa Milletvekili Lale Karabıyık ve 22 Milletvekilinin, özel yurt işletmelerinin koronavirüs salgını sürecinde yaşadıkları sorunların tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4054) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2021)

29.-Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve 20 Milletvekilinin, cezaevlerinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4055) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2021)

30.-Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel ve 19 Milletvekilinin, tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetinde karşılaşılan sorunların tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4056) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2021)

31.-Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel ve 19 Milletvekilinin, kamuda yüksek kira bedelleri ile kiralanan mülklerin ve araçların sebep olduğu sorunların tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4057) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2021)

32.-Aksaray Milletvekili Ayhan Erel ve 19 Milletvekilinin, kadrosuz usta öğreticilerin yaşadığı sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4058) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2021)

33.-Aksaray Milletvekili Ayhan Erel ve 19 Milletvekilinin, Gümüşhane’de yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4059) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2021)

34.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 19 Milletvekilinin, ülkemizin nüfus avantajını sürdürebilmesi için nüfustaki azalma eğilimini önleyici tedbirler geliştirilmesini sağlamak amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4060) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2021)

35.-Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral ve 20 Milletvekilinin, Ankara’nın Mamak ilçesinde bulunan bazı mahallelerde yer alan taş ocaklarının çevreye ve insan sağlığına etkilerinin tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4061) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2021)

36.-İsparta Milletvekili Aylin Cesur ve 19 Milletvekilinin, İstanbul Sözleşmesi’nden çekilmenin sebep olabileceği toplumsal ve hukuki sorunların tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4062) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2021)

37.-Isparta Milletvekili Aylin Cesur ve 19 Milletvekilinin, covid-19 salgını yönetiminde karşılaşılan sorunların tespit edilmesi ve aşılama sürecinde karşılaşılan aksaklıklara yönelik çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4063) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2021)

38.-Isparta Milletvekili Aylin Cesur ve 19 Milletvekilinin, Isparta'nın bazı ilçelerinde doğalgazın bulunmamasının sebeplerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4064) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2021)

39.-Isparta Milletvekili Aylin Cesur ve 19 Milletvekilinin, Isparta'nın Yenişarbademli ilçesindeki sulama göleti inşaatının bitirilememesinin sebeplerinin araştırılarak suya erişim konusunda yaşanan sorunların çözüme kavuşturulması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4065) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2021)

40.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 22 Milletvekilinin, Artvin-Şavşat karayolunda meydana gelen kazaların sebeplerinin tespit edilerek bölgede incelemeler yapılması ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4066) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2021)

41.-Bursa Milletvekili Yüksel Özkan ve 32 Milletvekilinin, e-ticaret dolandırıcılığı ile vatandaşların mağdur edilmesinin önüne geçilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4067) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2021)

42.-Hakkari Milletvekili Sait Dede ve 19 Milletvekilinin, koronavirüs salgınına karşı etkin, güvenli ve kaliteli bir aşılama sürecinin yürütülmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4068) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2021)

43.-Kayseri Milletvekili Dursun Ataş ve 19 Milletvekilinin, Kayseri'de tarımda yaşanan sorunların tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4069) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2021)

44.-Kayseri Milletvekili Dursun Ataş ve 19 Milletvekilinin, emeklilerin yaşadığı sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4070) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2021)

45.-Kayseri Milletvekili Dursun Ataş ve 19 Milletvekilinin, 669 sayılı KHK ile okulları kapatılan öğrencilerin yaşadıkları mağduriyetlerin araştırılıp, bu hususa yönelik çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4071) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2021)

46.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca ve 22 Milletvekilinin, sağlık çalışanlarına yönelik şiddet olaylarının önlenmesi ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4072) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.03.2021)

47.-İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi ve 19 Milletvekilinin, Milli Piyango şans oyunlarının özel bir şirkete devredilmesinden kaynaklanan sorunların araştırılarak bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4073) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.03.2021)

48.-İstanbul Milletvekili Zeynel Emre ve 21 Milletvekilinin, beyin göçünün nedenlerinin araştırılarak tersine beyin göçünün sağlanması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4074) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.03.2021)

49.-İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin ve 20 Milletvekilinin, intihar vakalarının nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4075) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.03.2021)

50.-İstanbul Milletvekili Ali Şeker ve 22 Milletvekilinin, kentsel dönüşüm faaliyetleri sonucu ortaya çıkan asbestten kaynaklanan tehlikelerin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4076) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.03.2021)

51.-İstanbul Milletvekili Ali Şeker ve 21 Milletvekilinin, sağlık alanında eğitim alan gençlerin istihdam konusunda yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4077) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.03.2021)

52.-Muğla Milletvekili Süleyman Girgin ve 22 Milletvekilinin, madencilik sektöründeki özelleştirmelerin ekonomik, sosyal ve kentsel sonuçlarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4078) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.03.2021)

53.-Antalya Milletvekili Aydın Özer ve 22 Milletvekilinin, 2020 KPSS puanı ile mühendislik bölümlerinin tamamını kapsayacak şekilde tüm kurum ve kuruluşlara atama yapılması için acil eylem planı oluşturulması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4079) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.03.2021)

54.-İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel ve 20 Milletvekilinin, Endüstri 4.0 olarak adlandırılan çağda Türkiye'nin küresel rekabetteki performansına yönelik değerlendirme yapılması ve bu alandaki sorunlar için çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4080) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.03.2021)

55.-Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu ve 22 Milletvekilinin, eğitim araştırma ve üniversite hastanelerinde görev yapan asistan hekimlerin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4081) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.03.2021)

56.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 20 Milletvekilinin, üstün zekalı çocukların keşfedilip değerlendirilmesi konusunda detaylı bir araştırma yapılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4082) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.03.2021)

57.-Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin ve 21 Milletvekilinin, Türkiye'de ev hizmetlerinde çalışanların sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4083) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.03.2021)

58.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 21 Milletvekilinin, Türkiye İstatistik Kurumu verilerine ilişkin iddiaların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4084) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.03.2021)

59.-Ankara Milletvekili Levent Gök ve 21 Milletvekilinin, balık israfının boyutlarının ve nedenlerinin araştırılarak israfın asgari düzeye indirilmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4085) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.03.2021)

60.-İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan ve 22 Milletvekilinin, bireysel silahlanma talebindeki artışın nedenlerinin araştırılarak bu artışın önüne geçilebilmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4086) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.03.2021)

61.-Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek ve 21 Milletvekilinin, Assos Antik Liman bölgesinde yapılacak olan çalışmanın bölgedeki turizm faaliyetlerine olası etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4087) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.03.2021)

62.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen ve 20 Milletvekilinin, Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi bünyesinde çalışan asistan hekimlerin sorunlarının tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4088) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.03.2021)

63.-İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan ve 22 Milletvekilinin, mültecilerin, sığınmacıların ve göçmenlerin yaşadıkları hak ihlallerinin araştırılarak bunların önüne geçilmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4089) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.03.2021)

64.-Kayseri Milletvekili Dursun Atas ve 19 Milletvekilinin, Merkez Bankası Başkanı'nın görevden alınması sonrası döviz fiyatlarındaki yükselişin etkilerinin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4090) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.03.2021)

65.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku ve 29 Milletvekilinin, kadınların işgücü piyasasında karşılaştıkları sorunların tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4091) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.03.2021)

66.-İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin ve 27 Milletvekilinin, Merkez Bankası Başkanı'nın görevden alınması sonrası döviz kurunda yaşanan artışın sonuçlarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4092) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.03.2021)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

Cumhurbaşkanı Yardımcılığı (Fuat Oktay)

1.-İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan'ın, basın ve medya kuruluşlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41893)

2.-Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, 9 Ocak 2013 tarihinde Paris'te 3 kadının öldürüldüğü olayın soruşturulmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41898)

Adalet Bakanlığı

3.-Ağrı Milletvekili Berdan Öztürk'ün, Afyonkarahisar 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde kalan ve sağlık sorunları olan bir kişiye ilişkin yazılı soru önergesi (7/41902)

4.-Ağrı Milletvekili Berdan Öztürk'ün, Bakırköy Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan hasta bir mahkumun tahliye edilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41903)

5.-Ağrı Milletvekili Berdan Öztürk'ün, Kırıkkale F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ve bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41904)

6.-Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, son 6 ay içinde verilen ev hapsi kararlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41905)

7.-Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş'ın, Soma Davasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41906)

8.-Hakkari Milletvekili Sait Dede'nin, bir tutuklunun Van T Tipi Ceza İnfaz Kurumunda işkence ve kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41907)

9.-Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in, Hakkari'de bir polis memurunun bir sivil memura cinsel saldırıda bulunduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41908)

10.-Mardin Milletvekili Pero Dundar'ın, Mardin E Tipi Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41909)

11.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Türkçe bilmeyen tutuklu ve hükümlülerin yaşadığı sorunların çözümüne yönelik yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41910)

12.-Ağrı Milletvekili Berdan Öztürk'ün, Van Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde kalan hasta bir hükümlünün tahliye edilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41911)

13.-Ağrı Milletvekili Berdan Öztürk'ün, Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik kapsamında yapılan uygulamalara ve hapishanelerde hak ihlallerinin olmaması için alınacak önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41912)

14.-Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, Şırnak T Tipi Kapalı ve Açık Ceza İnfaz Kurumundaki koşullara ve mahkumların haklarından faydalanamadıkları iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41913)

15.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, bir gazetecinin sosyal medya aracılığıyla tehdit edildiği yönündeki iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41914)

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

16.-Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, kamu kurum ve kuruluşlarında toplumsal cinsiyet farkındalığına yönelik yürütülen eğitim çalışmaları ile mobbinge uğrayan kadın çalışanlara ve bu durumun önlenmesine yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41915)

17.-İğdır Milletvekili Habip Eksik'in, İstanbul'da bir fabrikada işçilerin sendikal haklarının engellendiği ve Kod-29 gerekçesiyle işten çıkarıldıkları iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41916)

18.-İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan'ın, kalp yetmezliği tedavisi için kullanılan bir ilacın SGK tarafından karşılanmamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41917)

19.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, genel sağlık sigortasına olan borçlarından dolayı sağlık hizmeti alamayan kişi sayısı ile borçların silinmesine yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41918)

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

20.-Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, Kanal İstanbul Projesi alanındaki çiftçilerin tahliye edilmesi çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41919)

21.-İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, Kütahya'da maden arama ve işletme ruhsatı verilen bir alana ilişkin yazılı soru önergesi (7/41920)

22.-Tekirdağ Milletvekili Enez Kaplan'ın, Tekirdağ'ın Ergene ilçesinde kurulacak plastik sanayi sitesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41921)

Dışişleri Bakanlığı

23.-Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral'ın, Çin Halk Cumhuriyeti'ndeki yeniden eğitim kamplarında ve cezaevlerinde bulunan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41922)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

24.-Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Akkuyu Nükleer Santrali inşaatı projesinde yer alan bir Rus firmasının hisselerinin devrine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41923)

25.-Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, ülke genelinde özellikle kış aylarında yaşanan elektrik kesintilerine ve elektrik dağıtım firmalarının denetimlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41924)

26.-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Türkiye Kömür İşletmeleri tarafından üretilen kozmetik ürünlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41925)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

27.-Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Adana'da bir futbol maçı sırasında bazı milletvekillerinin stadyuma alınmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41926)

28.-Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, futbol yayını yapan bir yayıncı kuruluşun imzaladığı sözleşmeye aykırı davranışlarda bulunduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41927)

29.-Ankara Milletvekili Nihat Yeşil'in, Ankara'daki 19 Mayıs Stadyumunun yıkımının ardından yeni bir stadyum yapımına başlanmamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41928)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

30.-İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, TÜİK'in yönetimine ve çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41929)

31.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir depreminde yıkılan bazı konutların Hazineye devir işlemlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41930)

İçişleri Bakanlığı

32.-Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in, Hakkari'de bir polis memurunun bir sivil memura cinsel saldırıda bulunduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41931)

33.-Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, yurt dışında yaşayan bazı vatandaşların sosyal medya paylaşımları nedeniyle haklarında başlatılan soruşturmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41932)

34.-Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, bir kurum müdürünün verdiği kararlar ile kamuyu zarara uğrattığı iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41933)

35.-Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, Ankara'da üç üniversite öğrencisinin kaçırıldıklarına dair iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41934)

36.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, bir gazetecinin sosyal medya aracılığıyla tehdit edildiği yönündeki iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41935)

37.-Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, emniyet teşkilatı çalışanlarına emekli olmaları için baskı yapıldığı iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41936)

38.-Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Ağrı'nın Tutak ilçesine bağlı köylerin girişlerine kamera takılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41937)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

39.-Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, İstanbul Kasımpaşa'da bulunan Divanhane eski karakol binası için alınan yıkım kararına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41938)

40.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bakanlıkça Kürtçe dilinde yayımlanan yazılı eserler ile televizyon ve radyo programlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41939)

41.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Yunanistan'ın Halkidiki ilinin Gargara Köyü'nde bir inşaat çalışması sırasında bulunan ve Türklere ait olan mezarlığa ilişkin yazılı soru önergesi (7/41940)

Milli Eğitim Bakanlığı

42.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Türkiye Maarif Vakfına yapılan kaynak aktarımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41941)

43.-Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, eğitim kurumlarına yönetici seçme ve görevlendirme sürecine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41942)

44.-Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, Bakanlık tarafından sosyal etkinlik izni verilen dernek ve vakıflara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41943)

45.-Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, uzaktan eğitim sürecinde dağıtımı yapılan tabletlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41944)

46.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, 2020-2021 eğitim ve öğretim yılında seçmeli ders olarak Kürtçe dersini seçenlere ve bu konuda yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41945)

Milli Savunma Bakanlığı

47.-İstanbul Milletvekili Yüksel Mansur Kılınç'ın, Türk Silahlı Kuvvetlerinde yapılan bir atamaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/41946)

48.-Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Türk Silahlı Kuvvetlerinde yapılan bir atamaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/41947)

Sağlık Bakanlığı

49.-Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, 65 yaş üstü vatandaşların aşılamlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41948)

50.-Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, okullarda yüz yüze eğitime geçmeden önce salgına yönelik alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41949)

51.-Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'ün, sağlık çalışanlarına yönelik artan şiddet vakalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41950)

52.-Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Bakanlığa bağlı sağlık kuruluşlarına getirilen Birlikte Kullanım Kapsamında İmzalanacak Hizmet Sözleşmesi uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41951)

53.-Ankara Milletvekili Murat Emir'in, bir siyasi parti kongresine katılanlara ücretsiz PCR testi yapıldığı yönündeki iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41952)

54.-İğdır Milletvekili Habip Eksik'in, anadilde sağlık hizmeti verilmesi önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41953)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

55.-Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş'ın, Filyos Vadisi Projesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41954)

Tarım ve Orman Bakanlığı

56.-Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Kahramanmaraş'ta yer alan Göksun Orman Fidanlığının kooperatiflerden alınması kararı ile işçilerin yaşadığı mağduriyete ilişkin yazılı soru önergesi (7/41955)

57.-Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, Kanal İstanbul Projesi alanındaki çiftçilerin tahliye edilmesi çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41956)

58.-Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Tekirdağ'ın Malkara ilçesindeki bazı meralarda kömür madenciliği izni verilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41957)

59.-İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü'nün, Türkiye genelinde ve Manisa'da kayıtlı ve kayıtlı olmayan artezyen kuyusu sayısı ile yer altı sularının korunması ve ihlallerin önlenmesine yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41958)

60.-Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Bodrum Yarımadası İçme Suyu Projesi kapsamında yapılan çalışmalarda sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41959)

61.-İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, hamsi avı yasağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41960)

Ticaret Bakanlığı

62.-İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü'nün, Kastamonu ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42044)

63.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Niğde ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42045)

64.-İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü'nün, Sinop ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42046)

65.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Nevşehir ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42047)

66.-İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü'nün, İzmir ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42048)

67.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Mersin ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42049)

68.-Hakkari Milletvekili Sait Dede'nin, Hakkari ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42050)

69.-Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş'in, Kütahya ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42051)

70.-Hakkari Milletvekili Sait Dede'nin, Kırıkkale ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42052)

71.-Hakkari Milletvekili Sait Dede'nin, Yozgat ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42053)

72.-Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş'in, Afyonkarahisar ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42054)

73.-Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş'in, Şırnak ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42055)

74.-Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Şanlıurfa ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42056)

75.-Batman Milletvekili Mehmet Ruştı Tiryaki'nin, Manisa ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42057)

76.-Batman Milletvekili Mehmet Ruştı Tiryaki'nin, Batman ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42058)

77.-Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'ün, Kırşehir ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42059)

78.-İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, Yalova ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42060)

79.-İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, İstanbul ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42061)

80.-Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Şanlıurfa ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42062)

81.-Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç'un, Osmaniye ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42063)

82.-Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç'un, Hatay ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42064)

83.-Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç'un, Adana ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42065)

84.-Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün, Tunceli ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42066)

85.-Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün, Erzincan ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42067)

86.-İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, Rize ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42068)

87.-İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, İzmir ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42069)

88.-İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, Artvin ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42070)

89.-İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, İstanbul ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42071)

90.-İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Tokat ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42072)

91.-İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Çorum ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42073)

92.-İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Amasya ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42074)

93.-Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, Isparta ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42075)

94.-Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, Adana ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42076)

95.-Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, Burdur ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42077)

96.-Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Kars ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42078)

97.-Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Van ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42079)

98.-Mardin Milletvekili Pero Dundar'ın, Mardin ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42080)

99.-Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Balıkesir ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42081)

100.-Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Batman ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42082)

101.-Siirt Milletvekili Sıdık Taş'ın, Siirt ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42083)

102.-Siirt Milletvekili Sıdık Taş'ın, Çankırı ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42084)

103.-Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, Bursa ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42085)

104.-Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, Şırnak ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42086)

105.-Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, Şırnak'ın Cizre ilçesinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42087)

106.-Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, Şırnak'ın Silopi ilçesinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42088)

107.-Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, Şırnak'ın Beytüşşebap ilçesinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42089)

108.-Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, Şırnak'ın Uludere ilçesinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42090)

109.-Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, Şırnak'ın İdil ilçesinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42091)

110.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Siirt ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42092)

111.-Şanlıurfa Milletvekili Nusrettin Maçın'ın, Şanlıurfa ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42093)

112.-Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un, Gaziantep ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42094)

113.-Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'ün, Batman ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42095)

114.-Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Muş ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42096)

115.-İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, Kırklareli ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42097)

116.-İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, İstanbul ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42098)

117.-İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, Edirne ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42099)

118.-Şırnak Milletvekili Nuran İmir'in, Şırnak ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42100)

119.-İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu'nun, İstanbul ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42101)

120.-İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu'nun, Eskişehir ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42102)

121.-İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu'nun, Bilecik ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42103)

122.-Iğdır Milletvekili Habip Eksik'in, Iğdır ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42104)

123.-Iğdır Milletvekili Habip Eksik'in, Ardahan ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42105)

124.-Batman Milletvekili Feleknas Uca'nın, Batman ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42106)

125.-Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Kahramanmaraş ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42107)

126.-Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Kilis ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42108)

127.-Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Mersin ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42109)

128.-Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Ankara ve Muğla illerinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42110)

129.-İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in, Sivas ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42111)

130.-Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, Karabük ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42112)

131.-Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, Sakarya ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42113)

132.-Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, Bitlis ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42114)

133.-Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Uşak ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42115)

134.-Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Ağrı ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42116)

135.-Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, Malatya ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42117)

136.-Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, Antalya ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42118)

137.-Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Bingöl ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42119)

138.-Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Erzurum ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42120)

139.-Mardin Milletvekili Ebrü Günay'ın, Mardin ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42121)

140.-Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in, Denizli ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42122)

141.-Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in, Ağrı ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42123)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

142.-Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın, Kayseri Banliyö Hattı Projesinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41961)

143.-Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzyılmaz'ın, PTT Bilgi Teknolojileri Anonim Şirketi'nde iş sözleşmesi feshedilen genel müdür ve genel müdür yardımcılarının bilgilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41962)

144.-Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, TCDD mülkiyetinde olan bazı taşınmazlar için derdest olan davaların Kurul kararı ile takibinden vazgeçilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41965)

29 Mart 2021 Pazartesi

No: 112

Rapor

1.-Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve 77 Milletvekilinin Lisanslı Harita Kadastro Mühendisleri ve Büroları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3490) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 253) (Dağıtma tarihi: 29.03.2021) (GÜNDEME)

Yazılı Soru Önergeleri

1.-Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, IŞİD tarafından kaçırılan bir kız çocuğuna ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/42899) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2021)

2.-Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç'un, hakkında kesinleşmiş hapis cezası bulunan bir kişinin hayatını kaybettiği trafik kazasının araştırılmasına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/42900) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2021)

3.-Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Antalya'nın Kaş ilçesindeki orman arazisinden izinsiz olarak kum çıkartan kişilere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/42901) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2021)

4.-Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, bir üniversitenin sağlık bilimleri fakültesinde staj yapacak hemşirelik bölümü öğrencilerinin aşılmasına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/42902) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2021)

5.-İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, bir ödül törenine giden belediye başkanlarına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/42903) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2021)

6.-Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, sivil toplum kuruluşlarının kapatılma gerekçelerine ve son 5 yılda gözaltında ve cezaevlerinde kötü muameleye maruz kalanların sayısına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/42904) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2021)

7.-Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, sivil toplum kuruluşlarının kapatılma gerekçelerine ve son 5 yılda gözaltında ve cezaevlerinde kötü muameleye maruz kalanların sayısına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/42905) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2021)

8.-Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, son beş yılda gerçekleşen gözaltı ve tutuklamalara dair çeşitli verilere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/42906) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2021)

9.-İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Elazığ'a bağlı Maden ilçesindeki bakır çıkarma çalışmalarının yarattığı sorunlara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/42907) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.03.2021)

10.-Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Kahramanmaraş'ın Çağlayancerit ilçesindeki kamu kurumlarına yapılan işe alımlarla ilgili iddialara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/42908) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.03.2021)

11.-Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, 22 Şubat 2021 tarihinde Van F Tipi Kapalı Cezaevinde gerçekleşen bir intihar vakasının soruşturulmasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42909) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.02.2021)

12.-Ağrı Milletvekili Berdan Öztürk'ün, İskenderun T Tipi Kapalı Cezaevinde kalan hasta bir hükümlünün tahliye talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42910) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.02.2021)

13.-Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, ana dilde eğitime ve cezaevlerinde kalan kişilerin Kürtçe kaynaklara erişimine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42911) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.02.2021)

14.-Ağrı Milletvekili Berdan Öztürk'ün, cezaevinde bulunan hasta bir kişinin sağlık durumuna ve tedavi sürecine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42912) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.02.2021)

15.-Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, trafik kazasında ölen bir kişi hakkındaki iddialara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42913) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2021)

16.-İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, yolsuzlukla mücadele konusunda yürütülen çalışmalara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42914) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2021)

17.-Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün, 2012 yılında Tunceli'nin Hozat ilçesinde bazı kişiler hakkında fişleme yapıldığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42915) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2021)

18.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Munzur Üniversitesi öğrencisi bir kadının ortadan kaybolmasıyla ilgili iddialara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42916) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2021)

19.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, 9 Ocak 2013 tarihinde Paris'te 3 kadının öldürüldüğü olayın soruşturulmasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42917) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2021)

20.-Batman Milletvekili Necdet İpekçü'ün, Batman Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda tutuklulara kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42918) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2021)

21.-Ağrı Milletvekili Berdan Öztürk'ün, tutukluymken intihar eden bir kişinin ölüm nedeninin araştırılmasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42919) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2021)

22.-Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Batman Yüksek Güvenlikli Cezaevinde mahkumlara yönelik kötü muamelede bulunduğu ve pandemi kurallarına uyulmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42920) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2021)

23.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 10 Ekim 2015 tarihinde Ankara Garında meydana gelen saldırıya dair yürütülen soruşturmaya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42921) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.03.2021)

24.-Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un, bazı cezaevlerinde bulunan hasta mahkumların sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42922) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.03.2021)

25.-Van Milletvekili Tayip Temel'in, Van F Tipi Cezaevinde bulunan bir mahkumun ölümüyle ilgili bazı iddialara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42923) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2021)

26.-Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Samsun'da bir kadının şiddete maruz kaldığı olaya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42924) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2021)

27.-Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, 2018'de Hatay Reyhanlı'da gerçekleşen bir cinsel istismar olayına dair yargılama sürecine Bakanlığın dahil olup olmayacağına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42925) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.02.2021)

28.-Giresun Milletvekili Necati Tıgılı'nın, İşsizlik Fonu'ndan yapılan destek ödemelerine ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42926) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.02.2021)

29.-Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, şiddete maruz kalan kadınlara yönelik anadilde verilen hizmetlere ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42927) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2021)

30.-Şanlıurfa Milletvekili Aziz Aydınlik'ın, Harran Üniversitesi bünyesinde çalışan işçiler arasındaki ücret farklılığına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42928) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2021)

31.-İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, LGBTİ+ bireylere yönelik sosyal hizmet mekanizmalarının artırılmasına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42929) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2021)

32.-İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, 696 sayılı KHK ile taşerondan sürekli işçi kadrosu statüsüne geçen kişilerin sorunlarının çözümüne ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42930) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2021)

33.-İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, İstanbul Sözleşmesi'nin uygulanmasına ve kadına yönelik şiddeti önlemeye yönelik mekanizmalara ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42931) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2021)

34.-Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un, Kod 29 uygulaması ile bu uygulamanın kötüye kullanımının engellenmesine ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42932) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2021)

35.-İstanbul Milletvekili Nazır Cihangir İslam'ın, İŞKUR'un iş ve meslek danışmanı alımı için 2018 yılında yaptığı mülakat sonuçlarının açıklanmamasına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42933) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2021)

36.-İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, İzmir'de deprem sonrası yıkılan ve hasarlı binaların yerine yapılacak yeni bina projelerine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42934) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2021)

37.-Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Bakanlıkça Kırşehir'le ilgili açıklanan projelere ve Kırşehir'in sorunlarına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42935) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.03.2021)

38.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Van Çevre Yolu yapım çalışmalarına dair bazı iddialara ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42936) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.03.2021)

39.-Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, Diyarbakır Şehirlerarası Otobüs Terminalinde esnaf tarafından ödenen elektrik faturalarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42937) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2021)

40.-Hatay Milletvekili İsmet Tokdemir'in, pandemi nedeniyle yerel basının yaşadığı sorunlara yönelik çözüm önerilerine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42938) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2021)

41.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, tütün ve alkollü ürünlere yapıştırılan bandrollerin üretimine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42939) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2021)

42.-İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'nun, bir havayolu firmasının iflas sürecine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42940) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2021)

43.-Mersin Milletvekili Behiç Çelik'in, tütün, alkollü ürün ve bazı emtiaların bandrollerini üreten firmanın değiştirilmesine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42941) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2021)

44.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2013 yılında terör örgütlerine karşı yürütülen operasyonlara yönelik verilen bir karara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42942) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2021)

45.-Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, bir derneğin genel merkezi olarak kullanılan binaya yönelik alınan valilik kararına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42943) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.02.2021)

46.-Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi çalışanlarına öğle yemeği verilmemesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42944) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.02.2021)

47.-Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, pandemi sürecinde uygulanan yasaklara uyulmadığı gerekçesiyle kesilen cezalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42945) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.02.2021)

48.-Batman Milletvekili Feleknas Uca'nın, Batman'da bir siyasi partinin afiş asmasına izin verilmemesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42946) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2021)

49.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından satın alınan araç ve silahlara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42947) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2021)

50.-Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, trafik kazasında ölen bir kişinin hakkındaki iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42948) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2021)

51.-İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, intihar olaylarına dair çeşitli verilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42949) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2021)

52.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Munzur Üniversitesi öğrencisi bir kadının ortadan kaybolmasıyla ilgili iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42950) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2021)

53.-Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Batman'ın Bağlar Mahallesi'nde zırhlı araç kullanan kolluk güçlerine yönelik iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42951) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2021)

54.-Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Bingöl'ün Solhan ilçesindeki bazı ibadethanelerde cuma namazlarını bir siyasi parti yöneticilerinin kıldırarak yönündeki iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42952) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2021)

55.-Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, Aydın Geri Gönderme Merkezi'nde bir mültecinin yaşamını yitirmesine dair iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42953) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2021)

56.-İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, Sayıştayın 2019 yılı denetim raporunda Esenler Belediyesinin erimissil uygulamalarına dair yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42954) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.03.2021)

57.-İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, tüzel kişiliği kaldırılmış olan köy ve beldelerin taşınır ve taşınmaz mallarının satışına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42955) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.03.2021)

58.-Antalya Milletvekili Aydın Özer'in, Antalya Valiliğinde çalışmaktayken kamu zararına neden olduğu gerekçesiyle hakkında soruşturma açılan bir kişiye ve çeşitli iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42956) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.03.2021)

59.-Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, KADES uygulamasının kullanımını sağlayan dillere Kürtçenin de eklenmesi talebine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42957) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2021)

60.-Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, Diyarbakır Şehirlerarası Otobüs Terminalinde esnaf tarafından ödenen elektrik faturalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42958) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2021)

61.-Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'ün, anadilde eğitim talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42959) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.02.2021)

62.-Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç'un, Arapçanın ortaokul müfredatındaki yerine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42960) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.02.2021)

63.-Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, anadilde eğitim talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42961) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.02.2021)

64.-Tekirdağ Milletvekili Enez Kaplan'ın, Tekirdağ'ın Ergene ilçesinde kurulacak plastik sanayi sitesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42962) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.02.2021)

65.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın'ın Söke ilçesinde bulunan bir okulun depreme dayanıksız olduğunun tespit edilmesine ve bu konuda yapılan çalışmalara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42963) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2021)

66.-Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın, pandemi sonrası normalleşme süreciyle birlikte eğitimde yaşanabilecek sorunlara ve çözümüne ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42964) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2021)

67.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Bakanlık bünyesinde görev yapan 60 yaş üstü öğretmenlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42965) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2021)

68.-Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, İzmir Menemen Atatürk Anadolu Lisesi hakkında verilen taşınma kararına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42966) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2021)

69.-Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, ikinci öğretim harç miktarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42967) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.03.2021)

70.-Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, TYP kapsamında çalışan işçilerin maaşlarından kesinti yapıldığı ve okullarda çalışan işçilerin farklı yerlerde görevlendirildiği iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42968) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.03.2021)

71.-Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Bakanlığın 2019/2020 Eğitim-Öğretim Yılı Hedef Listesi'nde yer alan toplumsal cinsiyet eşitliği hedefinin çıkarılmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42969) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2021)

72.-İzmir Milletvekili Aytun Çıray'ın, Gara Harekatı ile ilgili çeşitli hususlara ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42970) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2021)

73.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2013 yılında terör örgütlerine karşı yürütülen operasyonlara yönelik verilen bir karara ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42971) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2021)

74.-İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, terör örgütleri tarafından kaçırılan vatandaşlara ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42972) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2021)

75.-İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, pandemi döneminde mağduriyet yaşayan 65 yaş üstü kişilere yönelik destek çalışmalarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42973) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.02.2021)

76.-İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, anadilde sağlık hizmeti verilmesine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42974) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.02.2021)

77.-Ankara Milletvekili Servet Ünsal'ın, Çin'den gelen bir milyon doz aşının ücretsiz gönderilmesine rağmen faturalandırıldığı iddiasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42975) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.02.2021)

78.-Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, ana dilde sağlık hizmeti talebine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42976) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.02.2021)

79.-Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Türkçe dışında hangi dillerde sağlık hizmeti verildiğine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42977) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.02.2021)

80.-Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, bir siyasi partinin pandemi sürecinde yapılan kongrelerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42978) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2021)

81.-Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, bir üniversitenin sağlık bilimleri fakültesinde staj yapacak hemşirelik bölümü öğrencilerinin aşılmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42979) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2021)

82.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, koronavirüs aşısı olan kişilere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42980) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2021)

83.-Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Tekirdağ'ın Ergene ilçesinde OSB yatırım projesi yapılması kararına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42981) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2021)

84.-Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin, Atatürk Orman Çiftliği'nde bulunan bazı arazilere yönelik ihale işlemlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42982) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2021)

85.-İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, Azerbaycan'dan ithal edilecek olan çaya ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42983) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2021)

86.-Sakarya Milletvekili Ümit Dikbayır'ın, Düzce'nin Gölyaka ilçesindeki bazı köylerde fındık ağaçlarının kesilmesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42984) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2021)

87.-İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunun IPARD projeleri kapsamında yaptığı çeşitli işlemlere dair verilere ve iddialara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42985) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.03.2021)

88.-İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Türkçe dışındaki dillerde tabela asan esnaflara ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42986) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.02.2021)

89.-İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, pandemi döneminde kadın esnaf ve işletmecilerin desteklenmesine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42987) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2021)

90.-Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, 15 Mart 2020 tarihinden bu yana kamu özel işbirliği kapsamında yap-işlet-devret modeliyle yapılan projelerin ihalelerine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42988) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.03.2021)

91.-Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya'nın, Trabzon'da yapımına başlanan Kanuni Bulvarı Projesinin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42989) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2021)

92.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Rekabet Kurumu'nun 2019 Yılı Faaliyet Raporunda tespit edilen ve rekabet ihlali nedeniyle soruşturması devam eden dosyalara ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/42990) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

93.-Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, 9. ve 10. Kalkınma Planlarında yer alan Mersin Ana Konteyner Aktarma Limanının akıbetine ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/42991) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

94.-Muğla Milletvekili Mürsel Alban'ın, Cumhurbaşkanlığı tarafından kullanılan uçak ve helikopterlere yapılan bakımlara ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/42992) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

95.-Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, Kuzey Marmara Otoyolu projesi kapsamında yapılan ek maliyet artışlarına ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/42993) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

96.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, pandeminin yiyecek içecek sektörü esnafına etkilerine ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/42994) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

97.-Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un, Aydın ilinde 2015-2020 yılları arasında kişi başına düşen kamu görevlisi sayısına ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/42995) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

98.-Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un, Van ilinde 2015-2020 yılları arasında kişi başına düşen kamu görevlisi sayısına ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/42996) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

99.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Türkiye'de toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik yapılan çalışmalara ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/42997) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

100.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2015 yılından bu yana tutuklu yargılanan akademisyen sayısına ve çeşitli verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42998) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

101.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Bakanlık bünyesindeki Mağdur Hakları Daire Başkanlığına yapılan başvurulara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/42999) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

102.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2018-2020 yılları arasında uzlaştırmacılara tevdi edilen dosyalara dair istatistiki verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43000) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

103.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, son 5 yılda TCK 102 uyarınca yapılan soruşturma ve kovuşturma sayısına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43001) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

104.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, son 5 yılda TCK 103 uyarınca yapılan soruşturma ve kovuşturma sayısına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43002) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

105.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, son 5 yılda TCK 105 uyarınca yapılan soruşturma ve kovuşturma sayısına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43003) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

106.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2018-2020 yılları arasında özel hukuk davalarındaki yargılama sürelerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43004) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

107.-Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın, ülkemizde ve Muğla'daki adliyelerde çalışan personel sayısının artırılmasına yönelik çalışmalara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43005) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

108.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, stajyer avukatların haklarının iyileştirilmesine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43006) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

109.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, avukatlık mesleğinin ve savunma makamının haklarının iyileştirilmesine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43007) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

110.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2018-2021 yılları arasında kadınlara yönelik tehdit sebebiyle emniyete ve savcılığa yapılan başvurulara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43008) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

111.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 10 Ekim 2015 tarihinde Ankara Garında meydana gelen saldırıya ve üç şüpheli hakkında verilen iletişime müdahale tedbirlerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43009) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

112.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Türkiye'deki tutuklu ve hükümlü olan kadın sayısına ve çeşitli verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43010) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

113.-Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Covid-19 pozitif tanısı konulan sağlık çalışanlarından meslek hastalığı için başvurulara ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43011) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

114.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Sosyal Güvenlik Kurumunun nöroblastom hastalığının tedavisine yönelik ilaç bedelini karşılamamasına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43012) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

115.-Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, Manisa ilinde ve Türkiye genelinde 2002'den bu yana sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43013) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

116.-Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, 16 Nisan 2020'den bu yana Kod 29 gerekçesiyle işten çıkarılanlara dair çeşitli verilere ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43014) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

117.-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, salgın süresince zincir marketlerde çalışanların fazla mesai yapmasına ve çalışanlara verilen ücretlere ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43015) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

118.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2018-2021 yılları arasında kadınlara yönelik tehdit sebebiyle emniyete ve savcılığa yapılan başvurulara ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43016) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

119.-İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, 2002-2019 yılları arasında İşsizlik Sigortası Fonu'ndan yapılan ödemelere ve kaynak girişlerine ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43017) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

120.-Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, son 18 yılda ülke geneli ve Gaziantep'teki koruyucu aile ve evlat edinmeyle ilgili çeşitli verilere ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43018) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

121.-Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Kamu Denetçiliği Kurumunun verdiği bir tavsiye kararına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43019) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

122.-Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un, Aydın ilinde 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43020) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

123.-Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un, Van ilinde 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43021) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

124.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Türkiye'de işsiz olan, yoksulluk sınırı altında yaşayan, sosyal güvence kapsamında olmayan ve kayıt dışı çalışan kadın sayısı ile çeşitli verilere ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43022) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

125.-Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, şantiye şefliği yönetmeliğinin düzenlenmesine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43023) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

126.-İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, İzmir'in Karabağlar ilçesindeki Uzundere Mahallesi'nde bulunan bir alana kaçak olarak moloz ve hafriyat döküldüğü iddiasına ve asbest kullanımının önlenmesine yönelik tedbirlere ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43024) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

127.-Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Muğla'nın Ortaca ilçesi Kemaliye Mahallesi'nde yaşanan arazi sorunlarına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43025) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

128.-Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Mersin Limanının genişletilmesi projesine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43026) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

129.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik'te yapılan değişikliğe ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43027) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

130.-İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir Milli Emlak Genel Müdürlüğünce 1 Ocak 2020'den bu yana yapılan satış, kiralama işlemlerine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43028) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

131.-İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, Milli Emlak Genel Müdürlüğünce 1 Ocak 2020'den bu yana yapılan satış, kiralama işlemlerine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43029) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

132.-Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Çanakkale'nin Yenice ilçesindeki riskli yapılara ve bölgedeki kentsel dönüşüm planının uygulanmasına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43030) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

133.-Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Çanakkale'nin Lapseki ilçesindeki riskli yapılara ve bölgedeki kentsel dönüşüm planının uygulanmasına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43031) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

134.-Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Çanakkale'nin Gökçeada ilçesindeki riskli yapılara ve bölgedeki kentsel dönüşüm planının uygulanmasına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43032) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

135.-Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Çanakkale'nin Gelibolu ilçesindeki riskli yapılara ve bölgedeki kentsel dönüşüm planının uygulanmasına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43033) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

136.-Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Çanakkale'nin Ezine ilçesindeki riskli yapılara ve bölgedeki kentsel dönüşüm planının uygulanmasına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43034) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

137.-Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Çanakkale'nin Eceabat ilçesindeki riskli yapılara ve bölgedeki kentsel dönüşüm planının uygulanmasına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43035) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

138.-Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Çanakkale'nin Çan ilçesindeki riskli yapılara ve bölgedeki kentsel dönüşüm planının uygulanmasına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43036) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

139.-Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Çanakkale'nin Bozcaada ilçesindeki riskli yapılara ve bölgedeki kentsel dönüşüm planının uygulanmasına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43037) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

140.-Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Çanakkale'nin Biga ilçesindeki riskli yapılara ve bölgedeki kentsel dönüşüm planının uygulanmasına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43038) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

141.-Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Çanakkale'nin Bayramiç ilçesindeki riskli yapılara ve bölgedeki kentsel dönüşüm planının uygulanmasına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43039) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

142.-Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Çanakkale'nin Ayvacık ilçesindeki riskli yapılara ve bölgedeki kentsel dönüşüm planının uygulanmasına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43040) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

143.-Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Çanakkale'deki riskli yapılara ve bölgedeki kentsel dönüşüm planının uygulanmasına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43041) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

144.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Türkiye'de kadınların TOKİ konutları ile diğer konutlar içerisindeki hak sahipliğine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43042) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

145.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, İran depremi nedeniyle Van'ın Başkale ilçesinde mağdur olan insanlara konut sağlanmasına yönelik çalışmalara ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43043) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

146.-İzmir Milletvekili Sevdâ Erdan Kılıç'ın, mutasyonlu virüs ortaya çıkan ve uçuş yasağı konulan ülkelerden Türkiye'ye dönemeyen Türk vatandaşlarına ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43044) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

147.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bakanlığın toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamayı amaçlayan faaliyetlerine ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43045) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

148.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Türkiye'de faaliyet gösteren altın madenlerine dair çeşitli verilere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43046) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

149.-Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, 2020 yılında Türkiye genelinde ve Manisa'da borçları nedeniyle elektrik ya da doğalgazı kesilen abone sayısına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43047) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

150.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020 ve 2021 yıllarında yapılan enerji ithalatına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43048) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

151.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bingöl ilinde tarımsal sulama amaçlı elektrik kullanan abonelerin borçlarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43049) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

152.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Ağrı ilinde tarımsal sulama amaçlı elektrik kullanan abonelerin borçlarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43050) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

153.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bitlis ilinde tarımsal sulama amaçlı elektrik kullanan abonelerin borçlarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43051) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

154.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Muş ilinde tarımsal sulama amaçlı elektrik kullanan abonelerin borçlarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43052) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

155.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Düzce ilinde tarımsal sulama amaçlı elektrik kullanan abonelerin borçlarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43053) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

156.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Çankırı ilinde tarımsal sulama amaçlı elektrik kullanan abonelerin borçlarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43054) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

157.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Rize ilinde tarımsal sulama amaçlı elektrik kullanan abonelerin borçlarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43055) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

158.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Hakkari ilinde tarımsal sulama amaçlı elektrik kullanan abonelerin borçlarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43056) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

159.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Siirt ilinde tarımsal sulama amaçlı elektrik kullanan abonelerin borçlarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43057) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

160.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Kilis ilinde tarımsal sulama amaçlı elektrik kullanan abonelerin borçlarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43058) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

161.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Mardin ilinde tarımsal sulama amaçlı elektrik kullanan abonelerin borçlarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43059) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

162.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Şırnak ilinde tarımsal sulama amaçlı elektrik kullanan abonelerin borçlarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43060) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

163.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Iğdır ilinde tarımsal sulama amaçlı elektrik kullanan abonelerin borçlarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43061) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

164.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İstanbul ilinde tarımsal sulama amaçlı elektrik kullanan abonelerin borçlarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43062) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

165.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Kars ilinde tarımsal sulama amaçlı elektrik kullanan abonelerin borçlarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43063) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

166.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Van ilinde tarımsal sulama amaçlı elektrik kullanan abonelerin borçlarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43064) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

167.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Batman ilinde tarımsal sulama amaçlı elektrik kullanan abonelerin borçlarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43065) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

168.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik'te yer alan bir hükmün Danıştay tarafından iptal edilmesine ve uygulamada ortaya çıkacak boşluğa ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43066) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

169.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bayburt ilinde tarımsal sulama amaçlı elektrik kullanan abonelerin borçlarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43067) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

170.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, ülkemiz envanterine kaydedilen ilk sismik araştırma gemisi ile ilk sondaj gemisine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43068) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

171.-Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un, Aydın ilinde 2015-2020 yılları arasında borç sebebiyle, elektrik, su ve doğal gaz kesintisine uğrayan hane ve işletme sayısına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43069) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

172.-Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un, Van ilinde 2015-2020 yılları arasında borç sebebiyle, elektrik, su ve doğal gaz kesintisine uğrayan hane ve işletme sayısına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43070) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

173.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bakanlık ve ilgili kurumlarda unvanlara göre kadın personel oranı ile bazı işletmelerdeki kadın sahiplik oranına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43071) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

174.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Türkiye'de spor dallarına göre kadın sporcu ve hakem sayısına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43072) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

175.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, özel iletişim vergisinde yapılan artışa ve uzaktan eğitim sürecindeki öğrencilerin vergiden muaf tutulması önerisine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43073) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

176.-Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, 2015-2020 yılları arasında Manisa'da tahakkuk ve tahsil edilen vergi miktarı ile kredi kartı ve ihtiyaç kredisi verilerine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43074) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

177.-Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, kamu bankalarınca başlatılan icra takiplerine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43075) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

178.-Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, Türkiye genelinde ve Gaziantep'te vergi ve SGK borcu olan esnaf sayısına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43076) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

179.-Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın, Muğla'da bulunan vergi dairesi müdürlüklerinin personel ihtiyacına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43077) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

180.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, e-haciz uygulamasından kaynaklanan mağduriyetlere ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43078) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

181.-İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, Sayıştayın 2019 yılı raporunda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına dair yaptığı bazı tespitlere ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43079) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

182.-Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un, Aydın ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43080) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

183.-Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un, Van ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43081) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

184.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, 2021 yılı itibarıyla Türkiye'de doğrudan vergi türlerine göre kadın mükellef sayısı ile vergi muafiyeti kapsamındaki kadın oranına ve çeşitli verilere ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43082) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

185.-Şırnak Milletvekili Nuran İmir'in, Şırnak'ın Beytüşşebap ilçesinde kaybolan bir kişinin ölümüne ve bir kişinin akıbetine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43083) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

186.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2015-2021 yılları arasında belediyelerde yapılan denetimlere ve sonuçlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43084) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

187.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 8 Mart 2020-16 Mart 2021 tarihleri arasında Covid-19 tedbirlerine uyulmadığı için kesilen idari para cezalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43085) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

188.-Eskişehir Milletvekili Jale Nur Süllü'nün, 2020 ve 2021 yıllarında şiddet sonucu gerçekleşen ölüm olaylarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43086) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

189.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2018-2021 yılları arasında kadınlara yönelik tehdit sebebiyle emniyete ve savcılığa yapılan başvurulara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43087) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

190.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2015-2021 yılları arasında silah ruhsatı başvurularına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43088) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

191.-Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, yurt dışından yardım alan LGBT derneklerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43089) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

192.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, toplumsal cinsiyet farkındalığı ve eşitliği eğitiminden yararlanan AFAD ve EGM personel sayısına ve çeşitli verilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43090) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

193.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, son 5 yılda desteklenen kadın yönetmen ve yapımcı sayısı ile Türkiye'deki kütüphanelerden yararlananlar arasındaki kadın oranına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43091) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

194.-Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, Almanya'da meslek lisesi mezunu olan kişilerin Türkiye'de denklik alması talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43092) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

195.-Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın, uzaktan eğitim sebebiyle öğrencilerde yaşanan başarı kaybına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43093) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

196.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, Bakanlık tarafından İl Milli Eğitim Müdürlüklerine tabletlerin ücretli dağıtılacağına dair gönderildiği iddia edilen yazıya ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43094) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

197.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, bir il milli eğitim müdürünün İstiklal Marşı'na yönelik verdiği karara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43095) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

198.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, ders kitaplarında cinsiyetçiliğin azaltılması ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması amacıyla yürütülen faaliyetler ile okullardaki kadın idareci sayısına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43096) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

199.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 4 Mart 2021'de gerçekleşen helikopter kazası ile kazaların önlenmesi için alınabilecek önlemlere ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43097) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

200.-Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu'nun Suudi Arabistan'a yaptığı ihracattan kaynaklanan alacağının tahsiline ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43098) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

201.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, kadın askerlere yönelik kötü muamelenin önlenmesi amacıyla yapılan çalışmalar ve Bakanlık bünyesinde görev yapan kadın personel sayısına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43099) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

202.-İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, ülkemizde uygulanan aşı programına dair çeşitli verilere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43100) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

203.-Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, sağlık çalışanlarının özlük haklarının iyileştirilmesine yönelik çalışmalara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43101) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

204.-Ankara Milletvekili Murat Emir'in, illiyet bağı aranmaksızın Covid-19'un sağlık çalışanları için meslek hastalığı sayılması talebine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43102) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

205.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, adliye personelinin ne zaman aşılanacağına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43103) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

206.-İzmir Milletvekili Sevdâ Erden Kılıç'ın, pandemi nedeniyle yurt dışında mahsur kalan vatandaşlara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43104) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

207.-Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Hatay'da koronavirüs vaka sayılarının hesaplanmasında Suriyelilerin dahil edilmemesine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43105) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

208.-İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, sağlık çalışanlarının yıpranma payı hakkına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43106) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

209.-Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un, Aydın ilinde 2020 yılı itibarıyla kişi başına düşen sağlık personeli ve sağlık kurumu sayıları ile çeşitli verilere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43107) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

210.-Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un, Van ilinde 2020 yılı itibarıyla kişi başına düşen sağlık personeli ve sağlık kurumu sayıları ile çeşitli verilere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43108) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

211.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Türkiye'de sağlık sigortası bulunmayan kadın sayısına ve çeşitli verilere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43109) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

212.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Ulusal Uzak Araştırma Programının akıbetine ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43110) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

213.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Türkiye'de yatırım teşvik sisteminden yararlanan ve bir konuda patent alan kadın sayısı ile çeşitli verilere ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43111) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

214.-Şanlıurfa Milletvekili Aziz Aydın'ın, Bozova Pompaj Sulaması 2. Kısım Projesinin akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43112) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

215.-Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, Çanakkale'nin Bayramiç ilçesindeki faaliyeti durdurulan maden alanının rehabilitasyonuna ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43113) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

216.-Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal'ın, 2000-2020 yılları arasında İznik Gölü'nden tarımsal amaçlı sulama için çekilen su miktarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43115) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

217.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Türkiye'de tarım sektöründe çalışan ve verilen teşviklerden yararlanan kadın sayısı ile çeşitli verilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43116) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

218.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, hakkında yasal işlem başlatılan gıda ve sağlık firmalarının sayısına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43117) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

219.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, maske üretimi ve satışına dair bazı verilere ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43118) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

220.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Türkiye'nin blokzincir uygulamalarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43119) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

221.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Dahilde İşleme Rejimi kapsamında ithal edilen ürünlere ve alınan gümrük vergilerine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43120) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

222.-İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, Suudi Arabistan'ın Türkiye menşeli mallara gayri resmi ambargo uyguladığı iddiasına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43121) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

223.-Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, 2010-2020 yılları arasında ülke genelinde ve Malatya'da tescil, terkin işlemi yapan ve borçları takibe düşen esnaf sayısına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43122) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

224.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ülkemizde satılan enerji içeceklerine dair çeşitli verilere ve yapılan denetimlere ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43123) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

225.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kiracılıkta görülen ayrımcılık sebebiyle Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna yapılan başvurulara ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43124) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

226.-Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un, Aydın ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43125) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

227.-Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un, Van ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre hakkında tescil ve terkin işlemi yapılan ve borcu sebebiyle takibe düşen esnaf sayılarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43126) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

228.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Türkiye'de faaliyet gösteren kadın esnaf ve sanatkar sayısı ile ihracat teşviklerinden kadın girişimcilerin yararlanma oranına ve çeşitli verilere ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43127) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

229.-Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Van'da engelli vatandaşların hayatını kolaylaştırılması için yapılan kentsel altyapı ve üstyapı çalışmalarına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43128) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

230.-Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Mersin Liman İşletmesinin liman genişletme projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43129) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

231.-İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel'in, Türkiye'deki 3G ve 4.5G kapsama alanları ile 5G'ye yönelik çalışmalara ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43130) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2021)

232.-İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, İzmir'de bulunan tarihi bir binaya zarar verildiği iddiasına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43131) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

233.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, uçuşlar kapatıldığı için İngiltere'den Türkiye'ye dönemeyen vatandaşlara ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43132) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

234.-Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Kuzey Marmara otoyolu ihalesindeki sözleşme şartlarının iş bitiminden sonra değiştirilmesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43133) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

235.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Türkiye'de internet abonesi olan toplam kadın sayısı ile sürücü ehliyeti olan kadın sayısına ve çeşitli verilere ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43134) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2021)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri**Adalet Bakanlığı**

- 1.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Cumhurbaşkanının tarafı olduğu tazminat ve hakaret davalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42126)
- 2.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Bakanlık bünyesinde çalışan personelin sendika üyeliği ile ilgili verilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42127)
- 3.-İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel'in, kapalı ceza infaz kurumları ve çocuk eğitimevlerindeki çocukların öğrenim durumlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42128)
- 4.-İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel'in, 2020 yılında ceza infaz kurumlarında çocuklara kötü muamelede bulunulması iddialarına yönelik verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42129)
- 5.-İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel'in, son bir yılda cezaevlerinde kalan çocuklar hakkında başlatılan soruşturmalara dair çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42130)
- 6.-İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel'in, son bir yılda tutuklu ve hükümlü çocuklardan hayatını kaybedenlere ve bunlardan kaçının intihar sebebiyle olduğuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/42131)
- 7.-İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel'in, çocuk ve gençlik kapalı ceza infaz kurumları ile çocuk eğitimevleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42132)
- 8.-Ankara Milletvekili Gamze Taşcier'in, tutuklu ve hükümlülerin mahrem görüşme hakkına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42133)
- 9.-Ankara Milletvekili Nihat Yeşil'in, hayvanlara karşı şiddetin önlenmesine yönelik yasal düzenlemelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42134)
- 10.-Kırklareli Milletvekili Türedi Kayan'ın, Kırklareli'nde haczedilen araç sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42135)

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

- 11.-Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, 2020 yılında Adıyaman'da işsizlik ödeneğine başvuran ve hak eden kişi sayısı ile bu kapsamda ödenen tutara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42136)
- 12.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2020 yılı sonu itibarıyla İŞKUR'a başvuran ve işe yerleştirilen mühendis sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42137)
- 13.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Bakanlık bünyesinde çalışan personelin sendika üyeliği ile ilgili verilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42138)
- 14.-Adana Milletvekili İsmail Konuk'un, evden çalışanların yasal haklarının korunmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42139)
- 15.-İzmir Milletvekili Sevdâ Erdan Kılıç'ın, İzmir'in Gaziemir ilçesinde bir özel zihinsel engelliler bakımevinde gerçekleşen olay ile yaşlı ve engelli bakımevlerine yönelik denetimlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42140)
- 16.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, boşanmış ya da eşini kaybetmiş kadınlara yönelik verilecek desteklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42141)
- 17.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, KPSS tercih kılavuzunda lisans mezunu adaylara alt öğrenimden tercih hakkı tanınması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42142)

18.-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, 2002-2019 yılları arasında Kod 29 uyarınca işten çıkarılanların sayısına ve bu nedenle işten çıkarılanların mağduriyetlerinin giderilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42143)

19.-Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, çocuk işçiliğinin önlenmesi ile mevsimlik tarım işlerinde çalışan çocukların sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42144)

20.-İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, kadın istihdamının arttırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42145)

21.-Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, 2020 yılında yaşanan intihar vakalarının nedenlerine ve bu oranın azaltılmasına yönelik yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42146)

22.-İzmir Milletvekili Selin Sayek Böke'nin, Ocak 2014- Nisan 2020 tarihleri arasında Kod 29 gerekçesiyle işten çıkarılan işçiler ile bunun kötüye kullanımının denetlenmesine yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42147)

23.-İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü'nün, Kastamonu'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42252)

24.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Niğde'de 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42253)

25.-İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü'nün, Sinop'ta 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42254)

26.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Nevşehir'de 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42255)

27.-İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü'nün, İzmir'de 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42256)

28.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Mersin'de 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42257)

29.-İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, İstanbul'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42258)

30.-Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş'in, Kütahya'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42259)

31.-Hakkari Milletvekili Sait Dede'nin, Hakkari'de 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42260)

32.-Hakkari Milletvekili Sait Dede'nin, Kırıkale'de 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42261)

33.-Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş'in, Afyonkarahisar'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42262)

34.-Hakkari Milletvekili Sait Dede'nin, Yozgat'ta 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42263)

35.-Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş'in, Şırnak'ta 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42264)

- 36.-Batman Milletvekili Mehmet Ruştı Tiryaki'nin, Manisa'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42265)
- 37.-Batman Milletvekili Mehmet Ruştı Tiryaki'nin, Batman'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42266)
- 38.-Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Şanlıurfa'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42267)
- 39.-Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'ün, Kırşehir'de 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42268)
- 40.-İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, Yalova'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42269)
- 41.-Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Şanlıurfa'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42270)
- 42.-Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç'un, Adana'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42271)
- 43.-Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç'un, Hatay'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42272)
- 44.-Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç'un, Osmaniye'de 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42273)
- 45.-Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, Diyarbakır'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42274)
- 46.-Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, Bayburt'ta 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42275)
- 47.-Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, Gümüşhane'de 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42276)
- 48.-Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün, Tunceli'de 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42277)
- 49.-Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün, Erzincan'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42278)
- 50.-İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, Rize'de 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42279)
- 51.-İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, Artvin'de 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42280)
- 52.-İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, İzmir'de 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42281)
- 53.-İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, İstanbul'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42282)
- 54.-İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Tokat'ta 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42283)

55.-İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Çorum'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42284)

56.-İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Amasya'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42285)

57.-Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, Adana'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42286)

58.-Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, Burdur'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42287)

59.-Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, Isparta'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42288)

60.-Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Van'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42289)

61.-Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Kars'ta 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42290)

62.-Mardin Milletvekili Pero Dundar'ın, Mardin'de 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42291)

63.-Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Batman'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42292)

64.-Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Balıkesir'de 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42293)

65.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Siirt'te 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42294)

66.-Şanlıurfa Milletvekili Nusrettin Maçin'in, Şanlıurfa'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42295)

67.-Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, Diyarbakır'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42296)

68.-Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un, Gaziantep'te 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42297)

69.-Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Muş'ta 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42298)

70.-Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'ün, Batman'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42299)

71.-İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, İstanbul'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42300)

72.-İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, Edirne'de 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42301)

73.-İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, Kırklareli'nde 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42302)

74.-Siirt Milletvekili Sıdkı Taş'ın, Çankırı'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42303)

75.-Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, Şırnak'ta 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42304)

76.-Şırnak Milletvekili Nuran İmir'in, Şırnak'ta 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42305)

77.-Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, Bursa'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42306)

78.-İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu'nun, İstanbul'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42307)

79.-İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu'nun, Eskişehir'de 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42308)

80.-İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu'nun, Bilecik'te 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42309)

81.-İğdır Milletvekili Habip Eksik'in, Ardahan'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42310)

82.-İğdır Milletvekili Habip Eksik'in, İğdır'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42311)

83.-Siirt Milletvekili Sıdkı Taş'ın, Siirt'te 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42312)

84.-Batman Milletvekili Feleknaş Uca'nın, Batman'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42313)

85.-Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Kahramanmaraş'ta 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42314)

86.-Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Kilis'te 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42315)

87.-Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Mersin'de 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42316)

88.-Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Ankara ve Muğla'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42317)

89.-İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in, Sivas'ta 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42318)

90.-Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, Sakarya'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42319)

91.-Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, Karabük'te 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42320)

92.-Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, Bitlis'te 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42321)

93.-Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Uşak'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42322)

94.-Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Ağrı'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42323)

95.-Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, Malatya'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42324)

96.-Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, Antalya'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42325)

97.-Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Bingöl'de 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42326)

98.-Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Erzurum'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42327)

99.-Mardin Milletvekili Ebrü Günay'ın, Mardin'de 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42328)

100.-Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in, Ağrı'da 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42329)

101.-Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in, Denizli'de 2002'den beri sosyal yardım alan kişi ve hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42330)

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

102.-Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş'in, Şırnak'ta TOKİ tarafından yapılan konutların tesliminde yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42148)

103.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Bakanlık bünyesinde çalışan personelin sendika üyeliği ile ilgili verilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42149)

104.-Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Mersin'de tarım arazilerinin ihale yöntemiyle kiralanmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42150)

105.-Ankara Milletvekili Sadir Durmaz'ın, Türkiye'nin iklim değişikliğine dair fonlardan yardım alıp almadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42151)

106.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Körfez ilçesi Barbaros Mahallesi'nin altyapı sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42152)

107.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Körfez ilçesi Atalar Mahallesi'ne bağlantı yolları yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42153)

108.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Derince ilçesinin Mersincik Mahallesindeki altyapı sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/42154)

109.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gölcük ilçesinde yer alan D-130 karayoluna üst geçit yapılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42155)

110.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Çayırova ilçesinin Ziya Gökalp Caddesinde doğalgaz altyapısı bulunmamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42156)

111.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Darıca ilçesinin bazı mahallelerinde yapılan imar değişikliğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42157)

112.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Karamürsel ilçesine Dereköy Mahallesinde tapularına düşülen şerh nedeniyle mağduriyet yaşayan mahalle sakinlerinin mağduriyetlerinin giderilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42158)

113.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinin Duraklı Mahallesindeki kanalizasyon sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/42159)

114.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Körfez ilçesi Yavuz Sultan Selim Mahallesinin altyapı sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/42160)

115.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Dilovası ilçesine bağlı Diliskelesi Mahallesinin sahil düzenleme projesinin tamamlanmamış olmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42161)

116.-İzmir Milletvekili Kani Beko'nun, İzmir'in Torbalı ilçesine bağlı Yazıbaşı Mahallesinde kurulacak olan mermer ocağı projesinin ÇED sürecine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42162)

117.-Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek'in, Çanakkale'nin Ayvacı ilçesinde yer alan Assos Antik Limanının bölgede yapılacak çalışma nedeniyle kapatılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42164)

Dışişleri Bakanlığı

118.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Bakanlık bünyesinde çalışan personelin sendika üyeliği ile ilgili verilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42165)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

119.-Muğla Milletvekili Burak Erbay'ın, Sandras Dağı için verilen maden arama ve işletme ruhsatlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42166)

120.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Bakanlık bünyesinde çalışan personelin sendika üyeliği ile ilgili verilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42167)

121.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Bakanlığın ERP çalışmalarının sonuçlandırılmamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42168)

122.-Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, 2 Mart 2021 tarihi itibarıyla borcunu ödeyemediği için elektrik ve doğalgazı kesilen ya da hakkında işlem yapılan abone sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42169)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

123.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Bakanlığa bağlı birimlerde çalışan memur ve işçilerden sendikaya üye olanlar ile sendikadan istifa edenlerin sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42170)

124.-Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri'nin Pınarbaşı ilçesine açık ve kapalı spor alanları yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42171)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

125.-Muğla Milletvekili Burak Erbay'ın, Bodrum'un Ortakent Mahallesinde bulunan Hazineye ait bazı arazilerin özelleştirme sürecine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42172)

126.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Bakanlık bünyesinde çalışan personelin sendika üyeliği ile ilgili verilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42173)

127.-Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Mersin'de tarım arazilerinin ihale yöntemiyle kiralanmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42174)

128.-Hatay Milletvekili İsmet Tokdemir'in, 2018-2020 yılları arasında toplanan vergiye ve asgari ücretlilerden vergi alınmaması yönündeki çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42175)

129.-İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, son 5 yılda bilgisayar ithalatı nedeniyle elde edilen vergi tutarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42176)

130.-İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, son 5 yıldaki çikolata ithalatı nedeniyle elde edilen vergi tutarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42177)

131.-Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Antalya'nın Serik ilçesinde satışı yapılan bir arazinin belediyeye devredilmesi önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42178)

132.-Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, 2014-2021 yılları arasında kaçak akaryakıt tüketimi ve sebep olduğu vergi kaybına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42179)

133.-Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Merkez Bankasının döviz satışlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42180)

134.-Kırklareli Milletvekili Türedi Kaya'nın, 2002-2021 yılları arasında Kırklareli'nde banka kredilerini ödeyemeyen kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42181)

135.-İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekközü'nün, Kastamonu ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42331)

136.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Niğde ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42332)

137.-İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekközü'nün, Sinop ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42333)

138.-İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekközü'nün, İzmir ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42334)

139.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Nevşehir ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42335)

140.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Mersin ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42336)

141.-İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, İstanbul ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42337)

142.-Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş'in, Kütahya ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42338)

143.-Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş'in, Afyonkarahisar ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42339)

144.-Hakkari Milletvekili Sait Dede'nin, Hakkari ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42340)

145.-Hakkari Milletvekili Sait Dede'nin, Kırıkkale ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42341)

146.-Hakkari Milletvekili Sait Dede'nin, Yozgat ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42342)

147.-Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş'in, Şırnak ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42343)

148.-Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Şanlıurfa ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42344)

149.-Batman Milletvekili Mehmet Ruştı Tiryaki'nin, Manisa ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42345)

150.-Batman Milletvekili Mehmet Ruştı Tiryaki'nin, Batman ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42346)

151.-Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'ün, Kırşehir ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42347)

152.-İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, Yalova ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42348)

153.-Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Şanlıurfa ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42349)

154.-Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç'un, Adana ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42350)

155.-Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç'un, Hatay ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42351)

156.-Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç'un, Osmaniye ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42352)

157.-Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün, Tunceli ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42353)

158.-Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün, Erzincan ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42354)

159.-İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, Rize ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42355)

160.-İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, Artvin ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42356)

161.-İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, İzmir ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42357)

162.-İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, İstanbul ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42358)

163.-İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Tokat ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42359)

164.-İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Çorum ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42360)

165.-İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Amasya ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42361)

166.-Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, Isparta ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42362)

167.-Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, Burdur ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42363)

168.-Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, Adana ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42364)

169.-Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Kars ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42365)

170.-Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Van ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42366)

171.-Mardin Milletvekili Pero Dundar'ın, Mardin ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42367)

172.-Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Balıkesir ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42368)

173.-Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Batman ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42369)

174.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Siirt ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42370)

175.-Şanlıurfa Milletvekili Nusrettin Maçın'ın, Şanlıurfa ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42371)

176.-Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un, Gaziantep ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42372)

177.-Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, Diyarbakır ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42373)

178.-Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'ün, Batman ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42374)

179.-Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Muş ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42375)

- 180.-İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, Kırklareli ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42376)
- 181.-İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, İstanbul ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42377)
- 182.-İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, Edirne ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42378)
- 183.-Siirt Milletvekili Sıdık Taş'ın, Siirt ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42379)
- 184.-Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, Şırnak ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42380)
- 185.-Şırnak Milletvekili Nuran İmir'in, Şırnak ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42381)
- 186.-Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, Bursa ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42382)
- 187.-İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu'nun, İstanbul ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42383)
- 188.-İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu'nun, Eskişehir ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42384)
- 189.-İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu'nun, Bilecik ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42385)
- 190.-Iğdır Milletvekili Habip Eksik'in, Ardahan ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42386)
- 191.-Iğdır Milletvekili Habip Eksik'in, Iğdır ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42387)
- 192.-Siirt Milletvekili Sıdık Taş'ın, Çankırı ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42388)
- 193.-Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Kahramanmaraş ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42389)
- 194.-Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Kilis ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42390)
- 195.-Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Mersin ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42391)
- 196.-Batman Milletvekili Feleknas Uca'nın, Batman ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42392)
- 197.-Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Ankara ve Muğla illerinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42393)

198.-İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in, Sivas ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42394)

199.-Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, Karabük ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42395)

200.-Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, Sakarya ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42396)

201.-Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, Bitlis ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42397)

202.-Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Uşak ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42398)

203.-Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Ağrı ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42399)

204.-Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, Antalya ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42400)

205.-Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, Malatya ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42401)

206.-Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Bingöl ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42402)

207.-Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Erzurum ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42403)

208.-Mardin Milletvekili Ebrü Günay'ın, Mardin ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42404)

209.-Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in, Denizli ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42405)

210.-Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in, Ağrı ilinde 2015-2020 yılları arasında yıllara göre tahsil edilen vergi miktarı ile bankalara olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42406)

İçişleri Bakanlığı

211.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Bakanlık bünyesinde çalışan personelin sendika üyeliği ile ilgili verilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42182)

212.-Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzyılmaz'ın, Zonguldak'ta yürütülen Manolya Park projesinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42183)

213.-Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzyılmaz'ın, Kapuz Plajı çevre düzenlemesi çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42184)

214.-İzmir Milletvekili Atıla Sertel'in, son 5 yılda intihar eden polislere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42185)

215.-İzmir Milletvekili Atıla Sertel'in, polislerin mesai saatlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42186)

216.-İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, koronavirüse yakalanan polislerle ilişkin yazılı soru önergesi (7/42187)

217.-Ankara Milletvekili Nihat Yeşil'in, hayvanlara karşı şiddet olaylarının önlenmesine yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42188)

218.-Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, illere göre güvenlik korucularının sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42189)

219.-Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya'nın, büyükşehir belediyelerinde kırsal mahalle statüsü kazanacak yerleşim yerlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42190)

220.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, İzmir'de 2018, 2019 ve 2020 yılları arasında ŞÖNİM'e müracaat eden ve hakkında koruma kararı verilen kadınların sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42191)

221.-Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Bingöl'ün Kiğı ilçesindeki eski su tesisatının değiştirilmesi ile sokak hayvanlarının durumlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42192)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

222.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Bakanlık bünyesinde çalışan personelin sendika üyeliği ile ilgili verilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42193)

223.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, tiyatrolara yönelik mali destek planlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42194)

224.-Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Nemrut Dağı ören yeri raylı sistem projesinin akıbeti ile Besni ilçesindeki ören yerlerinin turizme kazandırılması önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42195)

225.-Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, turizm seyahat acentalarının oda aidatlarından muaf tutulması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42196)

Milli Eğitim Bakanlığı

226.-Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, Ankara'da Cumhurbaşkanı tarafından açılışı yapılan okullara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42197)

227.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Bakanlığa bağlı birimlerde çalışan memur ve işçilerden sendikaya üye olanlar ile sendikadan istifa edenlerin sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42198)

228.-Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın, 2015-2020 yılları arasında ALES'e yapılan başvurulara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42199)

229.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, kamudaki engelli personel istihdamına ve engelli öğretmenlerin sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42200)

230.-Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, prim gün sayısının hesaplanmasında yanlışlık yapılan ücretli öğretmenlerin mağduriyetlerinin giderilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42201)

Milli Savunma Bakanlığı

231.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Bakanlık bünyesinde çalışan personelin sendika üyeliği ile ilgili verilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42202)

232.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, Astsubay Temel Askerlik ve Astsubaylık Anlayışı Kazandırma 12. Dönem kursiyerlerinin atamalarının yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42203)

Sağlık Bakanlığı

233.-İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, ağız ve diş sağlığı teknikerlerinin atamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42204)

234.-Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, pandemi tedbirleri kapsamında normalleşme sürecinde fiili nüfusun baz alınması önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42205)

235.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Covid-19 aşılama sürecine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42206)

236.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Arvahi ilçesine Hepatit B hastaları için diyaliz ünitesi kurulması istemine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42207)

237.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, milletvekillerinin aileleri ile danışmanlara ve TBMM personeline ne zaman aşı yapılacağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42208)

238.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Bakanlık bünyesinde çalışan personelin sendika üyeliği ile ilgili verilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42209)

239.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Kartepe ilçesine bağlı Ataşehir Mahallesi aile sağlığı merkezi kurulmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42210)

240.-İzmir Milletvekili Kani Beko'nun, ameliyathane teknikeri istihdamına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42211)

241.-İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, ülkemizde yıllara göre organ bağışında bulunan kişi sayısı ile gerçekleştirilen organ nakli sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42212)

242.-İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, son beş yılda ithal edilen ilaçlara ve bunlardan kanser ilaçlarına yönelik ödenen tutara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42213)

243.-Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın, basın çalışanları ve gazeteciler ile turizm sektöründe çalışanların aşılama öncelikli sıraya alınması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42214)

244.-Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, Merkezi Hekim Randevu Sistemi üzerinden alınan randevularla ilgili verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42215)

245.-Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, öğretim üyesi doktorların muayenehane açabilmelerine dair bir Danıştay kararının uygulanmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42216)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

246.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, TSE tarafından verilen Covid-19 güvenli hizmet/ güvenli ürün belgesi alan firma sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42217)

247.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kimya sektörünün desteklenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42218)

248.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2020 yılında yerli traktör üretimi için verilen desteklere ve 2019 ve 2020 yıllarında ülkemizde üretilen ve ithal edilen traktör sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42219)

249.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Türkiye'nin uçak projelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42220)

250.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, yerli arabanın üretimine dair çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42221)

251.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Türkiye'nin uydı ve uzay projelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42222)

252.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Bakanlık bünyesinde çalışan personelin sendika üyeliği ile ilgili verilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42223)

253.-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, 2015-2020 yılları arasında yıllara göre klonlanan cep telefonlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42224)

Tarım ve Orman Bakanlığı

254.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbul'ün, Aydın'ın Karacasu ilçesinde yapılan ağaç kesimlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42225)

255.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Bakanlık bünyesinde çalışan personelin sendika üyeliği ile ilgili verilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42226)

256.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Sudan ve Nijer'de tarımsal üretim için arazi kiralınmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42227)

257.-Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir'in, Kayseri'deki ormancılık ve ağaçlandırma çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42228)

258.-Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, ülke genelinde ve Kayseri'de orman işçisi olarak çalışan kişilere dair çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42229)

259.-Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Bingöl'de yapılması planlanan Gözeler HES Barajına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42230)

260.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, çiftçilerin uzun vadeli yatırımlar konusunda bilgilendirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42231)

261.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, tarımsal amaçlı kullanılan elektrik ücretlerinin indirilmesi ile rüzgar pervanelerindeki KDV oranlarının düşürülmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42232)

262.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Kandıra ilçesindeki tarım arazilerinin toplulaştırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42233)

263.-Ankara Milletvekili Nihat Yeşil'in, hayvanlara karşı şiddetin önlenmesine yönelik yasal düzenlemelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42234)

264.-Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlioğlu'nun, ithal edilen pamuk tohumlarında GDO'ya rastlandığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42235)

265.-Antalya Milletvekili Aydın Özer'in, Karacaören Barajı sularının kirlilik seviyesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42236)

Ticaret Bakanlığı

266.-Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş'ın, pandemi döneminden olumsuz etkilenen yiyecek ve içecek sektöründe hizmet veren işletmelere yapılan desteklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42237)

267.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, tarım ve gıda ürünlerindeki ihracat verilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42239)

268.-İğdır Milletvekili Habip Eksik'in, İğdır'da esnafların desteklenmesi ve sınır ticaretini kolaylaştıran tedbirler alınması önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42240)

269.-Kırklareli Milletvekili Türedi Kayan'ın, Kırklareli'ndeki esnaf ve sanatkarlardan pandemiden olumsuz etkilenerek işletmelerini kapatanların sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42243)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

270.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Bakanlığa bağlı birimlerde çalışan memur ve işçilerden sendikaya üye olanlar ile sendikadan istifa edenlerin sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42245)

271.-Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Mersin-Adana Tren hattının ne zaman açılacağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42246)

272.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Başiskele ilçesine bağlı Serindere Mahallesinde yaşanan şebeke sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/42247)

273.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, İzmit'in Akmeşe bölgesinde Kuzey Marmara otoyolunun neden olduğu altyapı sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42248)

274.-Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Azerbaycan'ın transit geçiş belgesine kota uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42249)

30 Mart 2021 Salı**No: 113****Milletvekili Teklifleri**

1.-Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin; Gider Vergileri Kanunu, Milli Eğitim Temel Kanunu ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3513) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.03.2021)

2.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın; 5363 Sayılı Tarım Sigortaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3514) (Tarım, Orman ve Köyışleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.03.2021)

3.-Muğla Milletvekili Burak Erbay'ın; Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3515) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.03.2021)

4.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın; 4857 Sayılı İş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3516) (Plan ve Bütçe; Kadın Erkek Fırsat Eşitliği ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.03.2021)

5.-Antalya Milletvekili Atay Uslu ve 23 Milletvekilinin; Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3517) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor; Plan ve Bütçe ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.03.2021)

6.-Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın; Irak Kürdistan Bölgesinde Kürt Halkına Yönelik Gerçekleştirilen Halepçe Katliamının "Kürt Soykırımı" Olarak Tanınması Hakkında Kanun Teklifi (2/3518) (Dışişleri ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.03.2021)

30 Mart 2021 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR

KÂTİP ÜYELER: Necati TİĞLİ (Giresun), Rümeyşa KADAK (İstanbul)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 65’inci Birleşimini açıyorum. (x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Ankara-İzmir arası ulaşım sorunlarıyla ilgili söz isteyen İzmir Milletvekili Bedri Serter’e aittir.

Buyurun Sayın Serter. (CHP sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- İzmir Milletvekili Bedri Serter’in, Ankara-İzmir arası ulaşım sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

BEDRİ SERTER (İzmir) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, bugünkü ilk konuşmayı yapmak üzere çıktığım için iyi haftalar diliyorum.

Sizlere, Ankara-İzmir hızlı tren hattının ne sadece -geçenlerde açıklamıştım- jeolojik yapısıyla ne de rakamsal olarak asla doğru giden bir proje olmadığını söyleyerek söze başlamak istiyorum. Bugün sizlerle, Türkiye’nin incisi olan İzmir’in Hükümet tarafından görülmek istenmeyen yüzünü paylaşacağım.

İzmir, Türkiye’nin Batı’ya açılan özgürlükler kenti İzmir. İçinde her inançtan, her kültürden insanların kardeşçe, dostça komşuluk yaptığı, demokrasinin kalesi İzmir. Ülkemin gezdiğim her karış toprağında İzmir Milletvekiliyim dediğimde, içinde İzmir geçtiği için insanların yüzüne başka bir mutlulukla güldüğü İzmir. İnsanı insan bilerek hiçbir fark gözetmeden halkıyla, yerel yönetimleriyle, sivil toplum örgütleriyle, kadınıyla, erkeğiyle eşit kucaklayan İzmir. Kim, hangi maksatla, nereden gelirse gelsin -bürokraside tayini yapılan bürokratlar dâhil- üç yüz altmış beş gün sonra her birine “Ben İzmirli oldum.” dedirten İzmir. Cenevizlilerden beri Ege’nin tek ticaret limanı olan İzmir. Her türlü zorluğa rağmen, kendine güvenen iş insanlarının ülkenin sanayisine, ticaretine, turizmine katkı sağlamak için canla başla çalıştıkları İzmir.

2020’nin 31 Ekiminde yaşanan Samos depreminde 116 canını, yüzlerce apartmanını, yaşam alanlarını kaybeden ama tüm Türkiye’nin tek yürek olarak toplandığı kale İzmir. Son süreçte, yaşanan tsunami, sel, fırtına, orman yangınlarına rağmen, yerel yönetimleriyle, sivil toplum örgütleriyle, siyasileriyle, en önemlisi 4,5 milyon İzmir halkıyla tek başına ayakta duran İzmir. Ticaretiyle, sanayisiyle, turizmiyle kazandığı helal paranın vergisini tam ödeyen, merkezî Ankara Hükümetine 100 birim vergi gönderip karşılığında “Sen bizden değilsin, sana 10 yeter.” denilen İzmir, hâlâ üvey evlat muamelesi görmektedir.

(x) 7/4/2020 tarihli 78’inci Birleşimden itibaren coronavirus salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu’ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Beydağ'da kestanesi, Kiraz'da hayvancılığı, Ödemiş'te patatesi, Tire'de zeytinyağı, Selçuk'ta tarihi, Bayındır'da çiçekçiliği, Kemalpaşa'da kirazın kralı, Bergama'da fıstık çamı, zeytinyağı, Menemen'de ve Kınık'ta pamuğu, tütünü, Torbalı'da tarım sanayisi, Menderes'te seracılığı, Aliağa'da sanayinin can damarları; Güzelbahçe, Seferihisar, Urla, Çeşme, Karaburun, Foça ve Dikili ilçelerinde eşi benzeri görülmemiş turistik bölgeleri; Balçova, Bayraklı, Konak, Karabağlar, Buca, Gaziemir, Bornova, Karşıyaka, Çiğli ve Narlıdere ilçeleriyle Türkiye coğrafyasında tüm insanları kalbine alan ticaretin başkenti, Ege'nin göz bebeği olan İzmir.

Buraya kadar anlattığım İzmir'in güzel yüzüydü. Kentim İzmir'le ilgili, Hükûmete şikâyetlerim, kabul edemediklerim var; şimdi onları dile getireceğim size.

Depremden sonra yıkıma uğrayan ve yeni rezerv alanlarında yapılması gereken konutların yapımının hiç kimseye danışılmadan ve hiçbir ihale şartına bağlı kalmadan tek kalemde bir firmaya verilmesini doğru bulmuyorum. İzmir ruhunu yaşayan insanlar bunu kabul etmiyorlar, kabul etmiyoruz.

Bergama'da AKP belediyesinin oy çokluğuyla aldığı bir kararla, Bergamalıların atasından, dedesinden beri yüzlerce yıldır -bugüne kadar- işlediği tarlaları -832 bin metrekaare tarım arazisini- tek bir kalemde satmayı kabul etmiyorum, kabul etmiyoruz.

Tire'nin Akyurt'unda, Halkapınar'ında, Mehmetler'inde, Üzümler'inde, Küçükkale'sinde, Alaylı'sında bulunan o güzelim zeytinlerin, sarıçamların güzelleştirdiği arazilerin katledilip iki parça taş için vahşi madencilğe teslim edilmesini kabul etmiyorum, kabul etmiyoruz.

Cenevizlilerden beri liman kenti olduğundan söz ettiğim İzmir'imde Hükûmetin temelini atıp da bitirmeyi unuttuğu Çandarlı Limanı'nı hatırlatmayı da borç biliyorum. Ulaşımı dillerden düşürmeyenlerin İzmir'in deniz kapılarını açmamalarını kabul etmiyorum, kabul etmiyoruz.

İki yıl önce Menderes'te yanan ormanlarımızın hâlen eski hâline getirilmeyip yeşil yüzünün ortaya çıkarılmamasını kabul etmiyorum, kabul etmiyoruz.

On sekiz yıllık iktidarın sonunda, elde bulunan 96 kilometrelik Menemen-Aliağa-Çandarlı hattının -sadece bu kadar- 26 kilometrelik giden kısmında kamyoncularımızdan ve tircılarımızdan alınan ücretlerin çok yüksek olduğunu dile getiriyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

BEDRİ SERTER (Devamla) – Teşekkür ederim Başkanım.

Tircılardan alınan ücretlerin çok yüksek olduğunu dile getirerek bunun bir an evvel düşürülmesini talep ediyorum, kabul etmiyorum.

Uzun zamandır konuşulan ama hiçbirinin bilmediği gibi dün bir basın kanalından öğrenmiş olduğum ikinci çevre yolunun ne maliyette olacağını, kime tevdi edildiğini bilmiyoruz. Ulaştırma Bakanlığından ve Ulaştırma Bölge Müdürlüğünden, sorumlu bir İzmir Milletvekili olarak, bunun açıklanmasını istiyorum.

Tüm kabul etmediklerimizle, merkezî Hükûmetin bütün engellemeleriyle, üstü kapalı, halktan habersiz yapılan ihalelerle karşı karşıya kalan İzmir, kentin tüm dinamikleriyle ve 4,5 milyon aydın insanıyla her şeye rağmen ayakta dimdik durmaktadır. Cumhuriyetin kalesi olmayı her daim sürdürmüştür, bundan sonra da sürdürecektir.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, Van'ın düşman işgalinden kurtuluşunun 103'üncü yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Van Milletvekili Abdulhat Arvas'a aittir.

Buyurun Sayın Arvas. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- Van Milletvekili Abdulahat Arvas'ın, Van'ın düşman işgalinden kurtuluşunun 103'üncü yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

ABDULAHAT ARVAS (Van) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2 Nisan Van ilimizin düşman işgalinden kurtuluşunun 103'üncü yıl dönümü münasebetiyle gündem dışı söz almış bulunmaktayım, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 1 Nisan Erciş ve Gürpınar; 2 Nisan Van ve Muradiye, 3 Nisan Çaldıran ve Saray; 18 Nisan ise Başkale'nin Ermeni mezaliminden kurtuluşunun tarihleridir. 1918 tarihinde yaşanan bu kahramanlık destanları geçmişimizin aziz hatırası olmaktan öte, bugün şanlı bir tarih ve millî şuur nişanesidir. Osmanlı İmparatorluğu'nun son döneminde Van ve çevresinde yaşanan olayların temelinde Şark meselesi yatmaktadır. Rusya'nın başını çektiği emperyalist devletler ve misyonerlerin teşvik ve kışkırtmaları neticesinde, asırlardan beri “milletisadıkâ” olarak adlandırılan Ermeniler, ihanet ederek isyan faaliyetlerine girişmişlerdir.

Ağustos 1914'te Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasıyla birlikte, Van'da Ermeni ayaklanmaları etkisini artırarak devam etmiştir. Aralık 1914'te hava şartları nedeniyle başarısız olan Sarıkamış Harekâtı sonrası Doğu Anadolu savunmasız kalmıştır. Bu durumu fırsata çeviren Ruslar ve Ermeniler 1915 yılının ilk aylarında Van ve ilçelerini işgal etmişlerdir. Sınırlı imkânlarla Van'ı aylarca müdafaa eden Müslüman ahalinin gücü tükenince, daha fazla kayıp verilmemesi amacıyla 17 Mayıs 1915 tarihinde Müslüman nüfus için tehcir, zorunlu göç emri verilmiştir. Yerlerini yurtlarını terk etmek zorunda kalan Vanlılar başka diyarlara göç etmek zorunda kalmış, Van ve çevresi tümüyle boşaltılmıştır. O günlerde Ermeni çeteleri tarafından yapılan vahşetle 30 bin Vanlı hemşehrimiz acımasızca katledilmiştir. Ocaklar sönmüş, köyler, kasabalar ve Van şehri yakılıp yıkılarak yerle bir edilmiştir. Van yöresinde Rus, Ermeni işgali ve zulmü üç yıl sürmüştür. 2 Nisan 1918 tarihinde Ali İhsan Sabis Paşa komutasındaki Türk birlikleri Van'ı düşman işgalinden kurtarmıştır. İşgal ve katliamdan önce 70 bin olan Van'ın nüfusu işgalden üç yıl sonra, 2 Nisan 1918 tarihinde 18 bine kadar düşmüştür. Harabeye dönen şehir Bağlar mevkisinde yeniden kurularak 1923 yılında vilayet olmuştur.

Cumhuriyet Dönemi'nde hızla gelişerek çağdaş bir kent konumuna ulaşan Van, AK PARTİ döneminde altın çağını yaşayarak büyükşehir statüsüne kavuşmuştur. Van, coğrafik konumu itibarıyla İran Körfezi ve İç Asya ticaret yollarına hükmeden stratejik bir köprü konumundadır. Aynı zamanda, Anadolu'nun en büyük kapalı havzası olan Van Gölü kıyısında bulunan Van, verimli toprakları, bol akarsuları ve elverişli iklimiyle tarihin eski çağlarından beri birçok medeniyetin hâkim olduğu bir yer olmuştur. Yaklaşık yedi bin yıllık tarihiyle ilk yerleşim yerlerinden biri olan Van, hâlen yaşam alanı olarak kullanılan dünya üzerindeki ender yerleşim bölgelerinden biridir.

Van, son dönemde, ekonomik altyapı, büyüme, istihdam ve sosyal kalkınma alanlarında gelişime açık bir il olarak öne çıkmaktadır. 1 milyon 150 bin nüfusuyla dinamik bir iş gücü olan şehrimiz, kara, demir ve hava yolu olanaklarıyla kolay erişim avantajına sahiptir.

Van, zengin tarihi, kültürel mirası ve güçlü altyapı olanaklarıyla yatırıma elverişli bir fırsat şehridir. Türkiye'nin ve Avrupa'nın Asya'ya açılan kapısı olan Van ilimiz Orta Doğu, Kafkaslar ve Orta Asya'nın kesiştiği bölgede yer almakta olup iki saatlik uçuş mesafesindeki toplam 180 milyon nüfusa sahip -hitap eden- 21 ülkeye yakın mesafededir. Üretimde ve tüketimde ağırlığın Batı'dan Doğu'ya kaydığı görülmektedir. Ham madde kaynaklarına erişimin kolay olduğu ve yeni pazarlara yakınlığıyla göreceli bir avantaja sahip olan şehrimiz Van'a yatırımcıları ve yatırım arayışında olan müteşebbisleri davet

etmekteyiz. Yeni kurduğumuz Erciş Organize Sanayi Bölgesi, Van OSB yatırımcılarına Hükûmetimiz ve kurumlarımız tarafından önemli kolaylıklar sağlanmaktadır. Yenilenebilir Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi, Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Böylesi, Erciş Tarıma Dayalı İhtisas Sera Organize Sanayi Bölgesi ile Tekstil ve Hazır Giyim Organize Sanayi Bölgelerinin kurulması ve Van Tarımsal Araştırma Enstitüsünün kurulmasına yönelik çalışmalarımız devam etmektedir.

Van'ın yaşadığı zulmü, tarihî mücadelesini bugün kısaca anlatmaya çalıştım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ABDULAHAT ARVAS (Devamla) – Bu duygu ve düşüncelerle tüm Vanlı hemşehrilerimizin 2 Nisan Kurtuluş Günü'nü tebrik ediyor, bizlere bu coğrafyada gururla yaşama imkânı veren şehitlerimizi ve gazilerimizden ebediyete intikal edenleri rahmetle anıyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz Irak Türkmenlerinin sorunları hakkında söz isteyen Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'e aittir.

Buyurun Sayın Öztürk. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

3.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Irak Türkmenlerinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Irak Türkmenlerinin sorunları hakkında konuşmak üzere gündem dışı söz almış bulunmaktayım, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan evvel, Altıncı Köprü Türkmen soykırımının 30'uncu yıl dönümünde, kurşuna dizilerek idam edilmiş 100'ü aşkın soydaşımızı ve Türkmeneli mücadelesinde şehit düşmüş, 16 Ocak 1980 yılında idam edilen Türkmen liderler Necdet Koçak, Abdullah Abdurrahman, Adil Şerif başta olmak üzere tüm şehitlerimizi rahmetle yâd ediyorum.

“Irak derler,

Kerkük'e Irak derler.

Gözden yakın görünür,

Gönülden ırak derler.

...

Sitem bu, şikâyet bu,

Bir acı hikâyet bu.

Men derim bir yudum su,

Onlar, ateş verecek derler.”

Irak'ta yüzyıllardan beri varlık gösteren Türkmen toplumu, köklü geçmişine, zengin tarihî ve kültürel mirasa, günümüzde bile hâlâ canlılığını koruyan gelenek, görenek, folklor ve halk müziği kültürüne rağmen bilinçli veya bilinçsiz biçimde göz ardı edilmekte, varlıkları yok sayılmak istenmektedir. Irak'ta yıllardan beri ağır baskı ve zulüm altında inleyen Türkmenler, maruz kaldıkları soykırımlara, asimilasyona ve olumsuz şartlara rağmen millî kimliklerini, dillerini ve kültürlerini sürdürmüşlerdir. Türkmenler, 4 milyona yakın nüfusuyla, nüfus potansiyeli bakımından ülkenin

3'üncü asli unsuru durumundadır. Tek istekleri kendi topraklarında insanca yaşamak olan Türkmenler, kuzeyden ve güneyden iki ayrı tehlikenin ortasında yaşama mücadelesi vermekte ve millî varlıklarını devam ettirmeye çalışmaktadırlar. Irak'ın toprak bütünlüğünden yana tavır sergileyen Türkmen toplumu, çoğulcu parlamenter, insan haklarına saygılı, siyasi, idari ve kültürel haklarına kavuşma özlemi içindedir. Yanı başımızda bulunan, bundan yüz sene önce bir Mardin, bir Gaziantep, bir Şanlıurfa gibi Anadolu'nun birer şehri olan Musul, Erbil, Kerkük'te yaşayan Türkler, bin yıldan fazla süre Türkiye'yle aynı kaderi paylaşmış olmalarına karşın Türkiye'de dahi yeterince ve doğru biçimde bilinmiyor. Türkülerini her gün dinlediğimiz bu soydaşlarımızın yıllardır çektikleri çileleri, yaşadıkları acıları, zulümleri de fazlaca bildiğimiz söylenemez. Misakımillî sınırları içinde olmasına rağmen ana vatanından ayrı düşen topraklarda yaşayan soydaşlarımız, gerek İngiliz mandası durumundaki Irak Krallığı gerekse Baas rejimi, General Kasım ve Saddam Hüseyin dönemlerinde, 1930'larda, 1959'da, 1970'lerde, 1980'lerde, en son 1991'de katliama maruz kaldılar. Önceki Türkmen liderler kapalı Baas rejimi altında ya seslerini duyuramadılar ya da kısa sürede idam edildiler.

1995'te kurulan Irak Türkmen Cephesi, Türkmenlerin merkezi ve kalesi durumundadır. Kuruluşundan bu yana, Türkmenlerin siyasal yaşamdaki dağınlıklığını önlemek, Türkmenlere yönelik baskı ve zulümlere karşı durmak ve Türkmenleri temsil etmek amacını taşımıştır. Türkmenlerin varlığını ve gücünü artırması aynı zamanda Türkiye'nin orada daha etkin olmasının bir yoludur. Güçlü bir Kıbrıs, güçlü bir Azerbaycan gibi o bölgede güçlü bir Türkmeneli Türkiye'nin üniter yapısı açısından da geleceği açısından da elzemdir. Hepimizin gözleri önünde Barzani tarafından 2017 yılında gerçekleştirilen gayrimeşru referandum, DAESH ve son olarak PKK'nın bölgedeki hesapları açısından Türkmenler hep risk altında ve tehlike olarak görüldü. Tüm bu gelişmeler yaşanırken Irak Türkmen Cephesi karşı duruşunu ve kararlı tavrını net bir şekilde sergiledi. İşte bu mücadelede Erşat Salihi Türkmenlerin sorunlarını tüm dünyaya ve kamuoyuna duyurdu.

Erşat Salihi kimdir? Saddam döneminde on yıl hapis cezası aldı, yedi yıl Ebu Gureyb Cezaevinde yattı, kardeşi Rüştü Salihi idam edildi, ailesi bedeller ödedi, sürgün yedi. 2011 yılında Irak Türkmen Cephesinin başına geçen Erşat Salihi'ye evinin önünde, araç konvoyunda saldırılar düzenlendi; suikasta uğradı. Türk kimliğini öne çıkararak Türkmenler arası mezhepsel ayrışmayı bitirdi. Şimdi ne oldu? Dün Erşat Salihi birilerinin perde arkasında zorlamasıyla istifa ettirildi. Açıkça söylüyorum, bu karar Türkiye'ye aittir ve alınan karar yanlıştır. Nasıl ki Denktaş'a zamanında sahip çıkılmamıştır, bugün de Erşat Salihi'ye sırt dönülmüştür. Irak'taki Türkmenlerin sesi Erşat Salihi gibi liderler kolay yetişmiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Geline bu aşamada, zaten zor şartlar altında olan Türkmenlerin kendi içlerinde birliği, beraberliği tehlike altındadır. İhvanı bir zihniyetin cephenin başına dayatılması Şii kökenli Türkmenleri rahatsız edecektir.

Sözlerime Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu'nun Kerkük Destanı dizeleriyle başlamıştım, yine onun dizeleriyle bitireyim:

“Yaklaş mene Türkiye'm

Sen gel desen, gelemim.

Gelmeye niyetlensem,

Buna ne gerek derler!

...

Tarihtir adil hakem,

Sen kadar men de Türk'em.

Sen tek hür Türkiye'm,

Mense esir Kerkük'em.” (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika söz vereceğim.

Sayın Yılmaz...

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, Akçakoca-Düzce kara yolunda meydana gelen heyelana ilişkin açıklaması

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cuma gecesi, Akçakoca-Düzce kara yolunun Çiçekpınar mevkisinde, aşırı yağış nedeniyle heyelan meydana gelmiş ve yolun 100 metrelik kısmı göçmüştür. Karayolları 4'üncü Bölge Müdürümüz ve Karayolları ekibi, Düzce Valimizle beraber yolu incelemişler, derhâl müdahale etmişlerdir. Valimiz ve Karayolları Genel Müdürümüzle yaptığımız görüşmeler neticesinde, yolun Düzce'den Akçakoca'ya giden istikametinin doldurularak bir iki gün içinde hizmete açılacağı ifade edildi. Ayrıca, yolun kalıcı yapımına on gün içinde başlanılacağı ve yüz gün içinde faaliyete geçeceği aldığımız bilgiler arasındadır.

Heyelan meydana gelen yol sadece Akçakoca ve Düzce için değil, Alaplı, Ereğli ve Zonguldak için de hayati önemi haiz bir yoldur. Biz, yolun planlanandan daha kısa sürede tamamlanacağına inanıyor, yol yapımında çalışacak tüm arkadaşlarımıza, yolla yakından ilgilenen Karayolları 4'üncü Bölge Müdürümüze ve Sayın Valimize teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Barut...

2.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, 2011 depreminin ardından Van'da yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Geçtiğimiz günlerde CHP heyeti olarak Van ilindeydik. 2011 yılında meydana gelen ve 644 kişinin hayatını kaybettiği, yüzlerce insanın yaralandığı depremin üzerinden neredeyse on yıl geçti ama hâlâ yaralar kanıyor. Yetkililer “Mağduriyet giderildi.” dese de “Yeni bir şehir inşa edildi.” dese de hâlâ büyük sorunlar yaşanıyor.

Ayrıca, depremin ardından mağdur olan işçilerimiz sesini duyurmaya çalışıyor. Deprem sonrası geçici işçi olarak belediye ve Valilik gibi kurumlara yerleştirilen 250 işçimiz hâlâ kadro bekliyor. İŞKUR üzerinden geçici olarak işe alınan ve bir süre sonra işten çıkarılan işçilerimiz mağduriyetin giderilmesini istiyor. 2015 yılında, Cumhurbaşkanı Erdoğan Van'da görüştüğü mağdur işçilere söz vermişti. “Çaresizsiz, evimize ekmek götürmek istiyoruz.” diyen işçilere yardımcı olacağını söylemişti. Geçici işçilerimize kadro sözü verildi ama kadrolar, onların yerine, iktidarın belirlediği kişilere gitti. Mağdur işçilerimize artık bir çare bulun.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Yılmazkaya...

3.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, Gaziantep'teki bebek ölümlerine ilişkin açıklaması

BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

TÜİK verilerine göre 1 yaşa kadar bebek ölüm hızının 2019 Türkiye ortalaması 9,1 iken, bu oran ilim Gaziantep'te 16,2. Yaşanan bebek ölümlerinin yarısından fazlasının Suriyelilere ait olduğu bilinmektedir. Günde 2-3 Suriyeli bebeğin ölüm defin ruhsatı olduğu açıklandı, bu çok büyük insani sorundur. Bu bebek ölümlerine yol açan çeşitli faktörlere baktığımızda, yetersiz sağlık hizmetleri, erken yaşta evlilik, 13-14 yaşında doğum, 1 hekime 90 gebe düşüyor olması, yenidoğan yoğun bakımdaki kuvöz sayısının yetersizliği, istenmeyen gebelikler ve kısa aralıklarla gebe olmak gibi durumlar da bu ölümlerde etkindir. Aile sağlığı merkezlerinde üreme sağlığıyla ilgili hiçbir şey mevcut değil. Bu bebek ölümlerinin altında yatan sebeplerin bir an önce araştırılması ve eksiklerinin giderilmesi gerek. On yıldır ülkemizde bulunan Suriyelilere 40-50 milyar dolar para harcandığı söyleniyor. Madem Suriyelilere bu kadar para harcadınız, bu Suriyeliler neden perişan? Yazıktır, günahıdır. Derhâl önlem alınmalı.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kılavuz...

4.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, diyetisyenlerin sorunlarına ilişkin açıklaması

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Özellikle çocuk ve yetişkin yaşlarda yaşanan obezitenin yaygınlaşmasıyla önemi artan, toplu beslenme yapan tüm kurumlarda ve beslenmenin olduğu her yerde varlığı elzem olan diyetisyenler, yatak başına düşen diyetisyen sayısının artırılmasını, aile sağlığı merkezlerinde aile diyetisyeni, okullarda diyetisyen bulundurularak doğru beslenme bilincine ulaşmış nesillerin yetişmesinin sağlanmasını, meslek tanımlarının iyileştirilmesini, meslek odası kurulmasını, çok yüksek KPSS puanlarına rağmen atanamadıkları için istihdamın ve atama sayılarının artırılması için gerekli düzenlemelerin yapılmasını, 100 bin barajı getirilerek eğitim kalitesinin yükseltilmesini beklemektedirler. Bu haklı talep ve beklentilerine kayıtsız kalmayalım, müjdeli bir haberle yüzlerini güldürelim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Güneş...

5.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Uşak'a yapılan arıtma tesisi yatırımlarına ilişkin açıklaması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yaşam kaynağımız olan ve onsuz hayatın mümkün olmadığı suyun önemi dünyada yaşanan iklim değişiklikleri neticesinde bir kez daha artmıştır. İktidara geldiğimiz günden beri su kaynaklarımızın en iyi şekilde kullanılması adına pek çok adım atılmış, yatırımlar yapılmıştır. Dün Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın himayelerinde gerçekleştirilen 1. Su Şûrası'nda yaklaşık bedeli 5 milyar TL olan 363 tesisin açılışı yapılmıştır. 2021 yılında DSİ yatırımları yaklaşık 2,5 kat artırılmış olup Uşak ilimiz Ulubey Deremizin temizlenmesi için yaklaşık bedeli 90 milyon TL olan 2'nci etap arıtma tesisi Uşak Belediyesi 2021 yılı yatırım programına alınmıştır. Uşaklı hemşehrilerimize hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. Emeği geçen başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a, Tarım ve Orman Bakanımıza, DSİ Genel Müdürümüze Uşaklı hemşehrilerim adına şükranlarımızı arz ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

6.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, AK PARTİ iktidarında su konusunda yapılan yatırımlara ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın himayelerinde, dün 1. Su Şûrası'nda, tarım ve ekonomiye katkısı yıllık 427 milyon lira olan 363 tesisin toplu açılış töreni gerçekleştirildi.

AK PARTİ iktidarı olarak, Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde, son on dokuz yılda su konusunda 255 milyar lira yatırımla cumhuriyet tarihinin rekoru kırıldı, 600'ü baraj olmak üzere toplam 8.697 tesis ülkemize kazandırıldı. Boğaz geçiş tüneliyle dünyada ilk kez 2 kıta dev su tünelleriyle birleştirildi. Şimdi, Adnan Menderes Barajı ve Konya Ovası Mavi Tünel Projesi'yle asırlık hayaller gerçeğe dönüştürüldü. 26 yer altı barajı inşa edildi; 262 içme suyu tesisi, 21 atık su arıtma tesisi yapıldı.

Seçim bölgem Mersin'de inşa edilen 155 tesisin de içerisinde yer aldığı 8.697 tesisin ülkemize hayırlı olmasını diliyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Ekinci...

7.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, Sivas'a suyla ilgili yapılan yatırımlara ve Dünya Kupası Elemeleri'nde Türk Millî Takımı'na başarı dilediğine ilişkin açıklaması

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Teşekkür ediyorum Kıymetli Başkan.

Sivas merkez ve ilçelerimize 199 milyon 453 bin TL yatırım tutarıyla yapılan Sivas Divriği Kevendüzü Göleti, Sivas Ulaş Küpeli Göleti, Sivas Zara Kanlıgöl Göleti, Sivas Zara Akören Göleti, Sivas Merkez Armutlu Göleti Sulaması, Sivas Kangal Kocakurt Sulaması, Sivas Altınyayla Deliilyas Sulaması yenilemesi, Sivas Tavra Kaynakları İçmesuyu İsale Hattı, Sivas Divriği İlçesi ve Civarı İçmesuyu, Arıtma Tesisi, Bağlantı Hattı ve Depo Yapımı işlemleri dün Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla hizmete girmiştir. Ben, bu hizmetlerin yapımında emeği geçen başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere Tarım Bakanımıza ve bürokratlarımıza teşekkür ediyor, yapılan yatırımlarımızın sultan şehrimize ve yiğidolara hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Ayrıca, bugün Dünya Kupası elemelerinde Letonya karşısında mücadele edecek olan Türk Millî Takımı'mıza da başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Ödünç...

8.- Bursa Milletvekili Atilla Ödünç'ün, çocuklara ve gençlere kütüphanelerden yararlanma alışkanlığını kazandırmanın gerektiğine ilişkin açıklaması

ATILLA ÖDÜNÇ (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kütüphaneler toplumun kültür ve medeniyet birikiminin hazinesidir. Bu hazinenin niteliği ve çokluğu bir ülkenin gelişmişliğinin ve kültürel seviyesinin de en önemli göstergelerindendir. Millî, manevi, ahlaki ve kültürel değerleri yüksek, analitik düşünebilen genç nesillerin yetişebilmesi, okumaya, anlamaya ve sentez yapmaya bağlıdır. Bu anlayış çerçevesinde Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın önderliğinde devletimize ve milletimize kazandırılan Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi "Sizin de kitaplarınız ve bu ülke için hayalleriniz olsun." ifadesinden hayat bulmuştur.

Çocuklarımıza ve gençlerimize kitap sevgisini aşılamalı, onlara kütüphanelerden yararlanma alışkanlığı kazandırmalıyız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Karasu...

9.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, coronavirüs risk haritasına göre sağlık emekçilerinin fedakâr mücadelesinin iktidarın siyasi ikbaline kurban edildiğine ilişkin açıklaması

ULAŞ KARASU (Sivas) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Dün yayınlanan coronavirüs risk haritasında kırmızıya bürünen 58 il arasında seçim bölgesi Sivas da bulunuyor. Görünen tabloya göre, sağlık emekçilerimizin fedakâr mücadelesi ne yazık ki iktidarın siyasi ikbaline kurban edildi. Esnaf aylarca kepenk kapattı, gençler okullarına gitmedi, yaşlılar evinden çıkmadı ama lebalep kongrelerle pandemi döneminde şov yapan iktidarın sorumsuzluğunun faturası yine 83 milyona kesildi. Dolarla, faizle, gece yarısı kararnamelerle piyasayı işlemez noktaya getiren iktidar millete son darbeyi de vurmuş oldu. Kongrelerde bulaşmayan virüs, alınan karardan anlaşılıyor ki kafelerde, restoranlarda bulaşmaya devam ediyor.

Sormak istiyorum: Kongreler lebalepken kahveci esnafının, lokantacı esnafının, kafe, restoran esnafının, düğün davet esnafının ne günahı var? Bu sorumsuzluğun hesabını kim verecek?

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

10.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, pandemi döneminde çiftçilerin borçlarının yapılandırılması gerektiğine ilişkin açıklaması

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yarın 31 Mart, Tarım Kredi Kooperatiflerine ortak olan borçlu üreticilerin haciz ve icra işlemlerini ertelediğiniz son tarih yani yarından sonra -üç dört ay önce gördüğümüz- traktörlerin, ineklerin haciz görüntülerini yeniden göreceğiz. Yandaşınız olan firmaların borçlarını sildiniz, yapılandırdınız; 15-20 bin çiftçinin 5 milyar liralık borcunu yapılandırmıyorsunuz. Bu görüntüler yani çiftçinin traktörünün, ahırdaki ineğinin haczedilmesi görüntüleri sizi rahatsız etmeyecek mi? Zaten çiftçilerimiz son iki üç aydır uyku uyumuyordu. Kendilerine hep umut verdiniz, tabiri caizse havanda su döven görüşmeler yaptınız. Yok “Kanun çıkacak.” yok “Torbaya eklenecek.” dediniz ama hiçbir şey yapmadınız.

Buradan size sesleniyorum: Bu pandemi ortamında çiftçimizi üzme; tüm çiftçilerimizin borcunun faizini silin, borcunu yapılandırın. Bu çiftçiye borcunuz var. Suriyelilere 40 milyar dolar verdiniz, çiftçinin 5 milyar liralık borcunu yapılandırın.

BAŞKAN – Sayın Şahin...

11.- Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, Akçagöl merasının AKP'li Sındırgı Belediyesi tarafından mera vasfından çıkarılarak jeotermal sera alanına dönüştürülmek istendiğine ilişkin açıklaması

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Balıkesir Sındırgı ilçemizin en değerli otlak alanı olan İbiller ve Kocakonak köylerinin hayvanlarını otlatıldığı 553 dönümlük Akçagöl merası, AKP'li Sındırgı Belediyesi tarafından mera vasfından çıkarılarak jeotermal sera alanına dönüştürülmek istenmektedir. Bu karar alınırken ilgili köylerin görüşü ve rızası alınmamıştır. Akçagöl merasının asıl sahipleri İbirliler ve Kocakonak köy halkıdır. Hayvancılıkla geçimlerini sağlayan köylerimizin hayvanlarını otlatacak başka alanı yoktur. Sındırgı'da Akçagöl merası dışında seracılık için daha uygun yerler varken, ayrıca meraların ıslah edilerek hayvan besiciliği yapanların hizmetine sunulması gerekirken köy meralarının alınması büyük bir yanıltır. Sındırgı Belediyesini bu yanıltan dönmeye çağırıyorum. Köylülerimize kendi meralarını kullanma imkânı sağlanmalıdır.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Ceylan...

12.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, pandemi nedeniyle esnafın yaşadığı sorunlara ilişkin açıklaması

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, Türkiye, pudra şekeriyle tatlandırılmış iktidarın sunduğu şatafatlı yaşamı konuşurken, pandemi dolayısıyla esnafın kan ağladığı yeni tedbirlerin alınacağı açıklanıyor. An itibarıyla yalnızca 8 milyon 700 bin kişiye birinci doz, 6 milyon 700 kişiye de ikinci doz aşıları yapılabilmiştir. Çok yüksek riskli il sayısı 58'e çıkmıştır. Milyonlarca çalışan, hem açlık hem de iflas riskiyle karşı karşıya. Peki, tedbir ne? Sayın Cumhurbaşkanı “Ramazan ayı boyunca Türkiye genelinde lokanta ve kafe gibi işletmeler hizmetlerini paket servisle sınırlandıracak.” açıklamasını yaptı. Lokantalar, kafeler, kıraathaneler kapanacak; AVM, çarşı, pazar açık olacak. Peki, bu insanlara, en azından, 2019 cirolarını baz alarak anlamlı bir finansal destek var mı? O da yok. Birçok işletmenin paket servis olanağı yok. Esnaf vergi döneminde değil, darda olduğunda da hatırlanmak istiyor.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

13.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Kütüphane Haftası'na ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kütüphaneler, bir toplumun bilgi birikiminin, kültür ve medeniyetinin en önemli hazinesidir. Günümüzde bilgiyi üreten ve kullanan toplumlar bilimsel, siyasi, ekonomik ve sosyal anlamda gücü elinde tutan toplum olarak nitelendirilmektedir. Millî, manevî, ahlaki ve kültürel değerleri yüksek, kendine güvenen, analitik düşünebilen genç nesillerin yetişmesi, okumaya, anlamaya ve sentez yapmaya bağlıdır. Bizler bu anlayışla kütüphanelerimize yapılacak her türlü desteği ülkemizin geleceğine yapılmış katkının bir parçası olarak değerlendirmekteyiz.

Bu duygu ve düşüncelerle, başta kütüphanecilerimiz ve kütüphane çalışanlarımız olmak üzere, herkesin Kütüphane Haftası'nı kutluyor, bu anlamlı haftanın kitap okuma alışkanlığını, bilgiye ve öğrenmeye olan ilgiyi artırmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Arkaz...

14.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, İstanbul'daki su kirliliğine ve Balıkesir Bandırma'da yaşanan ambulans kazasında hayatını kaybeden 112 acil sağlık personeline Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Seçim bölgem olan İstanbul'da su kirliliği çok artmış durumda. Birkaç gündür Esenyurt Haramidere'ye gözle görünür biçimde çeşitli renklerde sular akıyor. İSKİ'nin bu konuyla alakalı yaptığı açıklama vatandaşımız için yeterli olmadı. Durumun hâlen düzeltilmemiş olması bölge halkı için önemli bir sorundur. Kısıtlı olan sularımıza sahip çıkmalıyız; kirlenmesine, renklenmesine ve israf edilmesine engel olmalıyız.

Ayrıca, dün gece saatlerinde Balıkesir Bandırma'da yaşanan ambulans kazasında hayatını kaybeden 112 acil sağlık personeline Allah'tan rahmet, mesai arkadaşlarına ve ailelerine başsağlığı diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Etyemez...

15.- Konya Milletvekili Halil Etyemez'in, dış ticaret mesleki ve teknik Anadolu liselerine ilişkin açıklaması

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ticaret Bakanlığımız, Millî Eğitim Bakanlığımız ve Türkiye İhracatçılar Meclisinin ortak çalışmasıyla belli okullarımız “dış ticaret mesleki ve teknik Anadolu lisesi” adıyla yeniden yapılandırılmıştır. Bu çalışmayla dış ticaret alanında meslek edinmek, kariyer yapmak isteyen gençlerimiz için önemli bir adım atılmıştır. Dış ticaret mesleki ve teknik Anadolu liselerinde günün uluslararası ticaret ortamına uygun, zengin ve etkili bir müfredatla dış ticarete yönelik mesleki eğitim sağlanacaktır. Bu kapsamda, e-ticaret uygulamaları, dış ticaret riskleri ve korunma yöntemleri, dış ticaret istihbaratı, uluslararası ve dijital pazarlama gibi konular da müfredata eklenmiştir. İngilizcenin yanı sıra ikinci yabancı dil olarak Çince, Rusça, İspanyolca, Portekizce ve Japonca gibi diller de okullarımızın müfredatına alınmıştır. İstikbalimiz olan evlatlarımızı geleceğin şartlarına daha iyi hazırlamak hedefiyle çalışmalarımıza aralıksız devam edeceğiz.

BAŞKAN – Sayın Ünlü...

16.- Osmaniye Milletvekili Baha Ünlü'nün, Şanlıurfa çiftçilerin sorunlarına ilişkin açıklaması

BAHA ÜNLÜ (Osmaniye) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Genel Merkezimizin görevlendirmesiyle 20 milletvekilinden oluşan Cumhuriyet Halk Partisi heyeti olarak 17-18 Mart tarihlerinde çiftçimizin ve esnafımızın sorunlarını dinlemek üzere Şanlıurfa il merkezinde ve ilçelerinde incelemelerde bulunduk. Çiftçilerimiz sulama birlikleriyle icralık olmuş, destekleme paralarını alamamışlardır. Desteklemeler elektrik borçlarına kesilmektedir. Çiftçilerimizin mağduriyetlerinin giderilmesi için sulama birliklerinin borçları, faizleri silinerek yapılandırılmalı, destek paraları artırılarak bir an önce ödenmeli ve GAP ivedilikle tamamlanmalıdır. Bu sayede çiftçilerimizin suyu, elektriğe bağlı kalmadan kullanılacaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Filiz...

17.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, vefatının 101'inci yıl dönümünde Şahin Bey'i ve tüm şehitleri rahmetle andığına ilişkin açıklaması

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Asıl adı Mehmet Sait olan Şahin Bey'e Kilis'ten gelen Fransız takviye kuvvetlerini durdurma görevi verilmiş, o da yanındaki 200 yiğit adamla Kilis-Antep yolunu tutmuştur; 3 Şubat ve 18 Şubat 1920'de Fransız birliklerine zayıf verdirerek 28 Mart sabahı Elmalı Köprüsü civarında konuşlanmıştır. Modern silahlarla teçhiz edilmiş düşmana karşı o gün 19 kişiyle mücadele veren Şahin Bey, kendisine “Geri çekilelim.” diyen arkadaşlarına “Fransız, cesedimi çiğnemedi Antep'e giremez.” demiştir. Tek başına son kurşunu da harcayan Şahin Bey süngü takıp köprü'nün üzerine çıkmış “Ben yumrukla dövuşeceğim, yumrukla memleket kadar büyük.” dercesine Fransız'a yumruklarını sıkarak karşı durmuş ve şehit düşmüştür. Şahin Bey'in şehadeti Antep savunmasının tetikleyici ateşi olmuştur. Vefatının 101'inci yılında Şahin Bey'i ve tüm şehitlerimizi rahmetle anıyorum; ruhları şad, mekânları cennet olsun.

BAŞKAN – Sayın Köksal...

18.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Afyonkarahisar Şuhut'ta inşa edilen Keşkek Evi'ne ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, seçim bölgesi Afyonkarahisar ili Şuhut ilçesinde “Keşkek Evi” olarak inşa edilen resimde gördüğünüz bu konağa 12 milyon lira -eski parayla 12 trilyon lira- harcandığı iddia ediliyor. Eğer bu doğruysa Afyonkarahisarlı esnaf BAĞ-KUR primlerini ödeyemez hâle gelmişken, gençlerimiz için istihdam alanı yaratılmayıp işsizlikle boğuşmalarına neden olunurken, Afyonkarahisarlı çiftçiler borçlarından dolayı icralık olmuşken; soğanlar, patatesler depolarda çürürken; besiciler, yumurtacılar sıkıntı çekerken; KOBİ'ler, iş insanları krediyle ayakta durmaya çalışırken; Atatürk'ün karargâhı olarak kullandığı Konan'daki konak ve Zafer Müzesi bakımsızlıktan kaderine terk edilmişken; müze inşaatı ve yüksek hızlı tren inşaatı tamamlanmazken; sırf bir tabak keşkek yemek için bu israfı yapanları ve bu israfa göz yumanları, ne bu millet ne de tarih asla affetmeyecektir.

BAŞKAN – Sayın Aycan...

19.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, hemşirelerin sorunlarına ilişkin açıklaması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, hemşirelik, sağlık hizmetlerinin en eski mesleklerinden. Sağlık hizmetlerinin her alanında, koruyucu, tedavi edici, rehabilite edici sağlık hizmetlerinde hemşirelere ihtiyaç vardır. Özellikle tedavi ve rehabilite edici hizmetlerde hemşire bakımı çok önemlidir, tedavinin başarısı hasta bakımıyla ilişkilidir. Covid-19 salgını, hemşire bakımının gereğini ve önemini bir kez daha göstermiştir.

Hemşireler büyük bir motivasyonla mesleklerini yapmaktadırlar. Hemşirelik bakımı için hemşire sayısını ve niteliğini artırmalıyız, hemşire açığını kapatmalıyız. Hemşirelerin çalışma şartları iyileştirilmeli, hemşirelerin günlük ve haftalık çalışma saatleri düzenlenmelidir. Hemşirelerin ücretleri iyileştirilmeli ve emekliliğe yansıtacak şekilde düzenleme yapılmalıdır; hemşireler arasındaki ücret farklılığı giderilmelidir. Özel hastanelerde çalışan hemşirelerin de çalışma saatleri düzenlenmeli ve en az kamu kuruluşlarındaki hemşireler kadar ücret ödenmelidir.

BAŞKAN – Sayın Sümer...

20.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, mısır ithalatının bereketli Anadolu topraklarına ihanet olduğuna ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Toprak Mahsulleri Ofisi mısır ithalatının ihalelerine devam ediyor. Ofis 18 Mart 2021'de 115 bin ton ithal yemlik mısır alımı için ihale açtı. İhale kapsamında Derince Limanı'na teslim edilmek üzere 60 bin ton, İzmir Limanı'na 30 bin ton, Bandırma Limanı'na 25 bin ton teslim edilmek üzere toplam 115 bin ton yemlik mısır alımı yapılacak. İhale için yükleme dönemi ise 25 Mart 2021-20 Nisan 2021 olarak belirlendi. Tarım ve Orman Bakanı, 29 Temmuz 2020'de katıldığı bir televizyon programında 2020 ürünü yerli mısır alım fiyatını ton başına 1.325 lira olarak açıklamıştı, “Yeni ithalat da yapmayacağız.” dedi. Yerli çiftçi tarlasını süremez, mahsulünü toparlayamazken, haciz ve icra borcuyla uğraşırken yurt dışından mısır ithalatı Türk çiftçisini yok saymak demektir. Ambarlarda satılmadığı için terk edilmiş binlerce ton mısır varken ithal mısır almak bereketli Anadolu topraklarına ihanettir. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz, İYİ Parti Grup Başkan Vekili Sayın Dursun Müsavat Dervişoğlu'nda.

Buyurun Sayın Dervişoğlu.

21.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Irak Türkmen Cephesi Başkanı Erşat Salihi'nin istifa ettirilmesinin Türkiye için doğru olmadığına, bazı koroların isminden "Türk" ibaresinin çıkarılmasına, "Türk" isminin zihinlerden ve gönüllerden silinmesi konusunda sistemli bir politika yürütüldüğüne ve Türk milleti var olduğu müddetçe "Türk" adının yaşayacağına ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum.

Irak'ta Türk dünyasını yakından ilgilendiren kritik gelişmeler yaşanmaktadır. Irak Türklüğünün merkezi konumunda olan Irak Türkmen Cephesinin Başkanı Kerkük Milletvekili Sayın Erşat Salihi görevinden ayrılma kararı almıştır. Salihi'nin Irak'ın kuzeyindeki Barzani yönetimine yönelik tavizsiz tavrından dolayı uzun süreli bir rahatsızlık yaşıyordu. Erşat Salihi yerine Barzani'yle anlaşacak birisini getirmenin planlarının da yapıldığı kanaatini taşıyoruz. Erşat Salihi Irak Türkmenleri için kolay oluşmuş bir isim değildir, terör örgütlerine karşı tavizsiz duruş sergilemiş ve her zaman Türkiye'nin yanında yer almıştır. Salihi bir süre önce "Kerkük Kürdistan olamaz. Bu hayalden vazgeçin." çıkışında bulunmuştur. Sözde Kürdistan bayrağını havalimanında göndere çekenler Erşat Salihi'nin millî tutumundan rahatsız mı olmuşlardır? Barzani'ye göz mü kırılmakta, Irak'ta Türk millî politikasından vaz mı geçilmektedir? "Bana Türklükle gelmeyin. Türk milliyetçiliği ayaklarınızın altındadır." dediğiniz günlere geri mi dönülmektedir? Andımız'ın kaldırılmasından sonra sıra Türklüğün kaldırılmasına mı gelecektir? Doğu Türkistan'a ses çıkarmayanlar Türkmeneli'ne de kayıtsız kalmışlardır. Uygur Türklerini görmezden gelenler Irak Türkmenlerini de duymamışlardır. Çin Dışişleri Bakanından sonra sıradaki "Çak bir beşlik." hedefiniz Barzani midir? Rauf Denktaş'a yaptığınız vefasızlığı Erşat Salihi'ye de tekrarlamaya mı kararlısınız yoksa Biden mı böyle istedi? Büyük Orta Doğu Projesi hâlâ devrede ve hâlâ siz onun Eş Başkanı mısınız? Açıkça ifade etmek isterim ki Salihi'nin istifa ettirilmesi Türkiye için doğru olmamıştır. Unutulmamalıdır ki Türkmeneli yalnız değildir. Türkmeneli davasının ve Irak Türkmen Cephesinin millî çizgisini korumakta kararlıyız. Al bayraktan gök bayrağa Türkiye Büyük Millet Meclisinden selam olsun.

Sayın milletvekilleri, Kültür ve Turizm Bakanlığı, bazı taşra teşkilatlarındaki müzik ve dans toplulukları için isim değiştirme kararı almıştır. Karar kapsamında bazı koroların isminde yer alan "Türk" ibaresi çıkarılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun lütfen.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Düzenlemeler kapsamında; Şanlıurfa'daki Devlet Türk Halk Müziği Korusu Müdürlüğünün ismi "Şanlıurfa Sıra Gecesi Müzik Topluluğu Müdürlüğü" Elâzığ'daki Devlet Klasik Türk Müziği Korusu Müdürlüğünün ismi "Elâzığ Köprübaşı Müzik Topluluğu Müdürlüğü" Diyarbakır'daki Devlet Klasik Türk Müziği Korusu Müdürlüğünün ismi "Diyarbakır Medeniyetler Müzesi Korusu Müdürlüğü" Edirne'deki Devlet Türk Müziği Topluluğu Müdürlüğünün ismi de "Rumeli Müzikleri Topluluğu Müdürlüğü" olarak değiştirilmiştir.

Andımız'ın kaldırılmasından, cumhuriyet ve liyakat nişanlarından Atatürk kabartmalarının çıkarılmasından sonra sıra "Türk" ibarelerinin bir bir yok edilmesine mi gelmiştir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun lütfen.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Türk’e ve Türklüğe dair ne varsa, ne kadar millî değer varsa hepsi, bu Hükûmetin hedef tahtasında mıdır?

“Türk” isminin zihinlerden ve gönüllerden silinmesi konusunda sistemli bir politika yürütülmektedir. Milletimizin gönlünden “Türk” adını silmeye çalışmak lüzumsuz ve beyhude bir çabadır ve asla ulaşılamayacak kirli bir emeldir. Türk milleti var olduğu müddetçe “Türk” adı yaşayacak, Türk milliyetçiliği var olacak ve hiç kimse tarafından ayaklar altına alınmayacaktır.

Buna izin vermeyeceğimizi ifade ediyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Muhammed Levent Bülbül’de.

Buyurun Sayın Bülbül.

22.- *Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül’ün, Kütüphane Haftası’na, Ülkü Ocakları Eğitim ve Kültür Vakfının bünyesinde bulunan Stratejik Araştırmalar Biriminin hazırladığı İklim Krizi ve Türkiye Raporu’na, Güney Kıbrıs Rum kesiminde bir camiye yapılan saldırıyı lanetlediklerine, 1821 Mora ayaklanmasında hayatını kaybedenlere rahmet dilediklerine, Eren-12 Güleşli Operasyonu’nun hayırlara vesile olmasını temenni ettiklerine, Irak Türkmen Cephesi Lideri Erşat Salihî’ye bugüne kadarki mücadelesi için teşekkürlerini sunduklarına ve isimlerinden “Türk” ibaresi çıkarılan bazı koroların isimlerinin tekrar düzeltildiğine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yapılan açıklamaya ilişkin açıklaması*

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öğrencilere ve vatandaşlarımıza okuma alışkanlığı kazandırmak, kitap sevgisini artırmak, okuyucuların kitaplardan daha çok faydalanmalarını sağlamak ve bu anlamda halkı bilinçlendirmek amacıyla Türkiye’de 1964 yılından beri her yıl mart ayının son pazartesi günüyle başlayan hafta Kütüphane Haftası olarak kutlanmaktadır. Bu yıl da 29 Mart-4 Nisan arası Kütüphane Haftası’dır. Özellikle bu pandemi döneminde, daha çok evde zaman geçirdiğimiz bu süreçlerde, kitap okuyarak insanlarımızın zamanlarını daha değerli ve kıymetli bir şekilde geçirmesini temenni ediyor, Kütüphane Haftası’nı kutluyoruz.

Sayın Başkan, dünyamızın karşı karşıya olduğu en büyük sorunlardan biri olan iklim değişikliği ve küresel ısınma tehdidine karşı çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Ülkü Ocakları Eğitim ve Kültür Vakfı bünyesinde bulunan Stratejik Araştırmalar Birimi de bu konuyla alakalı çalışmalarını tamamlamış ve İklim Krizi ve Türkiye Raporu’nu yayınlamıştır. Ülkü Ocakları Genel Merkezimizin dijital hesaplarından da rahatça erişebileceğimiz bu raporda; iklim krizinde Türkiye’nin izlemesi gereken yolları, bilimsel açıklamaları, çevresel etkileri, ülkemizin hukuki yükümlülüklerinin derinlemesine araştırıldığı görülmektedir. Böylesine önemli bir konuda yapılan bu değerli çalışmaya katkı sağlayan bilim insanlarımıza ve Ülkü Ocakları Eğitim ve Kültür Vakfına bu vesileyle teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Sayın Başkan, geçtiğimiz günlerde Güney Kıbrıs Rum Kesimi Limasol kentinde ecdat yadigarı bir camimize nefret dolu saldırılar yapılmıştır. 1821 Mora ayaklanmasının 200’üncü yıl dönümünde “Türklerle ölüm!” sloganları atıp cami duvarlarına mavi boyayla haç resmi çizenleri ve destekçilerini buradan lanetlediğimizi ifade etmek istiyorum.

1821 Mart ayında Osmanlı Devleti'ne karşı başlatılan Mora ayaklanması, tarihimizde kanlı ve vicdanları sızlatan vahşi katliamlardan da biridir. Mora ayaklanmasında gerçek manada bir soykırım yaşanmış, 40 bine yakın Müslüman Türk işkencelerle vahşice şehit edilmiştir. Dünyanın takibinde olmayan, hiçbir şekilde dünyada gündeme gelmeyen bu ayaklanmada çok büyük vahşetler yaşanmıştır. Bunları, yabancıların bizzat kendi ifadeleriyle, orada şahit olanların ifadeleriyle burada Meclis tutanaklarına geçirmekte fayda olduğu kanaatindeyim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – O dönemde bölgede bulunan İngiliz Yazar Saint Clair şöyle anlatır bu vahşeti: “20 bini aşkın Türk erkek, kadın ve çocuk birkaç hafta süren boğazlamalar sırasında Grek komşuları tarafından katledildiler. Onlar kasten ve vicdan azabı duyulmadan öldürüldüler. Çiftliklerde veya tecrit edilmiş toplumlar hâlinde yaşayan Türk aileler, kısa bir sürede öldürüldüler; yakılan evleri, cesetlerinin üzerine yıkıldı. Olaylar başlayınca evlerini bırakarak en yakındaki kente sığınmaya çalışanlar da Grek güruh tarafından yollarda öldürüldüler. Küçük kentlerde, Türkler, evlerine kapanarak kendilerini korumaya çalıştılar ama pek azı kurtulabildi. Bazı yerlerde açlığa dayanamayarak hayatlarının bağışlanacağına dair onlara söz veren asilere teslim oldular ama yine de öldürüldüler. Ele geçirilen Türk erkekler derhâl öldürülüyor, kadınlar ile çocuklar köle olarak asilere dağıtılıyor ama daha sonra onlar da öldürülüyorlardı.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - “Mora’nın her yanında, sopa, orak ve tüfeklerle silahlı Grek asiler çevreyi, dolaşarak öldürüyor, yağmalıyor ve ateşe veriyorlardı. Çoğu kez Ortodoks papazlar onlara önderlik ediyor ve bu sözde kutsal eylemlerinde onları kışkırtıyorlardı.” Salahi Sonyel’in bu konuda yapmış olduğu araştırmadan ve makaleden alıntıladığım bu hususlar, ne yazık ki adı “Türk” olunca, kendisi Müslüman olunca dünyanın hiçbir zaman gündemine gelememektedir. Biz burada, hayatını kaybeden bütün insanlarımıza yeniden bu vesileyle rahmet diliyoruz.

Sayın Başkan, yurt içindeki sayıları hayli azalan teröristlerin tamamını etkisiz hâle getirmek üzere Eren Operasyonlarına devam edilmektedir. Bu kapsamda başlatılan Eren-12 Güleşli Operasyonu’nun hayırlara vesile olmasını, terörle mücadelede önemli bir aşamayı kaydetmemizi buradan temenni ettiğimizi ifade ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Tamamlıyorum.

BAŞKAN – Peki.

Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Sayın Başkan, 28 Mart 1991’de Kerkük’ün Altıncöprü kasabasında yaşayan 100’den fazla Türkmen kardeşimiz Baasçı Saddam rejimi tarafından vahşice katledilmiştir. Geçmişte birçok defa katliamlara, zulümlere maruz kalmış olan Türkmen kardeşlerimiz, siyasi ve kültürel varlıklarıyla birlikte Irak’ın toprak bütünlüğünü devam ettirmek için de çaba sarf etmekte ancak hâlen birtakım baskılara muhatap olmaktadır.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizler Türkmen kardeşlerimizin yanında ve davalarının takibindeyiz. Hiçbir oldubitti hesabı Irak'taki Türkmen varlığını ve Türkmeneli'ni yok edemeyecektir. Bu vesileyle, geçtiğimiz gün görevini devrettiğini açıklayan Irak Türkmen Cephesi Lideri Sayın Erşat Salihî'ye bugüne kadarki mücadelesi için teşekkürlerimizi sunuyor; bitmeyen ve bitmeyecek olan Türkmeneli mücadelesinde kendisine yine başarılar diliyor, şehit Türkmen kardeşlerimizi rahmetle yâd ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Biraz önce İYİ Parti Grup Başkan Vekili Sayın Müsavat Dervişoğlu'nun ifade ettiği, Kültür Bakanlığı tarafından yapılan düzenlemeyle ilgili bugün sabah itibarıyla bir açıklama yapılmış ve bu koroların isminden “Türk” isminin, “Türk” adının çıkarılmadığı ifade edilmiştir. Örneğin “Diyarbakır Devlet Medeniyetler Korosu” olarak ifade edilen koronun ismi “Devlet Klasik Türk Müziği Medeniyetler Korosu Müdürlüğü” olarak değiştirilmiş; yine aynı şekilde Şanlıurfa'daki, Elâzığ'daki, Edirne'deki koroların isimlerinin de “Türk Müziği Korosu” olarak yeniden düzeltilildiğini yüce Meclisin bilgisine sunuyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, ben teşekkür ederim.

Söz sırası Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Meral Daniş Beştaş'ta.

Buyurun Sayın Beştaş.

23.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Mahir Çayan ve 10'ların katledilmesinin yıl dönümüne, 130 duruşmadan sonra sonuçlandırılan Hrant Dink davasının kendileri için kapanmadığına, öğretmen ve öğrencilerin coronavirüs riskiyle karşı karşıya olduklarına ve Şenyaşar ailesinin Şanlıurfa Adliyesi önündeki adalet arayışında hastane kayıtları ile videoların bir an önce yargıya teslim edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün 30 Mart. Bundan kırk dokuz yıl önce Deniz Gezmiş ve yoldaşlarının idamını engellemek için yola çıkan Mahir Çayan ve 10'ların katledilmesinin yıl dönümü. Evet, kırk dokuz yıl geçti ama acısı hâlâ dipdiri ve kanayan bir yara olmaya devam ediyor. Geçen dönemlerde milletvekilimiz olan Ertuğrul Kürkcü olaya tanıklığını, Parlamentoya aslında bütün ayrıntılarıyla anlatmıştı. Fakat o günden bugüne katliamlarla yüzleşmeyen siyasi otoriteler, bunları hep yok saymayı tercih ettiler. Bizler ise geçmişle yüzleşmenin toplumsal yaraları saracağına olan inancımızı bir kez daha ifade etmek istiyoruz.

Sevgili Mahir Çayan'ın sözlerini tekrar anımsatmak istiyorum: “Onlar bir avuç, biz ise milyonlar. Kaybedeceğimiz hiçbir şey yoktur, kazanacağımız koca bir dünya. Asıl siz teslim olun, biz buraya teslim olmaya değil, ölmeye geldik.” diyen Mahir Çayan ve 10'ları saygıyla anıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, Hrant Dink davası 130 duruşmadan sonra 26 Mart 2021 tarihinde sonuçlandırıldı. Ama nasıl sonuçlandırıldı? Birçok soru işaretiyle, tartışmalı beraat kararlarıyla ve olayın cemaate yıkılma çabasıyla, arkasında birçok soru bırakarak tamamlandığı açıklandı. Evet, 76 sanık yargılanıyordu, bunlardan İstanbul eski İstihbarat Şube Müdürü Ali Fuat Yılmaz ve Emniyet Genel Müdürlüğü eski İstihbarat Daire Başkanı Ramazan Akyürek'e ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası verildi. Ancak bunun haricinde birçok firari sanık olduğunu da not etmek istiyorum. Bazı isimler de cinayette sorumluluğu var ve delillerle ispatlanmış olduğu hâlde, bilinçli bir şekilde beraatle sonuçlandırılmıştır.

En sonunda, cemaate yüklenmesi aslında bir kanaat değil, bir talimat gibi, bir karar gibi önümüzde duruyor. Oysa bizler biliyoruz ki Hrant, devletin, yargının hedef göstermesiyle zaten tehdit altındaydı. Bu dava, sadece “Artık ayyuka çıkmış olan sanıkların cezalandırılması şeklinde sonuçlandı.” denilebilse de sorumluların bir kısmı dosyada yer almadı; bazıları beraat etti, göstermelik de cezalar verildi.

Evet, devlet, Hrant Dink’in yaşam hakkını korumadığı için Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi önünde ihlal cezası aldı çünkü Dink’in katilleri o dönem Hrant’ı hedef gösterenlerdir. Tıpkı Tahir Elçi’nin katlinde sorumlu olanlarla aynı zihniyet Dink’in de katilidir ve bu dava biz “Bitti.” demeden bitmeyecek ve bu dava bizim için kapanmamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Sayın Başkan, diğer bir mesele, öğretmenler ve öğrenciler ve okulların açılıp kapanma durumu; tüm Türkiye’yi ilgilendiriyor. Mağdur olan, pandeminin en büyük mağdur kitlesinden biri olan öğretmenler ve öğrenciler bu mağduriyetle daha çok yüzleşmeye devam ediyorlar. Okulların açılması, öğretmenlerin yüz yüze ya da on-line eğitim yapması gibi birçok tartışma yapılıyor ama hâlâ okulların ne olduğu konusunda muamma ve soru işaretleri uçuşmaya devam ediyor. Öğretmenler normalde öncelikli gruplar arasında olmasına rağmen, böyle bir gereklilik olmasına rağmen Millî Eğitim Bakanı sömestir tatili öncesinde “Aşılınmayan öğretmen kalmayacak.” dedi ama bugün aşılınmayan öğretmenlerin çoğunlukta olduğunu üzülererek ifade etmek istiyorum ve öğretmenler aşılınmadıkları hâlde okullara gitmek zorunda kaldı ve coronavirus riskiyle çalışmaya devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Eskişehir’de, Muğla’da ve daha pek çok yerde okulların karantinaya alındığına dair haberler geliyor. Daha Ankara henüz sarı renkteyken 2 okulun karantinaya alındığı bilgisi geldi. Şu anda -dünkü açıklamayla- tüm ülke kırmızıya boyandı ancak okulların nasıl olacağı, nasıl yönetileceği, açılıp açılmayacağı bile belli değil. Üstelik yeni mutant virüsün bilhassa çocukları etkilediği bilinmesine rağmen sırf günü kurtarmak adına, hem öğretmenler hem de öğrenciler ateşe atılıyor. Millî Eğitim Bakanı hiçbir sorumuza cevap vermedi, burada sorduğumuz sorulara da cevap vermedi ve Millî Eğitim Bakanına bir kez daha söylüyoruz: Lütfen, milyonlarca öğrencinin, öğretmenin sesine kulak verin, sadece özel okul sahiplerini dinlemekten vazgeçin demek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Sayın Başkan, aslında Türkiye’nin temel gündemi olması gereken başka bir mesele Şenyaşar ailesinin adalet arayışı. Ne olmuştu? Şunu hatırlatmak istiyorum: 14 Haziran 2018’de AKP Urfa Milletvekili İbrahim Yıldız’ın korumaları ve akrabaları tarafından baba ve 2 oğul katledilmişti. Olayın olduğu gün cenaze merasimine katıldığım için ayrıntıları çok yakından biliyorum. Yıldız ailesi o günden bugüne korunmaya devam ediyor, aileden 120 kişiye koruculuk verildi ve aile silahlandırıldı. Aradan üç yıl geçti, sağlam hastaneye giden Şenyaşarların hastanede katledildiğine dair görgü tanıkları var ama kamera kayıtları hâlâ ortaya çıkmadı ve katiller korunmaya devam ediyor. Herkesin gözü önünde katliam yaptıkları hâlde adalete teslim edilmeyenler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – ...herkesin gözü önünde bir aileden 3 kişiyi katledenler herkesin gözü önünde adaletten kaçmayı başarıyorlar ama Şenyaşar ailesinden Emine ve Ferit Şenyaşar Urfa Adliyesinin önünde adalet ararken bugün, bir kez daha gözaltına alındılar.

Evet, bu ülkede şu bir tutum ve karar olmaya başladı: Katiller değil, katillerden hesap soranlar ve adalet arayanlar yeni bir baskıya ve işkenceye maruz bırakılıyor. Emine anneyi ve oğlunu serbest bırakın; demokratik haklarını kullanıyorlar. Katilleri korumaktan vazgeçin, hastane kayıtlarını ve videolarını bir an önce yargıya teslim edin demek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Söz sırası Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Özgür Özel’de.

Buyurun Sayın Özel.

24.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Mahir Çayan ve arkadaşlarının katledilmesinin yıl dönümüne, Darüşşafakanın kuruluş yıl dönümünü kutladığına, Manisa’nın bazı ilçelerinde yaşanan don faciasına, çiftçilerin Tarım Kredi Kooperatifine olan borçları nedeniyle mağdur olduklarına, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Mustafa Şentop’un Montrö’ye yönelik söylemlerini inkâr etmek için geniş bir çoğunluğa zekâ geriliği tespiti yaptığına ve Kürşat Ayvatoğlu isminin Adalet ve Kalkınma Partisinin savrulduğu noktayı, yaşadığı çürümeyi ve içinde bulunduğu yozlaşmayı gösterdiğine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün 12 Mart 1971 muhtırasının yarattığı iklimde, 30 Mart 1972’de “10’lar” olarak anılan Türkiye Yurtsever Gençliğinin önderlerinden Mahir Çayan ve arkadaşlarının katledilişinin yıl dönümü. Denizlerin, Yusuf’ların, Hüseyinlerin infazını engellemek için gerçekleştirdikleri bir dizi eylem sırasında Tokat’ın Niksar ilçesi Kızıldere köyünde Mahir Çayan, Cihan Alptekin, Ömer Ayna, Saffet Alp, Sinan Kazım Özudoğru, Hüdaî Arıkan, Ahmet Atasoy, Sabahattin Kurt ve Nihat Yılmaz katledildiler. Kızıldere’nin 49’uncu yıl dönümünde, yaşamını yitiren gençleri saygıyla anıyor, yaşanan katliamı kınıyor, o dönem Türkiye’nin içinde bulunduğu koşullar nedeniyle kamu otoritesince alınan idam kararlarıyla, yargısız infazlarla ya da çıkan çatışmalarda yaşamını yitiren tüm gençleri saygıyla, minnetle anıyorum.

Geçtiğimiz günlerde 27 Mayıs sürecine yönelik olarak bu Parlamentoda çıkarılan bir kanun olduğunu da hatırlatarak, 12 Mart müdahalesi ve 12 Eylül darbesi koşullarında hukuk dışı cezalandırılan sivil-asker tüm gençlerin cezalarının yok sayılacağı, bir iadeitibarın yapılacağı ve o cezaların doğurduğu sıkıntıların çözülerek hak iadelerinin kendilerinin ailelerine yapılacağı düzenlemeler de herhâlde hepimizin ortak sorumluluğudur diye altını çizmek istiyorum.

Sayın Başkan, bugün aynı zamanda ülkemizin köklü kurumlarından -1863’te kurulan-Darüşşafakanın kuruluş yıl dönümü. Annesi veya babası hayatta olmayan, ailesinin maddi durumu yetersiz çocuklarımıza sosyal devletin bir eksikliğini tamamlamak adına eğitim hizmeti sunan bu köklü kurumun, Darüşşafakanın kuruluş yıl dönümünü bir kez daha buradan kutluyor, bu tür inisiyatiflerin artması temennisinde bulunuyoruz.

Sayın Başkanım, benim de seçim bölgem olan Manisa'nın Alaşehir, Salihli, Akhisar, Saruhanlı ve Manisa merkez ilçelerinde 25-27 Mart 2021 tarihlerinde bir don faciası yaşandı, don olayı yaşandı ve üzüm bağlarımız zarar gördü. Olayı duyar duymaz ilimizin Cumhuriyet Halk Partili diğer milletvekilleri Sayın Vehbi Bakırlioğlu ve Bekir Başevirgen bölgeye gittiler. Yaptıkları tespitler son derece çarpıcı. Otuz yılda bir görülen bir afetle karşı karşıyayız. Özellikle Sarıgöl ve Alaşehir'de yüzde 90'ın üzerinde don zararı mevcut, diğer ilçelerimizde de yüzde 30 ila yüzde 90 arasında zararlar var. TARSİM sigortası dolu için yaptırılmış ancak donu kapsamıyor, donun primleri çok yüksek olduğu için ve muafiyetler çok yüksek olduğu için ciddi bir mağduriyet var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu zarar, bu afet sadece çiftçileri perişan etmekle, onları aç bırakmakla, onları hacizler karşısında bırakmakla veya onları kredi çektikleri özel veya kamu bankalarına bağlarının, mallarının tapularının geçmesiyle cezalandırmayacak; ayrıca, bu ilçelerimizin ekonomilerini vuracak, esnafını vuracak ve âdeta tüm ekonomik zinciri tehdit edecek bir durumdur. Borçların ötelenmesi sorunu çözmemektedir. Böyle facialarda borçlar ötelenmektedir, faiz üstüne binmektedir. Burada, ciddi, faizlerin affedileceği, anaparaların bir kısmının affedileceği ve önemli miktarda faizsiz taksitlendirmelerin yapılacağı bir yapılandırma beklenmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ayrıca, birkaç gün sonra Tarım Kredi Kooperatifinin borçlarıyla ilgili daha önce yapılmış ötelemenin günü dolmaktadır. Bu hem benim seçim bölgemde sorundur hem Adana'da sorundur, geçen hafta bulunduğum Ardahan'da sorundur, Kars'ta sorundur, Iğdır'da sorundur, Trakya'da sorundur, Bursa'da sorundur, tüm Türkiye'de sorundur. Tarım Kredi Kooperatiflerinin borçlarının bir an önce yapılandırılması gerekmektedir. Çekilen kredilerin üstüne defalarca binen faizler ve defalarca yapılan ötelemelerin sonunda 30 bin liralık çekilen paraya karşılık 120 bin lira ödenmiş, hâlâ 90 bin lira para isteyen bir acayip düzenle karşı karşıyayız. Meclisin bu işe el koyması lazım. Çiftçilerimiz, köylülerimiz, Tarım Kredi Kooperatifinin üyeleri, ortakları 5'li çete kadar mı hatırsızdırlar? 5'li çetenin bütün garanti alacakları tıkr tıkr ödeniyor; vergi alacağına gelince paldır küldür toplanıyor Plan ve Bütçe Komisyonu, vergilerini affediyor bunların.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama Tarım Kredi Kooperatifi mağduriyeti devam etmektedir. Çiftçinin traktörünü haczedene, tarlasını haczedene bu insafsız uygulamalara bir an önce son verilmesi gerekiyor.

Sayın Başkan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Şentop'un dün yaptığı açıklamaları dehşetle izledik. Hepimizin kulaklarının duyduğu Montrö'ye yönelik söylemlerini inkâr etmek, oradan dönmek için şu sözleri söyledi: “Şüphesiz siyasetçi olarak konuşurken ortalama bir zekâ seviyesini hesap ederek konuşuyoruz. Bunun altında olan şahıslar varsa, siyasetçiler varsa, bürokratlar, gazeteciler, onlarla ilgili yapabileceğim bir şey yok.” Hani sizin parti tarafından sürekli seçkincilikle, elitizmle suçlanan Cumhuriyet Halk Partisinde geniş bir çoğunluğa zekâ geriliği tespiti yapacak ve bunu yaparken bu kadar fütursuzca konuşacak bir siyasetçi bulamazsınız; ne üye bulursunuz bizde ne yönetici.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Meclis Başkanınız açıkça kurduğu ifadelerden geri dönmek için vatandaşlarımıza, gazetecilere, bürokratlara “Zekâ seviyeleri belli bir seviyenin altında.” diyor. Buradan açıklasın, hangi bürokrata söylüyor, hangi siyasetçiye söylüyor, hangi vatandaşa söylüyor; bu kadar kibir nereden geliyor? Kendisini konumlandığı ve vatandaşı koyduğu bu yerden ben bu Meclisin bir mensubu olarak utanç duydum, acaba partisi duymuyor mu?

Sayın Başkan, son olarak şunu ifade edeyim: Geçen hafta sürekli Kürşat Ayvatoğlu ismini duyduk. Bu ismin elbette tedaviye muhtaç bir tarafı var, o konuda acil şifalar dileriz ancak o fotoğraflar, o videolar ve bizatihi Kürşat Ayvatoğlu ismi, Adalet ve Kalkınma Partisinin savrulduğu noktayı, yaşadığı çürümeyi, içinde bulunduğu yozlaşmayı gösteriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Genel Başkanınıza vekâlet eden Numan Kurtulmuş’un bir zamanlar söylediği gibi, Harun olmak için yola çıkıp da Karun olanların ne noktalara savrulduğunu hep beraber ibretle takip ettik.

Adalet ve Kalkınma Partisi, Ömerlerini aramak için yola düşecekti, Kürşatlarını bulmuşlar. Kürşatlarının o paraları nerelerden kazandığını, Kürşatlarının çektiği fotoğraflar değil ama kurduğu yakın ilişkileri ve Kürşatlarının yapmış olduğu nüfus ticaretini...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – “Kürşatlar” demeye gerek yok, Kürşat bir tane ya. “Kürşat” dediğiniz zaman, bizim tarihimizde bambaşka yere gidiyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, neyi kastettiğimi herkes biliyor.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Öyle yapma, öyle yapma, Kürşatlar deme!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Derim! Sen benim konuşmama çerçeve çizemezsin! Söz alırsın itiraz edersin!

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Öyle bir dünya yok!

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Şahsın adından bahset, “Kürşat Ayvatoğlu” de.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ömerleri aramaya çıkıp Kürşatları buldular. Orada neyi kastettiğim açık.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Öyle “Kürşatlar Mürşatlar” deyip tekrar edemezsin sen! Öyle bir dünya yok!

BAŞKAN – Sayın Bülbül, müdahale etmeyin.

Sayın Özel, tamamlayın lütfen.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Siz niye alınıyorsunuz?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ne alınacağım ben? Türk tarihinin büyük bir şahsiyetidir kendisi. Sen niye alınmıyorsun?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Kürşat Ayvatoğlu ve onun gibi Adalet ve Kalkınma Partisinin Ömerleri aramak için çıktığı yolda bulduğu Kürşatlardan bahsediyorum, başka bir isimden bahsetmiyorum. Bu çürümüşlüğe, bu savrulmaya hepimiz şahit olduk, bundan ibret aldık. Adalet ve Kalkınma Partisinin de kendi siyasetini, siyaset yapış biçimini, yanında bulundurdıklarının çektiği videoları, insanları 2.700 lirayla geçinmeye mahkûm ederken gencecik yaşında milyon dolarlık arabalara binenleri biz gördük, milletimiz gördü.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Cahit Özkan'da.

Buyurun Sayın Özkan.

25.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, hayırlı, başarılı bir çalışma haftası temenni ettiğine, AK PARTİ ve Cumhuriyet İttifakı olarak millettten aldıkları yetkiyle millete hizmet mücadelesini yerine getirdiklerine, eğer hata yapan varsa onu yargı makamlarına teslim eden ve hukuk sürecini takip eden bir irade olduklarına, Kütüphane Haftası'na ve bu hafta 220 ve 253 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin görüşüleceğine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, öncelikle hayırlı, başarılı bir çalışma haftası temenni ediyorum.

Tabii, her şeyden önce, AK PARTİ olarak ve Cumhuriyet İttifakı olarak millettten aldığımız yetkiyle millete hizmet mücadelemizi yerine getiriyoruz. Bu ülkede garip gurebanın, fakir fukaranın, sessiz dünyanın hür sesi, gür sesi olmaya devam ediyoruz.

İlk günkü aşkla, çıktığımız bu yolda mücadelemiz “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” anlayışıyla millete hizmet mücadelesidir. Onun için, bizde şu yürek var: Eğer bir hata yapan varsa onu kulağından tutup, götürüp yargı makamlarına teslim eden ve bu hukuk sürecini takip eden irade var. Bunu yapmaya devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ha, biz bunu söylediğimizde, elbette birileri... Neyi, kim, nereden, nasıl kaçırıyor; bunların cevabını niye vermiyorsunuz? Bakınız, burada, taciz, tecavüzçülerin hesabını sormaktan elbette geri durmayacağız. Burada önemli olan, hukukun, Anayasa'nın, yargının, ahlâkın yanında yer alabilmek, bunu yapıyoruz.

Bakın, ben burada, konu başkaydı, bunları soracaktım, bundan başka şeyler anlatacaktım ancak... Yahu, belediyelerinizde, parti teşkilatlarınızda ne oldu? Bunların üzerini niye kapatıyorsunuz? Mağdurlar, mağdureler “Biz bunu İl Başkanına ulaştırdık ancak tehdit aldık ve bunun üzerini kapatmak için ellerinden geleni arkalarına koymadılar.” diyorlar.

ORHAN SÜMER (Adana) – Yirmi beş yıldır sizde belediye, sizde; daha iki yıl olmuş belediye...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Şimdi, arkadaşlar, burası millî iradenin tecelligâhı. Biz burada bütün siyasi parti grupları olarak şunun peşinde olmalıyız, demeliyiz ki: Bir hata var mı kardeşim? Birileri yanlış mı yapmış, onu kulağından tutup yargıya teslim etmek, hukuki olarak bunun arkasının takipçisi olmak, işte, siyaset mekanizması olarak hukuk, adalet ve yargının daha iyi işlemesi için bizim yapmamız gereken budur.

Eğer ayrıntı istiyorlarsa biraz sonra ben tekrar cevabını veririm ancak burada, haftamızın güzellikle başlaması için, özellikle Kütüphane Haftası'na vurgu yapmak istiyorum.

Evet, mart ayının son haftası “Kütüphane Haftası” olarak kutlanıyor. Bu anlamda, vatandaşlarımızın, gençlerimizin, insanımızın kütüphaneye yakından tanışması, kitaplarla hemhâl olması için, bu konuda farkındalık oluşturmak için idrak ettiğimiz bir hafta. Kütüphanelerimiz, insanlığın elde ettiği bilgi birikimini geçmişten geleceğe taşıyan en değerli bilgi hazinemiz ve insanlığın en büyük hafızasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Kütüphaneler kapanıyor.

BAŞKAN – Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Kütüphane zamana açılan kapıdır. Dilin okuması kıraat, aklın okuması tefekkür, kalbin okuması ise hikmettir.

Kitap karanlığa fenerdir. Bu çerçevede, özellikle on sekiz yıldan beri, başta Profesör Doktor Fuat Sezgin ve Doktor Ursula Sezgin Kütüphanemiz, Türk edebiyatının klasik eserlerini elektronik ortama aktararak okuyucumuzun hizmetine sunmak, vatandaşlarımızın kütüphanelerden daha fazla faydalanmalarını sağlamak amacıyla il halk kütüphanelerinin çalışma saatlerini uzatmamız bu haftanın en önemli, göze çarpan hadisesidir. Edebiyatımızın dünyaya açılması için 68 ülkede, 60 farklı dilde 2.500 eserin yayınlanması için destek verdik. Tabii, bu çalışmaların, kütüphanelerin en büyük eseri 125 bin metrekare alana inşa ettiğimiz Millet Kütüphanesi’nde 2 milyon kitap, 12 bin dergiye ait 2 milyona yakın süreli yayın mevcuttur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Millet Kütüphanemiz de 201 kilometre raf uzunluğuyla, hamdolsun, dünyanın en büyük kütüphanelerinin arasına giren bir başarı öyküsüdür. 2002’de yaklaşık 10 bin kütüphane bulunurken, bir taraftan bunları yeniledik, diğer taraftan da 2020’de yaklaşık 32 bin kütüphaneyi milletimiz ile gençlerimizle buluşturduk.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; malum olduğu üzere, bu hafta güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması hakkındaki 220 sıra sayılı Kanun Teklifi’ni ve 253 sıra sayılı lisanslı harita kadastro mühendisleri bürolarına ilişkin düzenlemeyi görüşeceğiz. Özellikle güvenlik soruşturmasıyla ilgili, Anayasa Mahkemesinin iptal kararıyla oluşan bir boşluk var. Bu çerçevede, özellikle, kamu kurumlarında görev yapan vatandaşlarımızın daha iyi hizmet verebilmelerini sağlamak, bu hususta istismarı ortadan kaldırmak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - ...bu hususta istismara meydan vermemek için bu kanunun çok önemli olduğunu düşünüyor ve bütün siyasi parti gruplarıyla başarılı ve uzlaşılı içerisinde bir çalışma haftası diliyor, sizleri ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, bir başsağlığı dileyeceğim izin verirseniz.

BAŞKAN – Peki, size 60’a göre çok kısa bir söz vereyim.

Buyurun.

26.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, hayatını kaybeden 25 ve 26'ncı Dönem Siirt Milletvekili Kadri Yıldırım'ın ailesine ve sevenlerine başsağlığı dilediğine ilişkin tekraren açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Başkan.

Geçen hafta, 25 ve 26'nci Dönem Milletvekilimiz, sevgili hocamız Kadri Yıldırım'ı maalesef geçirdiği bir beyin kanaması sebebiyle kaybettik. Bütün ailesine, sevenlerine başsağlığı diliyorum.

Kadri Hoca'yı "...”(x) hakikaten çok özleyeceğiz. Kendisi yaşamında Kürt dili ve edebiyatı üzerine çok önemli çalışmalar yapan, tarihi üzerinde yoğunlaşan, kitapları olan hocamızı çok özleyeceğiz, bunu paylaşmak istedim.

Teşekkür ediyorum.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, Divan olarak, hayatını kaybeden 25 ve 26'nci Dönem Siirt Milletvekili Kadri Yıldırım'ın ailesine başsağlığı dilediklerine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Biz de Divan olarak Sayın Vekilimizin ailesine başsağlığı diliyoruz .

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkanım, ben de aynı noktada...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, hayatını kaybeden 25 ve 26'nci Dönem Siirt Milletvekili Kadri Yıldırım'a Allah'tan rahmet, partisine sabırlar dilediğine ilişkin tekraren açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, biz de birlikte görev yapmıştık. Özgün hitabetiyle, kürsü konuşmalarıyla, Meclise kattığı renkle, bazı görüşlerine katıldık, bazı görüşlerine itiraz ettik ama birlikte görev yaptığımız bir büyüğümüzü, kendisine Allah'tan rahmet diliyorum, partisine de sabırlar diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Şahin, size de kısa bir söz vereceğim başsağlığı dileği için.

Buyurun.

28.- Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, Balıkesir Bandırma'da yaşanan ambulans kazasında hayatı kaybeden hasta ve hasta yakını ile 112 acil sağlık personeline Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı ve yaralılara acil şifalar dilediğine ilişkin tekraren açıklaması

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dün akşam Gönen'den Bandırma'ya hasta nakli gerçekleştiren 112 acil servis ambulansının kaza yapması sonrası ambulans şoförü Tezcan Tekin, ambulanstaki hasta, hasta yakını ve diğer aracın şoförü olmak üzere 4 kişi hayatını kaybetmiş, ambulanda görevli acil tıp teknisyenleri Süleyman Arif Öztürk ve Yasin Anat yaralanmışlardır. Yaşamını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı ve sabır; yaralılara acil şifalar diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

VII.- ÖNERİLER**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

1.- İYİ Parti Grubunun, 11/2/2021 tarihinde Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve arkadaşları tarafından, aşı ve ilaç keşfinde karşılaşılan sorunların tespit edilerek olası pandemilere karşı hazırlıklı olmak için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Mart 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulun 30/3/2021 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim

Dursun Müsavat Dervişoğlu

İzmir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 19 milletvekili tarafından aşı ve ilaç keşfinde karşılaşılan sorunların tespit edilerek olası pandemilere karşı hazırlıklı olmak için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla 11/2/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 30/3/2021 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Eskişehir Milletvekili Sayın Arslan Kabukcuoğlu.

Buyurun Sayın Kabukcuoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; parti grubumuzun Covid-19 pandemisi tedavisinde ülkemizin neden yetersiz kaldığını ortaya çıkarmak için verdiği önerge hakkında söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlarım.

Hastalıklara çare bularak insan ömrünü uzatan pek çok yöntem vardır; bunların hepsinde, ikisi hariç diğerlerinin üzerinde az çok bir spekülasyon vardır. Üzerinde spekülasyon olmayan iki tedaviden birincisi temiz su, diğeri ise aşıdır. Aşı yapımına ilişkin ilk bilgi, İstanbul'daki İngiltere Büyükelçisinin eşi Leydi Mary Montagu'nun 1721'de yazdığı “Çiçek hastalığına karşı aşı denen bir şeyin uygulandığı” şeklindedir.

Pasteur, zamanın devlet başkanlarından aşı bulunması için, aşı üretilmesi için yardım istemiştir; bunlardan Osmanlı padişahı II. Abdülhamid konuyla ilgilenmiştir. Osmanlı İmparatorluğu'nda kuduz, difteri, çiçek, kızıl serumu, tifo, kolera, dizanteri, veba aşılı üretilmiştir. 1928'de Hıfzıssıhha Enstitüsüyle aşı merkezleştirilmiştir, aşı ihracatı da yapılmaya başlanmıştır. 1940'ta Kolera salgını için Çin'e aşı bağışında bulunulmuştur. 1996'dan sonra aşı üretimi azalmaya başlamıştır, Hıfzıssıhha kurumu ise 2011 yılında tamamen kapatılmıştır.

Dünya Sağlık Örgütü Covid-19 pandemisini 11 Mart 2020 tarihinde ilan etti, dünyanın farklı ülkelerinde pandemiye karşı tedbirler arandı. Enfeksiyonların ve hastalıkların çözümünde ilaç ve aşı majör iki çözümdür. İlaç uzun zaman almakta, hastalarla tek tek uğraşılmaktadır; aşı kökten çözüm getiren radikal bir yöntemdir, aşıya karşı hastalıklarda direnç gelişmez. Bu hâliyle aşı ilk tercih nedeni olmaktadır.

Ülkemizde ise pandeminin ilanından sonra, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu desteğiyle, Covid-19 Türkiye çatısı altında 25 farklı üniversite, 8 kamu araştırma kurumu ve 8 firmadan yaklaşık 250 bilim insanı aşı ve ilaç geliştirme çabalarına başladı. Bu çalışmalar TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi Başkanı tarafından açıklandı. Sanayi ve Teknoloji Bakanının emriyle bürokrasinin kaldırıldığı ve ihtiyaç duyulan maddelerin derhâl temininin sağlandığı açıklandı.

Covid-19 aşısına dünyada 80 klinikte çalışmaya başlanmış, 23 tanesi final evresine ulaşmıştır. En az 77 klinik öncesi araştırma hayvanlar üzerinde aktif çalışmaya alınmıştır. 2 üniversitemizde aşı çalışmalarında epey ilerlendiği belirtilmiş olsa da sonuç alınamamıştır. Dünyada şu anda uygulamaya konulan 8 çeşit aşı vardır. Sonuç olarak, ülkemizde ilaç ve aşı üretimini yapabilecek, 84 milyondan süzülüp gelen bir insan gücü vardır.

Ülkemizde her yıl ortalama 2,5 milyon öğrencimiz üniversite sınavına girmekte ve bunlardan 16.500'ü tıp fakültelerine girmektedirler. Ocak 2021 itibarıyla 174.443 hekimden 20 bin kadarı akademik personeldir. Ayrıca, biyolog, eczacı, kimyager ve genetikçilerin sayısı net bilinmemekle beraber, aşı gibi çalışmalarda bulunabilecek binlerce yetişmiş personelimiz vardır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin her türlü maddi desteği ortaya koymuş olduğunu yetkililerin yapmış olduğu açıklamalardan anlıyoruz. Dünya 8 aşırı insanların hizmetine verirken ülke olarak aşı yarışında onları geçip sonuç alamadığımız ortadadır. Ülkemizde un, yağ, şeker vardır ancak helva yapılamamıştır.

Hastalıkla geçen her gün, kaybedilen bir candır, imdat çılgınlıklarıdır. Bu imdat çılgınlıkları esnafındır, işçindir, Türk milletinin çılgılığıdır. Konunun muhatabı ve muhatapları her kimse çıkmalı ve Türkiye Cumhuriyeti'nde niye aşının yapılamadığını ya da niye ilacın yapılamadığını Türk vatandaşlarına açıklamalıdır.

SARS-CoV-2 henüz alt edilememiştir. Ancak bu tür pandemiler için Covid ne ilk ne de son olacaktır. Bu tür enfeksiyonlarla ilerleyen zamanda yine karşılaşmamız mümkündür. Ülkeler için sağlık, en başta gelen stratejik bir konudur. Bir ülke sağlık bakımından, insanların sağlığını korumak için etkili ve yeterli güce sahip değilse başka ülkelerin kontrolüne girebilir. Çin'le yapılan aşı bağlantılarında Uygur Türklerini ilgilendiren suçluların iadesi anlaşmasının ileri sürülen şart olması resmî makamlarca teyit edilmemekle birlikte son derece üzücüdür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Devamla) – Bu durum, hükümlerlik haklarımızı ilgilendiren bir meseledir. Ayrıca, Covid-19 pandemisi dünyanın gördüğü ne ilk ne de son pandemi olacaktır. Muhtemeldir ki gelecek yıllarda, ilerleyen zamanlarda biz yine bunlarla karşılaşacağız.

Devlet adamlığı; falan yerdeki ihale, falan yerdeki inşaat değildir, zamanında yapılmayan, ihmal edilen münhasır ekonomik alan belirlenmemesi de değildir. Devlet adamlığı, gerekeni görüp kaosa girmeden çözüm hazırlamaktır.

Gerek ilaç sanayi gerekse aşı ülkemiz için son derece önemli meseledir; bu cümleden olarak, zirai gübre üretimi ve tarım ilaçlarında da dışarıya bağımlılıktan kaçınmak gerekir. Sayılan ürünlerin üretimi de ülkemiz için stratejiktir. Mevcut pandemiyle baş etmek, olası pandemilere karşı tecrübe kazanmak ve bir daha çaresiz kalmamak adına aşı veya ilaç keşfinde hatamızın ne olduğunu ortaya çıkarmak için İYİ Parti Grubu olarak Meclis araştırması açılmasını talep eder, yüce Meclisi saygıyla selamlarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden Hakkâri Milletvekili Sayın Sait Dede.

Buyurun Sayın Dede. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA SAİT DEDE (Hakkâri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; pandeminin başından itibaren salgınla mücadelede koruyucu sağlık hizmeti olan aşı şu an için salgını sonlandırmada etkili araç olarak kabul görmektedir. Bu noktada, dünyanın birçok ülkesinde Aralık 2020’den itibaren başlayan aşılama ne yazık ki Türkiye’de 14 Ocak 2021 tarihinde başlanmış ancak başta aşı temini ve aşılama süreci olmak üzere, sağlık politikaları ve planlamaları şeffaf yürütülmediğinden, belirsizlikleri ve cevapsız kalan onlarca soruyu da beraberinde getirmiştir.

Etkili, güvenli ve kaliteli bir aşılama sürecinin yürütülmesi, aşıların temini, eksikliklerin giderilmesi, gerçekçi ve toplum bağışıklığını önceleyen bir aşı programının oluşturulması, alınacak tedbirlerin ve tüm bunların bilimsel veriler ışığında belirlenmesi son derece hayatidir. Dünya genelinde yapılan aşı çalışmaları sonucunda birçok farklı aşı ülkelerde salgınla mücadelede kullanılmaya başlanmıştır. Bütün dünya ülkeleri, vatandaşlarını aşılama için erkenden planlar yaparak gerekli aşı çalışmalarına katılmış, çalışmaları takip etmiş ve birçok alternatifi göz önünde bulundurarak aşı temini yoluna gitmiştir. Ancak Türkiye, sadece Çin’de çalışılan ve faz 3 çalışma ve sonuç verileri ayrıntılı olarak paylaşılmamış Sinovac aşısıyla yetinmiştir. 13 Ocak 2021 tarihinde Türkiye için acil kullanım onayı verilen aşının hangi bilimsel kurul tarafından ve hangi verilerle değerlendirildiği belirsizliğini hâlâ korumaktadır.

Covid-19’la ilgili sürecin başından beri şeffaflık konusunda yaşanan eksiklikler, benzer şekilde, aşılama konusunda da yaşanmıştır. Türkiye’de uygulanacağı söylenen aşının toplum bağışıklığını sağlaması için altı ay içerisinde yaklaşık 120 milyon doz uygulanması gerekmektedir. Türkiye’ye net olarak kaç doz aşının geldiği bilinmemekle beraber 30 Mart 2021 tarihi itibarıyla 8 milyon yurttaşa 1’inci doz aşının yapıldığı bilgisi resmî kurumlarca paylaşılmıştır. Ancak aşılama programı tüm ayrıntılarıyla açıklanmadığı gibi, geldiği ve geleceği belirtilen aşı dozlarına ilişkin net bir bilgi bulunmamakta; hangi firmalarla, hangi şartlar altında, hangi anlaşmaların imzalandığı da bilinmiyor. Geline nokta, Türkiye’de pek çok şey gibi aşı da artık dışarıya bağımlı hâle gelmiştir. AKP iktidarının 2002 yılından itibaren uyguladığı Sağlıkta Dönüşüm Projesi’nin sağlıkta yıkıcı etkisinin sonucu olarak yüz yıldan daha fazla tarihî geçmişleri olan, Ankara ve İstanbul’da eğitim veren ve toplumun sağlığına hizmet eden köklü hastaneler şehir, şirket hastanelerinin rantı uğruna kapatılmıştır. Sağlıkta Dönüşüm Projesi, sadece hekim ve hastaneleri olumsuz etkilememiştir, aynı zamanda koruyucu sağlık hizmetlerinin de büyük oranda ortadan kalkmasına neden olmuştur. Bu olumsuzluklardan birisi de süreçte atıl hâle getirilen Refik Saydam Hıfızısıhha Enstitüsünün 2011 yılında tümüyle ortadan kaldırılmasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

SAİT DEDE (Devamla) – Bunun sonucu olarak toplumsal aşı politikamız ve aşı üretimimiz büyük ölçüde ortadan kalkmış, tamamen dışa bağımlı bir hâle getirilmiştir. Pandemide yaşadığımız bu zorlukları bir daha yaşamamak için, yabancı sermayeye bağımlı olmadan, kendi aşımızı kendimiz üretebilmeliyiz. Dünyada biyolojik ve ekolojik tahribatın önü alınmadığı sürece salgınlar devam edecektir. Bu salgınlardan korunmak için toplumcu, kamusal, koruyucu sağlık hizmetlerine öncelik vermek bir zorunluluktur. Koruyucu sağlık ve her şeye rağmen sağlıklı bir gelecek için aşı önceliğimiz olmalıdır; bunun için de somut bir aşı politikamızın olması ve kendi aşımızı üretmemiz birer zorunluluktur. Tüm bu gerekçelerle, ülkemizin yıllarca aşı ihtiyacını karşılamış olan Refik Saydam Hıfzıssıhha Kurumu, gerekli donanım sağlanarak mutlaka tekrar açılmalıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden Ankara Milletvekili Sayın Murat Emir.

Buyurun Sayın Emir. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Pandemide büyük bir dalganın içindeyiz ve çok kötü bir sona doğru da hızla ilerliyoruz. Çok ciddi olmak zorundayız ve çok ciddiye almak zorundayız maalesef. Ve lebalep kongrelerden sonra lebalep yoğun bakımlara da hazır olmak durumundayız çünkü pandemi ağır bir şekilde üstümüze doğru geliyor ama sizin iktidarınız bunun ne kadar farkında, doğrusu bilemiyorum.

Değerli arkadaşlar, Türkiye’deki ağır hasta oranının dünya ortalamasının 4 kat üstünde olduğunu da bilmeniz lazım. Dolayısıyla, son derece ciddi bir durumla karşı karşıyayız; böylesine aç-kapa modelleriyle, aç-kapa yollarıyla pandemiyle baş etmemiz olanaksız.

Aşılanıyoruz. Aşılar ne kadar etkili, tartışılır. Uluslararası bir yayın var mı aşı konusunda, bizim aşımız konusunda? Yok. Niye yok? Bu sorunun cevabı belli değil. Soruyorum, cevap alamıyorum. Her gün kaybettiğimiz 150’den fazla vatandaşımız arasında aşı olan hiç yok mu? 2 doz aşısını olan hiç yok mu? 65 yaş üstü vatandaşımızı kaybetmiyor muyuz? Peki, aşılanıp da yaşamını yitiren hastalarımız var ise eğer, bizim kullandığımız aşının etkinliği nasıl yüzde 100 oluyor; nasıl bizim aşımız hastaneye yatma oranını yüzde 100 oranında azaltmış oluyor? Bakın, ciddiye almanız lazım, ciddi olmanız lazım.

Sayın Bakana soruyorum: “Avrupa Birliği söyledi, Türkiye’ye 1,4 milyon Pfizer aşısı geldi mi?” diyorum, cevap yok. Beş gün bekliyoruz, cevap yok. Sonra bir gazeteciye yazıyor, “Ciddiye almazdım onları da siz gündeme getirdiniz diye cevap vereyim.” diyor ve BioNTech’ten getirdiği bir belgeyi sunuyor. “Bunu da yayın, bakın, ben yalan söylemiyorum.” diyor. Belgede ne diyor biliyor musunuz? “1,4 milyon doz Pfizer aşısı geldi ve bunlar 24 Mart ve 25 Martta geldi.” Oysa Sayın Bakanın 24 Martta attığı “tweet”te kendisi diyor ki: “23’ünde 750 bin, 24’ünde de 700 bin doz aşı geldi.” Şimdi bir bakan 24’ünde başka, 25’inde -kendi sunduğu bir belgede- başka bir veri kullanır mı? Böyle kritik bir meselede böylesine, hem rakam düzeyinde hem tarih düzeyinde bir yanılsama mümkün müdür? Demek ki ciddi yapılmıyor, ciddiye alınmıyor ve kendini kurtarmak için BioNTech’e diyor ki: “Bana bir belge gönder.” Ama kendi attığı “tweet”ten haberi olmadığı için de birbiriyle tutarsız iki tane bilgiyle karşı karşıyayız. Hangisine inanacağız bilemiyoruz ve Sayın Bakan gerçekten çelişkiler yumağı.

Değerli arkadaşlar, pandemiye ciddiye almak zorundayız, bilimsel bir bakış açısıyla yönetmek zorundayız. Böyle aç-kapa yöntemleriyle başarıya ulaşamazsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MURAT EMİR (Devamla) – Son derece kapsamlı kısıtlama kararları alınmak zorunda ve kısıtlama kararlarını mutlaka bilimsel ölçütler ışığında, Bilim Kurulunun tavsiyeleri doğrultusunda almalısınız ama siz kongreyi ne zaman yapacaksınız veya günlük ihtiyaçlarınız neyi gerektiriyorsa o zamanlarda kısıtlama alıyorsunuz, sonrasında tekrar zaten geri almak zorundasınız. Çünkü Türkiye’nin şu anda yaşamak zorunda kaldığı rakamlar son derece dikkat çekici, son derece kaygı verici ve hepimizin mutlaka pandemiyle mücadelede bilimsel yöntemlerle emek sarf etmemiz gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, zamanım kalmadı, bir konuyu daha... Ama bakın, öylesine yanlış bir pandemi yönetimi yapılıyor ki PCR testleri konusundaki USHAŞ’taki yolsuzluk ve tartışma dolayısıyla USHAŞ Yönetim Kurulu Başkanınız istifa etmek zorunda kaldı, onu da birazdan duyarsınız.

Genel Kurula saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisi üzerine Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talep eden Konya Milletvekili Sayın Abdullah Ağralı.

Buyurun Sayın Ağralı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ABDULLAH AĞRALI (Konya) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. İYİ Parti Grubu adına verilen Meclis araştırması önergesiyle ilgili öneri üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Aralık 2019’da Çin’de başlayıp kısa sürede tüm dünyayı kasıp kavuran bu coronavirus salgını karşısında biz de ülke olarak ciddi bir sınav içerisindeyiz. Bu vesileyle, bu salgınla mücadelede hayatını kaybeden, canla başla mücadele eden tüm sağlık çalışanlarına saygılarımı sunuyorum. Hayatlarını kaybeden vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet, hastalarımıza acil şifalar diliyorum.

Yaklaşık on altı aydır tüm dünyanın mücadele ettiği bu süreçte bizim de ülke olarak yaptıklarımızı kısaca paylaşmak istiyorum. Dünya Sağlık Örgütünün 11 Martta pandemi olarak ilan ettiği bu süreçte ülkemizde ilk vaka yine 11 Martta görülmüştür. Şunu ifade etmek lazım: Ben kendi açımdan bu süreci üç bölüme ayırıyorum. Birincisi, salgının ortaya çıktığı dönemden önceki çalışmada yaklaşık üç aylık bir süre içerisinde hiçbir vaka ülkemizde görülmemiştir. Bunun sebepleri bütün dünya kamuoyu tarafından takdirle karşılanmaktadır.

MURAT EMİR (Ankara) – Görüldü de söylemediniz, söylemediniz! Öyle bir şey yok.

ABDULLAH AĞRALI (Devamla) – Alınan tedbirlerle bu salgının üç ay sonra ülkemizde tespit edilmesi sağlanmıştır.

Tüm dünyayı kasıp kavuran bu salgından hiçbir ülke kaçamayacağı gibi biz de bununla tanışmış olduk. Bu süreçte çok hızlı bir şekilde Pandemi Kurulu oluşturulmuş, alınan altın kurallar tespit edilmiştir, vakaların tespitinde çok hızlı hareket edilmiştir. Dünyanın hiçbir yerinde uygulanmayan filyasyon ekipleri canla başla hâlen bu çalışmayı devam ettirmektedir yaklaşık 16 bin çalışanla. Ve yine biz de sağlık çalışanları olarak bu sürecin her tarafını takip etmekteyiz.

Şimdi şunu ifade etmek lazım ki aşı çalışması zor bir çalışma; bütün dünyanın tedarikte zorlandığı bir çalışmada, bir süreçte bizim de zorlandığımız anlar vardır. Şu anda yaklaşık 14 milyon insanımız aşılanmıştır ve yapılan çalışmalarla -ifade edildiği gibi- sadece bir firmayla değil, üç dört firmayla da görülmektedir; bir kısım aşılarda ülkemize getirilmesi sağlanmıştır. İnşallah, mayıs sonu itibarıyla da yaklaşık 100 milyon doz aşı ülkemize gelecek ve 50 milyon insanımız da aşı olmuş olacak.

Ben şunu ifade etmek istiyorum: Zor bir süreci yönetiyoruz; evet, eksiklerimiz olabilir. Burada hekim arkadaşlarımız var; hiçbir hekim arkadaş bir hasta geldiği zaman “Ben seni yüzde yüz iyileştiririm.” demez, hastaya söylediği ifade şudur: “Ben hekim olarak elimden geldiğince sana destek vereceğim, tedavi etmeye çalışacağım.” Biz de bu dönemde bütün dünyanın takdir ettiği -her ne kadar muhalefet takdir etmese de- Dünya Sağlık Örgütü yetkililerinin de defalarca ifade ettiği bir süreç yönetmekteyiz. Yine, iddia edildiği gibi gizli saklı bir süreç yok; tamamen şeffaf bir şekilde bu süreç yönetilmekte, aşı programı da şeffaf bir şekilde yürütülmektedir. Ülkemizde aşı çalışmaları da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı).

ABDULLAH AĞRALI (Devamla) – Sayın Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ABDULLAH AĞRALI (Devamla) – Yine, Dünya Sağlık Örgütünün yayınladığı listede on dört aşı çalışması vardır. Son olarak yine üniversitelerimizde “intranazal” dediğimiz burun spreyi şeklinde bir aşı çalışması var, o da yakın zamanda inşallah vatandaşlarımızın hizmetine girecektir.

Ben son olarak şunu ifade etmek istiyorum: Hakikaten bu mücadele zorlu bir mücadele. Pozitif katkı vermek isteyen her görüşe açığız ama bütün dünyanın takdir ettiği salgınla mücadele konusunda tüm sağlık çalışanlarımızın ve ülkemizin hakkını vermek lazım; ülkemizle gurur duymamız gerektiğini ifade ediyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

29.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Meclis personelinin risk grubunda olduğu için aşılanması gerektiğine ve bu konuda Başkanlık Divanının inisiyatif alarak konuyu gündeme getirmesini beklediklerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, konu aşı. Bundan bir buçuk ay önce Grup Başkan Vekillerimiz ve Meclis Başkan Vekillerimizle defalarca konuştuk. Elbette, milletvekilleri yüzde 25 oranında hastalığa yakalanıyor; memleketlerine çok gidiyorlar, geri geliyorlar. Hem kendileri hem de çevreye hastalık yayılması açısından, doğurdıkları risk açısından milletvekilleri aşılanma sırasına alındığında hep birlikte şunu konuştuk: “Birlikte çalıştığımız personel de...” Çünkü sonuçta aşı bizi koruyor ama hastalığı taşımamıza engel değil ve bulaştırıyoruz. “Hastalığı en çok taşıyan grubun etrafında birlikte çalıştığımız personelin -hem Meclis personeli hem bizim birlikte çalıştığımız arkadaşların- aşı meselesi olmazsa biz de olmayalım.” dedi bütün partilerden temsilci arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Ve bu konuda söz verildiği hâlde Mecliste birlikte çalıştığımız arkadaşlarımız ve Meclis emekçileri hâlen daha aşılanmadılar ve ciddi risk grubundalar. Bu konuda verilmiş taahhüdü hatırlatıyoruz. Bu konuda Başkanlık Divanının inisiyatif almasını, bir kez daha konuyu gündeme getirmesini ve bir an önce aşılanmanın başlamasını bekliyoruz Meclis emekçileri için.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

30.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Meclis emekçilerine aşı yapılmasıyla ilgili verilen sözün yerine getirilmesi gerektiğine ve bu konunun Başkanlık Divanı tarafından ele alınarak gerekli görüşmelerin yapılmasını önemle istediklerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Aynı konuda söz aldım. Evet, arkada konuştuğumuzda ben de grubumuz adına oradaydım ve hatta şunu çok önemle söylediğimizi hatırlıyorum, ben de bizzat söyledim: “Birlikte çalıştığımız danışman arkadaşlar, araç kullanan arkadaşlar, tamamen bütün personel aşı olmadığı müddetçe biz de olmayacağız.” dedik yani bunu çok net söyledik. Ve sonra Sağlık Bakanlığınca, coronaya yakalanma oranı Türkiye ortalamasının çok üstünde olduğu için Bilim Kurulunun tavsiyesiyle zaten milletvekilleri listeye alındı ve biz aşı olduktan sonra personelimizin, emekçilerin aşı olmadığını öğrendik. Tekrar sorduk, bunun gündemde olduğunu ve aşılanacaklarını söylediler. Şu anda bizlerin, her an çalıştığımız personele, arkadaşlarımıza bulaştırma riskimiz var ve gittiğimiz her yerde onlar da genellikle bizimle birlikte. Yani aşıda başarı hikâyesini satmaya çalışanlar daha burada, bu Parlamentoda birlikte sekiz on saat çalıştığımız Meclis emekçilerine aşı yaptıramadılar ve söz verdikleri hâlde bu erteleniyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir an önce bu sözün yerine gelmesi gerekiyor. Sadece sözle ilgili değil, bu aynı zamanda etik bir meseledir yani milletvekili olabiliriz ama bizim diğerlerinden bir farkımız yok. Sonuçta, farklı şekillerde aynı amaca hizmet eden çalışanlar olarak burada bulunuyoruz, onlar da bizimle birlikte çalışarak halka hizmet ediyorlar aynı zamanda. Bunun Başkanlık Divanınız tarafından da gündeme alınmasını ve gerekli görüşmelerin yapılmasını önemle istiyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir cümle ilavem olabilir mi Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

31.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Mecliste görev yapan basın emekçilerinin de aynı riskle karşı karşıya olduklarına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, tabii, hepimiz Meclis emekçilerini sayarken Mecliste görev yapan basın emekçilerini de kastediyoruz, onlar da aynı riskle karşı karşıya; onu da eklemek istedim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hepsini, hepsini...

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, Divan ve Meclis Başkan Vekili olarak hem Meclis Başkanıyla hem de Sağlık Bakanlığıyla gerekli iletişimi kurup bütün grupların talebini kendilerine bir kez daha ileteceklerine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Peki, biz de Divan olarak ve Meclis Başkan Vekili olarak hem Meclis Başkanıyla hem de Sağlık Bakanlığıyla gerekli iletişimi kurup bu talepleri, dilekleri -çünkü bütün grupların talebi bu- kendilerine bir kez daha ileteceğiz, sizi de bilgilendireceğiz bu konuda. (CHP, HDP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

VII.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

1.- İYİ Parti Grubunun, 11/2/2021 tarihinde Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve arkadaşları tarafından, aşı ve ilaç keşfinde karşılaşılan sorunların tespit edilerek olası pandemilere karşı hazırlıklı olmak için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Mart 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... İYİ Parti grup önerisi kabul edilmemiştir.

Şimdi, 60'a göre 3 arkadaşımıza yerlerinden birer dakika söz vereceğim.

Sayın Durmuşoğlu? Yok.

Sayın Arık? Yok.

Sayın Nuhoglu? Yok.

Sayın Açıanal? Yok.

Sayın Çakırözer? Yok.

Sayın Çakır? Yok.

Sayın Şimşek? Yok.

Sayın Gürer...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

32.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çiftçiliğini belgeleyenlerin kuyu ruhsatı aranmadan modern sulama desteğinden yararlandırılması gerektiğine ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Su kaynaklarının doğru kullanılması, içme ve sulama suyunda israfın önlenmesi önem arz etmektedir. Ülkemizde sulama suyu “vahşi sulama” olarak tanımlanan salma sulama yöntemiyle yapılmaktadır ve önemli su kayıplarına ve toprağın zarar görmesine neden olmaktadır. Modern sulama yöntemleri olan damlama, yağmurlama sistemleri mutlaka desteklenmelidir. Orta Anadolu'da sulama suyu yer altından enerjiyle çıkarılmaktadır, maliyeti her yıl katlanmaktadır. Ziraat Bankası modern sulama yöntemine geçecek çiftçiye kredi vermektedir ancak şart olarak kuyu ruhsatı istemektedir. Ülkemizdeki kuyu sularının yüzde 80'e yakınının ruhsatı yoktur. Bu konuda kanun teklifi de verdim. Tüm kuyular için ruhsat verilmesi sağlanarak modern sulama için kredi temini olası kılınmalıdır ya da sulama suyu kayıplarının önlenmesi için çiftçiliğini belgeleyenler kuyu ruhsatı aranmadan modern sulama desteğinden yararlandırılmalıdır. Mevcut durum gelecekte çölleşmeye yol açacak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Girgin...

33.- *Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, turizm emekçilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması*

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Turizm emekçileri sesleniyor: “İş akdinin askıya alınması uygulanmasından dolayı turizm emekçileri olarak mağdur olmaktadır. Bu mağduriyet giderilmelidir. Askıya alındığımız süre zarfında aynı işletmede yarı zamanlı çalışmaya mecbur bırakılıyoruz ya da sigortasız çalışmaya mahkûm oluyoruz. Sigortalı çalıştığımızda da haklarımızdan vazgeçmeye zorlanıyoruz.” Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına sesleniyorum: Askıya çıkarılan turizm emekçisinin hak kaybını engellemek için sigortasının üçte 2’si devlet, üçte 1’i işveren tarafından eksiksiz bir şekilde karşılanmalıdır. Kısa çalışma ödeneğinde olduğu gibi, işçinin, askıda olduğu süre içerisinde ücretinin brüt tutarının yüzde 60’ı İşsizlik Sigortası Fonu’ndan karşılanmalıdır. Mevsimlik çalışma ve onun getirdiği askı ödenek almanın önünde engeldir. Mevsimlik çalışmaya maruz bırakılan her emekçi ödeneklerden eksiksiz faydalanmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaplan...

34.- *Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, lebalep kongreler yaparak halkın sağlığını tehlikeye atanların bugün ülkeyi getirdikleri noktanın sonu görünmeyen kara bir delik olduğuna ilişkin açıklaması*

İRFAN KAPLAN (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Lebalep kongreler yaparak halkın sağlığını tehlikeye atanların bugün ülkeyi getirdikleri nokta sonu görünmeyen kara bir delik. Beceriksizlikleri, şatafatları, ödün vermedikleri kongreleri sayesinde bugün esnaf bir kez daha yasaklara boğuldu. İşsizlik zirvede, yoksulluk ayyuka çıktı, dolar 8 lirayı geçti, ekonomik kriz tavan yaptı. AK PARTİ iktidarı ise hâlen halka karşı “Hodri meydan.” diyor. Ne esnaf ne işsiz ne emekli ne çiftçi ne de sanatçı umurlarında. Beceriksizlikleri, vurdumduymazlıkları ve ayamazlıklarından haritamız kıpkırmızı oldu ama iktidarınızın yüzü gram kızarmadı. Bu halk size hakkını helal etmeyecek, vicdanınızda boğulacaksınız.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- *HDP Grubunun, 30/3/2021 tarihinde Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, kamu otoritesinin gücünü kullanmak suretiyle yolsuzluklar üzerinden elde edilen haksız kazançların ortaya çıkarılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Mart 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi*

30/3/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 30/3/2021 Salı günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Meral Danış Beştaş

Siirt

Grup Başkan Vekili

Öneri:

30 Mart 2021 tarihinde Siirt Milletvekili Grup Başkan Vekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından verilen (12291) grup numaralı kamu otoritesinin gücünü kullanmak suretiyle yolsuzluklar üzerinden elde edilen haksız kazançların ortaya çıkarılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırma önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 30/3/2021 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisi gerekçesini açıklamak üzere söz talep eden Diyarbakır Milletvekili Sayın Garo Paylan.

Buyurun Sayın Paylan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, yıllardır bir yolsuzluk çarkından bahsediyoruz, yıllardır AKP'ye Harun gibi girenlerin Karun gibi çıktıklarından bahsediyoruz, yıllardır AKP'nin yüzde 1'i zenginleştirdiğinden bahsediyoruz. İnanın biz bunları yüzlerce saat anlattık dinlemediniz ama geçen hafta skandal görüntüler çıktı ve Kürşat Ayvatoğlu bizim yüzlerce saatte anlatamayacağımız yozlaşma ve yolsuzluk çarkını bir görüntüde anlattı. Elbette Kürşat Ayvatoğlu için üzülüyoruz çünkü o genç sizin yolsuzluk çarkınıza girdi, uyuşturucuya bulaştı, yolsuzluğa bulaştı, kokaine bulaştı ve yüzlerce, binlerce genç bu durumda. Ancak o gencimizin iyileştirilmesi lazım, tedavi edilmesi lazım, bu önemli. Ama arkadaşlar, sizler bu meseleyi yolsuzluğa değil uyuşturucuya indirgiyorsunuz, pudra şekerine indirgiyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, geçen gün Süleyman Soylu bahsediyor, ne diyor biliyor musunuz? “Burada 4 mesele var: Birincisi uyuşturucu kullanmak, ikincisi özendirme, üçüncüsü şantaj -yani görüntülerin çıkarılmasına ‘şantaj’ diyor, bu büyük meselemiş- dördüncüsü de uyuşturucunun temini.” Burada bitiriyor. Burada 4 mesele varmış, hepsi uyuşturucuyla ilgili.

Ya, değerli arkadaşlar, o görüntüleri gördüğümde ben utandım, sizler utanmadınız mı? Yani dört yıl önce kültür bir arabaya binemeyen bir genç milyonlarca liralık cip sahibi oluyor -milyonlarca liralık- şatafat içinde bir yaşam sürüyor ve bunu AKP'li bir büro elemanı yapıyor. Ya, siz büro elemanına kaç para maaş veriyorsunuz? Herhâlde 4 bin lira, 5 bin liradır. Daha fazla olamaz herhâlde, öyle değil mi? 4 bin lira, 5 bin lira maaş alan bir kişi milyonlarca liralık cipe nasıl biniyor, milyonlarca liranın harcanacağı şatafatlı bir hayatı nasıl yaşıyor?

Değerli arkadaşlar, Süleyman Soylu devam ediyor, “Eğer haksız bir kazanç varsa mahkeme orada.” diyor. Ya, Allah'ınızı severseniz, AKP içinde yolsuzluğa el atabilecek yürek yemiş bir savcı bıraktınız mı memlekette, bıraktınız mı? Cahit Özkan diyor ki: “Efendim, gidin yargıya.” Yargı neyle ilgileniyor? Uyuşturucuyla ilgilenebiliyor, o kadarına gücü yetiyor; uyuşturucu içti mi içmedi mi, pudra şekerini çekti mi çekmedi mi? Peki, ya yolsuzluk Cahit Özkan, buna bakabili mi? Dosyaya baktınız mı? Yolsuzlukla ilgili, hırsızlıkla ilgili, arsızlıkla ilgili dosyada tek bir şey var mı? Yok. Niye? Savcı yürek yememiş çünkü; çünkü bu, AKP'nin işi. Yolsuzluk, buz dağının görünen tarafı ortaya çıkmış.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Yatay bakıyor yatay, arkasını göremiyor.

GARO PAYLAN (Devamla) - Peki, büro çalışanı bu yolsuzluğu yaptı da ihaleye fesat karıştırdı da... Allah'ınızı severseniz, bu işleri büro çalışanları mı yapıyor arkadaşlar? Büro çalışanı ne yapar? Çantacılık yapar; rüşvet parasını alır, oraya götürür. Arada da demek ki birkaç milyonluk cipler alacak para düşmüş büro çalışanına. Arkadaşlar, siz yolsuzluk çarkının devamını düşünün. Buz dağının görünen tarafını gördük, ya buz dağının geri kalanı, bununla ilgilenmeyecek miyiz?

Bakın, Süleyman Soylu devam ediyor “Mesele siyasallaştırılmaya çalışılıyor.” diyor. Vay vay vay vay yay! Ya, Allah’ınızı severseniz, memlekette bundan daha siyasi bir mesele var mı arkadaşlar? Bu Meclisin bundan daha siyasi bir konusu olabilir mi? Biz yıllardır diyoruz ki: “Tüyü bitmemiş yetimin hakkı bir avuç yandaşa gidiyor.” Bakın, büro çalışanları da nemalanıyormuş. Bu yüzden bu ülkede öğretmenler atanamıyor, bu yüzden bu ülkede emeklilikte yaşa takılanlar var, bu yüzden bu ülkede 10 milyon işsiz var, bu yüzden bu ülkede on milyonlarca aç açta olan insan var. Süleyman Soylu diyor ki: “Bu mesele siyasallaştırılmaya çalışılıyor.”

Arkadaşlar, bakın, bundan yıllar önce ayakkabı kutularının üzerini örttünüz, o yüzden yolsuzluk çarkı kırılmadı. Daha sonraki yolsuzlukların da üstünü örttünüz, yolsuzluk çarkı devam etti. Sayıştay raporuna yansıyan bütün yolsuzlukların üzerini örttünüz, yolsuzluk çarkı devam etti. Kayyumlarınızın yaptığı hırsızlıkların üstünü örttünüz, yolsuzluk çarkı devam etti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

GARO PAYLAN (Devamla) – Şimdi de Kürşat Ayvatoğlu’yla ortaya çıkan yolsuzluk çarkının üstünü örtmeye çalışıyorsunuz, üstünü pudra şekeriyle örtmeye çalışıyorsunuz. Yapmayın arkadaşlar, yapmayın, hata yaparsınız. Bakın, yolsuzluk çarkının üstünü örten her kimse yolsuzluk çarkının ortağıdır, bundan hiç kimsenin şüphesi olmasın, o yolsuzluk çarkının ortağı olacaktır. Az sonra bu önergeye eller kalkıp eller inecek. Bakalım kimler yolsuzluk çarkının üstünü örtmeye çalışıyor, kimler yolsuzluk çarkının ortaya çıkması için çalışıyor.

AK PARTİ “Yolsuzluklarla, yoksulluklarla, yasaklarla mücadele edeceğiz.” diye kurulmuştu, yirmi yıl sonra bakın ne hâle geldiniz. Bir büro çalışanınızın milyonlarca lira yolsuzluk yapıp kokain içtiği ve maalesef, pek çok yolsuzluğa bulaştığı bir hayata ulaştınız. O açıdan, size önerim, öncelikle bu önergeye sizler destek verin, hep beraber yolsuzluk çarkını kıralım.

Saygılar sunarım. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına söz talep eden, Mersin Milletvekili Sayın Behiç Çelik.

Buyurun Sayın Çelik. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Grup önerisinin içeriği yolsuzluk olduğuna göre, bu kavramın Türk yönetim sisteminden ebediyen defedilmesi ahlakın, hukukun, inancın, törenin bize kesin emridir. Eğer siz, utanmadan arlanmadan kamu kaynaklarına el uzatır ve çarçur ederseniz, rant transferi yaparsanız bırakın toplumu, en büyük ihaneti bizzat kendinize yaparsınız.

Yolsuzluğun birçok anlamı var. Temelde, kamu kaynaklarının iktidar gücüyle el değiştirmesi olarak tarif edilir, hatta özel kaynak ve mülkiyetin de aynı yöntemlerle gasbedilmesi de bu kapsamda değerlendirilir. Zimmet, ihtilas, irtikâp, rüşvet, imtiyaz edinimi bunların başlıcalarıdır.

Değerli arkadaşlar, AKP iktidarları döneminde en çok karşılaştığımız başka bir yolsuzluk sahası resmî ihalelere fesat karıştırmak veya İhale Kanunu’nda alenen yüzlerce değişiklik yapılarak adrese teslim ihaleler yapılmasıdır. Bu yol belediyelerde de artık kanıksanmış, kitaplara konu olmuş, kentler devasa köylere dönüştürülerek parsel parsel satılmıştır. Belediyelerde imar yolsuzlukları AKP’nin yakasında bir leke olarak durmaktadır.

Değerli milletvekilleri, 2014 yılından bu yana Türkiye’de 18 bin köy tüzel kişiliği kaldırılmıştır; işte, bu köylerin mal varlıkları da ne yazık ki yağmalanmaktadır. Orman arazileri, hazine arazileri hep yandaşlara, güya ihaleler yapılarak peşkeş çekilmektedir. Değerli arkadaşlar, Türkiye’de mülkiyet el değiştirmektedir. Biz İYİ Parti olarak halkımızın aleyhine olan bu yağmacılığı durdurmaya kararlıyız. Hırsızın bile aklını başından alan bu yolsuzluk faaliyetleri âdeta AKP’nin marka değeri hâline geliyor.

Diğer bir vurgun da banka kredilerinin kullanımında ve en son, Merkez Bankasından buhar olan 128 milyar dolarda yaşanmıştır. Şimdi bunu Türk kamuoyuna ve dünyaya nasıl anlatacağız? Banka kredilerinin akışı partizanca olabilir mi arkadaşlar?

Türk vergi sistemi sürekli aflarla dürüst mükellefi cezalandıran bir mahiyet arz etmektedir. Alt gelir gruplarından daha fazla vergi alınırken yandaş büyük mükelleflerin vergilerinin affedilmesi hangi vicdana sığmaktadır?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) – Yolsuzlukla mücadeleye, talana ve yağmaya karşı yeni yöntemler getirilmelidir. Bu irade maalesef iktidarda mevcut değil. Sayıştaya bakın, bakanlıkların teftiş kurullarına bakın; hepsi pasifize edilerek ne yazık ki yolsuzlukla mücadelede bu konuda da sınıfta kalmış bulunuyoruz.

Varlık Fonuna bakalım. Bu Varlık Fonunun mevcudiyeti zaten neyin amaçlandığına en büyük kanıttır. Aşıda bile yolsuzluk yapar duruma geldik; takdiri milletimizin iradesine, bilgisine sunuyoruz.

Yolsuzluk nedeniyle daralan ekonomi üretmez hâle gelince bu defa, işsizlik patlamaktadır ve ülkede şu anda 10 milyonun üzerinde işsiz olduğu söyleniyor. Bunun mücadelesini biz sonuna kadar sürdüreceğiz ve bu konuda İYİ Parti olarak Türk milletine söz veriyoruz.

Saygılarımla. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden İzmir Milletvekili Sayın Sevda Erdan Kılıç.

Buyurun Sayın Kılıç. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Her güne ülkeyi uçurumun daha da dibine çeken yeni bir haberle uyanıyoruz. “Şahsım devleti” anlayışıyla ekonomiden sağlığa, eğitimden dış politikaya, enerjiden tarıma hangi alana bakarsak bakalım yanlış, tutarsız, güvensiz, öngörüsüz politikalar dayatılmaya devam ediyor. Bir yandan işçisi emekli, işsizi, EYT’lisi, çiftçisi, esnafı, sanayicisi, memuru bu ülkede bu iktidarın yarattığı afet, felaket koşullarında yaşam mücadelesi veriyor, bir yandan ise yandaşlıkla kamu kaynakları ve dolayısıyla tüyü bitmemiş yetimin hakkı göz göre hortumlanıyor.

Son yıllarda hemen hemen bütün ihaleleri nasıl oluyorsa hep aynı şirketler alıyor. Gerçi, nasıl oluyorsa demek biraz abes oldu çünkü hepimiz nasıl aldıklarını çok iyi biliyoruz; gözümüze baka baka ihalelere fesat karıştırıyorlar. (CHP sıralarından alkışlar) Hepimizin gözü önünde yandaş şirketlere yarar Kamu İhale Kanunu yüzlerce kez değiştirildi. Peki, yandaşlar için bu yeterli oluyor mu? Maalesef yetmiyor. Yandaş şirketlerin kamu ihaleleri ya da kamu-özel iş birliği projelerindeki tüm değişiklik

talepleri anında kabul ediliyor. Bu da yetmiyor, kamu yani devlet bu yandaş şirketlerin kefilî oluyor ve aynı zamanda, kamu bankaları finansmanı sağlamak için neredeyse kendi aralarında yarışıyorlar. Peki, bu yolsuzluk yapanlar ne düşünüyor bu arada? Yolsuzluk yapanlar diyorlar ki: “Nasılca Sayıştayın eli kolu bağlı.” “Nasılca yargı kuşatılmış, davalardan ne dersek o çıkar.” “Nasılca ayakkabı kutularını, sıfırlama ‘tape’lerini, gemicikleri, lüks saatleri bu millet sineye çeker.” Ve diyorlar ki: “Nasılca Mecliste bizimkiler çoğunlukta, muhalefet kendini parçalasa da onlar bunların hepsinin üstünü örter.” (CHP sıralarından alkışlar) Değerli arkadaşlar, hiç kusura bakmasınlar, ne bu millet bunları sineye çeker ne de biz bunların üstünün örtülmesine izin veririz. Bu yolsuzluğa, yüzüzlüğe, pişkinliğe “Dur!” demek bizim hem ahlaki hem vicdani hem de insani olarak görevimizdir. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, gelelim pudra şekerine, daha doğrusu “pudra şekeri vakası” olarak geçecek tarihe herhâlde. Bu vaka, uyuşturucu batağına sürüklenmiş mağdur bir gencin vakası tabii ki değil. Bu vaka, 20’li yaşlarda bir gencin sadece AKP kimlik kartıyla nasıl bir şatafata sahip olduğunun, lüks araçların, lüks otomobillerin, lüks otellerin, doğrudan temin ihalelerin, sınırsız imkânların vakası.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

SEVDA ERDAN KILIÇ (Devamla) – Tamam efendim.

Teşekkür ederim Başkanım.

Ve bu vaka, AKP iktidarının on dokuz yıllık kabarık yolsuzluk vakalarında okyanusta bir damla, devede bir kulak ve bu vaka bize bir daha gösterdi ki AKP iktidarı için yolsuzluk, fitrat. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, gelin tüm yolsuzluklara “Dur!” demek için bu komisyonu kuralım ve birlikte araştıralım. Milyonlar açlık sınırındayken, milyonlarca genç işsizlik belasıyla uğraşıp birçoğu hayatına son vermeyi seçerken, ülke yoksulluktan kınılıyorken kamu kaynaklarının yolsuzlukla tüketilmesine, birilerine peşkeş çekilmesine göz yummak vatana ihanettir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Aleyhte beyanları kabul etmiyoruz, reddediyoruz.

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talep eden Bartın Milletvekili Sayın Yılmaz Tunç.

Buyurun Sayın Tunç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP grup önerisi hakkında AK PARTİ Grubu adına söz aldım. Bu vesileyle Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

HDP grup önerisiyle Türkiye’de haksız kazanç iddialarının araştırılması ve engellenmesi için yol haritası oluşturulması amacıyla Meclis araştırması açılması talep ediliyor. Öncelikle, önergede bahsedilen gerekçelere katılmamız mümkün değildir. Gerek ulusal mevzuatımız gerekse tarafı olduğumuz uluslararası sözleşme ve belgelerde yol haritası zaten belirlenmiştir. Mevzuatımızda Türk Ceza Kanunu, Ceza Muhakemesi Kanunu, 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu başta olmak üzere, bu konuyla doğrudan ilgili olan 8 kanunun 6’sı AK PARTİ döneminde kanunlaştırılmıştır. Yine, ülkemizin yolsuzlukla mücadele için taraf olduğu

başta Avrupa Konseyi Yolsuzluğa Karşı Özel Hukuk Sözleşmesi, yine Avrupa Konseyi Yolsuzluğa Karşı Ceza Hukuku Sözleşmesi gibi tüm bu sözleşme ve belgeler de AK PARTİ döneminde onaylanmış sözleşme ve belgelerdir. Görüldüğü üzere, yol haritası mevzuatımızda bellidir. Usulsüzlük, yolsuzluk yapan varsa müeyyidesi vardır, bu müeyyideyi uygulayacak olan da bağımsız yargıdır. Eğer bu konuda şüphesi olan varsa, iddiası olan varsa bunu bildireceği yer, bunun soruşturma ve kovuşturma makamı bağımsız yargıdır.

Önerideki gerekçeye baktığımız zaman, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde ve AK PARTİ iktidarında ekonominin yönetilemediği, kamu alanının kaynaklarının keyfi kullanılması nedeniyle halkın yoksullaştığı, bunun da ekonomik krize neden olduğu iddia edilmektedir.

Değerli milletvekilleri, bu iddialar AK PARTİ'nin 2002'de iktidara geldiği günden beri muhalefetin tekrarladığı sözlerdir. Ancak, bu sözler gerçek durumu yansıtmadığı için geçtiğimiz on sekiz yılda milletimizin önüne konulan 15 sandıkta da milletimiz bu sözlerin geçerli olmadığını onaylamıştır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Pudra şekeri ne olacak?

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Salgın döneminde bütün dünya ülkelerinin ekonomileri küçülürken Türkiye, 2020 yılının son çeyreğinde OECD ülkeleri arasında pozitif büyüyen tek ülke olarak yüzde 5,9 gibi bir büyüme kaydetmiş, 2020 yılında ise dünya genelinde büyüme gösteren 2 ülkeden biri olmuştur.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin ekonomik krize yol açtığı iddiasının hiçbir geçerliliği yoktur. Pandemi nedeniyle sektör bazlı daralmalar pandeminin etkisi kalktıktan sonra süratle olumluya dönecektir. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi güven ve istikrar sistemidir, parlamenter sistem krizler sistemidir, hükûmet krizleri ekonomik krizlere yol açmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Doğru, doğru; kurların artışından belli tabii.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Ekonomik krizler fakirliğe, yoksulluğa yol açmıştır, teröre yol açmıştır...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Şimdi refah içinde yüzüyoruz(!)

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – ...ve vesayetçi anlayışların güçlenmesine neden olmuştur, darbelere, muhtıralara yol açmıştır, Türkiye dış politikada güçsüz bir duruma düşmüştür. O nedenle parlamenter sistemi bize kimse anlatmasın. Milletimiz o günleri, o acı reçeteleri çok iyi hatırlıyor.

Önergede bahsedilenler eğer doğru olsaydı bugün Türkiye salgına rağmen en fazla büyüyen ülke konumunda olmazdı...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bravo!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – ...salgın döneminde tedavisini, aşısını, ilacını vatandaşına ücretsiz veren bir ülke olmazdı; salgın döneminde Sosyal Koruma Kalkanı kapsamında 55 milyar destek ödemesini vatandaşımıza yapamazdı, dünyanın büyük projelerinin içinde yer alan kamu yatırımları hız kesmeden devam edemezdi. Tüm bunlar, önergede bahsedilenin aksine, Türkiye ekonomisinin AK PARTİ iktidarı tarafından iyi yönetildiğinin, yolsuzluklara, usulsüzlüklere, rantiyeye fırsat verilmediğinin açık göstergesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Bu duygularla Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bravo!

III.- YOKLAMA

(HDP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yoklama istiyoruz.

BAŞKAN – Evet, Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınıza sunmadan önce yoklama talebi var, bunu yerine getireceğiz.

Sayın Beştaş, Sayın Paylan, Sayın Kaya, Sayın Toğrul, Sayın Tiryaki, Sayın Taşdemir, Sayın Katırcıoğlu, Sayın Kerestecioğlu, Sayın Dede, Sayın Işık, Sayın Güzel, Sayın Çepni, Sayın Piroğlu, Sayın İpekyüz, Sayın Aydemir, Sayın Koç, Sayın Gaydalı, Sayın Koçyiğit, Sayın Hatımoğulları, Sayın Ersoy, Sayın Kaçmaz.

Üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.11

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 17.23****BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR****KÂTİP ÜYELER: Sibel ÖZDEMİR (İstanbul), Rümeysa KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 65’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulanamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

2.- HDP Grubunun, 30/3/2021 tarihinde Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, kamu otoritesinin gücünü kullanmak suretiyle yolsuzluklar üzerinden elde edilen haksız kazançların ortaya çıkarılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Mart 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Halkların Demokratik Partisi grup önerisi kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan, Çarşamba Ovası’nın maruz kaldığı kirlenme ve tarımsal niteliğini kaybetme olasılığının bütün boyutlarıyla incelenerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/3951) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi’nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Mart 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

30/3/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 30/3/2021 Salı günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin, İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasına saygılarımla arz ederim.

Özgür Özel

Manisa

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Gündemi'nin, "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında yer alan Çarşamba Ovası'nın maruz kaldığı kirlenme ve tarımsal niteliğini kaybetme olasılığının bütün boyutlarıyla incelenerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/3951) esas no.lu Meclis Araştırması Önergesi'nin görüşmesinin, Genel Kurulun 30/3/2021 Salı günü (bugün) birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere söz talep eden Samsun Milletvekili Sayın Neslihan Hancıoğlu.

Buyurun Sayın Hancıoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA NESLİHAN HANCIOĞLU (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Meclis araştırması önergesi üzerine söz aldım, Genel Kurulu ve bizleri izleyen yurttaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Araştırma önergemizin konusu rant uğruna katledilmek istenen Çarşamba Ovamızdır. Bu değerli ovamızın tam kalbine kanunsuzca, hukuksuzca ve vicdansızca bir biyokütle enerji santrali kurulmuştur. Bu santral kurulurken her şey oldubittiye getirilmiştir. Bu oldubittilerin en somut ve en güncel örneği ise tarımsal sit alanı statüsündeki bir ovanın ortasına enerji santrali kurulurken bu santral için "ÇED raporu gerekli değildir." diye bir karar alınmasıdır. İşte bu karar şimdi yargıda. Düşünebiliyor musunuz, santral günde 1.500 ton yer altı suyu kullanacak, yakma işleminden artakalan sıvı atıklar dereye deşarj edilecek, ovanın suyu, toprağı, havası kirlenecek ama burası için ÇED gerekli olmayacak. Bunu asla kabul etmiyoruz, zaten bilim de kabul etmedi. "ÇED raporu gerekli değildir." kararının iptali istemiyle açılan davada görevlendirilen bilirkişi heyeti ÇED raporunun bu tesis için zorunluluk olduğuna hükmettiler. Şimdi bu bilirkişi raporu doğrultusunda mahkemenin vereceği kararı bekliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 28 bin çiftçi ailesini barındıran, tarımsal sit alanı statüsündeki bir ovoidan ve o ovayı katletmekte olan bir santralden söz ediyoruz. Bu santral günde 1.500 ton yer altı suyu kullanıyor ve atık suyunu -proje tanıtım dosyasında olmamasına rağmen taahhütlerini yerine getirmeyip- Abdal Deresi'ne boşaltıyor; ovada halk sağlığı bakımından, su kaynakları bakımından, tarımsal açıdan son derece olumsuz ve geri dönüşü imkânsız etkiler oluşturmaya başladı.

Değerli milletvekilleri, hepinizin bildiği gibi, iklim değişikliği beraberinde kuraklığı getiriyor.

Bakın, elimdeki bu harita Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğünün SPI metoduyla hazırladığı yıllık meteorolojik kuraklık haritası. Olağanüstü kuraklık olan bölgeler siyah gösterilmiş. Burada gördüğünüz gibi Çarşamba Ovası simsiyah. İşte bu kuraklık, Çarşamba Ovamızın yer altı su kaynaklarının ne kadar olumsuz yönde etkilendiğini göstermekte. Birkaç yıl öncesine kadar bu ovamızda sulama yapmak için 3-5 metrede sondaj yapan çiftçilerimiz, bugün artık 10-15 metre derinlikte su bulabildiklerini söylüyorlar. 5 metreden çıkarılan su ile 15 metreden çıkarılan suyun maliyeti arasında dağlar kadar fark var. Yani Çarşamba Ovası'nda tarımsal sulamada kullanılan enerjinin mali yükü daha bugünden can yakmaya başladı. Elektrikle Samsun'da birilerinin cebi doldurulurken çiftçimizin cebi boşaltılıyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görülen o ki bir ovanın katledilmesi karşılığında birileri zengin edilmek istenmiş, bürokrasisinden yerel yönetimine kadar herkes bu suça, bu günaha ortak edilmiştir. Ova zehirlendikten, su kaynakları kuruduktan, dereler kirlendikten sonra ne olacak? Çarşamba Ovamızın, ekmeğimizin, aşımızın, suyumuzun, toprağımızın yok edilmesini biz evlatlarımıza

nasıl izah edeceğiz? Santral sahipleri yılda 28 milyon dolar kazanacak ama bunun karşılığında oadaki tarım bitecek, suyumuz kirlenecek. Şu anda Türkiye'nin enerji üretim kapasitesinin yarısı atıl durumda. Bir ovanın ortasında günde 630 ton orman ürünü ya da lastik, çöp yakarak üretilecek bir elektrige ülkemizin ihtiyacı yok. Meclis araştırma önergemizi işte bu saiklerle verdik. Milletın Meclisinde bir araştırma komisyonu kurulsun, Çarşamba Ovası'nın maruz kaldığı kirlenme ve tarımsal niteliğini kaybetme riski bütün boyutlarıyla incelensin, alınması gereken önlemler belirlensin istiyoruz.

Takdiri yüce milletimize ve Meclisimizin değerlendirmesine bırakıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına söz talep eden Samsun Milletvekili Sayın Bedri Yaşar.

Buyurun Sayın Yaşar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi tarafından Çarşamba Ovası hakkında verilen önerge üzerine partimiz adına söz almış bulunuyorum.

Değerli arkadaşlar, tabii, Çarşamba Ovası sıradan bir ova değil, Türkiye'deki 10 tane büyük ovoidan biri yani Çarşamba Ovası, Bafra Ovası, Terme Ovası, Türkiye'deki sebze üretiminin yaklaşık yüzde 20'sini üretiyor.

Şimdi, biz, kesinlikle bu enerji tesislerine karşı değiliz ama tarımsal araziler üzerine bırakın enerji tesislerinin kurulmasını, konut yapılmasına bile biz karşıyız. Yani bugün, hepimiz biliyoruz ki ekilebilir alanlar gittikçe daralıyor. Bu bölgede neler oluyor ben size söyleyeyim: Bakın, Türkiye'deki fasulye üretiminin yüzde 76'sı burada yapılıyor; çeltik, soya, tütün üretiminde de Çarşamba Ovası yine Türkiye'de ilk 5'in içerisinde. Şimdi, bununla beraber yine fındık üretiminde de Çarşamba Ovası ciddi oranda üretim yapıyor.

Ben buradan size 2 tane resim göstermek istiyorum. Şimdi, burada 2 tane resim var -Başkanım, sen diydurdun ya, bak, yakından bakın- burası, biraz önce hanımefendinin bahsettiği Abdal Deresi. Bakın, bu köprü, bu da mevcut hâli. Derenin santral devreye girmeden önceki hâli bu. Şimdi, bu da -bakın, aynı köprüden fark edebilirsiniz- üretime girdiği andan sonraki resim. Şimdi bu ne oldu? Bacadan çıkan o uçucu küller, biz o anda görmüyoruz ama...

ORHAN SÜMER (Adana) – Başkanım, bu tarafa da gösterirseniz...

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Bu su tahliyesi, biliyorsunuz, bu tür santrallerin çoğu yer altı suyunu kullanıyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Biz de görelim. Sorumlusu okuyor ama biz de görelim.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Yer altı suyunu kullandığına göre yer altı suyunu kullanıp tekrar dereye şarj ediyor. Şarj ettiği deredeki manzara bu. Şimdi bunu tekrar gösteriyorum, bakın, bu önceki hâli. Dereye su şarj edilmeden önceki hâli bu, dereye su şarj edildiği andan itibaren ki hâli de bu. Yani bunu normal şartlar altında hiçbirimizin kabul etmemesi lazım. Yoksa Türkiye'nin tabii ki enerji üretimine ihtiyacı var. Türkiye gerçekten ciddi oranda enerjiye bir bedel ödüyor. Şimdi bununla da bitmiyor, aynı zamanda Samsun'un su havzası var. Orada, hemen yakınında başka bir barajımız var, Gökçeçakmak Barajı; bu da Samsun'a su sağlayan önemli barajlardan biri. Burada milletvekillerimiz var, onlar da bilir.

Bu uçucu küller zamanla arazinin üzerinde, barajların üzerinde gördüğünüz gibi bu tür tabaka oluşturuyor. Yani bunları kaybettiğimiz takdirde tekrar geri kazanma şansımız yok. Bugün tarım sektörünün savunma sektörü kadar stratejik olduğunu bu kürsüye çıkan bütün arkadaşlarımız söylüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Toparlıyorum Başkanım.

Hepimiz biliyoruz ki 1 santim kalınlığındaki toprağın oluşma süresi yaklaşık 300-400 yıl sürüyor. Ama bu santral çalışmaya başlasın inanın bir iki yıl sonra göreceksiniz ki oradaki ürünlerin üzerinde bu uçucu küller bol miktarda olacak. Yani bu sadece Çarşamba'yı değil Terme Ovası'nı da tehdit ediyor. Bunun devamında Salıpazarı ve Tekkeköy ilçeleri var, buralar Türkiye'nin sebze ambarı. Dolayısıyla bu tür tesislerin burada faaliyet göstermemesi lazım. Şöyle söyleyeyim: Neticede tarımsal ürünleri yakarak enerji elde ediyorlar. Bunlar taşınabilir. Mesela, bizim Kavak ilçemizde ekilebilir veya dikilebilir alan olmayan bölgelerde bu santralleri kurup yine bu bitkisel atıkları buraya taşımak marifetiyle bu enerjiyi üretebiliriz. Onun için ben tekrar dikkatinizi çekiyorum, bu resimleri oy verirken tekrar hatırlayın diyorum. Türkiye'nin burada yapılacak 9-10 megavata bence ihtiyacı yok. Aynı megavat enerjiyi üreten santrali bir başka yerde kurabilir diyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden İzmir Milletvekili Sayın Murat Çepni.

Buyurun Sayın Çepni. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkürler Başkan.

Genel Kurul ve değerli halkımız; Çarşamba ilçemiz “Çarşamba'yı sel aldı, bir yâr sevdim el aldı.” şarkısıyla bilinir ama şimdi AKP Çarşamba'yı aldı, bir türlü elinden kurtaramıyoruz, maalesef durum bu. Çarşamba ve Bafra Ovası -ortasında kurulan Samsun- bu iki ova eğer doğru değerlendirilebilirse kelimenin gerçek anlamıyla bütün Türkiye'yi besleyebilir fakat durum tam tersi, 82 milyon AKP'yi doyuramıyor. Yani 82 milyonun emeği, doğa AKP'nin rant siyasetini, AKP'nin rantçılarını doyuramıyor. Şimdi, Karadeniz, zaten AKP'nin vahşi turizminin, betonlaşmasının ve enerji yatırımlarının işgali altında. Şimdi, bu süreçte AKP'nin en çok kullandığı kavram, temellendirdiği şey ise “enerji ihtiyacı.” Şimdi, biz daha önce de defalarca söyledik, buradan bir kez daha söyleyelim: Türkiye'nin enerjiye ihtiyacı yok, AKP'nin etrafında kümelenmiş enerji şirketlerinin kâr ihtiyacı var. Türkiye'nin mevcut kurulu enerji kapasite gücü 94 bin megavat ve en yüksek puant tutarı ise 49 bin megavat yani neredeyse yarısından fazlası gereksiz. Aynı zamanda sadece iletim hatlarının tamiratından elde edilecek enerji bile, örneğin, HES'lerin üreteceği enerjiden daha fazla. Şimdi, tablo bu iken “Enerjiye ihtiyacımız var.” edebiyatı koca bir yalandır, AKP'nin yalandır.

Şimdi, Çarşamba Ovası Karadeniz'in en büyük deltalarından bir tanesi, toplam tarım arazisi 580 bin hektar -bunun 400 bini fındık arazisi, diğeri ise kavak ağacı, kivi, şeftali, elma türü ürünler- şimdi, düşünün ki burada, böylesine nadide bir ovanın merkezine siz biyokütle santrali kuruyorsunuz. Neymiş efendim? Enerji ihtiyacı var. Ya, bu, teknik tartışmanın dışında; çok net olarak bu bir doğa talanıdır; bu, Çarşamba Ovası'na ihanettir, aynı zamanda tarıma bir ihanettir.

Şimdi, bunları kim yapıyor? Enerji şirketleri yapıyor. Hangi güçle yapıyorlar bunu? Tabii ki saraydan aldıkları güçle. Tayyip Erdoğan ne dedi en son? “Kanal İstanbul’u inadına yapacağız.” dedi. Düşünün ki bir ülkenin Cumhurbaşkanı bir projeyi “İnadına yapacağız ve alışacaksınız.” diye temellendiriyor. Hâl bu iken, AKP “Ülkeyi bir şirket gibi yöneteceğiz.” demişti, şimdi üçüncü sınıf bir merdiven altı şirketi gibi yönetmeye çalışıyor.

Şimdi, Çarşamba Ovası’ndaki bu biyokütle santrali projesi Çarşamba Ovası’na bir ihanettir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MURAT ÇEPNİ (Devamla) – Orada çevre örgütleri, TMMOB ve bölgenin halkı bu projeye itiraz ediyor fakat mahkemelerin verdiği iptal kararlarına rağmen bir biçimde, oradan dolanarak, buradan dolanarak bu proje sürüyor.

Velhasıl, sonuç olarak şunu söyleyeceğim: Çarşamba’da, Samsun’da, bir bütün olarak Karadeniz’de yürütülen bu enerji projeleri yatırımlarının işgali son bulmalıdır, bu konudaki bütün projeler durdurulmalıdır ve halkın, meslek örgütlerinin ve bilim insanlarının çağrılarına kulak verilmelidir. Çarşamba Ovası bu işgalden kurtarılmalı ve orası bir tarım alanına dönüştürülmelidir.

Teşekkür ediyorum. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talep eden Kars Milletvekili Sayın Yunus Kılıç.

Buyurun Sayın Kılıç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – 5 Samsun Milletvekili var ama savunamazlar tabii durumu, mecburen Yunus Bey’e düşmüş.

BAŞKAN – Sayın Kılıç da Samsun’a yakın bildiğim kadarıyla.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tabii, tabii.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kars’tan mı yakın?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Yatay yakın.

AK PARTİ GRUBU ADINA YUNUS KILIÇ (Kars) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; hepimiz Samsunluyuz bir kere.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Erol Taş da iyiydi ama hep kötü rolleri ona verirdi Yunus Bey. Erol Taş rolündesiniz.

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Efendim, tabii, bu önergede 2 tane soru var: Bir tanesi niye “biomass” tesisi, biyokütle tesisi kuruluyor, enerji elde ediliyor; ikincisi, niye Samsun’da ve ovada? Şimdi, bunlara cevap vermek lazım.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Yunus Vekilim, Samsun milletvekilleri nerede?

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Arkadaşlar, Einstein, bu “ $E = mc^2$ ”yi ortaya atarken şunun için yapmış biliyorsunuz. Efendim, dünyada bu Sanayi Devrimi’nden sonra hani yakıtlar bitince -fuel-oil, kömür falan- enerjinin biteceği kaygısıyla ülkelerin birbirini sömürdüğü, saldırdığı, savaştığı yıllarda bu formülü ortaya koyarak dünyaya şöyle demiş: “Kütlede enerji var, yeter ki siz bunu dönüştürmeyi becerin.” Dünyanın önüne bir şey koymuş ve “Bunu yapabilenler, ülkelerini daha iyi refah seviyelerine çıkaracaklar; yapamayanlar diğerlerine muhtaç olacak.” demiş.

Dolayısıyla, dünya bunu kullanıyor arkadaşlar. Sanayi ülkesi Almanya’da bu tesislerden 15 bin tane var. Arkadaşlar, Türkiye’de toplam 75 tane ve bunlar Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği altında denetlenen, sürekli denetlenen, sürekli on-line baca gazı ölçüm sistemleri bulunan, biyostatik filtreleri bulunan ve çevreye hiçbir şey yaymayan...

Arkadaşlar, bakın, 1.500 ton sudan bahsediliyor, bu suyun tamamı buhar yöntemiyle atılıyor, havaya karışıyor, ilave nem oluşturuyor; bitki için nemin bir zararı olduğunu söyleyebilir misiniz? Böyle bir şey yok arkadaşlar. Dünya bunları kullanırken... Yani, bindirilmiş kıtalarla, ülkenin neresinde bakarsanız aynı adamların gidip savunduğu, eylem yaptığı bir siyaset ortamına dönüştürdüğünüz bir yer. Ülkenin yıllık 50 milyar dolarlık enerji gideri var, yurt dışından ithalatçı bir ülke ama siz ülkemizde “Bu yenilenebilir, doğanın takviye ettiği, sürekli yerine yenisini koyduğu enerjiden bile yararlanmayın.” gibi bir felsefeyle siyaset yapıyorsunuz. Bu kabul edilebilir bir şey değil.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kirli enerji.

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Arkadaşlar, yenilenebilir enerji ne demek biliyor musunuz? Doğanın takviye ettiği, yerine koyduğu yani sizin bundan yararlanmanız durumunda yenisini size sunabileceği bir enerjiden bahsediyoruz, dünyanın peşinde olduğu en temiz enerji kaynaklarından bahsediyorum.

Şimdi ben bir de size miktarları söyleyeyim, tesisin daha geçen haftaki sonuçlarını söyleyeyim: Kükürtdioksit 10 miligram. Bakın, kükürtdioksitin kabul edilebilir sınırı ne biliyor musunuz? 200 miligram arkadaşlar. Karbonmonoksit ortalama 150 miligram, kabul edilebilir sınırı 460 miligram.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Toz aşağı yukarı 30-40 miligram ama 375 miligramına kadar Dünya Sağlık Örgütü bunu kabul ediyor. Dolayısıyla, bunlar anlık izlenen raporlar.

Keşke bu tür tesisleri ülkemizin her tarafına kazandırabilme imkânımız olsa ve ülkemiz bunlardan, bu enerjiden, temiz enerjiden, yenilenebilir enerjiden daha fazla yararlanıp toplumumuzun refahını daha yüksek seviyelere çıkarsa diyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Buradan Samsunlu hemşehrilerimize kesinlikle bilmeleri gereken bir şeyi hatırlatmak isterim: Arkadaşlar, bu sohbet ve söylemlere sakın takılmayın. Bu, çevreye zararlı olmayan, her alanı denetlenen, sağlıklı, yenilenebilir bir enerji kaynağıdır...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Vekil, bu fotoğraf geçen hafta çekildi, geçen hafta.

YUNUS KILIÇ (Devamla) – ...Türkiye’nin buna ihtiyacı vardır diyor, hepinizi saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, sayın hatip konuşmasında bindirilmiş kıtalarla, hep aynı kişilerle bölgeye gelinip eylem yapılmasından, Cumhuriyet Halk Partisinin biyokütleyle...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – CHP’den bahsetmedi efendim.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Bir şey demedi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yahu, Allah, Allah...

BAŞKAN – Buyurun, dinliyorum ben sizi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – ...temiz enerjiye karşı olup siyaset yapılmasından bahsederek grubumuzu itham etmiştir, cevap hakkı kullanmak isteriz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Efendim, Sayın Başkan, bu konuda isim zikretme yok.

BAŞKAN – Peki, yerinizden mi?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kemal Zeybek efendim. Grup adına Sayın Zeybek.

BAŞKAN – Sayın Zeybek, kürsüden iki dakika söz veriyorum size.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Samsun Milletvekili Kemal Zeybek'in, Kars Milletvekili Yunus Kılıç'ın CHP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında CHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çarşamba Ovası'nı konuşuyoruz, kirli enerjiyi konuşuyoruz ve ülkemizin gelmiş olduğu rantı konuşuyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Biyokütle enerji Çarşamba'da ranttır, geleceğimizi kirleten bir projedir. Orada akarsuların kirletilmesi... Samsun'un içme suyunun temin edildiği yerde siz nasıl olur da oradaki havayı, suyu, tarımı ve bitkiyi kirletirsiniz; ağaçların, meyvelerin, çiçeklerin yetişmesini engellersiniz? Bunu burada savunmak tarıma, insanlığa karşı suç işlemektir. (CHP sıralarından alkışlar) Geleceğimizi, çocuklarımızın geleceğini yeniden karartmak demektir. Çarşamba Ovası dünyanın çok önemli ovalarından biridir çünkü orası Yeşilirmak'ın bittiği yer. Orası dünyanın hiçbir yerinde bulunmayan suyun, akarsuyun, sulama alanlarının olduğu yerdir. Siz, tarımı işleyebilecek insanların sulama kanallarını yapmadan, sulama hatlarını yapmadan, drenaj kanallarını yapmadan nasıl bir biyokütle enerjisine izin verirsiniz orada? Çünkü verilmesinin tek bir sebebi var arkadaşlar: Oradaki firma sizin rantçı firmanız, sizin firmanız. (CHP sıralarından alkışlar) Çünkü oradan gelir elde etmek için değil, orayı kirletmek için varsınız. Çünkü orada -arazi konumuyla- yerin yapılmasıyla rant elde ettiniz. Bu rantı mutlaka... Biz, oradaki kamuoyuyla, demokratik kitle örgütleriyle, halkımızla Çarşamba Ovası'nın kirletilmesine izin vermeyeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KEMAL ZEYBEK (Devamla) – Bugün kirletseniz bile yarın bunun için size izin vermeyeceğiz, o santrali orada yaptırmayacağız. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, ayakta alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, benim Samsun'dan AK PARTİ'li 5 milletvekili arkadaşım var, çıksınlar savunsunlar.

BAŞKAN – Sayın Zeybek, teşekkür ediyoruz.

KEMAL ZEYBEK (Devamla) – Bunun doğru olduğunu savunsunlar, doğruluğu savunsunlar. Onun için savunamıyorsanız, savunamıyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Zeybek, teşekkür ediyorum.

KEMAL ZEYBEK (Devamla) – Kirletmeyin, çocuklarımızın geleceğini karartmayın.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özkan...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- *Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Samsun Milletvekili Kemal Zeybek'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Dünyada en büyük rekabet enerji alanında. Milletimizin ihtiyacı olan enerji kaynaklarına ulaşmak için ve milletimizin refahını artırmak için mücadele ediyoruz. Sudan üretelim. “Suya dokunma.” Rüzgârdan üretelim. “Kuşların göç yolu.” Jeotermalden üretelim. “Jeotermal tehlikeli.” Nükleerden yapalım. “Nükleere karşıyız.” Termikten, kömürden üretelim. “Bunlar çevreye zarar veriyor.”

Evet, biz, yenilenebilir enerji kaynaklarına ulaşmak için, milletimizin refahı için milletimizin verdiği talimatla enerji kaynaklarına ulaşacağız ve refah ülkesi büyük Türkiye’yi inşa edeceğiz.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

36.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, şimdi, hem konuşmacı hem Cahit Özkan öyle bir tablo çiziyorlar ki arkadaşlar, şunu... Her birimizin cesedini çiğnemenin olmaz da... Çarşamba Ovası Almanların oluverseydi Almanlar gidip oraya biyokütle santrali falan kurmazdı. Bizim itirazımız ne biyokütleyle ne temiz enerjiye ne yenilenebilir enerjiye. Örnek: Ankara Büyükşehirin biyokütleden enerji elde eden tesisi var; Akhisar Belediyemiz -CHP’li- böyle bir tesisi yapacak ama Akhisar’daki demokratik kitle örgütlerini, çevre derneklerini toplantıya çağırıyor, “Bunu nereye yapmamız doğrudur?” diye soruyor. CHP anlayışı, bu enerjiden çevreyle barışık, halkın rızasıyla yararlanmak; sizin anlayışınız, yandaş şirkete ovayı peşkeş çekmek. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkan, 60’a göre yerinizden sadece bir dakika veriyorum.

37.- *Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Çarşamba Ovası, bu necip milletin ezelden ebede Türk yurdudur, milletimizindir.

Almanya’da kanal görülüyor, diyorlar ki: “Bak Almanya kanal yapmış.” Biz yapalım. “Hayır.” Almanya’da biyokütle enerji üretim tesisleri var ve ovada olması gereken fizibil yerlerde. “Orada var.” Biz yapalım. “Hayır.” Yahu, bunun bir çalışması var, bilimsel altyapısı var; bunun bilimsel altyapısı hem çevreyi koruyarak hem de vatandaşımızın enerji ihtiyacını karşılayarak pekâlâ olabilir. Biz de bunun gereğini yapıyoruz, tertemiz suyuyla Çarşamba Ovası’nı yaşıyoruz, yaşatacağız inşallah.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, müsaadeniz varsa...

BAŞKAN – Sayın Özel, yerinizden 60’a göre bir dakika söz veriyorum size de.

38.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, bahsedilen ova, Çarşamba Ovası tarımsal sit alanı niteliğindedir. ÇED raporu alınmamıştır, bunun hukuki mücadelesi sürmektedir. Bugün, santralin yapılmasının en yanlış olduğu yere gidip onu yapıyorsunuz. Siz esas bir komplo teorisi geliştirecekseniz, neden bu santralin oraya yapıldığını, Çarşamba Ovası'nın canına okumak için yapıldığını sorgulayın. Dağın başına yaparsanız hep beraber alkış tutarız. Çarşamba'nın canına okursanız biz buna itiraz ederiz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bir sigarının verdiği kirlilikten fazla değil.

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama talep ediyoruz.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunmadan önce yoklama talebini yerine getireceğim.

Sayın Özel, Sayın Sümer, Sayın Gökçel, Sayın Gaytancıoğlu, Sayın Zeybek, Sayın Ünsal, Sayın Adıgüzel, Sayın Serter, Sayın Kılıç, Sayın Özcan, Sayın Ünver, Sayın Öztunç, Sayın Yavuzylmaz, Sayın Kaya, Sayın Şahin, Sayın Keven, Sayın Gündoğdu, Sayın Barut, Sayın Aydınlık, Sayın Taşcier.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Pusula veren milletvekilleri lütfen salondan ayrılmasın.

Yoklamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Pusula veren milletvekillerinin burada bulunup bulunmadıklarını arayacağım.

Sayın Hacı Turan? Burada.

Sayın Mehmet Habib Soluk? Burada.

Sayın Muhammet Emin Akbaşoğlu? Burada.

Sayın Belgin Uygur? Burada.

Sayın Kadir Aydın? Burada.

Sayın Yakup Taş? Burada.

Sayın Osman Nuri Gülaçar? Burada.

Sayın Serkan Bayram? Burada.

Sayın Ahmet Erbaş? Burada.

Sayın Emine Yavuz Gözgeç? Burada.

Sayın Fikri Işık? Burada.

Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.04

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.11****BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR****KÂTİP ÜYELER: Sibel ÖZDEMİR (İstanbul), Rümeysa KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 65’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrar edeceğim.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

Pusula veren sayın milletvekilleri lütfen salondan ayrılmasın.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

3.- *CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan, Çarşamba Ovası’nın maruz kaldığı kirlenme ve tarımsal niteliğini kaybetme olasılığının bütün boyutlarıyla incelenerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/3951) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi’nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Mart 2021 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi kabul edilmemiştir.

Şimdi 3 sayın milletvekiline 60’a göre yerlerinden birer dakika söz vereceğim.

Sayın Gökçel, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

39.- *Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel’in, çiftçilerin Tarım Kredi Kooperatifi ile Ziraat Bankasına olan borçlarının yapılandırılması gerektiğine ilişkin açıklaması*

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Tarım Kredi Kooperatiflerine 3 milyona yakın çiftçimizin borcu var. Tarım Kredi Kooperatifleri, pandemi önlemleri kapsamında 2020 yılının Aralık ayında, çiftçilere yaptıkları icra takiplerini üç ay süreyle ertelediklerini duyurmuştu. 31 Martta sona eren bu süre sonrasında Tarım Kredi Kooperatifleri yeniden icralara başlayacak. İcra takipleri yeniden ertelenmeli, çiftçilerin tam ekim dikim sezonunda icra korkusu yaşamayı engellenmelidir. Ayrıca, Tarım Kredi Kooperatifleri çiftçilere borçlarını yapılandırabileceğini duyurmuş ancak yüzde 40 gibi bir faizle borçlar yapılandırılmak istenmiştir. Bu faiz oranları kabul edilebilir değildir. Mutlaka çiftçilerimizin Tarım Kredi Kooperatiflerine ve Ziraat Bankasına olan borçları faizleri silinerek çiftçilerin ödeyebileceği vadelerde tekrar yapılandırılmalıdır.

VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Açıanal...

40.- Şanlıurfa Milletvekili ZEMZEM GÜLENDER AÇANAL'ın, Kütüphane Haftası'na ilişkin açıklaması
ZEMZEM GÜLENDER AÇANAL (Şanlıurfa) – Teşekkürler.

Sayın Başkan, her kitap yeni bir dünya, yeni bir evrendir. Yeniyi, farklı olanı, yaşanmışı, yaşanma olasılıklarını ve düşsel dünyaları merak edenlerin büyüünden vazgeçemediği bir olgudur kitap. Bu olgunun vazgeçilmezleri çoğaldıkça kitaplıklar oluştu. Kitaplık yetmeyince kütüphaneler doğdu. İsteyen herkesin yararlanması, okuması, başvurması için kurulan, içinde kitaplar bulunan binalar yani kütüphaneler oluşturuldu.

Kütüphanelerin önemi o kadar büyüktür ki bir kitaplık bir cezaevi kapatabilir. Bu bilinçle pandemi sürecinde küçücük de olsa evlerimizdeki kütüphaneleri iyi değerlendirip zamanımızı verimli ve etkin kullanmalıyız. Victor Hugo'nun dediği gibi, kitaplık kurmak tapınak yapmak kadar kutsaldır.

Her yıl 29 Mart-4 Nisan tarihleri arasında kutlanan Kütüphane Haftası'nı kutluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gündoğdu...

41.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, sözde yerli ve millî Hükûmet ortaklarının vatanseverlik adı altında yaptıklarının hesabını soranlara “vatan haini” diyerek suçlarını kapatmaya çalıştıklarına ilişkin açıklaması

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sözde yerli ve millî Hükûmet ortakları destan yazıyorlar. “Türk” kelimesinin ırkçılık çağrışımı yaptığını savunarak Andımız'ı kaldırdılar, vatansever oldular. Devlet nişanından Atatürk kabartmasını çıkardılar, Kültür Bakanlığı bünyesinde “birleştirme” adı altında yapılan uygulamalarla koro isimlerinden “Türk” kelimesini çıkardılar, yine vatansever oldular. Türk parasını pul edip devleti, milleti dövizle borçlandırıdılar, yine vatansever oldular. Vatan toprağını satıyorlar, vatandaşlık satıyorlar, vatansever oluyorlar. Hazineyi boşaltıyorlar, vatansever oluyorlar. Tank Palet Fabrikasını, ormanları, dağları, toprağı, suyu yabancı maden şirketlerine peşkeş çekiyorlar, yine vatansever oluyorlar. Şu anda da bunların hesabını soranlara “vatan haini” diyerek suçlarını kapatmaya çalışıyorlar. Artık, millet size sadece gülüyor ve sandığı bekliyor. Millet size gösterecek kim vatansever, kim vatan satar!

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – İç Tüzük 60'a göre bir dakikalık açıklama istiyorum.

BAŞKAN – Sırası gelince söz veririm.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

4.- AK PARTİ Grubunun, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 220 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin bu kısmın 1'inci sırasına, bastırılarak dağıtılan 253 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ise kırk sekiz saat geçmeden aynı kısmın 2'nci sırasına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesine; 220 ve 253 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesine ilişkin önerisi

30/3/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 30/3/2021 Salı günü (bugün) toplanamadığından, İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince, grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Cahit Özkan

Denizli

AK PARTİ Grubu Başkan Vekili

Öneri:

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 220 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin bu kısmın 1'inci sırasına, bastırılarak dağıtılan 253 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ise kırk sekiz saat geçmeden aynı kısmın 2'nci sırasına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

Genel Kurulun; 1, 6, 7, 8, 13, 14, 15, 20, 21, 22, 27, 28 ve 29 Nisan 2021 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

6, 7, 8, 13, 14, 15, 20, 21, 22, 27, 28 ve 29 Nisan 2021 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde saat 24.00'e kadar,

30 Mart 2021 Salı günü (bugün) birleşiminde 220 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölüm görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

31 Mart 2021 Çarşamba günü birleşiminde 253 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölüm görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

1 Nisan 2021 Perşembe günü birleşiminde 253 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi,

220 ve 253 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetvellerdeki şekliyle olması önerilmiştir.

220 Sıra Sayılı, Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve 64 Milletvekilinin Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu Teklifi (2/2972)

Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayısı
1. Bölüm	1 ila 7'nci maddeler	7
2. Bölüm	8 ila 16'ncı Maddeler	9
	Toplam Madde Sayısı	16

253 Sıra Sayılı, Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve 77

Milletvekilinin Lisanslı Harita Kadastro

Mühendisleri ve Büroları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi
(2/3490)

Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayısı
1. Bölüm	1 ila 6'ncı maddeler	6
2. Bölüm	7 ila 11'inci Maddeler	5
	Toplam Madde Sayısı	11

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi grup önerisi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz talep eden Samsun Milletvekili Sayın Bedri Yaşar.

Buyurun Sayın Yaşar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, bakın, bugün saat üçte Meclis açıldı, üç aşağı beş yukarı, işte bir yoklama istendiği takdirde ofis -Halkla İlişkiler- ile Genel Kurul arasında ha bire koşup duruyoruz.

Değerli arkadaşlar, bugün Türkiye’deki haritaya baktığınız zaman yaklaşık yüzde 70’i kırmızı. Yani bu şartlar altında böyle koşturmanın... Siz de göreceksiniz, bu söylediğiniz saatlerde siz de dâhil burada bulunamayacaksınız. Biraz önce baktık, işte, 1 sayı, 2 sayı, kâğıttaki burada mı, orada mı... Gerçekten Meclise gelecekseniz, gerçekten bu kanunları hep birlikte çıkaracaksak bu zaman dilimi içerisinde siz Parlamentoda bulunursanız bunlar zaten geçer ama Vaka-i Hayriye’den gibi bu zaman dilimlerini istediğiniz şekilde istediğiniz kadar uzatıyorsunuz ve maalesef geç vakte kadar biz de Mecliste bulunmak zorunda kalıyoruz. Daha dün yapılan testler sonucunda bugün bizim 4 arkadaşımız pozitif çıktı. Tahmin ediyorum, Parlamentonun önemli bir kısmı da diğer gruplar da aynı sorunlardan muzdarip. Yani bununla baş etmenin yolu... Her tarafı kapatıyoruz ama Mecliste geç saatlere kadar çalışmaya çalışıyoruz, ben bundan da bir verim aldığımızı düşünmüyorum. İster yatay bakın, ister düşey bakın, ister yukarıdan bakın, ister aşağıdan bakın.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Yatay, yatay.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Hakikaten, bu mücadele komple yapılacak, hep beraber yapacağımız bir mücadeledir. Onun için bu süreleri sınırsız koymanın, “Sabahlara kadar çalışalım.” demenin ben bir manasının -anlamının- olduğunu düşünmüyorum. Bu zaman dilimi içerisinde, gelin, hep beraber çalışalım ama burada bulunun, burada bulunmadığınız sürece de istediğiniz şekilde ayarlamaya çalışıyorsunuz.

Bugün, aynı şekilde, kongreler bitti, kongrelerde lebalep salonları doldurdunuz, Türkiye’nin durumu ortada. 3-4 tane sarı kaldı tahmin ediyorum önümüzdeki hafta o da kırmızıya dönecek. Bakın, biz, bugün, Türkiye’nin her yerine giderken otomatikman seyahatlerimizi kısıtlıyoruz.

SALİH CORA (Trabzon) – Adana’da toplantı yaptınız. Adana’daki toplantınız nasıldı?

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Buyurun Salih Bey, oradan söyleyene kadar, kürsü herkese açık.

BAŞKAN – Sayın Cora, lütfen.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Sizin yerinize de biz konuşuyoruz.

Onun için diyoruz ki hasılıkelam, gelin Meclise, vakitlice gelin; zamanı, saati en iyi şekilde kullanalım. Orta yere sınırsız zaman koyuyorsunuz, bir ucunuz Halkla İlişkiler’de, bir ucunuz da Genel Kurulda. Bu işlerin böyle yürümesi mümkün değil. Normal zaman dilimi içerisinde çalışalım, şu Covid sürecini başımızdan attıktan sonra da istediğiniz kadar çalışalım diyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

OYA ERONAT (Diyarbakır) – 6 kişisiniz.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden Siirt Milletvekili Sayın Meral Daniş Beştaş.

Buyurun Sayın Beştaş. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, evet, İstanbul Sözleşmesi’ni bir kere daha konuşalım çünkü biz “Bitti.” demeden İstanbul Sözleşmesi’nin tartışmaları bitmeyecek, bu sözleşme yürürlüktedir; ilk başta bunu söylemiş olayım.

İstanbul Sözleşmesi niye imzalandı? Niye ilk imzacı Türkiye’ydi? Çünkü Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Nahide Opuz davasında Türkiye’yi mahkûm etti ve dünyada ilk mahkûmiyet kararıydı. Neydi o karar biliyor musunuz Opuz davasında? Türkiye’yi yaşam hakkını korumadığı için mahkûm etti ve Türkiye’ye dedi ki... Kadın cinayetleri karşısında ailenin kutsallığı takıntısından da mahkûm etti. Bu ne demek? Şu demek: “Aile içi şiddet özel yaşamdır.” diye savunmalar yapıyordu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Türkiye ve “Biz karışamayız.” diyordu özel yaşama ama AIHM ne dedi? “Özel yaşama şiddet olduğu zaman müdahale etmek senin, devletin görevidir.” dedi ve “Türkiye’de kadına yönelik ayrımcılık vardır.” dedi. İlk defa Türkiye’de... Türkiye’yi mahkûm eden karar dünyada bir ilktir ve Nahide Opuz’un avukatıyım ben. O davayı yıllarca takip ettim Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde. 36 defa şiddete uğrayan Nahide Opuz’un, annesinin öldürülmesinden sonra eşi tutuklandı ancak kendisi her an ölüm tehdidi altındaydı.

Peki, İstanbul Sözleşmesi’nden neden Cumhurbaşkanı çekildi? Uzun süredir hedef alıyordu çünkü “Kadın kırımına artık ses çıkarmayalım.” dedi. Kadın özgürlüğü perspektifine, kadınların istihdamda, yaşamda, hayatın her alanında var olmasına AKP tahammül etmiyor. AKP iktidarı, kadın düşmanı bir iktidardır. İstanbul Sözleşmesi’nden tek imzayla çekildiğini ilan etmek “Kadınlar öldürülmeye devam etsin, kadınlar şiddet görsün, kadınlar tecavüze maruz kalsın, kadınlar istismara maruz kalsın; devlet bunu korumayacak.” demektir. Uluslararası bir sözleşmeden, ilk imzacı olduğu sözleşmeden Meclisin iradesine rağmen “Çekildim.” diyor. Hukuki bölüme gelmeyeceğim. Bu kararname geçersizdir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayladığı bir uluslararası sözleşmeyi bir adam kaldıramaz; adam olduğu için değil, bir kadın da kaldıramaz, herhangi bir vatandaş kaldıramaz. O buraya gelir, o sözleşme nasıl onaylandıysa onun ortadan kaldırılması usulü de aynı yöntem tabidir. Geçenlerde bir yerde okumuştum. Şu anda Türkiye’nin taraf olduğu birçok uluslararası sözleşme var. Bu durumda, biz “Lozan’dan bilmem başka sözleşmelere kadar Recep Tayyip Erdoğan kararname imzalayıp çekilebilir.” mi diyeceğiz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bu, kabul edilemez bir durum; bu, kadınlara açılmış bir savaştır aynı zamanda; bu, iktidarın, Türkiye’nin en dinamik, en hareketli ve taleplerini en net ifade eden kadınlarına savaş ilanıdır. Ve bu sözleşmeden imza çekildikten sonra -kabul etmemekle beraber, parantez içinde söylüyorum- kadın cinayetleri arttı. Yargı daha çok cezasızlık uygulayacak, erkekler daha çok güçlü hissedecek kendini ve ayrımcılık artık iktidarın desteğiyle toplumun her alanına yayılacak. Biz kadınlar olarak -Türkiye’de yaşayan bütün kadınlar adına söylüyorum, AK PARTİ’li kadınlar adına da söylüyorum- kesinlikle bu sözleşmeden çekilmedik, bu sözleşmenin gereklerinin yerine getirilmesi için her gün, her saat, her saniye mücadele etmeye devam edeceğiz. “İstanbul Sözleşmesi yaşatır ama AKP iktidarı öldürür!” diyeceğiz.

Teşekkür ediyorum. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkan.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

42.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın AK PARTİ grup önerisi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, hatibin kürsüden konuşmasıyla ilgili, grubumuza dönük satışmaları nedeniyle kayıtlara geçmesi için açıklama yapmak istiyorum.

Her şeyden önce, Türkiye Cumhuriyeti anayasal bir hukuk devletidir. Sözleşmeye giriş ve çıkış usulleri hem anayasal hukuk düzenimizde hem de ilgili sözleşmenin 80'inci maddesinde açıkça yazmaktadır. Bu usuller takip edilerek çıkmıştır ve AK PARTİ “kadın” konusunda en hassas partidir. Kadına karşı şiddetle mücadele bağlamında özellikle anayasal ve yasal reformları her şeye rağmen büyük bir mücadele ve kararlılık içinde yaptık.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Onun için mi kazanılmış haklarımızı elimizden almaya çalışıyorsunuz!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bakınız, bu sözleşmeden çıkmak eğer kadın düşmanlığıysa o zaman Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Macaristan, Letonya, Lihtenştayn, Litvanya, Moldova, Slovakya, Ukrayna ve Birleşik Krallık hiç imzalamamış, girmemiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kazakistan yok yani Başkan?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkan.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Slovakya 26 Şubat 2020’de, Macaristan 5 Mayıs 2020’de sözleşmeyi onaylamayı reddetti, parlamentolarından geçirmedir. Şimdi, diyebilir miyiz, bu ülkelerin kadınla ilgili sorunları var, kadına karşı şiddeti destekliyorlar? Elbette diyemeyiz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Diyebiliriz, Moldova örneği var.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Diğer taraftan, Polonya Temmuz 2020 yılında sözleşmeden çıkma sürecini aynen Türkiye Cumhuriyeti gibi başlattı.

Biz şunu diyoruz, ilan ediyoruz tekrar: Kadına karşı şiddetle “sıfır tolerans” anlayışıyla mücadeleyi sürdüreceğiz. Bu anlamda, hazırsanız anayasal ve yasal reformları yapmaya, hemen hazırız.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Ya, sizinle yasa yapılmaz ki!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Aynı zamanda, şu anda İstanbul Sözleşmesi’ni kabul etmeyen diğer ülkelerde de bir rahatsızlık var. Onlarla da bir araya gelip kadına karşı şiddeti önlemeye dair, uluslararası toplumun ortak aklıyla yeniden sözleşme yapmaya hazırız. Bunu da bütün uluslararası...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – 246 milletvekiliyle el kaldırdınız.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kim yapmış? İsmet Paşa mı yapmış sözleşmeyi!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Cümlemi bitiremedim Başkanım.

BAŞKAN – Peki, cümleyi tamamlayın.

Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bütün uluslararası toplumla, yine uluslararası kamuoyunu ikna edecek yeni bir uluslararası sözleşme için, inşallah, Türkiye start verecek ve bunu hep beraber hayata geçireceğiz.

Teşekkür ediyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Ondan da dönersiniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Beştaş, niçin söz istediniz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yerimden cevap vereceğim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Efendim, sataşmadım.

BAŞKAN – Neye cevap vereceksiniz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – 60’a göre söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, kendi tezlerini anlattılar.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama Başkan, hayır, kendi tezlerini anlatmadılar, bana da cevap verdi.

BAŞKAN – Peki, yerinizden, 60’a göre bir dakika söz veriyorum.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – İç Tüzük kalmadı ya, İç Tüzük!

43.- *Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, Denizli Milletvekili Cahit Özkan’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Başkan, lütfen, İstanbul Sözleşmesi’nde kadınları sınırlamayın, rica ediyorum.

BAŞKAN – Kadınlara her zaman pozitif ayrımcılık yapıyorum Sayın Beştaş. Bu konuda...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Yani bu çok hayati bir mesele.

Bir kere, Sayın Özkan’ın söylediği hiçbir şeyin yaşamda karşılığı yok. İlk imzalayan Türkiye ve “Türkiye aleyhine verilen bir karar sebebiyle imzalanan bir sözleşmeden çekilelim.” Ee, ne âlâ! “Yeni sözleşmeler imzalayalım.” Ya, 84 milyonun akıyla alay ediyorlar, başta da kadınların akıyla alay ediyorlar. Bir kere sizin iradeniz kadınların şiddetten korunması, kırımdan korunması... Kadın hakları olsaydı bu şekilde konuşmazdınız. Tıpkı yasama organının her gün yapboz tahtası gibi... Bir maddeyi 10 kere değiştiriyorlar, ne zaman işlerine gelirse konjonktüre göre tutum alıyorlar yani bugün böyle diyorlar, yarın başka bir şey söylüyorlar.

Bunun kaldırılması yasaya uygun değil, Anayasa 90 ortada.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ayrıca, Cumhurbaşkanı temel haklarla ilgili kararname çıkaramaz; bu, kesin hükümdür. Burada kadınların yaşam hakkı söz konusuysen, şiddet görmeme hakkı söz konusuysen ve daha birçok hakkı söz konusuysen en temel haklar konusunda Cumhurbaşkanı kararname çıkaramaz. Bu, temel bir hükümdür ve bu Anayasa’yı burada biz değerlendirdik, tartıştık. Böyle işi sağa sola saptırmazsınlar. Bu, kadınlara yönelik düşmanlığın, yaşam haklarını korumamanın, “aile” adı altında “Özel yaşama karışmıyoruz.” diyerek kadınları şiddete mahkûm etme anlayışının neticesidir ve bu konuda lütfen gerçeklere gelsinler. Yalan üzerine, gerçek dışı beyanlar üzerine halkı artık kandıramazlar; herkes onların gerçek yüzünü görmüştür.

VII.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

4.- AK PARTİ Grubunun, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 220 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin bu kısmın 1’inci sırasına, bastırılarak dağıtılan 253 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin ise kırk sekiz saat geçmeden aynı kısmın 2’nci sırasına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesine; 220 ve 253 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesine ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden İstanbul Milletvekili Sayın Ali Şeker.

Buyurun Sayın Şeker. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; halkın gündemi açlık, sefalet, coronavirüsten kırılan insanlar ama burada AKP insanların güvenlik soruşturmasıyla biraz daha aç bırakılmasına yönelik bir gündem önerisi getiriyor.

Hastalık yayıldıkça mutasyon da artıyor ve buna karşı şu anda tek çözüm aşı. Dünyada geliştirilmiş olan aşılardan mümkün olan en fazla miktarda bu aşıları halkımıza yapmak durumundayız, aksi takdirde bugünden sonra ölen her kişi korunabilecek bir hastalıktan dolayı ölüyor, aşı olmadığı için ölüyor.

Burada 5 milletvekili şu anda aşı olduğu hâlde hastalık geçirdi ama umut ediyoruz hafif geçirecekler, umut ediyoruz bir sakatlık, kalıcı bir sorun olmayacak. Bütün vatandaşlarımızın da buna hakkı var. Bütün vatandaşlarımıza bu aşığı temin etmek, dünyanın neresinde aşı varsa bulup Türkiye’ye getirmek için Cumhurbaşkanından Sağlık Bakanına, Dışişleri Bakanından bütün bakanlara herkes elinden geleni yapmak durumunda.

Dün 32.404 yeni vaka oldu. Londra’da 28 Mart tarihinde Covid-19 nedeniyle ölüm yaşanmadı ama biz, son yirmi dört saatte 154 vatandaşımızı kaybettik. AKP Genel Başkanı 29 Mart tarihinde yeni risk haritasını açıkladı. Neden sonra açıkladı? Kongre bittikten, kurultay bittikten sonra açıkladı. Biliyorsunuz, daha önceki il kongreleri yapıldığında durum böyleydi, büyük kongre yapıldıktan sonra kıpkırmızı oldu, 58 il kıpkırmızı oldu ve onun etkileri şu anda daha görülmüş değil, önümüzdeki günlerde maalesef daha da fazla görülmeye başlanacak.

Koruyucu sağlık hizmetleriyle ilgili Nusret Fişek Hocamızın bize çok güzel bir emaneti var, birinci basamak sağlık hizmetleriyle ilgili emaneti var. Bizim bu sağlık kapasitemiz Türkiye’deki bütün yurttaşlarımızı iki ay içerisinde aşı yapabilecek imkâna sahip aslında ama yeteri kadar aşı, maalesef, bulunabilmiş değil.

Biz Covid’le böyle boğuşurken İsrail artık ölüm vakası yaşamamaya başladı, sadece hafif geçiren 100-110 vakayla günlerini geçiriyorlar ve vaka sayıları da gittikçe azalıyor. Biz daha geçen hafta Şişli’de Zincirlikuyu İSOV Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Müdürünü Covid nedeniyle kaybettik. Okulları açma konusunda tedbir alın, ona göre açın dedik, zorunlu olmadığımız yerlerde açmayın çünkü çocuklar hastalığı bulaştıracak ve ailelerine taşıyacak dedik. Maalesef çok sayıda öğretmenimiz hasta, çok sayıda çocuğumuz hastalık taşımaya devam ediyor. Bu konuda mutlaka dikkat etmek ve 8 ila 12’nci sınıflarda dahi eğitime gerekirse ara vermek gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen Sayın Şeker.

ALİ ŞEKER (Devamla) – Biz aşıları geliştirmek için bilimin önünü açmalıyız -aşıları geliştirmek için Melih Bulu gibileri Boğaziçi Üniversitesine rektör atamak değil- onu özgür bırakmalıyız ki aşıları Türkiye’de bulalım; Uğur Şahinler Türkiye’den bu aşıları üretsin ve bütün dünyaya dağıtsınlar. Daha önceden nasıl Çin’e Hıfzıssıhha Enstitüsünden biz aşı yapıp gönderiyorsak, eğer o Hıfzıssıhha Enstitüsünü kapatmasaydık, o Hıfzıssıhha Enstitüsünü bodrum katlara mahkûm etmeseydik şimdi Çin’den aşı almak durumunda kalmazdık. Bizim bu süreçten sonra artık yapmamız gereken, bu aşıları nereden olursa olsun hızla bulup hızla uygulamak. Bu konuda Meclisin de sorumluluğu var; Meclis personelinin de hızla aşılınması gerekiyor, 18 yaş üstündeki bütün vatandaşlarımızın da hızla aşıya ulaşması gerekiyor.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi grup önerisini oylarınıza...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama talebimiz var.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunmadan önce bir yoklama talebi var, yoklama talebini yerine getireceğim.

Sayın Özel, Sayın Başarır, Sayın Köksal, Sayın Arık, Sayın Hakverdi, Sayın Altaca Kayışoğlu, Sayın Yavuzylmaz, Sayın Gaytancıoğlu, Sayın Zeybek, Sayın Tıgılı, Sayın Gürer, Sayın Tuncer, Sayın Serter, Sayın Şeker, Sayın Ceylan, Sayın Yılmazkaya, Sayın Ünlü, Sayın Kılıç, Sayın Keven, Sayın Alban, Sayın Çakırözer, Sayın Gökçel, Sayın Kaboğlu, Sayın Arslan, Sayın İslam.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

BAŞKAN – Pusula veren sayın milletvekilleri lütfen Genel Kurul Salonu’ndan ayrılmasınlar.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Sayın Şamil Ayrım? Burada.

Sayın Belgin Uygur? Burada.

Sayın Mehmet Habib Soluk? Burada.

Sayın Semra Kaplan Kıvırcık? Burada.

Sayın Fikri Işık? Burada.

Toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

4.- AK PARTİ Grubunun, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 220 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin bu kısmın 1’inci sırasına, bastırılarak dağıtılan 253 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin ise kırk sekiz saat geçmeden aynı kısmın 2’nci sırasına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesine; 220 ve 253 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesine ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 milletvekilimize yerlerinden 60’a göre söz vereceğim.

Sayın Çakırözer...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

44.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, yüz yüze eğitimin başlamasıyla birlikte okullarda coronavirus vakalarında artış yaşandığına ilişkin açıklaması

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yüz yüze eğitimin başlamasıyla birlikte maalesef, okullarımızda coronavirus vakalarında artış yaşanmaktadır. Eskişehir’imizde 2 Mart tarihi itibarıyla 90’ın üzerinde okulda coronavirus pozitif vakaları görülmüş, 100’ün üzerinde eğitim emekçimizin de pozitif vaka tespit edildiği kamuoyuna yansımıştır. Bu tedirgin eden tablonun artmasından korkulmaktadır. Bunun önüne geçmenin yolu eğitim camiamızın tüm bileşenlerinin bir an önce aşılmasından geçmektedir. Yüz yüze eğitimin sağlıklı ve güven içinde yürütülebilmesi için tüm bileşenlerinin bir an önce aşılması sağlanmalıdır. Sivil toplum örgütlerimiz, eğitimcilerimiz bu vaka artışı düşmeden yüz yüze eğitime geçilmesinin mümkün olmayacağını dile getirmektedir. Okullarımızda hijyen ve maske alanında yaşanan sıkıntıların aşılması için mutlaka ek ödeneye ihtiyaç vardır, acilen temin edilmesi gerekir.

Yüz yüze eğitim yapan özel okullarımızda ise artan vakalar karşısında pandeminin faturası uzun mesai, işsizlik tehdidi, mobbing ve fişleme gibi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Eroğlu, buyurun.

45.- Afyonkarahisar Milletvekili Veysel Eroğlu'nun, Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Değerli Başkanım, kıymetli milletvekilleri; bugün CHP Afyonkarahisar Milletvekili Sayın Burcu Köksal Şuhut’taki Keşkek Evi’nin 12 milyon TL’ye mal olduğunu ifade etti, ben bunun yanlış olduğunu belirtmek istiyorum; Şuhut Keşkek Evi için şu ana kadar 1 milyon 218 bin 287 TL, artı KDV harcanmıştır.

Evvela şunu ifade edeyim: Şuhut keşkeği hakikaten bütün Türkiye’ye meşhur bir keşektir; coğrafi işareti vardır, hatta Evliya Çelebi’nin “Seyahatname”sinde methedilmiştir. Bu binanın yapılması... Bu bina, 2 katlı bir bina ve 128 metrekaare kapalı alana sahip bir binadır. Bunun 4 tane büyük maksadı var: Birincisi, malum olduğu üzere, Büyük Taarruz Şuhut’tan başladı. Aziz Atatürk ve silah arkadaşları...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakan, bu kadar, yapacak bir şey yok; 60’a göre böyle söz veriyoruz.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Başkanım, adım geçti, 60’a göre söz istiyorum.

BAŞKAN – Pardon, Burcu Hanım...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Efendim, adım geçti, özellikle, hatip belirtti. Sataşmadan dolayı yerinden...

BAŞKAN – Siz, bildiğim kadarıyla “12 milyon olduğu söyleniyor.” dediniz, Bakan da “12 milyon olduğunu söyledi.” dedi.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Evet.

BAŞKAN – Size yerinizden bir dakika söz vereyim.

Sayın Bakan, sataşırsa size de söz veririm tekrar.

46.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Afyonkarahisar Milletvekili Veysel Eroğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın hatip “1 milyon 236 bin lira harcandı.” diyor. Bu rakam da gerçekten çok yüksek bir rakam.

Biz keşkeği biliriz, benim Şuhut'ta keşkek yemediğim köy kalmamıştır Sayın Eroğlu. Sorun, keşkek değil; sorun, bir tabak keşkek yemek için bu kadar yüksek miktarlar ödeyip bir konak yapmak. Sorun, birilerine rant elde ettirmek; sorun, Afyon'da bu kadar insan borcuyla harcıyla yaşamaya çalışırken, gençlerimiz işsizlikle boğuşurken, çiftçiler ürünlerini satamayıp ırcalık olmuşken bu kadar israfa yol açılması. Sorun, Zafer Müzesi bakımsızlıktan çürümeye terk edilmişken, İscehisar Konarı köyündeki Atatürk Karargâhı yıkıma terk edilmişken buralara bu kadar miktarda para harcanması. Sorun, israf; sorun, savurganlık. (CHP sıralarından alkışlar)

VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, satsamdan dolayı iki dakika kürsüden söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakan “Birilerine rant elde ettirmek için...” diye Burcu Hanım bir ithamda bulundu, ben de size 60'a göre yerinizden bir dakika vereyim, uzatmayacağım çünkü daha fazla.

Buyurun.

47.- Afyonkarahisar Milletvekili Veysel Eroğlu'nun, Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması

VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Şimdi efendim, evvela şunu ifade edeyim: Burası çok maksatlı bir Keşkek Evi, gerçekten çok küçük bir maliyete mal oldu. Bir: Orada Büyük Taarruz Karargâhı, Atatürk Evi var, oraya gelen insanlara hizmet ediyor çünkü bizim ninelerimiz bundan tam doksan dokuz yıl önce kahraman askerlerimize orada keşkek ikram etmiş ve biz orada harap olan Büyük Taarruz Karargâhı'nı muhteşem bir tesis hâline getirdik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İkincisi: Orası aynı zamanda, mezarlığa ve şehitliğe yakın, taziye için kullanılıyor.

Üçüncüsü: Biz Şuhut'ta kadın kültürevleri ve kadın kooperatifleri kurduk, onlara istihdam sağlıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekillerim, dördüncüsü de: Şuhut, hayvancılık ve ziraatla meşgul oluyor. Özellikle, orada mamullerini tanıtmaya imkânı, ekonomik bir destek sağlıyoruz, bu maksatla yapıldı. Kaldı ki orada, Afyonkarahisar'da... (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş doğrudan gündeme alınma önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

IX.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) ÖNERGELER

1.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, (2/1968) esas numaralı Belediye Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/117)

10/7/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

(2/1968) esas numaralı ve 27/5/2019 Başkanlığa geliş tarihli Belediye Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'min ilgili komisyonda kırk beş gün içerisinde ele alınmaması sebebiyle İç Tüzük'ün 37'nci maddesi uyarınca doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasını arz ve talep ederim.

Saygılarımla.

Deniz Yavuzylmaz
Zonguldak

BAŞKAN – Önerge üzerinde teklif sahibi olarak Zonguldak Milletvekili Sayın Deniz Yavuzılmaz konuşacaktır.

Buyurun Sayın Yavuzılmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; soru şu: Türkiye şeffaf bir şekilde yönetiliyor mu yönetilmiyor mu? AK PARTİ hükümetleri denetleniyor mu denetlenmiyor mu? Bu soruların yanıtı Sayıştay Başkanlığından gelen bu evraklarda saklı. Bu evraklarda ne yazıyor? “Sayıştayın denetiminde toplam 3.372 kamu idaresi var.” yazıyor. Peki, bu 3.372 kamu idaresinin ne kadarı denetleniyor?

Yine, Sayıştaydan gelen evraka göre sadece her yıl 476’sı denetleniyor yani devletin sadece yüzde 14’ü denetleniyor. Sadece yüzde 14’lük bölümünde bile devasa yolsuzluklar, usulsüzlükler ve kamu zararları var. Denetimsiz yüzde 86’lık bölümünde neler döndüğünüyse kime soracağız? Tabii ki saraya soracağız.

Değerli milletvekilleri, Türkiye’de yerel yönetimler ne durumda, belediyeler şeffaf bir şekilde yönetiliyor mu, bir bakalım: 5393 sayılı Belediyeler Kanunu’nun 20’nci maddesi şöyle diyor: “Gerekçeli bir önerinin salt çoğunlukla kabul edilmesi durumunda meclis kapalı oturumla toplanabilir ancak bunların haricindeki meclis toplantıları açıktır.” Yani sokakta, evde, işte, yolda vatandaşımız diyor ki: “Benim kentimi, benim semtimi yönet diye sana oy verdim, sana vekâlet verdim. Peki, sen bu vekâleti doğru, düzgün ve layıkıyla kullanıyor musun? Seni denetlemek istiyorum, belediye meclislerinde nasıl kararlar aldığını görmek istiyorum.”

Değerli milletvekilleri, ancak şeffaflığın olduğu yerde hesap sorma imkânı vardır, ancak hesap sorulan yerde yolsuzluğun ve yozlaşmanın önüne geçilebilir ve ancak şeffaflık arttıkça yolsuzluk ve yozlaşma azalacaktır. (CHP sıralarından alkışlar)

Bildiğiniz gibi, ülkelerin yolsuzluk algı derecesini ölçen bir endeks var, Uluslararası Şeffaflık Örgütünün hazırladığı bir endeks. Bu endekse göre 2020 yılında Suudi Arabistan 52’nci, Senegal 67’nci, Gana 75’inci, Türkiye ise 86’ncı sırada yer alıyor. Yani Türkiye’de devlet yönetiminde şeffaflıktan eser yok. Açık ki Türkiye’yi yönetemeyen AK PARTİ’nin şeffaflığa ve vatandaşa hesap vermeye karşı büyük bir alerjisi var.

Değerli milletvekilleri, Türkiye’de vatandaşlarımız sadece birkaç belediyenin meclis oturumlarını şeffaf bir şekilde canlı olarak izleyebiliyor, örnek: İstanbul Büyükşehir Belediyesi. Temmuz 2019-Mart 2021 tarihleri arasında İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisinin her ay düzenlenen toplantıları kesintisiz olarak, canlı olarak yayınlandı. Her ay 2-3 oturum şeklinde gerçekleşen meclis toplantılarının on yedi ayda toplam 42 oturumu canlı yayınlandı. İBB Meclisi toplam yüz yetmiş beş saat internetten canlı yayınlandı. Kimin sayesinde? Cumhuriyet Halk Partisinin, Millet İttifakı’nın sayesinde. İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Mersin Büyükşehir Belediye Meclislerinin canlı yayınları on-line olarak milyonlarca vatandaşımız tarafından izlenmeye devam ediyor.

Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifi, Türkiye’deki tüm belediye meclis toplantılarını halkın erişimine açma teklifidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Devamla) – Bu kanun teklifi, tüm Türkiye’de yerel yönetimlerde devrim niteliğinde bir şeffaflık teklifidir; belediye meclis toplantılarının belediyenin resmî yayın mecraları aracılığıyla canlı olarak yayınlanması ve beş yıl süresince kaydedilmesini içermektedir ve bu, vatandaşımızın en doğal hakkıdır.

Değerli milletvekilleri, şeffaflık, hesap verebilirlik ve erişebilirlik adına yerel yönetimlere tarihi bir fırsat vermek şu an yüce Meclisin elindedir. Bakalım, ileri demokrasi nutukları atan AK PARTİ’li milletvekillerinin elleri belediyelerde şeffaflıktan yana mı kalkacak, yoksa karanlıktan yana mı; birazdan bunu da göreceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teklif sahibi olarak Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz’ın İç Tüzük’ün 37’nci maddesine göre verilmiş doğrudan gündeme alınma önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, biz daha çoğuz.

BAŞKAN – Bir kez daha oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Biziz efendim.

BAŞKAN – Kabul edilmemiştir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Peki efendim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Zaten televizyonlarda bütün belediye meclis çalışmaları yayınlanıyor, tartışmaya bile gerek yok.

BAŞKAN – Sayın Nuhuğlu...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

48.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhuğlu’nun, 28 Mart 1991 tarihinde yapılan Türkmen katliamında ölenleri rahmetle andığına ve Irak Türkmen Cephesi Başkanı Erşat Salihi’yi zorla istifa ettirenleri şiddetle kınadığına ilişkin açıklaması

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tam otuz yıl önce 28 Mart 1991’de Irak’ın Kerkük-Erbil yolu üzerinde bulunan Altınköprü ilçesinde Türkmen katliamı yapılmıştır, 25’i 18 yaşın altında 100’den fazla şehit verilmiştir. Hepsini rahmetle anıyor, Irak’ta şanlı bir var olma mücadelesi sürdüren bütün soydaşlarımızı gönülden selamlıyorum.

1995’te kurulan Irak Türkmen Cephesinin, Türkmenleri birleştiren ve on yıl başkanlığını yapan Erşat Salihi’ye de şükranlarımı sunuyorum. Bu vesileyle, Türkmen mücadelesinde adını altın harflerle yazdıran Erşat Salihi’yi zorla istifa ettirenleri şiddetle kınıyor, her zaman arkasında olduğumuzu beyan ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sıraya alınan, Kırıkkale Milletvekili Sayın Ramazan Can ve 64 Milletvekilinin Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**A) KANUN TEKLİFLERİ**

1.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve 64 Milletvekilinin Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu Teklifi (2/2972) ve İçişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 220) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 220 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif, İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle teklif, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelere geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen, İYİ Parti Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Dursun Müsavat Dervişoğlu.

Buyurun Sayın Dervişoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanun Teklifi'nin tümü üzerine İYİ Parti adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisi ve milletimizi muhabbetle, saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, devletin gölgesi tüm beşerî faaliyetlerin üstüne düşer. Devlet, sosyal refah, iç düzen, halk sağlığı için uğraşır, bundan meşruiyet kazanır; kural koyar, düzenler, yetkilendirir ve gerektiğinde de yasaklar. Bunu daim kılacak olan mesuliyet ise hukukun üstün kılındığı bir sistemin hüküm sürdüğü siyasal anlayıştır. Üstün olanın hukukuna ya da çoğunluğu oluşturan siyasi iradenin sözde adaletine teslim olmayan toplumlar, devriktidarınızın alıştığı gibi, ne dış ne iç tehditlere maruz kalmaz, kalamaz. Hukuku üstün, şahsının değil milletin istikbalini dert bilen bir hükûmet etme tarzı tehdit almaz, alamaz. Her güne yeni mihraklar, sayısı ve menşesi belli olmayan iç ve dış odaklar paranoyasıyla uyanan iktidar aslında gerçek tehditle yüzleşmek zorundadır. İktidarınızı ve gücünüzü tehdit eden gerçek nedir ben size söyleyeyim: Sizi bu “İç mi, dış mı? Kim? Nerede?” paranoyasına sürükleyen tek mihrak, esasen dünyada eşi benzeri bulunmayan bu ucube sisteminizdir yani partili Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemidir. Geldiğimiz ülke şartlarında acil olan, bu ucube sistemden bir an önce kurtulmaktır.

Görüşmekte olduğumuz teklif bu sistemin açıklarını ve güvensizliğini gözler önüne seren bir itiraf niteliğindedir. Bu teklif, bu sistemi savunan siyasi iradenin milletimizi karşı karşıya bıraktığı belanın itirafıdır.

Sayın milletvekilleri, dikkatle dinlemenizi istirham ediyorum: Bu millet, 15 Temmuz, Fetullahçı teröristlerin devletimizin anayasal düzenini, kurum ve kuruluşlarını ihanet dolu amaçları doğrultusunda yıkmaya kalkışması olarak hatırlamaktadır. 15 Temmuz gecesi 251 insanımız şehit olmuştur ve hâlâ haklarını alamayan binlerce gazimiz bulunmaktadır. O karanlık geceyi bu millete reva görenleri lanetliyor, aziz şehitlerimizi bir kez daha rahmet ve duayla anıyorum.

(x) 220 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Peki, 15 Temmuz sonrasında ne olmuştur? İktidarın gözleri önünde FETÖ'nün Türk Silahlı Kuvvetlerinin ve yürütmenin en stratejik kurumlarında kurduğu yapılanmanın vahameti ortaya çıkmıştır. Ardından iktidarınız, kamu hizmeti ve işe alımlarda “güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılmış olunması” şartı aramaya başlamıştır; nitekim bu yeni bir uygulama da değildir. Eğer devriktidarınız 4045 sayılı Kanun'u uygulamış olsaydı 15 Temmuzun gelişi belki de engellenmiş olacaktı ve Türkiye bu felaketi yaşamayacaktı. Eğer uygulamış olsaydınız 81 ilin 74'ünün emniyet müdürü FETÖ'cü çıkmayacaktı. Eğer uygulamış olsaydınız, bu devlet, FETÖ mensubu binlerce hâkim ve savcı, büyükelçi, vali, kaymakam, polis ve askerle karşı karşıya kalmayacaktı. Eğer uygulansaydı devletimizin kurum ve kuruluşları bu hain örgütün sızmalarına maruz bırakılmayacaktı.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; devletimizin güvenlik kaygılarını gidermek, adil bir değerlendirme mekanizması oluşturmak ve anayasal düzeni korumak adına iktidarın tedbir alması gereklidir ve meşrudur; buna hiç şüphesiz katılıyoruz ancak bu tedbirlerin siyasallaştırılması, bu tedbirlerin devletin değil iktidar partisinin bir aygıtı olarak kullanılacak olması konusunda ciddi endişelerimiz bulunmaktadır. Nitekim bize bu haklılığımızı kanıtlayacak örnekleri de tecrübe ettirdiniz, tecrübe ettirmeye de devam ediyorsunuz.

15 Temmuz sonrası raftan indirip uygulamayı akıllarına getirdikleri 4045 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu süreci iktidarın FETÖ'yle mücadelede ne kadar samimi ve kararlı olduğunu gözler önüne seriyor. Birkaç örnekle bunları anlatmaya çalışacağım. FETÖ'ye üye olmak suçundan soruşturulan, kapatılan TUSKON'un üyesi; FETÖ'den kapatılan, kararnameyle adı değiştirilerek yeniden açılan bir üniversitenin de sahibi ve 17-25 Aralık sonrasında Zaman gazetesinin ortağı bir iş adamı. Soruyorum sizlere: Sonrasında bu kişiyi görevlendirirken güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması uygulamayı tercih etmemenizdeki maksat nedir? Diğer bir örnek: Sermaye Piyasası Kurulunun başına, on altı yıl boyunca FETÖ'nün bankası Bank Asyada yöneticilik yapan bir adamı oturturken yüksek güvenlik endişeniz neredeydi, böyle bir endişe taşıyor muydunuz? FETÖ'nün elebaşısıyla boy boy görüntü vermekten çekinmeyen kişileri genel müdür, daire başkanı ve hatta milletvekili yaparken değerlendirilmeyen güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması şartını neden sadece kendinize muhalif olanlar için işler kıldınız? Samimiyetle önce bunun cevabını vermenizi istiyorum.

Bu örnekler şunu izah etmektedir: Adalet ve Kalkınma Partisi bir yargılama hiyerarşisi yaratmıştır. Piramitte yukarıya ne kadar yakınsa suçluluğa o kadar uzak olan FETÖ'cüler yarattınız. FETÖ'nün en azılı savunucusu olsa bile, en önde gezinen neferi olsa bile, eğer eşiniz dostunuz, ahabanızsa ya kandırılmıştır ya da size göre suçsuzdur. İlk derece aile yakınlığı bulunmayan kişilerin eylemlerinden sorumlu tutularak kamu hizmetine alınmayan, bu nedenle hak gasbına uğrayan binlerce kişi var bu ülkede. Yukarıdaki bu örnekleri, milletimizi madden ve manen ne derece mağdur ettiğinizi bilmeniz gerekiyor ve bundan ders çıkarmanız icap ediyor sayın iktidar milletvekilleri. Bu kanunu 15 Temmuz öncesi ve sonrasında uygulama şekliniz kanunun samimi, adil ve eşit bir şekilde yürüyeceği yönünde kendini ispatlayamamıştır.

İktidar partisi grubunca getirilen ve görüşecek olduğumuz kanun teklifi de bizce aynı yolun yolcusudur. Daha kovuşturma aşamasına geçmeden yani cumhuriyet savcısı iddianame bile hazırlamadan, yargı kararı beklemeksizin insanları suçlu kabul eden bu sistemle mi sorunları aşacak, adaleti temin edeceksiniz? Size samimiyetle dile getirmek isterim ki bu teklifin ilgili maddesinde

gösterildiği şekilde sıhri hısımları kapsayacak bir biçimde güvenlik soruşturması yapılacak olursa iktidar kadrolarına ve hatta milletvekili sıralarına oturtacak adam bulamayacaksınız. Devletimizin yüksek güvenlik ihtiyacını kendine paravan edinen iktidarın hazırlamış bulunduğu bu teklif belirsiz, eksik, güvensiz, keyfî bir düzenlemeden ibarettir. Teklif içerisinde, imzası bulunan milletvekillerinin dahi açıklamakta zorlandığı muğlak ifadeler bulunmaktadır. Bu ifadeleri kanunun gerekçesinde bile açıklamaktan imtina etmenizin sebebini doğrusunu isterseniz merak ediyorum. Sizleri kanunu açık ve anlaşılabilir yazmaktan uzaklaştıran ya da uzak tutan çekince acaba nedir diye vicdanımda sorguluyorum.

Değerli milletvekilleri, düzenleme bu hâliyle mevcutta yaşadığımız hiçbir sorunu çözmeyecektir. Bu teklif devletimizin kurum ve kuruluşlarının güvenliği için değil, bürokrasiyi daha da siyasallaştırma kastı taşımaktadır. En basit bir kamu hizmeti görevi için bile güvenlik endişesi duyan bu iktidar, soruşturmaya önce kendinden başlamalıdır. Geçmişteki tercihleri ve kurduğu iş birlikleri sonucunda yüksek güvenlik ihtiyacını devletimize ve milletimize mecbur kılan bu anlayış bu soruşturma aşamasından geçirilmelidir. Yarın ne yapacağı, ne diyeceği, kimlerle ilişki kuracağı belli olmayan bir iktidar mantığında gerçek anlamda güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması şartı aramak bize göre asıl ihtiyaçtır.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; 16 Nisan 2017’den önce iktidar kanadının bu yeni sistemi savunurken sarf ettiği sözler çok farklıydı. “Yeni sistemde kararlar jet hızıyla alınabilecek, Cumhurbaşkanı olumsuz bir durum söz konusu olduğunda hemen müdahale edebilecek.” deniyordu. Ülkede işsiz sayısı 10 milyonu aştı, ekonomi alt üst oldu; Cumhurbaşkanından, vaat ettiği, gibi, jet hızıyla bir müdahale bekliyoruz. İki üç ayda ancak bir reform paketi hazırlanabiliyor, onun da içi boş çıkıyor, açıklandığı gün Türk lirası değer kaybına uğruyor. Dolayısıyla, insanın sorası geliyor: Bu sistem hangi sorunlara hızlı ve etkili bir çözüm bulabilmiştir? Mesela, Merkez Bankasının başkanlarını yirmi ay içinde 3 defa görevden alma kararı çok hızlı alınabiliyor. Yine, beş yıl süren, beş yıllık süre için atanan TÜİK başkanlarını son üç yılda 3 defa görevden alma konusunda içinde bulunduğumuz siyasal düzen son derece hızlı hareket edebiliyor.

Kurumlar gelenekleriyle güçlenir ve bu şekilde yaşarlar. Sadece bu iki kurumun genleriyle oynayarak dahi ülkeye çok büyük bedeller ödetiyorsunuz, acaba farkında mısınız? Dikkat ederseniz, gelenlerin ya da gidenlerin liyakati konusuna girmeye dahi gerek duymuyoruz. Her biri liyakatlı kişiler olsa dahi partili Cumhurbaşkanının gücünü bağımsız hareket etmesi gereken bu kurumların yöneticileri üzerinde kullanmaya kalkması hâli ülkenin raydan çıkmasına, çıkarılmasına sebep teşkil edecektir. Ne yazık ki vatandaşın devlete olan güveni sarsılmıştır. Belki eskiden enflasyonun daha yüksek olduğu dönemleri de yaşadı bu millet ama devletin kendisini kandırdığını hiç düşünmemişti, sayenizde bu da gerçekleşti.

İçinde bulunduğumuz günlerin bir başka tartışma konusu da Merkez Bankasının rezervleri konusu. Bu yeni sistemde yaşadığımız bir başka mucize ise net rezervlerimizin eksiye dönmüş olmasıdır. Merkez Bankası gibi itibarlı ve güçlü bir kurumun kodlarıyla bu kadar oynanırsa bu sonucun doğması da pek tabiidir ki kaçınılmaz olur. Önce akla ve bilime aykırı bir teori uyduruyorsunuz, sonra da bağımsız kurumlarımız buna uysun diye yöneticileri görevden alıyorsunuz. Böyle yaptığınız için ortada ne bağımsız kurumlar var ne 130 milyar dolarlık rezerv ne de bunların sorumlusu damat Bakan. Milletin 130 milyar dolarlık rezervinin erimesine sebep olanlar için hiç mi soruşturma açmayı

düşünmüyorsunuz? Bu hesabı sormayı aklınıza hiç mi getirmiyorsunuz? Bu rezervlerin satışına kim, nasıl karar verdi? Belirlenen yöntem doğru mu, yanlış mı, bu satışlar kime yapıldı; açıklığa kavuşturulması için herhangi bir adım atmayacak mısınız? Siz bu adımları atmazsanız, Allah ve millet şahit olsun, bunun hesabını sormak bizim üzerimize farzdır. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar) Biz istiyoruz da bakın ne oluyor? Cumhurbaşkanı mevzuata aykırı bir işlem olmadığına karar veriyor. Bir de dönemin Hazine ve Maliye Bakanının gayretleri takdir ediliyor. Anlaşıldığı üzere yeni sistem kamunun zarara uğratılıp uğratılmadığına dair soruşturmaları da Cumhurbaşkanının şahsına bağlayıp bir günde karar almasını temin ediyor. Cumhurbaşkanı şahısları isterse bir günde aklayabiliyor ya da bir günde cezalandırıp görevden alabiliyor. Bunlar yaşanırken hukuk ve ekonomi alanında reformdan bahsetmek aziz milletimizle dalga geçmektir. Bu işte samimi olan, tüm belgelerin ilgili kurumlara sunulmasına destek olur ve ortaya çıkacak olan karara da saygı gösterir. Ancak ve ancak böyle yapılrısa vatandaşla, çiftçiye, esnafa, iş adamlarına, yabancı yatırımcılara güven verebilirsiniz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti olarak milletimize, onların gerçek sorunlarını dinleyeceğimize ve bunu fırsat bulduğumuz her kürsüde hiç durmadan dile getireceğimize söz verdik. Bu sebeple, iktidarın yaratmaya çalıştığı suni gündemlere takılmadan, vatandaşın gerçek sorunu olan yoksulluk, işsizlik, hayat pahalılığı gibi ekonomide kötü gidişatın göstergelerini ve bunların çözümü için gerekenleri anlatmaya, dile getirmeye devam edeceğiz. Siyasi iktidara tavsiyemizdir; öncelikle işe bağımsız kurumlarımızın üzerinden ellerinizi çekerek başlamalısınız. Kurumları siyasi saiklerle belirlediğiniz politikalarınızı uygulamaya zorlamaktan vazgeçmek mecburiyetindesiniz. Kişi başı millî gelirimiz 8.599 dolar ile 2007 yılının da altına düşmüş durumdadır. Bu sisteme geçmeden önce 10 bin doların üzerindeydik. Akliselimin, sağduyunun, hukukun üstünlüğünün, demokrasinin ekonomik büyüme ve kalkınma üzerindeki pozitif etkileri herkes tarafından kabul edilirken “Ben yaptım, oldu.” anlayışından lütfen vazgeçiniz. “Ben yaptım, oldu.” dersiniz ve bütün bir devlet mekanizmasını tek bir kişinin iradesine terk ederseniz bunun yalnızca siyasi sonuçları olmaz, pek tabiidir ki, ekonomik ve sosyal sonuçları da olur. Bütçe açığının son iki yılda 32 milyar liradan 172 milyar liraya çıkması ya da kişi başına düşen millî gelirin 12.500 dolardan 8.500 dolara düşmesi de bu söylediklerimizin ispatıdır. Bildiğiniz üzere, normal işsizlikle geniş tanımlı işsizlik arasındaki en dikkat çekici kesim iş aramaktan umudunu kaybedenlerdir. Öyle bir sistem getirdiniz ki milyonlarca kişiyi ümitsizliğe sürüklediniz, hem refah içinde yaşama ümidi dahi değil, sadece iş bulma ümidi peşinde koşan milyonlarca kişiden bahsediyorum. Partili Cumhurbaşkanlığı sistemine geçildiğinde, Temmuz 2018’de geniş işsizlik 5,6 milyondur. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle geçen iki senenin sonunda bu sayı 10 milyon kişiyi geçti; artış neredeyse yüzde 80’dir. Genç işsiz sayısındaki durum daha da vahimdir. Gençler arasındaki geniş işsizlik ise yüzde 40’ın üzerindedir. Daha önce de ifade etmişim, şimdi yine söylüyorum: Bir ülke kendi gençliğini kaybederse, bir ülkenin gençliği kendi memleketine dair istikbal tasavvurunu yitirirse beka sorununu sınırın dışında aramayın, o memleketin asıl beka sorunu budur. Çöpten yiyecek toplayan kadın bizim vatandaşımız değil midir? Gece yatağa aç giren çocuklar bizim evladımız değil midir? Eğer ki siyasi iktidar milletin canını yakan bu sorunları görmezden gelmeye devam ederse ilk seçimde kendisinin de millet tarafından aynı muameleye tabi tutulacağını unutmasın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Parlamentoda bulunan bütün milletvekillerinin, parti ayrımı yapmaksızın, Türkiye’nin sorunlarına odaklanması gerekir. Bugün Türkiye’nin ilk ve en öncelikli sorunu vatandaşın yaşadığı alım gücü sorunudur, yoksulluk sorunudur, çözilemeyen, sadece yönetilen fukaralık sorunudur. Milletlin cüzdanı boştur, mutfakta yangın büyümüştür. Bu gerçeği görmemek, görmezden gelmek demek bizatihi milletin kendisini görmemek demektir. Esnaf, çiftçi, işçi kan ağlıyor. Hâl böyleyken iktidar sahipleri ve yandaşları sırf düzenleri bozulmasın diye Türk ekonomisini yükselişte ve uçuşta diye tarif ediyor. Çünkü bu sistemin vatandaşın derdinden daha önemli dertleri var. Bu sistemde Hükûmet, vatandaşın derdiyle dertleneceğine, yandaş sermayeyi nasıl ihya ederim bunun derdine düşmüştür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım, birkaç cümlem kaldı.

BAŞKAN – Peki, bir selamlama yapalım.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Mesele sistemin ta kendisidir. İzahını yapmakta, yanlış bu ekmeğin mayasında, ununda, suyunda aramalıyız. “Biz fırına verdik ekmeği, ekmeğe pişti, kabardı.” diyorlar. Kenara çekiliyorsunuz, o ekmeği millet yiyor. Tadını sevmese de hoşuna gitmese de karnını ağrıttığını bilse de her gün millet bu pişirdiğiniz ekmeği yiyor. Şunu görün artık: Bu ekmeğe hamur kaldı, pişmedi, milletin karnını ağrıttıyor. Gelin, bu gidişattan vazgeçin. Bu milletin koltuğunun altına bu GDO’lu ekmeği sıkıştırmayın. Cumhuriyetin demokratik parlamenter geleneğiyle oynamayı bırakın. Gelin, bu ucube partili Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminden vazgeçin, milleti de devleti de geleceğimizi de kurtarın.

Yüce Parlamento’yu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.19

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 19.39****BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR****KÂTİP ÜYELER: Necati TİĞLİ (Giresun), Rümeyşa KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 65’inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

220 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? Yerde.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talep eden Gaziantep Milletvekili Sayın Sermet Atay.

Buyurun Sayın Atay. (MHP sıralarından alkışlar).

MHP GRUBU ADINA SERMET ATAY (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 220 sıra sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu Teklifi’nin tümü üzerinde konuşma yapmak üzere Milliyetçi Hareket Partisi Grubum adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Devletimiz, faaliyetlerini kamu görevlileri eliyle yürütmektedir. Vatandaşların kamu hizmetine girme hakkı Anayasa’nın 70’inci maddesiyle teminat altına alınmıştır. Kamu hizmetine alınacak personel hem kamu hizmetinin gerektiği gibi sunulmasını sağlayacak nitelikte olmalı hem de devlete, Anayasa ve kanunlara sadakat içerisinde hareket etmelidir. Bunu sağlamanın yollarından biri ise güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması uygulamasıdır. Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması, kamu hizmetine alınacak kişilerin Anayasa, kanunlar ve devlete karşı herhangi bir sakıncalı faaliyetlerinin bulunmadığını teyit etmek üzere geliştirilmiş bir mekanizmadır.

Dünyanın hemen her yerinde devletler kamu hizmetine alınacak şahısların geçmişini araştırır. Hiçbir devlet kamu hizmetine rastgele, her isteyenin alındığı bir sistemle varlığını devam ettiremez. Dünyanın farklı yerlerinde bulunan devletler güvenlik soruşturması yaparken elbette devletin bulunduğu coğrafyaya, aleyhte faaliyet yürüten örgütlere, casusluk ve ajanlık faaliyetlerine karşı farklı yöntemler geliştirmiştir.

Ülkemizde güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması uygulamasının gerekli hukuki dayanağı ve düzenlemeye kavuşması uzun zaman almıştır. Güvenlik soruşturması uygulaması önceleri konuyla alakasız Resmî Gazete’de yayınlanmayan “Sabotajlara Karşı Koruma ve Sabotajları Önleme” başlıklı 30/4/1953 tarihli ve 4/658 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi’ne dayandırılırken daha sonra 30/4/1964 tarih ve 4/685 sayılı “Güvenlik Soruşturması” başlıklı Bakanlar Kurulu Kararnamesi’yle düzenlenmiştir. Böylece, ilk “güvenlik soruşturması” terimi mevzuatımıza girmiştir. Çeşitli genelge ve yönergelerin ardından konuyla ilgili 4/3/1986 tarihli bir yönetmelik çıkarılmıştır. Ancak bu yönetmelik Resmî Gazete’de yayınlanmadığı gibi kamuya da duyurulmamıştır. Bu sebeple yönetmelik iptal edilmiştir. Bunun üzerine 8/3/1990 tarihinde “Güvenlik Soruşturması Yönetmeliği” başlıklı yeni bir yönetmelik çıkarılmış olup bu yönetmelik de kanuni düzenlemeye dayandırılmamıştır. Bu dönemde güvenlik soruşturması askerî personel, emniyet personeli ve kamuda işçi alımına kadar geniş bir

çerçevede uygulanmıştır. Güvenlik soruşturması uygulamasının kanuni düzenlemeye kavuşması ancak 1994 yılında 4045 sayılı Kanun’la mümkün olmuştur. 8/3/1990 tarihli Güvenlik Soruşturması Yönetmeliği’nin kanuna aykırı olmayan hükümleri 14/2/2000 tarihli Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yönetmeliği çıkarılıncaya kadar da uygulanmaya devam edilmiştir.

Anayasa Mahkemesi güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını gerekli gören diğer kanunlarla ilgili aldığı kararlarında, kamu görevine atanmada güvenlik soruşturması yapılmasının kanun koyucunun takdirinde olduğunu açıkça ifade etmekle birlikte, güvenlik soruşturması esnasında elde edilen verilerin kişisel veri olduğunu ve hangi makamların hangi verileri nasıl toplayacağı ve kullanacağını, kullanma amacının gerçekleşmesinden sonra silinip silinmeyeceğinin, silinme usullerinin ne olduğunun, yetkinin kötüye kullanılmasına yönelik nasıl tedbir alınacağını kanunla belirlenmeden yönetmelikle düzenlenmesinin ve uygulanmasının Anayasa’ya aykırı olduğunu belirterek iptal kararı vermiştir.

Gerek Devlet Memurları Kanunu’nun 48’inci maddesinin iptali kararında gerekse de 4045 sayılı Güvenlik Soruşturması, Bazı Nedenlerle Görevlerine Son Verilen Kamu Personeli ile Kamu Görevine Alınmayanların Haklarının Geri Verilmesine ve 1402 Numaralı Sıkıyönetim Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun’un 1’inci maddesinin ikinci fıkrasının iptalinde esas olarak yukarıda izah edilen gerekçe vardır. Bu kanun teklifiyle Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarının gerekçeleri doğrultusunda, kişisel verilerin güvenliği esas alınarak sadece güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına münhasır bir kanun hazırlanması amaçlanmıştır.

Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması, kişinin kamu hizmetine alınmasında sakınca olup olmadığına ilişkin yapılan soruşturma ve araştırmadır. Bu soruşturma ve araştırma neticesinde, idare kamu görevlisi olarak kabul edeceği kişinin, kamu hizmeti görmek için yeterli güvenilirlikte olup olmadığına karar verecektir.

Hain FETÖ örgütünün 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında olağanüstü hâl döneminde çeşitli kanun hükmünde kararnamelerle Millî Güvenlik Kurulu tarafından devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum ve gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut irtibatı bulunan kamu personeli doğrudan OHAL kararnamesiyle yetkili kılınan mercilerce kamu görevinden çıkarılmıştır. Bunun yanında benzeri girişimlerin önüne geçmek için kamu kurumlarında istihdam edilecek personelin işe alınması sürecinde çeşitli düzenlemeler yapılmış olup bunlar kanun hükmünde kararnamelerde yer almıştır.

Kamu görevlilerinin mesleğe alınmalarında üç temel ilke hâkimdir. Bunlar: “Serbestlik ilkesi, eşitlik ilkesi, görevin gerektirdiği niteliklerden başka niteliklerin aranmaması” ilkeleridir. Bu ilkeler Anayasa’nın 70’inci maddesiyle teminat altına alınmıştır. Bu ilkeler gereğince, her Türk vatandaşı kamu hizmetine girebilir ancak bu hakkın sınırlandırılması görevin gerekliliklerine uygun olması şartıyla mümkündür. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 48’inci maddesi memurluğa girişte genel ve özel şartları düzenlemiştir. Genel şartlar; vatandaşlık, yaş, öğrenim, mahkûmiyet, askerlik ve sağlık şartlarıdır. Bu şartlara 3/11/2016 tarih ve 676 sayılı OHAL Kararnamesi’yle -74’üncü maddeye- “Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması” yapılmış olma şartı da eklenmiştir. Özel şartlar ise kanun ve mevzuatta aranan görev gereği konulan şartlardır.

Anayasa’nın 129’uncu maddesinin birinci fıkrasında memurlar ve kamu görevlilerinin Anayasa ve kanunlara sadık kalarak faaliyette bulunma yükümlülükleri düzenlenmiştir. Belirtilen hususlar gözetilerek, kamu Görevlerine atanacak kişiler bakımından birtakım şartlar getirilmesi doğaldır. Bu

şekilde aranan nitelikler kamu hizmetinin etkin ve sağlıklı bir biçimde yürütülmesi amacına yöneliktir. Dolayısıyla, kamu görevine alınmadan önce aday kişiler hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılmasını öngören kural tamamen kanun koyucunun takdir yetkisine bırakılmıştır. Kuralda güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılması memurluğa alımda genel şartlar arasında sayılmasına karşın, güvenlik soruşturmasına ve arşiv araştırmasına konu edilecek bilgi ve belgelerin neler olduğuna, bu bilgilerin ne şekilde kullanılacağına, hangi mercilerin soruşturma ve araştırma yapacağına ilişkin herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.

Diğer bir ifadeyle güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yapılmasına ve elde edilecek verilerin kullanılmasına ilişkin temel ilkeler belirlenmeksizin sadece güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılması devlet memurluğuna alımda aranacak şartlar arasında sayılmıştır.

7070 sayılı Kanun'un 60'ıncı maddesiyle devlet memurluğuna alımlarda güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılması zorunlu hâle getirilmiştir. Ancak 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun devlet memurluğuna alınacaklarda genel ve özel şartları düzenleyen 48'inci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendine eklenen (8) numaralı alt bendinin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle açılan iptal davasında "657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na 1/2/2018 tarihli ve 7070 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun'un 60'ıncı maddesiyle eklenen 48'inci maddenin birinci fıkrasının (A) bendinin (8) numaralı alt bendi ile güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılmış olmak" devlet memurluğuna alınacaklarda aranacak genel şartlar arasında sayılmışken 29/11/2019 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 24/7/2019 tarih ve 2018/73 esas, 2019/65 sayılı Anayasa Mahkemesi Kararı'yla anılan düzenlemenin aşağıda belirtilen gerekçelerle iptaline karar verilmiştir.

İlgili iptal kararında, kamu görevine atamalarda güvenlik soruşturması yapılmasının kanun koyucunun takdirinde olduğu, güvenlik soruşturmasına ilişkin hususların kişisel veri niteliğinde olması nedeniyle buna dair temel konuların kanunla düzenlenmesi gerektiği, kanunda güvenlik soruşturmasına konu edilecek bilgi ve belgelerin neler olduğu, ne şekilde kullanılacağı, soruşturmayı hangi mercilerin yapacağını belirlenmesi gerektiği belirtilmiştir. "Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunda, devlet memurluğuna atamada esas olmayacak kişisel veri niteliğindeki bilgilerin alınmasına, kullanılmasına ve işlenmesine yönelik güvenceler ve temel ilkeler kanunla belirlenmeksizin, bunların alınmasına ve kullanılmasına izin verilmesi Anayasa'nın 13, 20 ve 128'inci maddeleriyle bağdaşmamaktadır." gerekçelerine yer vermek suretiyle, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 48'inci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendine eklenen (8) no.lu alt bendinin iptaline karar verilmiş ve söz konusu karar 30963 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu nedenle Anayasa'nın 153'üncü maddesine göre yasama, yürütme ve yargı organları için bağlayıcı olan Anayasa Mahkemesinin söz konusu kararının, açılmış ve sonuçlanmamış tüm davalara uygulanması gerekmektedir.

Devlet Memurları Kanunu'nun 6 ve 7'nci maddelerine göre, memurlar, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na ve kanunlarına sadakatle bağlı kalmak ve milletin hizmetinde Türkiye Cumhuriyeti kanunlarını sadakatle uygulamak zorundadırlar. Kamu görevlileri her durumda devletin menfaatlerini korumak mecburiyetindedirler. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na ve kanunlarına aykırı olan, memleketin bağımsızlığını ve bütünlüğünü bozan, Türkiye Cumhuriyeti'nin güvenliğini tehlikeye düşüren herhangi bir faaliyette bulunamazlar. Aynı nitelikte faaliyet gösteren herhangi bir harekete, gruplaşmaya, teşekküle veya derneğe katılamazlar, bunlara yardım edemezler. Bu sebeple devletin, bünyesinde istihdam edeceği personeli seçerken bu hususları göz ardı etmesi düşünülemez.

Türkiye, imzalamış olduğu, Uluslararası Çalışma Örgütünün 111 sayılı Ayırıcılık Sözleşmesi'nin 4'üncü maddesi devletin güvenliğine hâlel getiren faaliyetlerden ötürü, muhik sebeplerle zanlı bulunan veya bu faaliyetlere giren bir şahıs hakkında alınan tedbirlerin ayırım sayılmayacağını ifade etmiş bulunmaktadır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, devletlerin millî güvenliğin korunması amacıyla gerçekleştirmede sahip oldukları takdir yetkisinin geniş olduğunu kabul etmektedir.

AİHM, Leander v. İsveç davasıyla ilgili 9248 sayılı Kararı'nda sözleşmeye taraf devletin millî güvenliğini korumak için yetkili ulusal makamlarına ilk olarak kişiler hakkında bilgi toplama ve halka açık olmayan siciller tutma; ikinci olarak, millî güvenlik bakımından önemli kadrolarda çalışmak isteyen adayların bu işe uygunluğunu takdir ederken bu bilgiyi kullanma yetkisini veren kurallara sahip olmaları gerektiğinde kuşku bulunmadığını belirtmektedir.

Kanun teklifiyle arşiv araştırması ve güvenlik soruşturmasını yapacak mercilerin Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve mahallî mülki idare amirlikleri tarafından yapılacağı 6'ncı maddede belirtilmiştir. Arşiv araştırması ve güvenlik soruşturmasına konu edilecek bilgilerin neler olduğu mahkemenin kararı doğrultusunda kanun teklifinin 4'üncü ve 5'inci maddelerinde tek tek sayılmıştır.

Biraz önce ifade ettiğimiz tanımlardan anlaşıldığı gibi güvenlik soruşturması, arşiv araştırması kapsamında yapılacak araştırmaları da içermektedir. Arşiv araştırması kişinin aranıp aranmadığı, adli sicil durumu ve hakkında bir sınırlama olup olmadığı gibi objektif olarak tespit edilebilen hususları içermektedir. Güvenlik soruşturması ise bu hususların yanında subjektif değerlendirmeleri de içeren uygulamaları barındırmaktadır. Güvenlik soruşturması kapsamında yapılacak inceleme mevcut kayıtlardan ve yerinde incelemeyle yapılacaktır. Yerinde inceleme kişinin ikamet ettiği ve nüfusa kayıtlı olduğu yerlerde yapılacaktır.

Kanun teklifiyle, güvenlik soruşturması ancak gizlilik dereceli birimlerde, Millî Savunma Bakanlığında, Genelkurmay Başkanlığında, Jandarma, Emniyet, Sahil Güvenlik, istihbarat teşkilatlarında, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde; millî güvenlik açısından stratejik önemi haiz birim, proje, tesis ve hizmetlerde görev alanlar ile üst kademe yöneticileri ve özel kanunları uyarınca güvenlik soruşturmasına tabi tutulan kişiler hakkında yapılabilir.

Kanun teklifinin 5'inci maddesiyle, hakkında güvenlik soruşturması yapılacak kişinin terör örgütleri veya suç işlemek amacıyla kurulan örgütlerle eylem birliği, irtibat ve iltisak içinde olup olmadığının araştırılması da öngörülmektedir. Anayasa Mahkemesi 14 Kasım 2019 tarih 2018/89 esas ve 2019/84 sayılı Kararı'nda ve yine 14 Kasım 2019 tarih 2018/90 esas ve 2019/85 sayılı Kararı'nda “Terör örgütlerine iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından bildirilen gerçek ve tüzel kişiler” ibaresindeki “irtibat ve iltisak” kavramlarının kategorik olarak belirsiz ve öngörülemez olmadıkları gerekçesiyle aykırılık görmemiştir.

19 Şubat 2020 tarih 2018/91 esas ve 2020/10 sayılı Kararı'nda Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'a getirilen “ortakları ile yönetim kurulu başkan ve üyelerinin terör örgütlerine veya bunlarla irtibatlı olduğu MİT veya Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından tespit edilen medya hizmet sağlayıcı kuruluşların lisans başvurularının reddedileceği” hükmünde yer alan “irtibat ve iltisak” kavramlarının belirsiz ve öngörülemez olmadığı, kuralın sınırlama sebeplerine uygun olarak öngörüldüğü, anayasal olarak meşru bir sınırlama sebebine dayandığı gerekçesiyle Anayasa'ya aykırılık görmemiştir.

Mahkeme karar gerekçelerinde; kuralda geçen “iltisaklı” kavramı “kavuşan, bitişen, birleşen” , “irtibatlı” kavramı ise “bağlantılı” anlamına gelmektedir. Anılan kavramlar genel kavram niteliğinde olmakla birlikte, bunların belirsiz ve öngörülemez nitelikte olduğu söylenemez. Bu kavramların hukuki niteliği ve objektif anlamı yargı içtihatlarıyla belirlenebilecek durumdadır.

Bunun yanı sıra, kuralda öngörülen terör örgütleriyle irtibatlı ve iltisaklı olma durumu farklı şekillerde ortaya çıkabileceğinden bunların kanun koyucu tarafından önceden belirlenmesi ve kanunda tek tek sayılması zorunluluğundan da söz edilemez. Zira kanunların genel ve soyut olması, somut olayın özelliğine göre değişebilecek tüm çözümleri kuralın bünyesinde barındırma, bir başka ifadeyle kuralın amaca uygun sonuca ulaştıracak herhangi bir çözümü dışlamasını önleme ihtiyacından kaynaklanmaktadır. Bu itibarla, kuralda temel hak ve özgürlüklerin kanunla sınırlanması gerektiğine ilişkin anayasal ilkeye aykırı bir yön bulunmamaktadır.

Anayasa Mahkemesinin kararına ve AİHM içtihatlarına göre, kamu görevine atanmadan önce, kişilerin güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yapılmasını öngören kanun getirilmesi kanun koyucunun takdir yetkisindedir. Ancak bu alanda düzenleme getiren kuralların kamu makamlarına hangi koşullarda ve hangi sınırlar içerisinde tedbir uygulama ve özel hayatın gizliliğine yönelik müdahalelerde bulunma yetkisi verildiğini yeterince açık göstermesi ve olası kötüye kullanmalara karşı yeterli güvenceleri sağlaması gerekir.

Bu bağlamda, Anayasa Mahkemesinin sözü edilen iptal kararının gerekçesi dikkate alındığında, Anayasa Mahkemesi kararı güvenlik soruşturmasının hiçbir şekilde yapılmayacağını değil, aksine güvenlik soruşturması detaylarının kanunda gösterilmesi, kişisel verilerin güvenliğine ve özel hayatın gizliliğine ilişkin tedbirler alınarak güvenlik ve arşiv araştırmasının yapılabileceğini açıkça ortaya koymuştur.

Bu kanun teklifi Anayasa Mahkemesinin iptal kararıyla bir zorunluluk hâline gelmiş olup değişik kurumlarda değişik mevzuata dayanan, bir kısmı mahkemelerce iptal edilen hükümleri kapsadığından, tüm kamu kurum ve kuruluşlarını kapsayacak şekilde detaylı bir çalışma yapılmıştır. Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapmakla görevli birimler bu kapsamda daha önce aldıkları bilgi, belge ve adli kayıtları alamayacakları için güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının etkin bir şekilde yapılabilmesi amacıyla Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesinde belirttiği hususlar göz önüne alınarak kişisel veri niteliğindeki bilgilerin alınmasına, kullanılmasına ve işlenmesine yönelik güvenceler ve temel ilkeler belirlenerek yasal dayanak için ilgili kanuni düzenlemeler yapılmıştır.

Bugüne kadar yaşanan aksaklıklar da göz önüne alınarak geçmişte bu tür aksaklıklara meydan veren belirsizlikler büyük ölçüde giderilmiş olduğundan önümüzdeki yasa teklifinin kanunlaşmasını desteklediğimizi ve önemli bulduğumuzu belirterek teklifte emeği geçen herkese Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına teşekkür ediyor ve hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerinde söz isteyen, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Sayın Mehmet Ruştı Tiryaki.

Buyurun Sayın Tiryaki. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerimin başında Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ayrıca, partimiz hakkında kapatma davası açılmasına, 687 arkadaşımıza siyaset yasağı getirilmesi talebine, Ömer Faruk Gergerlioğlu Vekilimizin vekilliğinin düşürülmesine “Nevroz” alanlarında, Nusaybin’de, Kızıltepe’de, Şırnak’ta, Hakkâri’de, Batman’da, Van’da, Diyarbakır’da, Gaziantep’te, İstanbul’da, İzmir’de, Ankara’da, Antalya’da, Adana’da, Mersin’de, ülkenin dört bir yanında bir araya gelerek “HDP halktır, halk burada!” sloganlarıyla yanıt veren halklarımızı, milyonları saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu Teklifi üzerine grubumuzun görüşlerini özetle aktarmaya çalışacağım. Şimdi, teklifin genel gerekçesinde teklif sahipleri şöyle diyorlar, genel gerekçesi şuymuş: Anayasa Mahkemesinin iptal kararından sonra oluşan hukuksal boşluğun, Anayasa Mahkemesinin iptal kararında gösterdiği gerekçeler de dikkate alınarak adil ve tarafsız bir güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sisteminin kurularak giderilmesiymiş. Anayasa Mahkemesi 657/48’le ilgili bir iptal kararı vermiş, hukuksal boşluk oluşmuş, şimdi bu teklifle bu boşluk gideriliyormuş. Öncelikle şunu belirtiyim: Bu tez de, bu bilgi de gerçeği yansıtmıyor çünkü güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının düzenlediği bir kanun var, o da 4045 sayılı Kanun. Bu kanunda hangi kurumlarda hangi amaçla arşiv araştırması ve güvenlik soruşturması yapılacağı da düzenlenmiş. Ayrıca, 4045 sayılı Kanun’da güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının usul ve esaslarının düzenleneceği, bunu yapacak mercilerin kimlerden oluşacağını düzenlendiği bir yönetmeliğin yürürlüğe konulacağı da belirtilmiş, 4045 sayılı Kanun’un 1’inci maddesine uygun olarak Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yönetmeliği de yürürlüğe konmuş. 4045 sayılı Kanun yürürlüktedir, Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yönetmeliği yürürlüktedir, dolayısıyla bu konuda hiçbir boşluk yoktur. Peki, hiçbir hukuksal boşluk yoksa Adalet ve Kalkınma Partili vekil arkadaşlarımız neden bu kanun teklifini pişirip pişirip önümüze koyuyorlar, onu da anlatayım: 15 Temmuz darbe girişimini Allah’ın lütfu olarak gören Adalet ve Kalkınma Partisi Hükûmeti ülkeyi OHAL kararnameleriyle yönetmeye başladı. Toplumun önemli bir bölümü bunun geçici bir rejim olacağını düşündü ancak yanıldı. OHAL kararnameleri daha sonra yasalaştırıldı ve kalıcı OHAL rejimiyle ülke yönetilmeye başlandı. İşte, bu kalıcı OHAL düzenlemelerinden bir tanesi de 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 48’inci maddesine yapılan bir ekleme. Getirilen ekleme şu: Güvenlik soruşturması veya arşiv araştırması yapılmış olmak devlet memurluğuna alınmada aranacak koşullardan bir tanesi hâline getirildi. Böylece, çalıştığı bakanlığa, çalıştığı bakanlıktaki kuruma ve hizmet sınıfına bakılmaksızın devlet memurluğuna alınacak her kişi hakkında mutlaka güvenlik soruşturması yapılacak, mutlaka arşiv araştırması yapılacaktır.

Sözlü sınavlarla, mülakat sınavlarıyla, Türkiye 1’incisi olan bir kişiyi bile memur yapmayan bu siyasi iktidar, şimdi bu yeni getirdiği düzenlemeyle -güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasından geçmeyen kişileri de memur yapmayacaktı- fişlemeye başladı. Anayasa Mahkemesi 24 Temmuz 2019 tarihinde verdiği kararla bu düzenlemeyi iptal etti. Doğrusunu söylemek gerekirse Anayasa Mahkemesi kararının çok çok olumlu bir karar olduğunu düşünüyorum çünkü “İdarenin güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapma konusunda bir takdir yetkisi vardır.” dedi. Fakat bu güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının bu kadar sınırsız bir biçimde idareye takdir yetkisi tanınmasını Anayasa’ya aykırı

buldu çünkü içerisinde güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını kimlerin yapacağı, hangi bilgilerin olacağı, bu bilgilerin ne kadar süreyle saklanacağı, ne zaman imha edileceğine dair hiçbir bilgi yoktu. “Bu kadar sınırsız bir yetki olmaz.” diyerek Anayasa’ya aykırı buldu ve iptal etti. Şimdi, “Anayasa Mahkemesinin bu kararından sonra oluşan boşluğu ortadan kaldırıyoruz.” diyor teklif sahipleri. Oysa -bir kez daha söylüyorum- ortada bir hukuksal boşluk yok, 4045 sayılı Yasa yürürlükte, ayrıca bu konuda bir yönetmelik var ve o da yürürlükte. Şimdi, götürdünüz getirdiniz, götürdünüz getirdiniz, bir türlü bu güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasından vazgeçmiyorsunuz. Neden? Ülkenin güvenliği için mi, asayiş için mi, kamu düzeni için mi? Cevabınız muhtemelen “evet”tir. Nitekim, bu gerçekçeyle, güvenlik gerekçesiyle sorgusuz sualsiz on binlerce kamu görevlisini OHAL KHK’leriyle bu iktidar işinden etti. Emin olun, dünyadaki bütün faşist rejimlerin, dünyadaki bütün diktatörlüklerin arkasına sığındığı temel kavramlar arasında yer alır “ülke güvenliği, kamu düzeni” Mesele, bu kavramlara hangi anlamı yüklediğinizde gizlidir ve bu iktidarın bu kavramlara yüklediği anlamların hiç de iyi niyetli olmadığını, OHAL KHK’leriyle on binlerce kişiyi sorgusuz sualsiz kapı önüne bıraktığını da gördük. 12 Eylül faşist darbecileri de, 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu’na dayanarak genel güvenlik, asayiş veya kamu düzeni açısından çalışmalarını sakıncalı görülen kamu görevlilerini bir daha kamu hizmetlerinde çalıştırılmamak üzere kamu görevinden çıkarmıştı. 4045 sayılı Kanun’la -eksikliklerine rağmen- aslında 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu’yla görevlerine son verilen kişiler bir biçimde görevlerine geri döndüler ve şimdi siz bu 4045 sayılı Kanun’u da yürürlükten kaldırıyorsunuz. Adalet ve Kalkınma Partisi için söylenecek tek söz “Nereden nereye...” Lütfen vatandaşı tehdit, düşman olarak görmekten vazgeçin, lütfen vatandaşa güvenin, lütfen vatandaşla barışın. Eğer bunu yapmazsanız, emin olun bugün düşman olarak gördükleriniz yarın sizi düşman olarak görecektir, dünün mağdurları olarak bugün bunları yaparsanız, emin olun yarın da bugünün mazlumlarının sizlere zulmetmesinin yolunu açmış olacaksınız.

Teklifin maddelerine ilişkin birkaç şey söylemek istiyorum, bir tanesi şu: 1’inci madde “Amaç ve kapsam” başlığını taşıyor ama kapsamı 1’inci maddede düzenlenmiş değil sadece genel amacı yer alıyor.

Teklifin 2’nci maddesinde tanımlar düzenlenmiş; 3 tanım yer alıyor fakat bu 3 tanımdan 2’si aslında doğru değil. Bir tanesinde güya millî güvenlik açısından stratejik öneme sahip kurum ve kuruluşların hangisi olduğunu tanımlıyorsunuz ama hangisi olduğunu söylemiyorsunuz. İkincisi de... Ve bunu Cumhurbaşkanına bırakıyorsunuz, diyorsunuz ki “Cumhurbaşkanı belirleyecek.” Dolayısıyla bir tanım yapmış olmuyorsunuz. Yine, daire başkanı mı, genel müdür yardımcısı mı, genel müdür mü, başkan mı, kimse bu üst düzey kamu görevlileri, güya bunları tanımlıyorsunuz ama bu üst düzey kamu görevlilerinin kim olduğuna da maddede yer vermiyorsunuz.

Teklifin 3’üncü maddesinde hangi kurum ve görevliler hakkında arşiv araştırması, hangi kurum ve görevliler hakkında güvenlik soruşturması yapılacağı var. Buna göre bütün kamu görevlileri hakkında arşiv araştırması yapılabilecek yani memur olmak isteyen her kamu görevlisi aday hakkında mutlaka arşiv araştırması yapılacak. Yine, bazı kamu kurumlarında görev alanlar -işte, Genelkurmay Başkanlığında çalışan, Emniyet Genel Müdürlüğünde, Sahil Güvenlik Komutanlığında, ceza infaz kurumlarında ve en son Komisyonda kaymakamları da eklediniz- için de bir güvenlik soruşturması yapılacağı düzenleniyor. Fakat yasada üst düzey kamu yöneticileri tanımı yok, bunun da Cumhurbaşkanı tarafından belirleneceği söyleniyor yani bu kişiler hakkında da güvenlik soruşturması yapılacak ama

bunların kim olduğu belli değil. Yani Cumhurbaşkanı isterse şube müdürünü de üst düzey kamu görevlisi sayabilir, isterse bir şefi de sayabilir, isterse daire başkanını da, genel müdür yardımcısını da sayabilir. Dolayısıyla böyle belirsizlikler içeren bir madde.

4'üncü maddesinde arşiv araştırması düzenleniyor. Buna göre -en önemli şey bence bu- adli sicil kaydı, arama kaydı, tahdit, devlet memurluğunda çıkarma kaydı dışında hakkında ceza soruşturması olup olmadığı da arşiv araştırması sırasında incelenecek. Yani bu ne demek? Herhangi bir kamu görevlisi hakkında bir ceza soruşturması varsa, yürüyen bir ceza davası varsa, bu gerekçeyle devlet memurluğuna alınmayabilecek. Bunun masumiyet karinesinin ihlali anlamına geldiği çok açık. Çünkü bu ülkede muhalif olan her vatandaş hakkında mutlaka bir ceza soruşturması var, mutlaka bir ceza davası var, yakınları hakkında var. Dolayısıyla iktidar, idare, istemediği hiç kimseyi kamu görevlisi yapmayabilecek.

Teklifin 5'inci maddesinde güvenlik soruşturmasını düzenliyorsunuz. Gerçekten çok sorunlu bir madde çünkü diyorsunuz ki: "Yabancı devlet kurumları ve yabancılarla ilişik soruşturulacak." Hangi çağda yaşıyoruz? Dünyanın bu kadar küçüldüğü, uluslararası kuruluşların bu kadar yaygınlaştığı bir ortamda yabancılarla olan her tür ilişkinin güvenlik soruşturması kapsamında incelenmesi gerçekten akıl alır bir durum değil. Yine "terör örgütleriyle eylem birliği" "iltisak" falan gibi kavramlar var, hukuka yerleştirdiniz, neredeyse her getirdiğiniz yasa maddesi içerisinde "iltisak" var, "eylem birliği" var ve bu gerekçeyle istemediğiniz hiç kimseyi kamu görevlisi yapmayabileceksiniz. Daha dramatiği, güvenlik soruşturması sırasında vatandaş hakkında değil, eşi hakkında, eşinin akrabaları hakkında, sıhri hısımları hakkında ve birinci derece akrabaları hakkında yani anne babası hakkında, çocukları hakkında da güvenlik soruşturması yapabileceksiniz; bunun da masumiyet karinesinin ihlali anlamına geleceği çok açık.

Teklifin 6'ncı maddesinde diyorsunuz ki: "MİT, Emniyet Genel Müdürlüğü ve mahalli mülki idare amirlikleri güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını yapacak." Emniyetçe hazırlanan ve ceza soruşturmalarının özünü oluşturan fezlekeleri düşününce gerçekten vay hâlimize diyorum. Emniyet Genel Müdürlüğü'nün, Emniyet Genel Müdürünün yapacağı araştırmayla kimlerin kapı önüne konacağını veya memuriyete alınmayacağını hep beraber göreceğiz.

Teklifin 7'nci maddesinde bir değerlendirme komisyonu düzenliyorsunuz fakat değerlendirme komisyonunun kimlerden oluşacağını belirtmiyorsunuz. Diyorsunuz ki: "Kurumun en üst amiri kimse, o kimi isterse onlar değerlendirme komisyonu olacak." İsterse şube müdürünü yapar, ister memuru yapar, ister genel müdürü yapar. Ayrıca her seferinde bu değerlendirme komisyonunu da değiştirebilecek. "Belirlilik" hukuk içerisinde en önemli kavramlardan biridir. Bu kadar belirsiz kavramlar içeren yasalar yapmamak gerekir diye düşünüyorum.

Teklifin 8, 9 ve 10'uncu maddeleri kişisel verilere ilişkin hükümleri düzenliyor, Anayasa Mahkemesi kararında özellikle buna atıf var fakat bunu düzenlerken de gerçekten hak arama özgürlüğü'nün ihlali anlamına gelecek bir sürü içerik var. Memur olmak için başvuracaksınız; ilkokulu, ortaokulu, liseyi, üniversiteyi bitirdiniz, yüzlerce sınava girdiniz, başarılı oldunuz, kurumun sınavına girdiniz, yazılı sınavda başarılı oldunuz, çok zor mülakattan geçtiniz, başarılı oldunuz, başvurduğunuz; hakkınızda bir güvenlik soruşturması yapılacak, "Seni memur yapmıyorum." diyecek idare. "Niye yapmıyorsunuz?" dediğinizde "Gizli bilgi, sizinle paylaşmayacağım." diyebilecek. Böyle bir düzenlemenin kabul edilmesi gerçekten mümkün değil.

Teklifin diğer maddeleri, çeşitli hükümler, yürürlükten kaldırılan kanunlar, atıflar, yürütme ve yürürlüğü düzenliyor.

Özetle, teklife bir bütün olarak karşıyız, vatandaşını tehdit olarak gören anlayışa karşıyız, her tür ötekileştirme ve fişleme girişimine karşıyız; bu nedenle, teklife “hayır” oyu vereceğiz.

Konuşmamın son kısmında önceki dönem Eş Genel Başkanlarımızdan sevgili Selahattin Demirtaş’la ilgili bir mahkûmiyet kararı verildi geçen hafta, onu sizinle paylaşmak istiyorum, özellikle, kayda geçmesini istiyorum. Şimdi, Meclis Başkanı dahi sürekli diyor ya: “Haklarında yüzlerce soruşturma var, yüzlerce mahkeme kararı var.” Bu soruşturmaların nasıl olduğunu Genel Kurul bilsin, yurttaşlarımız bilsin diye bunu anlatmaya çalışacağım. Evet, Eş Genel Başkanımız sevgili Selahattin Demirtaş’a Bakırköy 46. Asliye Ceza Mahkemesi üç yıl altı ay hapis cezası verdi Cumhurbaşkanına hakaretten. Peki ne demiş Eş Başkanımız sevgili Selahattin Demirtaş, onu birazdan söyleyeceğim ama süreci anlatmak istiyorum; 24 Kasım 2015 tarihinde -anımsarsanız- Rusya’ya ait bir SU-24 uçağı düşürülmüştü. Açıklanan gerekçe, Rus uçağının Türkiye’nin hava sahasını ihlal etmesiydi. Birileri Türkiye’ye tuzak mı kuruyordu, Türkiye’yi Rusya’ya karşı bir savaşa mı sokmak istiyordu, bilerek ve isteyerek mi yapılmıştı; bunları bilmiyoruz. Ama şunu biliyoruz, bildiğimiz bir şey var: Muhalefet liderlerine “çarkçı” diyenlerin nasıl çark ettiğini biliyoruz. İlk önce, büyük bir kahramanlık menkıbesi yazıldı, “Rusya tekrarlırsa yeniden yaparız.” dediler, “Rus uçağı sınırlarımızı ihlal ederse, yaklaşırsa yine düşürürüz.” dediler; coştı iktidar. Sonra, “monşer” diyerek küçümsedikleri diplomatlar “Daha diplomatik dil kullanın.” diyerek ülkeyi yönetenleri herhâlde akliselime davet etti ki bu kez “Rus uçağı olduğunu bilseydik, yapmazdık.” dediler hatta suçu pilota atırlar, darbeden sonra da “FETÖ işi” dediler. Ama bu arada, bu saldırgan politika ve dilin, Türkiye’nin ekonomisine, ticaretinden turizmine o kadar büyük etkisi olduğunu gördüler ki Rusya’yla temasa geçmek için her şeyi yaptılar.

İşte, bu gerginliğin başında, Rus uçağının düşürülmesinden bir ay kadar sonra 23 Aralık 2015 tarihinde, Eş Genel Başkanımız bir Rusya ziyareti gerçekleştirdi, Dışişleri Bakanı Sayın Lavrov’la görüştü, “Türkiye’nin Rus uçağını düşürmesi yanlış. Savaş değil, barış istiyoruz.” dedi. Sayın Cumhurbaşkanı, Eş Genel Başkanımızın bu ziyaretini “ihanet” olarak nitelendirdi, “Kulaklarına üflenen suflerlerin hezeyanı. Bu, açık ve net bir ihanettir.” dedi. Bir yanda Türkiye’yi Rusya’yla savaşın eşliğine getirenler, öte yanda buna karşı mücadele eden, Rusya’yı ziyaret eden, “Toplumsal savaş isteği yok.” diyen Eş Genel Başkanımız ve bunu “bu ülkeye ihanet” olarak nitelendirenler... Eş Genel Başkanımız havaalanında Rusya dönüşünde -bundan sonra- bir açıklama yaptı, sorulan sorulara yanıt verdi. Kısaca şunu söylüyor Eş Genel Başkanımız: “Rusya ziyaretimiz uzun bir süredir planlanmış, hazırlığı yapılan bir ziyaretti. Türkiye’de aslında toplumun Rusya veya başka bir ülkeyle savaş istediği falan yok. Bu, AKP Hükûmetinin verdiği yanlış kararının sonucunda oluşmuş bir gerilimdir. Bunun bir hata olduğunu bizden önce Cumhurbaşkanı ve Başbakan ifade etmişti.” Sonra şöyle devam ediyor: “Milyonlarca insan şu anda mağdur olmuş durumda. Rusya’da iş yapan, ticaret yapan, ithalat, ihracat yapan, ihale almış olanlar, öğrenciler, çalışmaya giden işçiler, herkes mağdur olmuş durumda. Hükûmet ne yapıyor, kılını kıpırdatabiliyor mu? Hayır. Sadece kim yapabiliyor? Biz yapabiliyoruz. İçeride ve dışarıda istikrarlı ve ilkeli barış politikası savunabildiğimiz için bunu yapabiliyoruz. Öyle hamasetle, ‘Ülkeye ihanet ettiler, millete ihanet ettiler.’ teraneleriyle kendi hatalarını örtemezler. Çaldığının, çırtığının, bu ülkeye ettiğiniz ihanetin haddi hesabı yok. Şimdi bunları örtmek için, yarın öbür gün yutacakları büyük laflar ederek bugün bizim üzerimizden kendi hatalarını kapatmaya çalışıyorlar.” Arkadaşlar, bu

açıklamadan dolayı Eş Genel Başkanımıza üç yıl altı ay hapis cezası verildi, bu açıklama yüzünden. “Bunun içerisinde hakaret vardır.” diyecek tek bir tane Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı var mı? Demek ki varmış, Bakırköy 46. Asliye Ceza Mahkemesi hâkimi. İşte bize açılan soruşturmanın yüzde 99’u bu biçimdedir; arkadaşlarımıza, yöneticilerimize, vekillerimize verilen cezalarının dayanağının yüzde 99’u bu şekildedir.

Bir yanda “savaş” diyenler, bir yanda “barış” diyenler ve “barış” diyenlere reva görülen hukuksal durum bu. Bu kararı unutmayın arkadaşlar. Rusya ziyareti nedeniyle kendisine “vatan haini” diyenlere verdiği yanıt nedeniyle üç yıl altı ay hapis cezası verildi sevgili Eş Genel Başkanımıza, hakkımızdaki ceza soruşturmaları bunlardır.

Şimdi, Meclis Başkanı diyor ki: “Hakkında bu kadar soruşturma olanları HDP, milletvekili aday yapıyor.” Bizim hakkımızda, milletvekillerimizin önemli bir bölümü hakkında soruşturma falan yok, milletvekili olduğu andan itibaren soruşturmalar başlatılıyor. Ben milletvekili adayiyken hakkımda bir tane ceza soruşturması yoktu, şimdi onlarca ceza soruşturması var; neredeyse bütün vekillerimizin durumu böyledir. Vekil olduğu andan itibaren yaptığı her konuşma, yaptığı, yapamadığı her basın toplantısı, verdiği her röportaj nedeniyle soruşturma başlatılıyor; sonra 1.300 tane fezleke geliyor, bunun 1.050 tanesi HDP’nin milletvekilleri hakkında oluyor. Yoksa kimse, ceza soruşturması başlatılmış kişileri özel olarak milletvekili adayı yapmıyor. Şimdi bunu niye söylüyorum? Bunu şunun için söylüyorum: Bu sadece bir propaganda değil, onun ötesinde bir şey. Partimiz hakkında bir kapatma davası açıldı ya, bu 600 sayfalık iddianamenin 550 sayfası 687 arkadaşımız hakkındaki soruşturmalardan oluşuyor. Yani milletvekillerimiz, parti meclisi üyelerimiz, MYK üyelerimiz, -eski yeni fark etmez- 687 arkadaşımız hakkında başlatılmış soruşturmaları alt alta koymuşlar ve kapatma davası açılmış hakkımızda. Hakkımızda başlatılmış soruşturmanın özü bunlardır. Bundan farklı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkanım, müsaade ederseniz bitiriyorum.

Bu örnek çarpıcı bir örnek olduğu için söylemiyorum. Emin olun yüzde 99’u böyle. Ömer Faruk Gergerlioğlu Vekilimizin milletvekilliği düşürdüğü geçen hafta. Neden? Sadece bir haberi paylaştığı için. Bir haberi paylaştığı için hakkında bir ceza soruşturması başlatıldı. Takipsizlik kararı verilmesi gereken bir soruşturma sonucunda ceza davası açıldı, mahkeme iki buçuk yıl ceza verdi; yetmedi, bölge adliyede –istinafta- onaylandı; yetmedi, Yargıtayda onaylandı kendisine ait olmayan bir haberi paylaştığı için.

İşte bunun için hakkımızda soruşturmalar başlatılıyor, ceza davaları açılıyor, sonra bunları üst üste koyarak hakkımızda bir kapatma davası açıyorlar ama en iyi cevabı halkımız verdi: HDP halktır, halk buradadır!

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden, İstanbul Milletvekili Sayın İbrahim Özden Kaboğlu.

Buyurun Sayın Kaboğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Divanın sevgili üyeleri, milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu Teklifi -(2/2972) esas no.lu- üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Ön saptamam şu olacaktır: Bu öneri Anayasa’ya çok yönlü olarak ve açıkça aykırıdır; bunu biz Komisyonda defalarca dile getirdik. İçişleri Komisyonu üyeleri buradalar. Muhalefet şerhine çok yönlü olarak geçirdik fakat dinletemedik. Eğer kabul edilirse Anayasa Mahkemesine götürülecek olan bir yasa olacaktır; bu bakımdan, bunu bir ön sorun olarak belirtme gereği bulunmaktadır. Şu açıdan: Birinci olarak, bu konu, kamu yönetimi Anayasa kurallarına aykırıdır; madde 170, madde 128, madde 129.

İkinci açıdan, bu düzenleme tarzı, Anayasa’nın hak ve özgürlüklere ilişkin maddelerine aykırıdır. Bu maddelerin başlıcaları; madde 10, madde 13, madde 20 ve madde 38’dir. Bu düzenleme, madde 153’ün sonuna aykırıdır çünkü bunun gerekçesi olarak Anayasa Mahkemesi kararları kullanılmıştır.

Anayasa Mahkemesi kararları üzerine yapılan düzenleme, Anayasa’ya aykırılığı ikiye katlamıştır; üçüncü husus budur.

Dördüncü husus ise, Anayasa’nın 2’nci maddesine -hukuk devleti maddesine- aykırıdır ama bir de bu yasa önerisinin gerekçesi ve etki analizi bakımından -biraz sonra söyleyeceğim gibi- üç yıla yayılan bu yasa önerisi, esasen yerindelik bakımından da yasa yapım tarzı bakımından da birçok sorun ve aykırılıklar içermektedir. Dolayısıyla, yasal boşluk yoktur, Anayasa’ya aykırılık vardır; giriş olarak söyleyeceğim budur.

Peki o zaman, Anayasa’ya aykırılıklar, açıkça aykırılıklar nelerdir? Bu ön bilgiler ışığında, esasen, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması düzenlemesi ve uygulamasının Anayasa’nın değinilen hükümleriyle bağdaşmadığı ortadır, şöyle ki: Bu düzenleme ilk kez -yasayla böyle bir düzenleme- 1994 yılında yapılmıştır. İzleyen düzenlemeler ise OHAL döneminde yapılmıştır, OHAL kararnameleri yoluyla yapılmıştır ve konuyla ilgili, Anayasa Mahkemesi 5 ayrı karar vermiş bulunmaktadır. Bu, sadece genel olarak kamu görevlileri hakkında değil, özellikle, belirli özelliği bulunan kamu görevlileri hakkında yapılan düzenlemeye ilişkin iptal kararıdır aynı zamanda. Gerçekten, 4045 sayılı Yasa’dan sonra 676 sayılı OHAL Kararnamesi’yle, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nda yapılan düzenlemeyle, yine, 680 sayılı OHAL Kararnamesi ve 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi Kararnamesi’yle yapılan düzenlemeler -ki bu düzenlemeler 94 düzenlemesi dışında belirli kamu görevlileriyle sınırlı idi- tamamen olağanüstü dönemin düzenlemeleridir ve bu konular, aslında hukuk dışı düzenlemeler şeklinde nitelendirilebilir ve Anayasa Mahkemesi, kararnameleri denetleyemediği için, denetlemekten kaçındığı için yasalastığı zaman partimiz Anayasa Mahkemesine başvurmuştur ve bu düzenlemelerin önemli hükümleri Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir.

Bu öneri, ani bir biçimde Aralık 2019’da ilk kez geldiği zaman “Biz, Anayasa Mahkemesi kararının gereğini yerine getiriyoruz.” dendi fakat aradan iki gün geçmeden Genel Kurulda Plan ve Bütçe Komisyonunda kabul edilen maddeler geri çekildi. Dolayısıyla “Biz, aynı zamanda, bizim partimizin hazırladığı öneri doğrultusunda Cumhuriyet Halk Partisiyle uzlaşmaya açığız.” dendi, Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekilleri bunu bize söyledi ve aradan altı ay geçtikten sonra bu kez İçişleri Komisyonuna ayrı bir yasa olarak geldi. Dikkat edin, yasama ahlaki ve etiği açısından değerli

vekiller, Haziran 2020’de İçişleri Komisyonunda, Aralık 2019’da Plan ve Bütçe Komisyonuna getiren üyelerden hiçbirisi yoktu, bu öneri metninde hiçbir biçimde adları yoktu; dolayısıyla aynı parti, aynı konuda teklif yazıyor altı ay arayla, Cumhuriyet Halk Partisine gelmek bir yana, onunla uzlaşmak bir yana kendi aralarında bile yasama sürekliliği açısından herhangi bir bağlantının olmadığını, esasen yasama faaliyetinin ciddiyeti veya ciddiyetsizliği açısından çok ciddi bir sorun olduğunu belirtmek gerekir. Ve aradan ne kadar zaman geçti? Dokuz ay -1 Temmuz 2020- geçtikten sonra yeniden buraya getirildi, böylece bir yasa önerisi üç yıla yayılmış oldu.

Peki -ikinci öneride de Anayasa Mahkemesi kararları gerekçe olarak kullanıldı- gerçekten, Anayasa Mahkemesi kararları boşluk doğurdu ise, bir güvenlik soruşturması düzenlemesine gerek var idiyse o zaman Aralık 2019’dan Nisan 2021’e kadar neden beklendi? Eğer bu acil değil idiyse, bu şekilde zamana yayılması mümkün idiyse o zaman neden bütün uzlaşma yolları kapatıldı? Biz somut olarak teklif hazırladığımız hâlde, Anayasa’ya uygun bir düzenleme nasıl yapılır, bunun önerisini somut bir biçimde ortaya koyduğumuz hâlde neden bu, bu şekilde kotarıldı? İşte, bunların, bu soruların yanıtları verilebilmiş değildir, verilebilecek gibi de zaten gözükmemektedir.

Şimdi, Anayasa Mahkemesinin kararları neden boşluk yaratmıyor ve eğer bu yasa oylanırsa neden Anayasa Mahkemesi kararlarına aykırı olacak, bu sorulara da kısaca yanıt vermek istiyorum: Anayasa Mahkemesi, 2 somut norm denetimi yoluyla, 3 bireysel başvuru yoluyla değerlendirdiği mevzuat hükümleri açısından, esasen, Anayasa madde 20’yi eksen aldı ve Anayasa madde 20 ekseninde, özel yaşamın gizliliği ve korunması ekseninde Anayasa madde 13 ve Anayasa madde 38’le yetindi yani “Bunlar iptal için yeterlidir.” dedi ama esasen, bu konuları düzenleyen Anayasa maddeleri Anayasa 10, Anayasa 48, Anayasa 70, Anayasa 128, 129 ve 153 olmak üzere, geniş bir yelpazeye yayılmaktadır. Bu açılardan yapılacak düzenleme bir boşluğu doldurmak bir yana, Anayasa’ya yeni aykırılıklar zincirini oluşturacaktır. Bu çerçevede, Anayasa Mahkemesinin bu konuda açık bir içtihadı bulunduğu hâlde, gerek soyut norm denetiminde verdiği 3 iptal kararı gerekse bireysel başvuruda vermiş olduğu 2 ihlal kararı bulunduğu hâlde bu, neden bu şekilde yeni bir düzenlemenin konusunu oluşturmaktadır?

Şimdi, burada, esasen, Anayasa Mahkemesinin verdiği karar -belirttiğim gibi- Anayasa’nın doğrudan öne sürülen maddeleri çerçevesinde; madde 20’dir özel hayata saygı, temel hak ve özgürlüklerin sınırlanmasıdır, madde 13 ve masumiyet karinesini düzenleyen madde 38’dir. Oysa teklif sahipleri, Anayasa Mahkemesinin kişisel verilerin korunması hakkına aykırılıklar nedeniyle ihlal kararını verdiğini belirterek öneriyle bunun giderildiğini öne sürseler de bu konuda iki büyük yanlış vardır; birincisi, -belirttiğim gibi- madde 20 çerçevesinde sınırlandırmıştır Anayasa Mahkemesi. İkinci büyük yanlış ise bu teklif, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği, iptal gerekçesi olarak kullandığı kişisel veriler açısından da gerekli güvenceler sağlamamaktadır. Bu bakımdan, Anayasa Mahkemesi her ne kadar kararında yasa koyucunun taktir yetkisine vurgu yapmış olsa da yasa koyucunun takdir yetkisi Anayasa’ya saygı çerçevesinde, Anayasa’nın sözüne ve özüne saygı çerçevesinde mümkündür. Bu bakımdan, Anayasa Mahkemesi 11 ölçüt sıralamıştır. “Bir, elde edilen bilgi ve belgelerin ne şekilde kullanılacağına; iki, hangi mercilerin soruşturma ve araştırmayı yapacağına; bu bilgilerin ne suretle ve ne kadar süre saklanacağına” biçiminde devam eden 11 ayrı ölçüt saptamış bulunuyor. Anayasa Mahkemesi, bu ölçütlere karşılık vermediği için yapılan başvurularda iptal ve ihlal kararları vermiştir. Bu sakıncalar bu düzenlemede devam etmektedir. Kaldı ki Anayasa Mahkemesinin belirtmiş olduğu bu 11 ölçüte uygun düzenleme yapılmış olsa dahi aslında Anayasa’ya uygun olmayacaktır çünkü

Anayasa madde 20'ye aykırılık ortadan kalkacak ancak Anayasa'nın diğer maddelerine aykırılık devam edecektir. Bu çerçevede, esasen teklif edilen metin, teklif metni güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması çerçevesinde elde edilen bilgi ve belgelerin ne şekilde kullanılacağı, ilgililerin söz konusu bilgilere itiraz etme imkânının olup olmadığı, verilerin silinmesine ilişkin olarak izlenecek usulün ne olduğu, süresinde silinmeyen ve yok edilmeyen verilerle ilgili olarak nasıl bir başvuru usulünün izleneceği, yetkinin kötüye kullanımını önlemeye yönelik nasıl bir denetim yapılacağı gibi birçok konuda gerekli kuralları öngörmemektedir, somutlaştırmaları yapmamaktadır. Bu açıdan, aynı şekilde, Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu karar ihlal edilmektedir ve bu açıdan da madde 20 ve madde 13'e aykırılık durumu devam etmektedir. 2016'da yapılan düzenlemeler çerçevesinde, esasen, madde 38, masumiyet karinesinin ihlali de bu çerçevede karşımıza çıkmaktadır. Kaldı ki yeni sıralanan -ilerleyen maddelerde- düzenlemeler, ölçütler bu kuralı da madde 38'i de ihlal etmektedir. Ancak, bunun ötesinde, esasen düzenleme, Anayasa madde 70 -görevin gerektirdiği nitelikler- madde 128 ve madde 129'un gereklerine de aykırılık taşımaktadır, uygun değildir.

Bu açıdan, biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak yaptığımız öneride, esasen, adli sicil kaydını yani yargı kararını esas aldık. Çünkü Anayasa madde 70'e göre mesleğe giriş konusunda görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez; bu da liyakat ilkesidir; bu, diplomadır; bu, stajdır ya da özel koşullardır. Hiçbir ayırım gözetilemez; mutlak bir korumadır, mutlak bir güvencedir. Bu açıdan, adaylar açısından nitelik dışında herhangi bir ayırım yapılamayacağını göstermektedir. Oysa "Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması" başlığı altında yürürlükte bulunan ve önerilen düzenleme, istisna kabul etmeyecek bu Anayasa hükmünü çok yönlü olarak ihlal etmektedir. Nasıl ihlal etmektedir? Neden ihlal etmektedir? Şimdi, bir kez, görevde bulunan kamu görevlileri için, görevde bulunan memurlar için Anayasa madde 129 ölçütler koymaktadır: Anayasa ve kanunlara sadakat, disiplin soruşturmasında savunma hakkı güvencesi, disiplin kararlarına karşı yargısal güvence, ceza kovuşturmasının izne bağlanması.

Şimdi, bu memurlar için öngörülen anayasal koşullar henüz memur olmayan, kamu görevlisi olmayan kişiler için nasıl belirlenecektir, nasıl aranacaktır? Dolayısıyla bu, mümkün değildir. Bu çerçevenin dışında, bu ölçütlerin dışında yer alan yasal kurallar Anayasa'ya, 129'a haydi haydi aykırı olacaktır. Peki, bu durumda adaylar açısından görevin gerektirdiği nitelikleri taşımakla beraber güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması adı altında görevle ilgisi bulunmayan birtakım bilgi ve öznel değerlendirmeler sonucunda kamu görevine atanamama;

Bir: En başta Anayasa'nın 70'inci maddesine aykırıdır. Burada çifte aykırılık söz konusudur çünkü güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması ile görevin gerekleri arasında bağlantı bulunmamaktadır. Bu nedenle aynı zamanda ayrımcılık yaratıcı bir düzenlemedir.

İki: Anayasa'nın 2'nci maddesindeki hukuk devletine aykırıdır. Hukuk devleti hukuk kurallarının kapsamıyla beraber kişinin hak ve yükümlülüklerinin öngörülebilirliği temeline dayanır. Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması kavramı ve ilgili düzenlemeler belirsizdir, keyfiliğe açıktır ve hukuki güvenlik ilkesini ihlal etmektedir.

Üç: Anayasa'nın 129'uncu maddesine aykırıdır. 129'uncu maddesinde öngörülen güvencelere aykırıdır çünkü henüz göreve başlamamış bulunan bir adayın Anayasa'ya sadakat ölçüsü ne olacaktır? Sonra, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına karşı savunma hakkından yoksun bulunan kişi hakkında bir karar olmadığı için yargısal başvuru yolunun işletilmesi de zor olacaktır.

Dört: Anayasa'nın 70'inci maddesinde öngörülen koşulları taşıyan bir adayın güvenlik soruşturması sonucu kamu hizmetlerine girme hakkından yoksun kılınması "Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması" kenar başlıklı 13'üncü maddeye de çok yönlü olarak aykırılık teşkil edecektir.

Bu bakımdan bütün bunları sıraladıktan sonra Anayasa madde 129'da Silahlı Kuvvetler mensupları ile hâkimler ve savcılar hakkındaki hükümler saklı tutulmakla birlikte aslında bunlara ilişkin düzenleme de yasal temele dayanır, keyfilik ilkesinden uzaktır. Bu nedenle Anayasa Mahkemesinin verdiği karar, verdiği iptal ve ihlal kararları karşılanmamaktadır, devam etmektedir. Teklif, Anayasa'mızın 20'nci, 24'üncü, 25'inci, 36'ncı yani inanç özgürlüğü, düşünce özgürlüğü, eşitlik hakkı, suçsuzluk karinesi, suçların kişiselliği ilkesine aykırı olduğu gibi, bunlara denk düşen Avrupa Mahkemesi, Avrupa Sözleşmesi maddelerine de aykırıdır. Bu hâliyle, teklif, kişilerin fişlenmesini meşrulaştıracak ve sivil ölümlere neden olacaktır.

Arşiv araştırması ve güvenlik soruşturması belli kategoriler için öngörülmüş olmakla birlikte, aslında 3'üncü maddeden itibaren ilerleyen maddelerde bütün kamu görevlileri için arşiv araştırması aranacaktır ve arşiv araştırması ile güvenlik soruşturması -aslında birbirine giren araştırmalar- herhangi bir biçimde anayasal dayanağı bulunmayan birer ön koşula dönüşecektir. Bu itibarla bu görevler arasında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının birlikte yapılacağı kurum veya işleri belirleyen 3'üncü maddede diyor ki: "Bu görevliler arasında gizlilik dereceli birimler de vardır. Gizlilik dereceli birimlerin neler olduğu -belirsiz bırakılıp- yönetmelik tarafından belirlenecektir." Anayasa Mahkemesi ısrarla yasallık ilkesini vurgulamışken, bu kadar önemli bir konuda bu görevleri yönetmeliğe bırakmak yeni aykırılık zincirini oluşturmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Teklifin 4'üncü maddesinde arşiv araştırmasının kapsamı belirlenmiştir. Kişinin adli sicil kaydı, kişinin kolluk kuvvetleri tarafından hâlen aranıp aranmadığı, kişi hakkında herhangi bir tahdit olup olmadığı ve benzeri koşullar, benzeri öğeler, aslında Anayasa Mahkemesinin iptal kararına aykırı düştüğü gibi, Anayasa'nın suçsuzluk karinesine olduğu kadar, doğrudan doğruya kişi hak ve özgürlüklerine ilişkin maddelerine olduğu kadar, yine biraz önce saydığım üzere, görevin gereklerine de aykırılık oluşturmaktadır.

Hele hele bir de "istihbari bilgiler" başlığı altında yapılan bir düzenleme söz konusu ki özellikle 5'inci maddesinden itibaren bu konuda birçok Danıştay kararı bulunduğu hâlde yine aynı düzenlemenin yapılmış olması ister istemez bizi 15 Temmuz öncesine götürmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan, bitireyim izninizle.

BAŞKAN – Selamlayın lütfen.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim.

Çünkü 15 Temmuz öncesinde bütün bu güvenlik soruşturmaları yapıldığı hâlde kamu görevlilerinin büyük kısmı FETÖ'cü olduysa demek ki ya güvenlik soruşturması yapılmadı ya da güvenlik soruşturması hiçbir işe yaramamaktadır. Bu bakımdan, biz esasen objektif kurallardan ayrılmamak durumundayız.

Eğer bir kişi tıp fakültesini, hukuk fakültesini, mühendislik fakültesini bitirmişse onun için diploma temeldir yoksa bir istihbari bilgi, bir özel araştırma, bir güvenlik bilgisi onun için kesinlikle kamu görevinden yoksunluk sonucunu doğuramaz. Bu bir haktan yoksunluktur, kamu hizmetlerine giriş hakkının yasaklanmasıdır. Anayasa'mız buna cevaz vermemektedir.

Tekrar söylüyorum, geri çekilmelidir bu teklif; aksi hâlde, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilecektir.

Teşekkürler, saygılar. (CHP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, şimdi bana telefon geldi, çok önemli bir sorun.

Şanlıurfa ili Ceylânpınar ilçesinde 100 tane koyunu bugün gözaltına almışlar Sayın Bakan Yardımcım. Ya, koyun gözaltına alınır mı? Bu koyunların gözaltına alınması hem hayvancılığın geliştirilmesine hem de üretimin geliştirilmesine aykırı, Anayasa'ya aykırı.

Yani Türkiye'de insanlar gözaltına alınıyor da koyun ve kuzular da şu anda gözaltına alınıyor Başkanım. Sizden istirham ediyorum...

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani Türkiye İçişleri Bakan Yardımcısısınız, bu konuda gereğini yapın, hayvanları serbest bırakın.

BAŞKAN – Evet, hayvan hakları konusundaki kanun teklifi Mecliste bekliyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, hayvanları serbest bıraksınlar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, anlaşıldı Sayın Tanal.

Buradan yetkililere sesleniyoruz biz de, gözaltına alınan hayvanlar serbest bırakılsın diye biz de yetkililere sesleniyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, İçişleri Bakan Yardımcımız burada, bakın, İçişleri Bakan Yardımcımız burada; bu hayvanları serbest bıraksınlar.

BAŞKAN – Sayın Tanal, teşekkür ederiz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Gözaltına alınan, koyun ve kuzu.

BAŞKAN – Sayın Tanal, müsaade eder misiniz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sağ olun efendim.

BAŞKAN – Tümü üzerinde gruplar adına son söz, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz isteyen Kırıkkale Milletvekili Sayın Ramazan Can'a ait.

Buyurun Sayın Can... (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, bu koyunların terörle iltisakı mı var, bağlantısı mı var? Ya, bu koyun, kuzu Allah'ın yarattığı o merada ot yiyor, ot; orada Allah'ın verdiği suyu içiyor.

BAŞKAN – Sayın Tanal, konuşmacıyı kürsüye çağırdım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, kusura bakmayın, bundan daha önemli bir şey olmaz ki!

BAŞKAN – Müsaade ederseniz, Sayın Can konuşmasını yapсын, kürsüde sizi bekliyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özür dilerim, Sayın Can’dan da özür dilerim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Can.

AK PARTİ GRUBU ADINA RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle kanun teklifinin hazırlanmasında, mutfak çalışmasında bulunan arkadaşlarımıza, Komisyon üyelerimize, siyasi parti grup temsilcilerine, bugün burada söz alan değerli hatiplere konuşmalarından ve katkılarından dolayı teşekkür ediyorum.

Gönül ister ki güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması kanun teklifi hâline gelmesin, yasal bir düzenleme olmasın. Ancak idare faaliyetleri kamu idaresi tarafından, kamu görevlileri tarafından yürütülmektedir. 15 Temmuzda, 17-25 Aralıkta gördük ki devlet sırtını dayamış olduğu kamu görevlileri tarafından ihanete uğradı. Dolayısıyla her devlet önlemini alacaktır. Fakat devletler önlemini alırken adalet, ehliyet, liyakat ve görevin gerektirdiği nitelikler haricinde herhangi bir soruşturma ya da herhangi bir kovuşturmaya maruz kalmadan objektif ve nesnel kriterlere göre arşiv araştırmasını ve güvenlik soruşturmasını yapmalıdır. Bu açık ve nettir. Burada özellikle söylüyoruz: Kanun koyucunun Türkiye Büyük Millet Meclisinde ve Komisyonunda yapmış olduğu bütün müzakereler ve tartışmalar kanunun gerekçesini oluşturur. Güvenlik soruşturmaları kin ve garezden, dedikodudan ibaret olmamalı, soyut olmamalı; tamamen görevin gerektirdiği niteliklerle ilgili olgusal verilere dayalı, somut, müşahhas olmalı, bilgi ve belgelerle desteklenmeli. Dolayısıyla, burada güvenlik soruşturması yapacak birimler kanun koyucunun bu hassasiyetini önemle dikkate almalılar.

Değerli hocamız buradan bahsetti, Anayasa’ya aykırılık iddiasında bulundu. Doğrudur, Anayasa’ya aykırılık iddiasıyla ilgili bizim de görüşlerimiz var. Evet, 1994 yılına kadar güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması düzenlemesi fiili olarak meri. 1953’te bir kararname, 1962’de Bakanlar Kurulu kararı, 1980’de yönetmelik, 1984’te Bakanlar Kurulu kararı çıkmış; peki, kanun var mı? Yok. Kanuna dayanan bir şey var mı? Yok. Kanun ne zaman çıkmış? 1402’liklerle, Sıkıyönetim Kanunu’yla ilgili 4045 sayılı Kanun, onun haricinde bir yasal düzenleme yok. Dolayısıyla, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tasarrufunda olmayan, Bakanlar Kuruluyla, idari işlemlerle güvenlik soruşturması yapılmış. 1994 yılına kadar Türkiye’de yapılan bütün güvenlik soruşturmaları ve arşiv araştırmaları kanuna dayanmamaktadır, Anayasa’ya aykırıdır, kanuna aykırıdır ama buna rağmen yapılmış. Peki, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılmamalı mı? Tabii ki yapılmalı, kanuni bir düzenleme olmalı. Buna dikkat edilmesi gerekiyor.

Hatta, 1990 yılında -yanlış hatırlamıyorsam- bir kararname ya da yönetmelik çıkmış Sayın Başkanım, enteresandır, bu yönetmelik Resmî Gazete’de yayımlanmamış, Resmî Gazete’de yayımlanmayan yönetmelik dahi uygulama alanı bulmuş. Ta ki bir şekilde Anayasa Mahkemesine gitmiş, Anayasa Mahkemesi, kanuna dayanmadığından, Resmî Gazete’de yayımlanmadığından, aslında yürürlüğe resmî olarak girmeden, fiili olarak uygulanan metni iptal etmiştir. 2001 yılında çıkarılan yönetmelik ile kanuni dayanağı olan 1994 yılındaki 4045 sayılı Yasa, bizim yasal mevzuatımız buradan başlıyor. Anayasa Mahkemesine götürüldü OHAL kararnameleri. OHAL kararnameleriyle de Devlet Memurları Kanunu’nun 48’inci maddesinin 8’inci bendine “arşiv araştırması ve güvenlik soruşturması yapılmış olmak” ibaresi eklendi. Diğer taraftan, aynı şekilde kişisel verilerle ilgili kamu

kurumlarının güvenlik soruşturması yapan birimlerinin ilgili kurumlardan, yargı makamlarından ilgili bilgilere ulaşılabilmesi açısından da yine OHAL kararnamesiyle ekleme yapıldı. Cumhuriyet Halk Partisi Anayasa Mahkemesine götürdü. Anayasa Mahkemesi bu OHAL düzenlemeleriyle ilgili yapılan tasarrufu iptal etti. Netice itibarıyla -bu düzenleme de bir kod kanun şeklinde- müstakil bir kanun hazırlama ihtiyacı doğdu. Anayasa Mahkemesinin bütün gerekçelerini, iptal gerekçelerini de karşılayacak şekilde bir düzenleme yapmış olduğumuza inanıyoruz. Mükemmel bir düzenleme mi? Mükemmel bir düzenleme olduğundan bahsedemeyiz ancak şundan bahsedebiliriz, diyoruz ki burada: Arşiv araştırması ve güvenlik soruşturmasıyla ilgili, özellikle arşiv araştırmasında zaten sıkıntı yok, arşiv araştırması kişinin sabıka kaydı, kişinin aranıp aranmadığı, bir tahdidin olup olmadığı, bunlar zaten resmî, somut bilgilerdir. Güvenlik soruşturmasında problem var; güvenlik soruşturmasının dedikodulardan, alan araştırmasının dedikodulardan ibaret olduğuna dair hepimize, hepimize, hepimizin yakınlarından bu manada şikâyetler gelmiştir. Dolayısıyla, bu manada kanun koyucu olarak ne yapabiliydik? Kanun koyucu olarak bu manada mukayeseli hukuktan da yararlandık. Örnek vereceğim: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin önüne gelmiş bir dosyada “Kosiek davası” diye Almanya’yla ilgili bir davada güvenlik soruşturması nedeniyle memuriyetten men verilmiş. AİHM diyor ki: “Kişi -kitabı var, akademisyen- anayasal düzene karşı, Alman anayasal düzenine karşı bir makale kaleme almış.” Buradan hareketle güvenlik soruşturmasında kamunun, devletin sırtını dayayabileceği bir memuru, sadakat açısından değerlendirdiğinde bunu -sadakat açısından sadakate halel geleceği gerekçesiyle- memuriyetten meni haklı bulmuştur. Başka bir yargılamada da Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi görevin nitelikleri gereğinin dışında bir değerlendirme yaptığından bahisle de yargılanan ülkeyi haksız bulmuştur. Bütün bunlara bu teklifte dikkat etmeye çalıştık.

Evet, Anayasa madde 13, temel hak ve hürriyetlerin kısıtlanması. Tabii ki, biz temel hak ve hürriyetlerle ilgili güvenlik anlamında bir denge kurulmasından yanayız. Eğer eşitler arasında bir denge aranıyorsa biz temel hak ve hürriyetlerden yanayız. Ben bir milletvekili olarak o meyanı düşünüyorum.

Temel hak ve hürriyetlerin kısıtlanması; bir, Anayasa’nın ruhuna; iki, demokratik toplum düzeni gereklerine; üç, kanunilik ilkesine; dört, ölçülülük ilkesine aykırı olmamalıdır. Hakkın özünü muhafaza ederek hakkın temel nüvesine halel gelmemek kaydıyla sınırlama yapılabilir ama bu sınırlama tamamen demin söylediğim ölçülere dikkat etmek kaydıyla olabilir. Netice itibarıyla, merhum Orhan Aldıkaçtı Hocamız, Selçuk Özçelik Hocamız, Erdoğan Teziç Hocamız ve Burhan Kuzu Hocamız -Allah’tan rahmet diliyorum hepsine- şu benzetmeyi yaparlardı: “Et ve tırnak gibi temel hak ve hürriyetlerin kısıtlanması. Evet, tırnağı keseceğiz ama ete zarar vermeyeceğiz.”

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Parmağı kopardınız, parmağı; parmak koptu.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Bu denge içerisinde kuyumcu titizliği şeklinde çalışmaya gayret etmemiz lazım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Parmak buradan koptu döneminizde, OHAL’de.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Evet, bu manada kamu görevlileri kamu hizmetini icra ederken Anayasa’ya, kanunlara sadık kalarak faaliyette bulunmak, devletin menfaatlerini korumakla yükümlüdürler.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Kardeşi FETÖ’cü bakanlara da arşiv araştırması yapılacak mı Ramazan Bey?

RAMAZAN CAN (Devamla) – Amerika Birleşik Devletleri’nde yargısal konseyin bir değerlendirmesi var, diyor ki: “Devlet kriz zamanlarında sırtını yaslayacağı, sadakatle kaim kamu görevlileriyle çalışmazsa kriz zamanlarında o devlet imha olur.” Gerçekten de 17-25 Aralıkta, 15 Temmuzda biz bunu yaşadık. Dolayısıyla, Türkiye Cumhuriyeti devleti objektif kriterlerle kendi bünyesine –özellikle stratejik alanlarda görevlendireceği memurlarla ilgili- dikkat etmek zorundadır. Bu dikkatle, objektif kriterlere dayanarak güvenlik soruşturmasını yapması gerekir diye düşünüyoruz.

Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlar; yine, özellikle Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesini karşılayıp karşılamadığıyla ilgili, maddelerle ilgili kısaca değerlendirme yapmak istiyorum. Görevin gerektirdiği niteliklerle ilgili... Evet, Anayasa Mahkemesi “Bir sınır konulmaksızın kolluk kuvvetleri ve istihbarat örgütlerindeki her türlü verinin toplanması ve kullanılmasına yol açacak genişlikteki düzenleme orantılılık ilkesine aykırı olacaktır. Orantılı olabilmesi için, istihdam edilecekleri alana göre memuriyet ve kamu görevlerine uygunluğun değerlendirilmesi amacına katkı sunacak verilerle sınırlandırılmalıdır.” diyor. Evet, biz kanun teklifinde bunu nasıl karşılamışız? Demişiz ki: “Görevin gerektirdiği niteliklerle ilgili kolluk kuvvetleri ve istihbarat ünitelerindeki olgusal verilerinin...” Bu olgusal veriler somut, müşahhas verilerdir; dedikodudan ibaret olmayan, mücerret iddiaları bertaraf eden bir yaklaşım. Aynı şekilde “Terör örgütleri veya suç işlemek amacıyla kurulan örgütlerle eylem birliği, irtibat ve iltisak içinde olup olmadığının...” Evet, “irtibat” ve “iltisak” kelimeleri hukuk sistemimize yeni girmekle beraber, gerek Yargıtay gerek Danıştay gerekse Anayasa Mahkemesinin kararlarında oturmuş, yerini bulmuş, karşılığını bulmuş, bir hukuki yapıya kavuşmuştur.

Diğer taraftan “...mevcut kayıtlardan ve kişinin görevine yansiyacak hususların denetime elverişli olacak yöntemlerle yerinden araştırılmak suretiyle tespit edilmesidir. Güvenlik soruşturmasına görevin gerektirdiği niteliklere etkisi yönüyle kişinin eşi ile birinci derece kan ve sıhri hısımları da dâhil edilir.” Buradan hareketle “Yerinden araştırmanın hangi yöntem izlenerek kimlerden bilgi almak suretiyle yapılacağı, keyfiyeti engelleyici amaç, hedef, kişinin memuriyete, kamu görevine uygunluğunun belirlenmesiyle bir sınır çizilmeksizin işlemin, verilerin toplanmasına ve kullanılmasına ilişkin genel, geniş bir yetki verilmesi orantılı olarak kabul edilmeyebilir.” demiş. Doğrudur, Anayasa Mahkemesinin bu gerekçesi de aynı şekilde somut bir ibareyle karşılanmış bulunuyor.

Yine, “... kendilerine iletilen taleple sınırlı kalmak kaydıyla” yani güvenlik soruşturması yapan birim kendisine iletilen taleple sınırlı kalacak, onun haricinde başka alanlara girip güvenlik soruşturması yapamayacak. “Kişisel verilerle ilgili sorgulama yapamaz, ‘log’ kayıtlarını değiştiremez ve silemez, kişisel bilgi veya belgeleri yetkisiz kişilerle paylaşamaz ya da basın ve yayın kuruluşlarına veya diğer iletişim kanallarına veremez.” Bununla ilgili de aynı şekilde, Anayasa’nın 20’nci maddesinde düzenlenen kişisel verilerle ilgili teminatı bir şekilde karşılayan hükmü teklifimize dercetmiş bulunmaktayız.

Aynı şekilde, Anayasa Mahkemesi... “Komisyona gönderilecek bilgi herhangi bir yorum ve değerlendirme içermeyen olgusal bilgiler olmalıdır, örneğin; ‘şahsın terör örgütleriyle iltisaklı olduğu’ şeklinde yorum içermemelidir.” Bakınız arkadaşlar, dikkat edin: Yorumu müsait bir güvenlik soruşturması olmamalı, açık ve net söylüyoruz. “Değerlendirmenin kolluk görevlilerince değil, komisyon tarafından yapılmasının güvence altına alınması” bu çok önemli bir husus. Şimdi, değerlendirme komisyonu kuracağız, 3 kişi, belki önerge gelecek 5 kişi olacak.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Bakanlara da uygulanacak mı Ramazan Bey? Basit sorular...

RAMAZAN CAN (Devamla) – Bu değerlendirme komisyonu, güvenlik soruşturması yapan birim taleple sınırlı kalmak kaydıyla görevin niteliklerine hasreden bir sınırdı yoklamayı yaptı, yorum içermeyecek, o tespitini değerlendirme komisyonuna verecek. Değerlendirme komisyonu -dikkatinizi celbederim- gerekçeli, objektif, nesnel, yazılı raporunu atamayı talep eden yetkili amire arz edecek. Bu, şunun için önemli: Artık, yazılı, müşahhas, gerekçeli bir rapor hazırlanacağı için, atama reddedildiğinde yargı boyutunda mahkeme talep ettiği zaman bu değerlendirme komisyonu gerekçeli, nesnel, objektif raporunu değerlendirmeye alacak.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Bakanlar için de rapor yapılacak mı?

RAMAZAN CAN (Devamla) – Dolayısıyla, bu manada da bir teminat altına alınmışlık vardır diye düşünüyorum. Aynı şekilde, tartışmalardan biri de arşiv araştırmasıyla ilgili. Arşiv araştırması, memuriyete ilk atanacak ve yeniden atanacaklarla ilgili. Arşiv araştırmasındaki 4045'teki düzenlemenin üç aşağı beş yukarı aynıysa korundu.

Aynı şekilde güvenlik soruşturmasından da birtakım örnekler vermek istiyorum ben size. Güvenlik soruşturmasındaki kişiye, 18 yaşında, memura mukavemetten dolayı hükmün açıklanmasını geri bırakma kararı verildiği için -hükmün açıklanmasını geri bırakma, memura mukavemetten-memuriyete ataması iptal edildi ya da kabul edilmedi. Burada bu doğru bir şey değil. Biz diyoruz ki hükmün açıklanmasını geri bırakmaktaki olgusal verilerden istifade edebilirsin fakat bu olgusal veriler senin... Güvenlik soruşturmasına maruz kalan o kişinin geleceği memuriyet neresi? Veri hazırlama işletmeni. Veri hazırlama işletmeni ile görevli memura mukavemet etmenin arasında bir illiyet rabtası yok dolayısıyla bunu memuriyete kabul etmek durumundasın. Ama şiddet eğilimli birinin infaz koruma memuru olmasıyla ilgili -görevin niteliklerine ilişkin- bu değerlendirme dikkate alınabilir. Bu manada özellikle buradaki bütün tartışmaların değerlendirme raporunda, güvenlik soruşturmasında ve mahkemece dikkate alınması gerektiğinden bahsediyoruz. Ehliyet, liyakat önemlidir. Kişi, güvenlik soruşturmasında ya da arşiv araştırmasında mağdur olacak olursa kişinin sadece memuriyeti gitmiyor, ilanihaye lekelenmiş, topluma kazandırılması mümkün olmayan bir birey olarak karşımıza geliyor. Bunu asla tasvip etmiyoruz, bu konuda da bütün siyasi parti grup temsilcileri olarak aynı fikirdeyiz. Dolayısıyla, değerlendirme komisyonunun önüne gelecek bilgilerde arşiv araştırmasında hemen hemen problem olmamakla beraber, sıkıntı güvenlik soruşturmasıyla alakalı. Güvenlik soruşturmasını alana biz illaki “Güvenlik soruşturmasında gidin de arazide bir araştırma yapın.” da demiyoruz. Görev nitelikleri gereği arşiv araştırmasıyla da yetinebilirsin, arşiv araştırmasındaki bilgilerle, somut bilgilerle de yetinebilir, araziye de gitmeyebilirsin. Araziye gittiğin zaman da -demin verdiğim örnekteki gibi veri hazırlama işletmeni alacaksın- otel kayıtları, efendime söyleyeyim, amcasının çocuğuna bilmem ne yapmış ya da başka bir suça meyil var; biz bunları istemiyoruz sizden, kesinlikle böyle bir şey istemiyoruz. Dolayısıyla, bu manada... Görevin nitelikleri ne demek, memuriyette neyi bekliyoruz biz? Onunla ilgili bir şey varsa bunların değerlendirilmesi noktasında dikkate almak gerektiğini düşünüyoruz.

Evet, mukayeseli hukukta arşiv araştırması ve güvenlik soruşturması var mı?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sürreal bir yaklaşım oluyor arşiv araştırması.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Devletin sahibi misiniz?

RAMAZAN CAN (Devamla) – Mukayeseli hukukta da arşiv araştırması ve güvenlik soruşturması var.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ben de sizden istemiyorum Ramazan Bey.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Amerika’da aynı şekilde hem güvenlik soruşturması hem arşiv araştırması var; Almanya’da aynı şekilde, İngiltere’de aynı şekilde, üst düzey memurlar anlamında. Amerika Birleşik Devletleri’nde Başkanın atadığı memurlar haricinde güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması var. Peki, Başkanın atadığı memuriyette, üst düzey yöneticilerde niye arşiv araştırması ve güvenlik soruşturması yoktur diye araştırdığımda orada şu şekilde bir şey dikkati çekiyor: Üst düzey memurların -zaten beraatizimmet asıl- zaten böyle bir şey yapmayacağı peşinen kabul edilmiş.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Fahrettin Altun’a bak, her gece sabaha kadar “troll ordusu” yönetiyor. Fahrettin Altun’a bak. Boş kalınca pergola yapıyor, İmar Kanunu’na muhalefet; boş kalınca hakaret, boş kalınca bilmem ne.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Ama bizde, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde hem Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde hem de buradaki gerekçemizde üst düzey yöneticinin ne olduğu aşıktır ve üst düzey yöneticiler de güvenlik soruşturmasından muaf değildir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Suç makinesi gibi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Öyle bir şey anlatıyorsun ki başka bir dünyada hissettim kendimi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sürreal.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Gerçekten ya.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Bilimsel ve didaktik bir şekilde.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Bilimsel.” deme, “İlmi.” de, senin ağzına bilimsel yakışmıyor.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Evet, bir diğer konu da kişisel verilerin mahremiyeti. Kişisel veriler iki şekilde alınacak: Birincisi, güvenlik soruşturması yapan birim; ikincisi, değerlendirme komisyonu. Güvenlik soruşturmasını yapan birim o verileri amaç hasıl olduğu anda, her hâlükârda iki yılda, değerlendirme komisyonu da aynı şekilde bu süreler içerisinde derhâl silmek durumunda. Eğer bu log kayıtlarına ulaşır, başkalarıyla paylaşırsa aynı zamanda suçtur, buna da atıf yapılmıştır.

Diğer taraftan, Anayasa’nın 20’nci maddesiyle korunan bu mahremiyet bu şekilde burada teminat altında alınmıştır. Ayrıca, kişinin güvenlik soruşturmasında çıkan, memuriyetle alakası olmayan bir veriye kişi istediği zaman ulaşabilecek, bunu isteyebilecek ve bunun silinmesini talep edebilecek. Bu da reform şeklinde bir değerlendirmedir, bu kanun teklifindeki önemli düzenlemelerden biridir.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Helal olsun size, vallahi helal olsun(!) Bu reform da patlar.

Bakanlar ne olacak, arşiv araştırması olacak mı bakanlara Ramazan Bey?

RAMAZAN CAN (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifimiz mümkün mertebe somut bir şekilde, bütün grupların mümkün olduğunca desteğini alarak... Burada aslında niyetimiz, ehliyet ve liyakat olarak hiçbir memurun ya da adayın, kesinlikle, güvenlik soruşturmasından ve arşiv araştırmasından elenmesini beklemek değildir.

Ayrıca, şu konuyu da söyleyip geçştireceğim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Geçştirme, netleştire.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Geçştirmekten kastınız nedir Ramazan Bey?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Zaten geçiştiriyorsunuz.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Neyi geçiştiriyorsunuz?

RAMAZAN CAN (Devamla) – Arşiv araştırmasında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAMAZAN CAN (Devamla) – Arkadaşlar, çok önemli, dikkatinizi çekerim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bak, öyle diyeni götürdüler. Haber alınamıyor arkasından. “Burası önemli.” dedi, gitti adam, haber alınamıyor.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Burası çok önemli(!)

BAŞKAN – Buyurun.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Arşiv araştırmasından ve güvenlik soruşturmasından çıkan somut, olgusal veri olsa dahi, hükmün açıklanmasını geri bırakma ya da bir mahkûmiyet ya da bir erteleme ya da bir adli kontrol ya da bir denetimli serbestlik hükmü çıksa dahi memuriyetten men sebebi olmamalı. Evet, bunlar çıktı diye memuriyetten men sebebi olmamalı. Deminki söylediğim üzere, görevin nitelikleri ile işlenen suçun ya da hükmün açıklanmasını geri bırakan somut olguların bu işle örtüşmesi gerekmektedir. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – KHK’lileri niye attınız Ramazan Can, KHK’lileri niye attınız?

RAMAZAN CAN (Devamla) – Aksi takdirde kanun koyucunun muradı bu değildir.

Evet, kanun teklifimiz hayırlı olsun.

Herkese katkısından dolayı teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Beştaş, buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kısa olacak Sayın Başkan, izninizle.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

49.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın, Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can’ın 220 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Doğrusu, Sayın Can’ı dinleyince hakikaten yine kendimi dünyanın başka bir ülkesinde hissettim.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Öyle hisset, öyle.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şöyle söyleyeyim: Hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılması değil, takipsizlik değil, beraat değil; hakkında hayatı boyunca soruşturma açılmamış, sülalesindeki herhangi birinin hakkındaki dava sebebiyle binlerce insan ihraç edildi bu ülkede ya ve hâlâ dosyaları OHAL Komisyonunda bekliyor. Yani ben 12 Eylülde gözaltında kaldı diye ihraç edilen doktor tanıyorum. Buna ilişkin yüzlerce örnek verebilirim. Yani öyle bir şey anlatıyor ki “Olmamalı, malı-meli”... Öyle bir şey yok. Türkiye’de “iltisak” diye bir kavram icat edildi yani içerik olarak icat edildi. “İltisak” dediğin nedir? Hakikaten hukukta böyle bir kavram var mı? Yok. O nedenle yani bir de bizim adımıza da konuştu. Bir yandan insan mutlu olur gibi oluyor ama diğer yandan da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – ...hani “Bütün gruplar böyle düşünüyor.” diyor ya; ya, biz şunu diyoruz: Hukuka uyalım yeter; hukuk kurallarına, evrensel değerlere, ulusal üstü sözleşmelere, Anayasa’ya uyalım yoksa manevi olarak “Bunu istiyoruz istemiyoruz.”u geçtik. Yani güvenlik soruşturması, bu kanun 10 kere geldi; Genel Kurula gelecek, geri döndü, gelecek, geri döndü ve nihayetinde tekrar getirildi. Bu kanunla ilgili içerideki tartışmaları falan da kamuoyunda biliyoruz yani sonuçta bu bir sır değil ama “meli-malı”yla olmuyor bu iş.

Bu uygulamaya girerse idareye geniş bir takdir marjı veriliyor ve insanlar, kendisini geçtim, sülalesinde birisinin soruşturması sebebiyle alınmıyor. Burada da hakkında bir günlük gözaltı arşiv araştırmasında geçmişse ya da herhangi bir GBT, kamu görevlisi olamayacak. Bu realiteyi kabul edelim. Halk da gerçeği bilsin, haksızlık yapmayalım halka bence.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel.

50.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can’ın 220 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, tabii, itiraz edilecek çok nokta var ama ben sadece dikkatimi çeken iki noktayı tutanaklara geçirmek istedim. Birincisi, Sayın Can’ın söyledikleri bir yana 31 Mart seçimlerini yeni yaşadık. Manisa’nın Turgutlu ilçesinde belediye meclis üyemizin 1976’da katıldığı eylemi A Haber yayınladı, Sabah gazetesi bastı. İzmir’deki, Yozgat’taki, Ağrı’daki belediye meclis üyelerimizin 1967’de bilmem neredeki eylemde halay çekmelerini, orada atılan sloganı A Haber yayınladı, Yeni Şafak, Sabah bastı. Yani bu “Arşiv araştırması eskiden hukuksuz yapılmış.” Hukuksuz yapılmış da Adalet ve Kalkınma Partisi de yirmi yıllık iktidarında o araştırmalara, o fişlemelere gözü gibi bakmış, lazım olunca da ortaya çıkarmış, kendi Pravda’sına, kendi yayın organına basmış; bir kere bunu hatırlayalım.

İkincisi, bir tedirginlik var, bire bir de var, Sayın Beştaş da söyledi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Bizde de bundan çok rahatsız olanlar var. İlelebet iktidar mı olacağız?” falan. Konuşmanın son iki dakikasında da dikkatimizi çekti: “Efendim, bu, memuriyetten atılma gerekçesi olmamalı.” Tutanağa geçiriyorum. Ben sana daha sağlam bir teminat vereyim. “O gün tutanakta vardı, kanunu çıkarırken bunu demiştik, bizimkileri atmayın.” demeyin. Biz iktidar olduğumuzda bu kanunu tamamen yürürlükten kaldıracağız ilk bir ay içinde, rahat olun.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve 64 Milletvekilinin Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu Teklifi (2/2972) ve İçişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 220) (Devam)

BAŞKAN – Evet, kanun teklifinin tümü üzerinde gruplar adına görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, şahıslar adına ilk söz Bursa Milletvekili Sayın Erkan Aydın'a aittir.

Buyurun Sayın Aydın. (CHP sıralarından alkışlar)

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

220 sıra sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu Teklifi üzerine şahsım adına söz almış bulunmaktayım, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, kanun teklifinin geneli hakkında bütün gruplar konuşmalarını yaptı. Bu kanun teklifi ne getiriyor? Kamuoyunda halk arasında bilinen adıyla “fişleme” getiriyor. Defalarca Meclise geldi, 2 defa KHK'yle, 1 defa torba yasayla; 1 defa da torbaya girecekken Genel Kuruldan geri çekildi, bugün 5'inci defa da tekrar önümüzde. Komisyon olarak haziran ayında görüşüldü, ne hikmetse dokuz ay bekletildi, bugün tekrardan kanunlaşmak üzere önümüze geldi.

Şimdi, ne getiriyor peki bu kanun? Eğer ailenizde, akrabalarınızda herhangi bir suça bulaşmış, adli sicil kaydı olan birisi varsa -kanuna da bunu eklemişler “sıhri hısımlık” diye- siz devlet memuru olamıyorsunuz ya da devlete bağlı kurumlarda çalışamıyorsunuz. Sıhri hısımlık ne? Kan bağıyla değil, kanun yoluyla elde ettiğiniz akrabalık. Daha Türkçesi, kaynatanın ağabeyinin baldızında suç varsa “Kardeşim, sen devlet memuru olamazsın, seni buraya alamayız.” Ama iktidardaysan kardeşin FETÖ'den hapiste dahi olsa bakanlık yapabilirsin. (CHP sıralarından alkışlar) Kardeşin darbe girişiminde bulunmuş, FETÖ'den hapisteyse Hollanda'da Büyükelçilik yapabilirsin, onda sıkıntı yok. (CHP sıralarından alkışlar) AKP'ye geldiği zaman “suçun şahsiliği”, diğer herkese geldiğinde, Boğaziçi'nde eylem yapan öğrenciye geldiğinde “sakıncalısın”, orada hakkını arayan annelere geldiğinde “sakıncalısın”; hakkını kim istiyorsa, AKP gibi kim düşünmüyorsa “Kusura bakma, senin yedi sülalende sakıncalılar var.” Yani sakıncalı piyadesin. Otuz yıl önce söylenen AKP'nin işine gelirse iyi, gelmezse kötü. Bir de aslında benden önceki hatip de bunu ifade etti: “Ya, bizim arkadaşlarda da bu konuda çekincesi olanlar var.” dedi. Ben onun ifade etmek istediğini daha net söyleyeyim mi?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Söyle.

ERKAN AYDIN (Devamla) – “Ya, bu kanun çıkarsa yarın da biz iktidardan düşersek şu sıralarda kimse kalmayabilir, iltisak olabilir.” dedi, Türkçesi bu. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – FETÖ'yle iltisaklılar, bulaşmayan yok FETÖ'ye.

ERKAN AYDIN (Devamla) – Neden? Çünkü hepimiz gayet iyi biliyoruz. Çünkü daha düne kadar kol kola yürüyordunuz, aynı menzile farklı yollardan gidiyordunuz. Bunu söyleyip de bugün bu kanunu geçirdikten sonra... Özgür Başkanımız ifade etti, biz gerçi bu antidemokratik yasayı uygulamada bırakmayacağız, gene bundan en çok siz yararlanacaksınız belki. Ama çıkıp kongreler yapıp, “Hedef 2023, 2053, yetmez 2071.” deyip ta kırk bir yıl öncesi -1980- 1402 sayılı Kanun'a atıfta bulunarak -kusura bakmayın- öyle 2071'e falan gidemezsiniz, sadece ülkeyi 12 Eylül darbe döneminin yasalarıyla geri götürürsünüz. (CHP sıralarından alkışlar)

Mart ayı içerisinde odalarımıza bir kitapçık geldi “İnsan Hakları Eylem Planı” diye. AKP hazırlamış, getirdi, açıkladılar; şaşaalı bir törenle de basına duyurdular. Ne diyor? “Özgür Birey, Güçlü Toplum; Daha Demokratik Bir Türkiye.” Arkadaşlar, aradan daha iki hafta geçmedi, şu yasayı getiriyorsunuz. Bu yasayla nasıl daha demokratik bir toplum olacak, nasıl özgür bir birey olacak? Kişinin kendi seçmediği akrabalarında bir suç olsa diyeceksiniz ki: “Sen asla devlet memuru olamazsın, devletle ilgili kurumlarda çalışamazsın.” İkisi arasında iki hafta fark var; biri İnsan Hakları Eylem Planı, biri tamamen antidemokratik bir uygulama. Bunu gönderiyorsunuz, ardından parti kapatmaya savcılığa götürüyorsunuz; bunu gönderiyorsunuz, bir milletvekili bir “tweet”i RT yaptı diye dokunulmazlığını kaldırıp hapse atıyorsunuz. Arkadaşlar, biraz düşünün, bu ne perhiz bu ne lahana turşusu! (CHP sıralarından alkışlar) Bu kadar takie olmaz, bu takieyle de ülke 2071’e falan gitmez, gitse gitse 1980’in darbe yasalarına gider. Buradan biz uyarıyoruz, defalarca uyardık, uyarmaya da devam edeceğiz.

Peki, bunu çıkardınız, sonuçları ne olur? Elbette, buradan çıkacak kanunların uygulamasıyla da 83 milyonun tümünü ilgilendiren, ülkemizi ilgilendiren birtakım sonuçları olacak. Ben size söyleyeyim, zaten ülkeyi yöneten tek adam ne demişti? “Ne yasa tanımım, ne Anayasa.” Bununla da âdeta Anayasa’yı rafa kaldıracaksınız. Tek adam rejiminin, otokrasinin bir kez daha açıkça ilan edilişi olacak. Bir başka sonucu, biraz önce söyledim, ülke kırk bir yıl öncesinin yasalarına geri gidecek ve demokrasi alanında, bakın, İsviçre’deki Gothenburg Üniversitesinin gerçekleştirdiği bir araştırma var; yaklaşık 202 ülkeden toplam 30 milyonu aşkın veri üzerinden, 1789’dan beri, bugüne kadar yapılan bir demokrasi araştırması var. 3.500 uzman da her yıl bu verileri topluyor. Türkiye kaçınıcı sizce? Bizim grup tahmin eder. Ben size söyleyeyim: 179 ülke içerisinde 149’uncu yani sondan 20’nci Demokrasi Endeksi’nde. Bu çıktıktan sonra ne olacak? Emin olun, sondan 10’a girecek, sondan ilk 10’a girecek, baştan ilk 10’a değil. Daha da kötüsü, ülkede ekonomik kriz. Bir günde dolar alıp gece yarısı kararnameleriyle pazartesi günü satıp cebine 850 milyon gibi bir parayı koyan bir gruptan bahsediyoruz, herkes görüyor. Yani ekonomi kötü. Ekonomiyi düzeltmek için çok ekonomi uzmanı olmaya gerek yok, güven lazım. Güven olacak ki yatırım gelecek. Bu yatırımın gelebilmesi için bu güveni yaratacak gençler lazım. Hani şu anda “Z kuşağı” dediğimiz, hani bizim büyüklerimizin küçükken “İcat yapma başına.” dediği o icat yapacak gençlerin şu anda ülkede kalması lazım. Şu anda 25 bine yakın gencimiz -Z kuşağı- eğitim, lisans, ön lisans, master yapmak üzere Avrupa’da, 15 bine yakın gencimiz Amerika’da. Bunlar kim biliyor musunuz? Ülkeyi muasır medeniyetler seviyesine çıkaracak olan gençlerimiz. Siz bu kanunu çıkardığınızda “Senin tipini beğenmedim.” “Saçını beğenmedim.” “Görüşünü beğenmedim.” “Twitter’daki paylaşımını beğenmedim.” dediğinizde ne olacak? Bu gençler gidecekler, kendi ülkelerini ileri götürmek yerine başka memleketlerde başka buluşlar yapıp oraların ekonomisinin gelişmesinde katkıda bulunacaklar. Dolayısıyla, bu adımın, daha önce Anayasa Mahkemesi nasıl bu kanunu iptal ettiyse, kişisel verilerle ilgili hangi süreyle saklanacak, kim saklayacak, saklayanların kötü niyetle kullanıp kullanmayacağı gibi hususlar kanunda ifade edilmiş olsa dahi yarın Anayasa Mahkemesinden döneceğine eminiz. Ne gerek var? Zaten siz de ifade ettiniz, biz de bu konudan muzdaribiz. İktidar grubunun birçok milletvekili bu konuda hemfikir değil ki Komisyondan dokuz ay sonra Genel Kurula indi. Anayasa Mahkemesinin bunu iptal etmesini beklemeyin. Gelin, bu kanundaki o sıkıntılı maddeleri, hatta tümünü geri çekin; hep birlikte rahatlayalım. Ülkeye antidemokratik başka bir kanunu dikte etmeyelim diyorum.

Buradan söylediklerimiz umarım dikkate alınır, endişelerimiz, Komisyonda yaptığımız uyarılar dikkate alınır ve başka bir yanlışla sürüklenilmez diyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Can...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir saniye Mahmut Bey.

Sayın Can...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, kısa bir açıklamada bulunacağım.

BAŞKAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

51.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın, Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın 220 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; sıhri hısımlıkla ilgili ve değerlendirme komisyonunun kimlerden oluşacağı şekliyle ilgili bir değerlendirme yapabiliriz.

Arz ederim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

52.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Ceylânpınar ilçesinde gözaltına alınan koyunlarla ilgili bilgi almak istediğine ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, bu koyunlar, 100 koyun var. Şimdi, bunlar terörle iltisaklı mı, nedir? Sayın İçişleri Bakanımız konuştu. Yani bu hayvanların hakikaten gözaltı süresi devam edecek mi, serbest mi bırakılacak? Ne olacak bu koyunlar? Yani, ayrıca, hayvanların gözaltına alınmasıyla ilgili, mevzuatta bir nezarethane yönetmeliği yok, kanunu da yok, Anayasa'da da yok. Ne olacak bu koyunların hâli?

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALAR (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, TİGEM arazisinde hayvan otlatan ve araziye zarar veren hayvan sahiplerine Kabahatler Kanunu'nun 68'inci maddesi gereğince TİGEM tarafından işlem yapıldığına ve koyunların serbest bırakıldığına ilişkin konuşması

BAŞKAN – Mahmut Bey, Sayın Bakan Yardımcısı gerekli görüşmeleri yaptı. TİGEM arazisinde kendilerine tahsis edilen alanın dışına çıkarak hayvan otlatan ve araziye zarar veren hayvan sahiplerine -35 koyun için- Kabahatler Kanunu'nun 68'inci maddesi gereğince TİGEM tarafından işlem yapılmış ve koyunlar serbest bırakılmış, sahiplerine iade edilmiş. (CHP sıralarından gülüşmeler, alkışlar)

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.19

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 21.21****BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR****KÂTİP ÜYELER: Necati TİĞLİ (Giresun), Rûmeysa KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 65’inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)*A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve 64 Milletvekilinin Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu Teklifi (2/2972) ve İçişleri Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 220) (Devam)

BAŞKAN – 220 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 31 Mart 2021 Çarşamba günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Millî Takım’ımıza da başarılar diliyorum.

Kapanma Saati: 21.22

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, Cumhurbaşkanlığında başdanışman olarak çalıştığı iddia edilen bir kişiye ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/41891)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM iç tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 01.02.2021

Oya ERSOY

İstanbul Milletvekili

1136 Sayılı Avukatlık Kanunu'nun 1 inci maddesi avukatlık mesleğini bir kamu hizmeti ve serbest meslek olarak tanımlamış; bağımsız savunmayı serbestçe temsil ettiğimi ifade etmiştir.

Avukatlık mesleğinin mevzuatta da yer bulan doğası gereği, avukatların ikinci bir iş ve görev ifası yasaklanmış olup; nitekim 1136 Sayılı Kanunu'nun 11 inci maddesi, "Aylık, ücret, gündelik veya kesenek gibi ödemeler karşılığında görülen hiçbir hizmet ve görev, sigorta produktörlüğü, tacirlik ve esnafılık veya meslekin onuru ile bağdaşması mümkün olmayan her türlü iş avukatlıkla birleşemez" hükmüne, emredici bir kural olarak yer vermiştir. Devamında 12 inci madde, istisnai olarak avukatlıkla birleşebilecek işlere, tahdidi olarak yer vermiştir.

Şüphesiz bir hukuk devletinde, her kişi ve kurum, mevcut yasa kuralları karşısında eşit muamele görmeli ve herhangi bir kişiye; lehe bir ayrımcılık, kayırmacılık, istisna tanınmamalıdır.

Mevcut yasa kurallarının ve hukuki gereklerin de, herkesten önce, Cumhurbaşkanlığı teşkilatı ve görevlileri tarafından bilinmesi ve bunlara uyulması, toplumun haklı bir beklentisi olduğu gibi, hukuk devletinin de temel bir gereğidir.

Bu bağlamda;

1. Mehmet Uçum, hali hazırda Cumhurbaşkanlığı Başdanışmanı kadrosunda mıdır?
2. Bu kadro ve yürüttüğü görev kapsamında kendisine herhangi bir biçimde ödeme yapılmakta mıdır?
3. Hal böyleyken, Mehmet Uçum'un aynı zamanda avukat unvanı kullandığı, avukatlık faaliyetinde bulunduğu ve bu kapsamda yeni kurulan İstanbul 2 No'lu Barosu'na 2044 sicil nosu ile kayıtlı üye olduğu doğru mudur?
4. 1136 Sayılı Avukatlık Kanunu'nun 11 inci maddesi hükmü, başdanışmanlık hizmeti karşılığı aylık ödeme alan Cumhurbaşkanlığı Başdanışmanları ve özelde Mehmet Uçum şahsında geçerli değil midir?
5. Uçum'un Avukatlık Kanunu madde 11 kapsamında "Aylık, ücret, gündelik veya kesenek gibi ödeme" aldığı resmi kurum, kamu tüzel kişiliği, şirket ve benzeri kurum ve kuruluş görevi bulunmakta mıdır?
6. Cumhurbaşkanlığı makamına hukuk alanında danışmanlık sunan bir kişinin, temel bir hukuki kuralı bilmemesi ve/veya yok sayması kabul edilebilir bir durum mudur?
7. Cumhurbaşkanlığı makamınızın, mevcut hukuki gereklere aykırı şekilde mesleki faaliyette bulunduğu görülen Mehmet Uçum hakkında, bir tasarrufu olacak mıdır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-12681

26.03.2021

Konu : Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 08.03.2021 tarihli ve E-43452547-120.07-0789210 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca tarafıma tevcih edilen 7/41891 esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin cevap ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

Ek: Önerge cevabı

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

EK

Önergeyi Veren Milletvekili: Oya ERSOY
İstanbul Milletvekili

Önerge Esas No : 7/41891

YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

Cumhurbaşkanı Başdanışmanı ve Cumhurbaşkanlığı Danışmanı atamaları, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine göre yapılmakta olup yapılan atamalar Resmi Gazete’de yayımlanmaktadır.

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2018-2020 yılları arasında yeterli stok olmasına rağmen nohut ithalatı yapıldığı iddiasına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/42238)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Ve 99. Maddeleri uyarınca T.C. Ticaret Bakanı Sn. Ruhsar Pekcan tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 26.02.2021

Ömer Fethi Gürer

Niğde Milletvekili

- 1- 2018-2020 yılları arasında, ülkemizde TMO stoklarında yeterli nohut varken, nohut ithalatı yapılmasına izin verilmesinin nedeni nedir?
- 2- Nohut ithalatı yapan kurum ve kuruluşlar hangileridir? İthalatı yapılan nohutlar için ton fiyatı olarak ödenen tutar ve yapılan döviz ödemesi ne kadardır?

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : E-69602026-610 / 62 76 40 6 7

26. 3. 2021

Konu : Soru Önergesi (7/42238)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 09.03.2021 tarihli ve 43542547-120.07-E.790346 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER tarafından verilen 7/42238 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı

Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER'e ait 742238 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir.

1-2) Bakanlığımızca, 0713.20.00.00.19 Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu'nda (G.T.İ.P.) yer alan nohut ithalatında 01.06.2018 tarihinden itibaren gümrük vergisi uluslararası taahhütlerimizin en üst seviyesi olan %19,3 oranında uygulanmaya devam edilmiştir. İlaveten, İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (No:2013/3) uyarınca 1.200 \$/ton birim kıymetin altındaki nohut ithalatı için gözetim uygulaması bulunmaktadır.

Diğer taraftan, 15.01.2019 tarihli ve 649 sayılı Hububat ve Bakliyat İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar çerçevesinde nohutu da kapsayacak şekilde 07.13 G.T.P'li kuru baklagillerin ithalatında her takvim yılında ihtiyaç duyulması halinde Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından kullanılmak üzere 100.000 tonluk %0 gümrük vergili tarife kontenjanı açılmıştır.

Öte yandan, 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu kapsamında istatistiksel bilgilerin saklanması, kullanıcıya sunulması, söz konusu alanlara ilişkin sistemlerin geliştirilmesi ve bu amaçla ulusal ve uluslararası bir bilgi ağı ve bilgi akış sisteminin oluşturulmasını koordine etme görevi Türkiye İstatistik Kurumuna verildiğinden soru önergesine konu dış ticaret verilerine bahsi geçen kurumun internet adresinden ulaşılabilmektedir.

3.- İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, son 5 yılda ithal edilen bilgisayar türlerine ve ithalatçı firmalar tarafından ödenen vergi miktarlarına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/42241)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddesi gereğince Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar Pekcan tarafından yazılı olarak yanıtlanması konusunda gereğini arz ederim. 01.03.2021

Atila SERTEL
İzmir Milletvekili

- 1- Son 5 yılda hangi yıl kaç adet masaüstü, dizüstü ve tablet bilgisayar ithal edilmiştir?
- 2- Son 5 yıl içerisinde hangi yıl kaç adet bilgisayar ithal edilmiş ve bunun karşılığında ithalatçı firmalar hangi vergi kalemi altında ayrı ayrı ve toplamda ne kadar vergi ödemiştir?

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : E-69602026-610
Konu : Soru Önergesi (7/42241)

162765282

29.3.2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 09.03.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.790346 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, İzmir Milletvekili Sayın Atila SERTEL tarafından verilen 7/42241 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

Ek: Soru Önergesi Cevabı

İzmir Milletvekili Sayın Atila SERTEL'e ait 7/42241 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

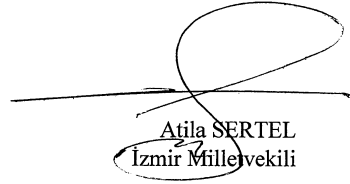
Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-4) 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu kapsamında istatistiksel bilgilerin saklanması, kullanıcıya sunulması, söz konusu alanlara ilişkin sistemlerin geliştirilmesi ve bu amaçla ulusal ve uluslararası bir bilgi ağı ve bilgi akış sisteminin oluşturulmasını koordine etme görevi Türkiye İstatistik Kurumu'na verildiğinden soru önergesine konu dış ticaret verilerine bahsi geçen kurumun internet adresinden ulaşılabilmektedir.

4.- İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, son 5 yılda gerçekleştirilen çikolata ihracatı ve ithalatına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/42242)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddesi gereğince Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar Pekcan tarafından yazılı olarak yanıtlanması konusunda gereğini arz ederim. 01.03.2021

Atila SERTEL
İzmir Milletvekili

- 1- Son 5 yılda ülkemizde hangi yıl ne kadar çikolata ithalatı gerçekleştirilmiştir?
- 2- Son 5 yıl içerisinde hangi yıl ne kadar çikolata ihracatı gerçekleşmiştir?
- 3- Son 5 yılda çikolata ithalatından dolayı firmaların ödediği toplam vergi tutarı nedir?
- 4- Ülkemiz çikolata üretimi ve tüketiminde dünya genelinde kaçınıcı sıradadır?

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : E-69602026-610 / 62764 215
Konu : Soru Önergesi (7/42242)

29.3.2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 09.03.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.0790346 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, İzmir Milletvekili Sayın Atila SERTEL tarafından verilen 7/42242 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı

İzmir Milletvekili Sayın Atila SERTEL'e ait 742242 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

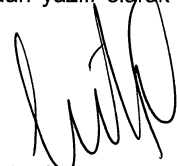
Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir.

1-4) 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu kapsamında istatistiksel bilgilerin saklanması, kullanıcıya sunulması, söz konusu alanlara ilişkin sistemlerin geliştirilmesi ve bu amaçla ulusal ve uluslararası bir bilgi ağı ve bilgi akış sisteminin oluşturulmasını koordine etme görevi Türkiye İstatistik Kurumuna verildiğinden soru önergesine konu dış ticaret verilerine bahsi geçen kurumun internet adresinden ulaşılabilmektedir.

5.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, turizm seyahat acentelerinin 2021 yılı oda aidatlarından muaf tutulmaları talebine ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/42244)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ticaret Bakanı Ruhsar PEKCAN tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 03.03.2021

Av.Cavit ARI
Antalya Milletvekili

Tüm dünyayı etkisi altına alan Koronavirüs salgınının ülke ekonomileri üzerindeki olumsuz etkisinin en çok görüldüğü sektörlerin başında turizm sektörü gelmektedir. Ülkemizde döviz ve istihdamın önemli kaynaklarından olan turizm sektörünün salgınla birlikte yaşadığı sıkıntılar çok büyüktür.

Turizm sektörünün önemli yapı taşlarında olan Turizm Seyahat Acentaları da sektörün diğer önemli paydaşları gibi ciddi sıkıntı içerisinde. Neredeyse hiçbir geliri olmadan ayakta kalmaya çalışan ve hemen her konuda kemer sıkı Turizm Seyahat Acentalarının artık üyesi oldukları Oda aidat giderlerini dahi karşılayacak imkanları kalmamıştır.

Pandemi nedeniyle yaşanan bu zorlu ekonomik sürecin bir nebze de olsun hafifletilmesi adına acentaların 2020 yılına ait TÜRİSAB üye aidatından muaf olmaları sağlanmıştı. Geçen sene sağlanan benzer imkanın bu sene de bağlı oldukları ticaret odalarına ait 2021 yılı üye aidatlarından muaf olunmasına yönelik sağlanmasını talep etmektedirler. Bu taleplerine yönelik olarak Seyahat Acentaları Yöneticileri Derneği (SAYD), Türkiye'de bulunan 186 adet Sanayi ve Ticaret Odasına ve 52 adet de Ticaret Odası Başkan ve yönetim kurullarına ayrı ayrı mektuplar yazarak bu sene Turizm Seyahat Acentalarından oda aidatı almamalarını talep etmiş, ayrıca başta Cumhurbaşkanı olmak üzere hükümet yetkililerine ve bağlı oldukları birliğe de birer mektup yazarak 2021 yılında Turizm Seyahat Acentalarından oda aidatlarının alınmaması için gerekli olan yasal düzenlemenin yapılması taleplerini iletmış ve destek istemişlerdir.

Bu bağlamda;

1) Türkiye genelinde faaliyet gösteren yaklaşık 12 bin Turizm Seyahat Acentasının yaşadığı sıkıntıya bir nebze de olsa gidermek amacıyla, sadece turizm seyahat acentası olarak faaliyet gösteren, Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan işletme belgeli turizm ve seyahat acentalarının üyesi oldukları Odaya ait 2021 yılı aidatlarından muaf olma talepleri hususundaki düşünceniz nedir?

2) Acentaların söz konusu taleplerine ilişkin olumlu düşünceye sahipseniz gerekli düzenlemenin yapılması yönelik bir çalışmanız olacak mıdır?

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : E-69602026-610 / 62764811
Konu : Soru Önergesi (7/42244)

25. 3. 2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 09.03.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.790346 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Antalya Milletvekili Sayın Av. Cavit ARI tarafından verilen 7/42244 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı

Antalya Milletvekili Sayın Av. Cavit ARI'ya ait 7/42244 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-2) Ticaret odası aidatlarına ilişkin hususlar 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 25'inci ve 26'ncı maddelerinde düzenlenmiştir. Buna göre, üyeler odaya her yıl için yıllık aidat ve munzam aidat ödemekle yükümlüdür.

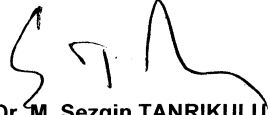
Yine, mezkur Kanunun 17'nci maddesinin (o) bendinde; “Tahsili imkânsızlaşan alacakların takibinden vazgeçme veya ölen, ticareti terk eden ve odaya olan aidat borçlarını, yangın, sel, deprem ve benzeri tabii afetler gibi iradesi dışında meydana gelen mücbir sebeplerden dolayı ödeme güçlüğü içinde olan üyelerin aidat borçlarının ve gecikme zamlarının affı ve/veya yeniden yapılandırılmaları ile oda veya üyeler adına açılacak davalar konusunda yönetim kurulundan gelen teklifleri inceleyip karara bağlamak ve gerekli gördüğünde bu yetkisini yönetim kuruluna devretmek.” oda meclisinin görevleri arasında sayılmıştır.

Bu itibarla, oda aidat borçlarının ve gecikme zamlarının affı ve/veya yeniden yapılandırılması ilgili odaların yetkisi dâhilindedir.

6.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikulu'nun, hava kirliliğine neden olan araçlarla ilgili şikayetlere ve toplu taşıma araçlarına akaryakıt indirimi yapılması önerisine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/42682)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı **Sayın Fuat OKTAY** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

- 1- Normalin üzerinde egzoz gazı çıkartan ve hava kirliliğine neden olan araçlara ilişkin olarak ilgili birimlere ulaşan şikayet sayısı nedir?
- 2- Toplu taşıma araçlarında yüksek yakıt maliyeti ve bu işte iştigal eden esnafın sorunları ortadadır. Bu durumda dikkate alınarak toplu taşıma araçlarına özel olmak üzere akaryakıt indirimi düşünülmekte midir? Bu konuda bir çalışma var mıdır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-12053

26.03.2021

Konu : Soru Önergeleri-316

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 17.03.2021 tarihli ve E-43452547-120.07-794646 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin TANRIKULU tarafından verilen 7/42682 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 4

65'İNCİ BİRLEŞİM

30 MART 2021 SALI

SAAT: 15.00

GRUP ÖNERİSİ

1.- Genel Kurulun,
30, 31 Mart 2021 Salı ve Çarşamba günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyerek
Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,
30, 31 Mart 2021 Salı ve Çarşamba günü birleşimlerinde saat 24:00’e kadar çalışmalarını sürdürmesi,
önerilmiştir.
(Genel Kurulun 02.03.2021 tarihli 53’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

***Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu**

30.03.2021 Salı - Saat: 15.30

31.03.2021 Çarşamba - Saat: 14.30

***Küresel İklim Değişikliği Araştırma Komisyonu**

31.03.2021 Çarşamba - Saat: 14.59

***Dışişleri Komisyonu**

01.04.2021 Perşembe - Saat: 11.00

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

65'İNCİ BİRLEŞİM

30 MART 2021 SALI

SAAT: 15.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

1.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzyılmaz'ın Belediye Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin (2/1968) İçtüzük'ün 37'nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önerge

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

1.- (S. Sayısı: 171) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/2496) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

2.- (S. Sayısı: 177) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mozambik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1457) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

3.- (S. Sayısı: 180) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Madencilik ve Hidrokarbon Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1587) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

4.- (S. Sayısı: 188) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Guatemala Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2032) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

5.- (S. Sayısı: 193) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Honduras Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2029) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) (X)

6.- S. Sayısı: 201) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2497) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

7.- (S. Sayısı: 203) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sao Tome ve Prinsipe Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1591) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

8.- (S. Sayısı: 205) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zimbabve Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1455) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

9.- (S. Sayısı: 25) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Brezilya Federatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1197) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

10.- (S. Sayısı: 31) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1363) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

11.- (S. Sayısı: 172) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

12.- (S. Sayısı: 98) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1794) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

13.- (S. Sayısı: 245) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3053) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

14.- (S. Sayısı: 21) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretime İlişkin İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1191) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

15.- (S. Sayısı: 26) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

16.- (S. Sayısı: 72) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

17.- (S. Sayısı: 136) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

18.- (S. Sayısı: 123) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Altyapı Projeleri Alanında İş Birliği Konulu Anlaşma Ek-1'in Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2217) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

19.- (S. Sayısı: 191) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Devriye Polis Hizmetlerinin Uygulanması Hususunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2600) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

20.- (S. Sayısı: 95) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1593) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

21.- (S. Sayısı: 153) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2025) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

22.- (S. Sayısı: 141) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasına İlişkin Olarak İmzalanan Mevcut Protokol I'nın Yerini Alan Protokol I ile Anlaşmaya Eklenen Protokol III'ün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2275) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

23.-**(S. Sayısı: 47)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1411) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) **(X)**

24.-**(S. Sayısı: 76)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1797) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

25.-**(S. Sayısı: 88)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Kullanılmış Yakıt İdaresinin ve Radyoaktif Atık İdaresinin Güvenliği Üzerine Birleşik Sözleşmeye Türkiye Cumhuriyeti'nin Beyanlarla Birlikte Katılmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1801) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) **(X)**

26.-**(S. Sayısı: 55)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1543) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) **(X)**

27.-**(S. Sayısı: 70)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

28.-**(S. Sayısı: 73)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1774) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

29.-**(S. Sayısı: 74)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1777) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

30.-**(S. Sayısı: 75)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1778) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

31.-**(S. Sayısı: 86)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Üyelerinin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/1772) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) **(X)**

32.-**(S. Sayısı: 108)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1454) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) **(X)**

33.- (S. Sayısı: 109) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1534) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

34.- (S. Sayısı: 110) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1535) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

35.- (S. Sayısı: 114) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2021) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

36.- (S. Sayısı: 119) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Gine Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

37.- (S. Sayısı: 125) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve İsviçre Federal Konseyi Arasında Diplomatik Misyön, Konsolosluk ve Daimi Temsilcilik Mensuplarının Refakatçilerine İlişkin Kazanç Getirici Faaliyetler Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2223) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

38.- (S. Sayısı: 127) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

39.- (S. Sayısı: 147) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Güney Sudan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

40.- (S. Sayısı: 148) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

41.- (S. Sayısı: 150) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kamboçya Krallığı Hükûmeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1596) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

42.- (S. Sayısı: 152) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Tayland Krallığı Hükûmeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1949) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

43.- (S. Sayısı: 154) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Sudan Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2278) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

44.- (S. Sayısı: 169) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2370) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

45.- (S. Sayısı: 178) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

46.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

47.- (S. Sayısı: 181) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Madencilik Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı ile Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1588) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

48.- (S. Sayısı: 182) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1594) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

49.- (S. Sayısı: 183) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Svaziland Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1781) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

50.- (S. Sayısı: 184) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Ekvator Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2026) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

51.- (S. Sayısı: 186) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bolivarçı Venezuela Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1898) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

52.- (S. Sayısı: 187) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1947) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

53.- (S. Sayısı: 189) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2219) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

54.- (S. Sayısı: 190) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2599) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

55.- (S. Sayısı: 194) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2371) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) (X)

56.- **(S. Sayısı: 202)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmanın 26 ncı ve 31 inci Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 17 ncı Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA17/7/438 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1912) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) **(X)**

57.- **(S. Sayısı: 206)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun 12. Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA12/6-438 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1897) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) **(X)**

58.- **(S. Sayısı: 208)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2033) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) **(X)**

59.- **(S. Sayısı: 209)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2225) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) **(X)**

60.- **(S. Sayısı: 210)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un 28 Ocak 1964 Tarihli Ek Protokol ve 16 Kasım 1982 Tarihli Protokol ile Değiştirilen 29 Temmuz 1960 Tarihli Nükleer Enerji Alanında Üçüncü Şahıslara Karşı Hukuki Mesuliyete Dair Sözleşmeyi Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2369) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) **(X)**

61.- **(S. Sayısı: 211)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1586) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) **(X)**

62.- **(S. Sayısı: 220)** Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve 64 Milletvekilinin Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu Teklifi (2/2972) ve İçişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.07.2020)

63.- **(S. Sayısı: 241)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayolu ile Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2704) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) **(X)**

64.- **(S. Sayısı: 165)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması" Hakkında Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1246) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) **(X)**

65.- **(S. Sayısı: 243)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2848) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) **(X)**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 220

**Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve 64
Milletvekilinin Güvenlik Soruşturması ve Arşiv
Araştırması Kanunu Teklifi (2/2972) ve İçişleri
Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/2972 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4
- Katılma Yazıları.....5
- Genel Gerekçesi 6
- Madde Gerekçeleri 8

• İçişleri Komisyonu Raporu.....13

• Muhalefet Şerhleri.....18

• Teklif Metni.....99

• İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin 99

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.
Gereğini arz ederiz.

<i>Ramazan Can</i>	<i>Ali Özkaya</i>	<i>Semiha Ekinci</i>
Kırıkkale	Afyonkarahisar	Sivas
<i>İsmet Yılmaz</i>	<i>Bahar Ayvazoğlu</i>	<i>Habibe Öçal</i>
Sivas	Trabzon	Kahramanmaraş
<i>Mustafa Canbey</i>	<i>Belgin Uygur</i>	<i>Zemzem Güler Açıkanal</i>
Balıkesir	Balıkesir	Şanlıurfa
<i>Semra Kaplan Kıvırcık</i>	<i>Fatma Aksal</i>	<i>Lütfiye Selva Çam</i>
Manisa	Edirne	Ankara
<i>Mehmet Erdoğan</i>	<i>Mehmet Sait Kirazoğlu</i>	<i>Ravza Kavakçı Kan</i>
Gaziantep	Gaziantep	İstanbul
<i>Ali Şahin</i>	<i>İbrahim Yurdunuseven</i>	<i>Osman Aşkın Bak</i>
Gaziantep	Afyonkarahisar	Rize
<i>Kemal Çelik</i>	<i>Mustafa Demir</i>	<i>Şamil Ayrım</i>
Antalya	İstanbul	İstanbul
<i>Mustafa Levent Karahocagil</i>	<i>Erol Kaya</i>	<i>Tülay Kaynarca</i>
Amasya	İstanbul	İstanbul
<i>Ahmet Salih Dal</i>	<i>Muhammed Fatih Toprak</i>	<i>Ahmet Sorgun</i>
Kilis	Adıyaman	Konya
<i>Çiğdem Erdoğan Atabek</i>	<i>İsmail Güneş</i>	<i>Sabahat Özgürsoy Çelik</i>
Sakarya	Uşak	Hatay
<i>Selahattin Minsolmaz</i>	<i>Zeynep Gül Yılmaz</i>	<i>Cihan Pektaş</i>
Kırklareli	Mersin	Gümüşhane
<i>Cemil Yaman</i>	<i>Salih Cora</i>	<i>Metin Gündoğdu</i>
Kocaeli	Trabzon	Ordu
<i>Yavuz Ergün</i>	<i>Bekir Kuvvet Erim</i>	<i>İsmail Tamer</i>
Niğde	Aydın	Kayseri
<i>İbrahim Aydemir</i>	<i>Zülfü Demirbağ</i>	<i>Yaşar Kırkpınar</i>
Erzurum	Elâzığ	İzmir
<i>Mustafa Arslan</i>	<i>Necip Nasır</i>	<i>Fehmi Alpay Özalan</i>
Tokat	İzmir	İzmir
<i>Abdullah Nejat Koçer</i>	<i>Selim Gültekin</i>	<i>Mustafa Kendirli</i>
Gaziantep	Niğde	Kırşehir
<i>Hasan Çilez</i>	<i>Ali İhsan Yavuz</i>	<i>Hüseyin Yayman</i>
Amasya	Sakarya	Hatay
<i>Eyüp Özsoy</i>	<i>Bayram Özçelik</i>	<i>Atilla Ödünç</i>
İstanbul	Burdur	Bursa

Abdullah Doğru

Adana

Emrullah İşler

Ankara

Fuat Köktaş

Samsun

Nevzat Ceylan

Ankara

Ahmet Zenbilci

Adana

Orhan Yegin

Ankara

Yılmaz Tunç

Bartın

Fatih Süleyman Denizolgun

İstanbul

Çiğdem Koncagül

Tekirdağ

Yusuf Başer

Yozgat

Ceyda Çetin Erenler

Kütahya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na 19/06/2020 tarihinde sunulan 2/2972 Esas Numaralı “Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu Teklifi” ne imza sahibi olarak katılmak ister, bilginize arz ederim.

22.06.2020

Sena Nur Çelik

Antalya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu Teklifine imzamı koyuyorum.
Gereğini arz ederim.

22/06/2020

Metin Yavuz

Aydın

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.
Gereğini arz ederim.

22/06/2020

Süleyman Karaman

Erzincan

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/2972 esas numaralı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanun teklifine katılıyorum.
Gereğini arz ederim.

22.06.2020

Zehra Taşkesenlioğlu Ban

Erzurum

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu Yapılmasına Dair Kanun teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

24.06.2020

Kadir Aydın

Giresun

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/2972 Esas Numaralı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

Öznur Çalık

Malatya

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/2972)	
ESAS	İçişleri Komisyonu
TALİ	Adalet Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Kamu görevlileri, kamu hizmetini icra ederken Anayasa ve kanunlara sadık kalarak faaliyette bulunmak ve Devletin menfaatlerini korumakla yükümlüdür. Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına ve kanunlarına aykırı olan, ülkenin bağımsızlığını ve bütünlüğünü bozan, Türkiye Cumhuriyetinin güvenliğini tehlikeye düşüren herhangi bir faaliyette bulunamazlar. Bu nitelikte faaliyet gösteren herhangi bir harekete, gruplaşmaya, teşekküle veya örgütsel yapıya katılamazlar, bunlara yardım edemezler. Devlet memurları, herhangi bir kişi veya zümrenin yararını veya zararını hedef tutan bir davranışta bulunamazlar; görevlerini yerine getirirlerken dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep gibi ayırım yapamazlar; hiçbir şekilde siyasi ve ideolojik amaçlı beyanda ve eylemde bulunamazlar ve bu eylemlere katılamazlar. Kamu görevlileri, resmi sıfatlarının gerektirdiği itibar ve güvene layık olduklarını hizmet içindeki ve dışındaki davranışlarıyla göstermek zorundadırlar. Yönetici kadro ve pozisyonundaki kamu görevlileri amiri oldukları kuruluş ve hizmet birimlerinde kanun ve diğer mevzuatla belirlenen görevleri zamanında ve eksiksiz olarak yapmaktan ve yaptırmaktan, maiyetindeki memurlarını yetiştirmekten, hal ve hareketlerini takip ve kontrol etmekten görevli ve sorumludurlar. Astlarına hakkaniyet ve eşitlik içinde davranma yükümlülükleri vardır. Bu hususlar 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda açıkça düzenlenmiştir.

Kamu hizmetlerinin niteliklerine uygun olarak yukarıda belirtilen esasların gerektirdiği şekilde tarafsız ve Devlete sadakatle sunulabilmesi için anılan sorumlulukları layıkıyla yerine getirebilecek kamu görevlilerinin istihdamı zorunludur. Kamu görevine girişte görevin gerektirdiği genel ve özel niteliklere sahip olunup olunmadığının tespiti için araştırma yapılmasına ihtiyaç bulunmaktadır. Bu ihtiyaç dünyadaki demokratik ülke örneklerinde olduğu gibi ülkemizde de kamu görevleri için arşiv araştırması ve güvenlik soruşturması yapılmak suretiyle karşılanmaktadır. Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasında amaç, genel olarak kamu görevinin ve özel olarak icra edilecek görevin gerektirdiği nitelikleri haiz olunup olmadığının tespitidir. Kamu hizmetine alınmada görevin gerektirdiği genel ve özel niteliklerden başka bir ayırım gözetilemez.

Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının kime ve hangi kapsamda yapılacağı genellikle özel kanunlarla düzenlenmektedir. Bununla birlikte, ülkemizin çok yakın tarihlerde Anayasal düzene karşı terör örgütlerince işlenen suçların kamu görevlileri eliyle kamu güç ve kaynaklarına dayanılarak yapılabildiği 15 Temmuz 2016 hain darbe girişiminde açıkça görülmüştür. Bu ise, demokratik toplum düzenini korumak için güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının ne kadar önemli olduğunu ortaya koymuştur.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununda memuriyete girişlerde güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılmasını öngören hüküm başta olmak üzere, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını düzenleyen kanun hükümlerinin bazılarını iptal istemi ile Anayasa Mahkemesinde davalar açılmış ve Anayasa Mahkemesinin verdiği iptal kararları sonucunda bu hususta kanuni düzenleme ihtiyacı da ortaya çıkmıştır.

Anayasa Mahkemesince verilen ilgili iptal kararlarında temel gerekçe olarak iptal edilen kanunlarda kişisel verilerin korunmasına ilişkin hakların ve kişisel verilerin güvenliğini temin edecek güvencelerin yeterli şekilde düzenlenmemesi yer almıştır. Anayasa Mahkemesine göre araştırma konusu bilgi ve belgelerin neler olduğu, kim tarafından yapılacağı, ne kadar süreyle saklanacağı, silinip silinmeyeceğine dair usul ve esaslar ile bireyleri keyfiliğe karşı koruyacak önlemlerin mevcut kanuni çerçevede yeterli düzeyde düzenlenmediği iptale gerekçe olmuştur.

Bu Kanunun hazırlanmasındaki temel gerekçe, oluşan hukuk boşluğunun Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarında gösterdiği gerekçeler de dikkate alınarak adil ve tarafsız bir güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sisteminin kurularak giderilmesidir. Kanun hazırlanırken Anayasa Mahkemesi iptal kararları, mevcut uygulama tecrübeleri, diğer ülke mevzuatları yargı kararları incelenip dikkate alınmış ve düzenlemenin değişiklik taslağı yerine yasa yapım tekniğine daha uygun olacağı düşünüldükten müstakil bir kanun olarak yapılması tercih edilmiştir.

Kanun ile temel olarak, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yapılmasına ve elde edilecek verilerin kullanılmasına ilişkin temel ilkeler, kimler hakkında yapılacağı, araştırma konusu edilecek bilgi ve belgelerin neler olduğu, bu bilgilerin ne şekilde kullanılacağı, hangi mercilerin soruşturma ve araştırma yapacağı, değerlendirme komisyonu, veri güvenliği ile verilerin saklanma ve silinme süreleri düzenlenmektedir. Araştırma kapsamında ulaşılan kişisel verilerin kullanımı, korunması, saklanması, silinmesi, güvenliği için gerekli tedbirler düzenlenmiş, aykırılık durumunda cezai hükümler öngörülmüştür.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Amaç ve kapsam maddesidir.

Madde 2- Tanımlar maddesidir. Madde ile kanunda geçen bazı ifadelerin hangi anlamda kullanıldığı netleştirilerek açıklanmıştır. Kurum ve kuruluş tanımına, kamu kurum ve kuruluşu niteliğinde olmayan ancak yüksek teknoloji gerektiren ar-ge faaliyetleri, bilişim teknolojileri ve savunma sanayi gibi milli güvenlik açısından stratejik önemi haiz birim, proje, tesis ve hizmetlerin yerine getirilmesinde rol alan diğer kurum ve kuruluşlar da dâhil edilmiştir. Ayrıca Kanunda geçen “üst kademe kamu yöneticisi” ibaresinin ne anlama geldiğine dair bir tereddüt oluşmaması için Anayasanın 104 üncü maddesi ile uyumlu olarak Cumhurbaşkanınca ilgili Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine göre atanacak yöneticiler şeklinde net bir belirlemeye gidilmiştir.

Madde 3- Madde ile hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılacak kişiler belirlenmiştir. Arşiv araştırması, statüsü veya çalışma şekline bağlı olmaksızın ilk defa veya yeniden memuriyete yahut kamu görevine atanacaklar için yapılacaktır. Ayrıca, madde ile sayılan kamu hizmeti kadro ve pozisyonlarının kritik ve stratejik önemi haiz olduğu değerlendirildiğinden, bunlara güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının birlikte yapılması imkanı verilmiştir. Bu maddede ayrıca belirtilmiş olmasa bile, özel kanunlarda arşiv araştırması ve güvenlik soruşturması öngörülen başka kadro ve pozisyonlar olabileceği vurgulanmıştır. Nitekim 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu gibi bazı kanunlarda bu yönde özel hükümler bulunmaktadır.

Kanunda geçen “üst kademe kamu yöneticisi” ibaresinin ne anlama geldiğine dair bir tereddüt oluşmaması için Anayasanın 104 üncü maddesi ile uyumlu olarak Cumhurbaşkanınca ilgili Cumhurbaşkanlığı kararnamesine göre atanacak yöneticiler için Kanunun 2 nci maddesinde tanımlama yapılmıştır. Madde ile, üst kademe kamu yöneticileri, özel kanunları uyarınca güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına tabi tutulan kişiler ile milli güvenlik açısından stratejik önemi haiz birim, proje, tesis, hizmetlerde istihdam edilenler hakkında statüsü veya çalışma şekline bağlı olmaksızın güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılması öngörülmektedir.

Maddede belirtilen gizlilik dereceli birimler ile kurum ve kuruluşlarda yetkili olmayan kişilerin bilgi sahibi olmaları halinde Devletin güvenliğini, iç ve dış menfaatlerini, ulusal varlığını ve bütünlüğünü zarara uğratabilecek veya tehlikeye düşürebilecek mesaj, doküman, rapor, araç, gereç, tesis ve yerler hakkında kayıt edilmiş veya edilmemiş bilgi ve belgelerin bulunduğu yerler kastedilmektedir. Bu tür yerlerde gizlilik dereceli mesaj, doküman, rapor, araç, gereç ve tesisler ile korunmaması halinde iç ve dış menfaatlerimizin zarar görebileceği materyallerin muhafaza altında tutulması ve bunların korunması için özel güvenlik tedbirlerinin tüm yönleriyle alınması bir zorunluluktur.

Madde 4- Madde ile arşiv araştırmasının kapsamı belirlenmiştir. Arşiv araştırması,

- Kişinin adli sicil kaydının,
- Kişinin kolluk kuvvetleri tarafından halen aranıp aranmadığının,
- Kişi hakkında herhangi bir tahdit olup olmadığının,

- Kişi hakkında kesinleşmiş mahkeme kararları ve 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 171 inci maddesinin beşinci ve 231 inci maddesinin onüçüncü fıkraları kapsamında alınan kararlar ile kişi hakkında devam eden veya sonuçlanmış olan soruşturma ya da kovuşturmalar kapsamındaki olguların,

mevcut kayıtlardan tespit edildiği bir araştırmadır.

Ayrıca, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer ilgili mevzuat gereğince hakkında kamu görevinden çıkarılma ya da kesinleşmiş memurluktan çıkarma cezası olup olmadığının araştırılması da kamu görevlerine uygunluk değerlendirmesine önemli bir katkı sağlayacağından araştırma kapsamına alınmıştır.

Madde 5- Madde ile güvenlik soruşturması kapsamında bakılacak hususlar düzenlenmiştir. Buna göre; arşiv araştırması kapsamında bakılan hususlar aynen güvenlik soruşturması kapsamında da bakılacak olup buna ilave olarak araştırmaya dâhil edilecek hususlar madde de açıkça sayılmıştır.

Bazı nitelikli kamu görevlerinin gerektirdiği özelliklere etki edebilecek olması nedeniyle güvenlik soruşturmasına tabi olan kamu görevlilerinin eşi ile birinci derece kan ve sihrî hısımları ile sınırlı kalmak kaydıyla araştırma yapılabilmesi de öngörülmüştür.

Bu maddenin (a) bendi gereğince ulaşılabilecek veriler kişi hakkındaki kolluk kuvvetleri ve istihbarat ünitelerindeki tüm veriler değildir. Burada iki tür sınırlamaya gidilmiş olup ilki bu verilerin yürütülecek kamu görevinin gerektirdiği niteliklerle bir ilgisinin bulunması gereğidir, ikincisi ise söz konusu verilerin olgusal olmasıdır ki bundan amaç verilerin yorum içermeyen, somut, gözlemlenebilir vakıalara dayanmasıdır.

Bu maddenin (c) bendinde belirtilen terör örgütleri, hukuk sistemimizde içinde kesinleşmiş yargı kararı ile anayasal düzene karşı suç işlediği sabit görülen örgütleri ifade etmektedir. Bu şekildeki örgütlerle eylem birliği, irtibat ve iltisak içinde olmak aynı zamanda anayasal sisteme karşı da bir tavır almak anlamını da içerdiğinden anayasal sistemin korunmasında rolü bulunan kamu görevlilerinin atanmalarında özellikle bu hususun araştırılması anayasal sistemin korunabilmesi açısından da bir güvence oluşturmaktadır.

Bu maddenin (c) bendinde yer alan “irtibat ve iltisak” ibareleri ilk anda genel bir kavram gibi görünse de belirsiz ve öngörülemeyen nitelikli ifadeler olduğu söylenemez. Nitekim bu “irtibat ve iltisak” ibareleri uygulamada Anayasa Mahkemesinin 14/11/2019 tarihli ve E.2018/89, K.2019/84 sayılı kararında belirtildiği gibi yargı içtihatları ile somutlaşmıştır.

Terör eylemlerinin millî güvenliği ve devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü hedef aldığı gözetildiğinde terör örgütlerine iltisakı yahut bunlarla irtibatı olup olmadığının güvenlik soruşturması kapsamında araştırılması anayasadaki sınırlama sebeplerine uygun olarak meşru bir şekilde öngörülmektedir. Ayrıca kamu hizmetlerinin gerçeğe uygun, doğru ve tarafsız biçimde yerine getirilmesi, söz konusu hizmetlere ilişkin güvenilirliğin sağlanması kamu görevlilerinin anayasal sistem dışında başka yapı ve oluşumlarla irtibat ve iltisak içinde olmamalarını da zorunlu kılmaktadır.

Diğer taraftan Millî İstihbarat Teşkilatı ve Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yapılan bildirimin kural olarak ceza soruşturmasına esas alınabilecek nitelikte bilgi ve belgelere dayanma zorunluluğu da bulunmamaktadır. Ceza soruşturmasına esas alınabilecek nitelikte bilgi ve belgelere dayanma zorunluluğu olmayan bu veriler otomatik sonuç doğurmamaktadır. Değerlendirme komisyonlarınca kişi hakkındaki veriler nesnel ve gerekçeli olarak yazılı bir şekilde değerlendirmeye tabi olmaktadır. Bu hususta yapılan tüm işlemler her zaman idarenin denetimi altında olduğu gibi icrai, kesin yürütülebilir bir idari işleme dönüştüğü anda da yargısal denetime açık hale gelmektedir. Tüm bunlar gözetildiğinde getirilen kural, amaca uygun, sınırlama sebebine bağlı ve ölçülüdür.

Maddede belirtilen yerinden araştırma, değişen şartlara göre farklı usul ve yöntemlerle gerçekleştirilebilir. Ancak yerinde yapılacak araştırma, güvenlik soruşturmasında amaçlanan nedene bağlı olarak kişi hakkında doğrulanabilir ve güncel bilgi edinimine imkân sağlayacak, husumet, kin, garez gibi saiklerle verilebilecek bilgileri ayıklamaya imkan tanıyan denetime elverişli araçlarla yapılacaktır. Ayrıca yerinden araştırma, eğer kişinin görevine yansiyacak hususlar açısından bir gereklilik taşıyorsa başvurulacak bir yöntemdir. Bu gereklilik kişinin kendisi ve kapsama dâhil yakınları açısından ayrı ayrı tespit edilir. Yakınları yönünden böyle bir gereklilik bulunmadığı hallerde yakınları hakkında mevcut kayıtlar üzerinden araştırma tamamlanır.

Madde 6- Madde ile güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve mahalli mülki idare amirlikleri tarafından yapılması düzenlenmektedir. Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının hukuka uygun şekilde yapılabilmesi için gerekli sınırlama ve önlemlere yer verilmiş, bunu sağlamak için tedbirlerin alınması zorunlu tutulmuştur. Bu sınırlama, önlem ve tedbirlerin uygulaması ilgili merciler tarafından disiplin ve ceza hukuku hükümlerine göre takip edilecektir.

Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapmakla görevli birimler ancak kendilerine iletilen taleple sınırlı olarak bilgi ve belgeye erişmeye yetkili olacaktır. Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını yürüten birimlerin diğer kurum ve kuruluşlarda var olan taleple ilgili bilgi ve belgelere erişimleri güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmalarının makul sürelerde tamamlanabilmesi için büyük öneme sahiptir. Nitekim kamu hizmetlerinde değişkenlik ilkesi var olan bir kamu hizmetinin yeni gelişmelere göre yeniden uyarlanmasını gerektirmekte, bu ise idareyi uyarlanmış kamu hizmetlerinin gerektirdiği kamu personellerini gecikmeden istihdam etmeye mecbur bırakabilmektedir. Hem bu açıdan hem de kamuya personel alımının makul sürelerde tamamlanabilir olması için güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmalarının makul sürelerde tamamlanmasında kamu yararı bulunmaktadır.

Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını yürütecek birimlerde yetkilendirilmiş görevlilerin hukuka aykırı bir şekilde kişisel verilerle ilgili elektronik ortamda veya bilgisayar loglarında sorgulama yapması, log kayıtlarını değiştirip silmesi ve elde edilen bilgileri paylaşması yasaklanmaktadır. Ayrıca görevi gereği kişisel bilgi veya belgelere vakıf olmuş olsa dahi bunların yetkisiz kişilerle paylaşılması veya basın ve yayın kuruluşları gibi iletişim kanallarına verilmesi yasaklanmaktadır.

Bunlara aykırı davranılması durumunda ise Kanunun 11 inci maddesinde belirtilen cezai yaptırımlar uygulanacaktır. Ayrıca bunlar için 7068 sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanun başta olmak üzere sıkı disiplin hükümleri de bulunmaktadır. Netice itibarıyla, verilere ulaşacak güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını yürüten kamu görevlilerinin bu kapsamdaki sorumluluklarının, verinin bulunduğu yerdeki kamu görevlilerinin sorumluluklarından daha az olmadığından veri güvenliğinin sağlanmasında bir zafiyet oluşmayacaktır.

Madde 7- Madde ile güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunda elde edilen verilerin değerlendirilmesinin ilgili kurum ve kuruluşlarda en üst amirin görevlendireceği üç kişiden az olmamak üzere kurulacak değerlendirme komisyonu marifetiyle yapılması düzenlenmektedir. Güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapmakla görevli birimler, elde ettikleri olgusal verileri herhangi bir yorum eklemeksizin komisyona iletecektir. Komisyon, yapacağı değerlendirmeyi atamaya yetkili amire nesnel, gerekçeli ve yazılı olarak sunacak ve bu bilgiler mahkemeler tarafından talep edildiğinde mahkemeye gönderilecektir. Bu şekilde tarafsız ve adil bir değerlendirme sürecinin tesisi amaçlanmıştır.

Madde ile değerlendirme komisyonlarının yapısına ilişkin temel esaslar belirlenmiş her bir kurum ve kuruluşun kendi şartlarına göre daha uygun bir örgütlenme ile çalışma usul ve esaslarını oluşturabilmesini teminen değerlendirme komisyonlarının çalışma usul ve esasları ile diğer hususların Cumhurbaşkanlığı yönetmeliğiyle çizilmesi uygun bulunmuştur. Nitekim Anayasanın 106 ncı maddesine göre bakanlıkların kurulması, kaldırılması, görevleri ve yetkileri, teşkilat yapısı ile merkez ve taşra teşkilatlarının kurulmasının Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenleneceği ve 123 üncü maddesine göre kamu tüzelkişiliğinin kanunla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulacağı açıkça düzenlenmiştir.

Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapan birimler kişinin memuriyet veya kamu görevlerine uygunluğunun değerlendirilmesini sağlayacak olgusal verileri yorum içermeden

değerlendirme komisyonuna aktaracak, komisyon kendisine iletilen verilere ilişkin nesnel ve gerekçeli değerlendirmelerini yazılı olarak atamaya yetkili amire sunacaktır. Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının olumlu ya da olumsuz değerlendirilmesine ilişkin nihai karar atamaya yetkili amir tarafından verilecektir.

Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması esasında atama öncesine ilişkin bir hazırlık işlemi olup idari işlem teorisine göre tek başına icrai niteliği haiz değildir. Dava edilebilmesi ancak atama kararına etkisi oranında ve atama kararının davaya konu olmasıyla mümkündür. Bununla birlikte mahkeme tarafından atama işleminin yargısal denetiminde güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına ilişkin değerlendirmelerin de talep edilebileceği gözetilerek komisyonun raporlamasının ilgili makama yazılı olarak yapılması sağlanarak yargısal denetime açık keyfilikten uzak bir yapı kurulmuştur.

Madde 8- Maddenin birinci fıkrası ile Anayasanın 20 nci maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen kişisel verilerin korunmasına ilişkin haklar düzenlenmiştir. İkinci fıkra ile kişiye doğru ve güncel olmayan bilgilerini düzeltme hakkı veren ilkeye yer verilmiş, elde edilecek verilerin işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olarak kullanılması öngörülmüştür.

Maddeye göre hakkında arşiv araştırması ve güvenlik soruşturması yapılan kişi, millî savunma, millî güvenlik, kamu güvenliği, kamu düzeni ve ekonomik güvenlik ile ilgili istihbarat faaliyetleri kapsamında elde edilen bilgiler hariç olmak üzere kişisel verileri hakkında bilgilendirilecek, bu verilere erişebilecek, bunların düzeltilmesini ve silinmesini talep edebilecektir. Bu veriler sadece işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olarak kullanılacaktır.

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununda kişisel verilerin millî savunmayı, millî güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini veya ekonomik güvenliği sağlamaya yönelik olarak kanunla görev ve yetki verilmiş kamu kurum ve kuruluşları tarafından yürütülen önleyici, koruyucu ve istihbari faaliyetler kapsamında işlenmesi Kanunun istisna hükümleri arasında sayılmıştır. Anılan bu düzenlemeye uygun olarak Kanunda da, millî savunma, millî güvenlik, kamu güvenliği, kamu düzeni ve ekonomik güvenlik ile ilgili istihbarat faaliyetleri kapsamında elde edilen bilgilerin kişiye verilmeyeceği öngörülmüştür.

Madde 9- Madde ile kişisel verilerin güvenliği ve gizliliğini sağlamaya yönelik önlemler düzenlenmiştir. Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması işlemlerinin her evresinde gizliliğe uyulması kurala bağlanmıştır. Buna göre, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına konu her tür bilgi ve belgenin “gizlilik derecesinin” belirlenip buna uygun koruma sağlanması gerekmektedir. Diğer taraftan bilgi ve belgelerin bilmesi gerekenlerin dışında başkasına verilmesi ve açıklanması ile verilerin amacı dışında işlenip aktarılması yasaklanmıştır. Bu kapsamda alınan tedbirlere uymayı sağlamak üzere cezai ve idari yaptırımlar öngörülmüştür.

Madde 10- Madde ile güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sürecinde elde edilen kişisel verilerin silinmesi ve yok edilmesine dair hükümler düzenlenmektedir. Silme ve yok etme işlemi bağlayıcı bir yükümlülük olarak düzenlenmiştir. Ancak istihbari faaliyetler kapsamındaki veriler silme ve yok etme işlemlerinin dışında tutulmuştur. Ayrıca işleme karşı dava açılması durumunda hüküm kesinleşinceye kadar silme ve yok etme süreci ertelenecektir.

Madde 11- Madde ile güvenlik soruşturması veya arşiv araştırması yapılması ve değerlendirilmesinde görevli olanlar tarafından kişisel verilerle ilgili işlenen suç ve kabahatlerde uygulanacak kanun hükümlerine atıf yapılmıştır. Böylece verilerin amacı dışında hukuka aykırı olarak kullanılmasını önlemek için caydırıcılık da getirilmiştir. Bununla birlikte 7068 sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanun başta olmak üzere kamu görevlilerinin tabi olduğu sıkı disiplin hükümleri de bulunmaktadır.

Madde 12- Madde ile Kanunun uygulanmasında Cumhurbaşkanınca yürürlüğe konulacak yönetmelikle ilgili düzenleme yapılmıştır. Kanunda gerekli tüm konularda genel çerçeve çizilmiş, bunların uygulanmasının sağlanmasına ilişkin hükümlerin belirlenmesi Cumhurbaşkanınca çıkarılacak yönetmeliğe bırakılmıştır. Bu kapsamda Devletin güvenliğini, ulusun varlığını ve bütünlüğünü iç ve dış menfaatlerinin zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği bilgi ve belgeler ile gizlilik dereceli kamu personeli ile meslek gruplarının tespiti, gizlilik dereceli birim ve kısımların tanımlarının yapılması, güvenlik soruşturmasının ve arşiv araştırmasının usul ve esasları ile bunu yapacak birimler ve değerlendirme komisyonlarının kuruluşu, değerlendirme komisyonlarının çalışma usul ve esasları ile uygulamaya ilişkin diğer hususların yönetmelikle düzenlenmesi amaçlanmıştır. Böylece uygulamada ortaya çıkan güncel değişikliklere idare tarafından hızlı ve esnek bir şekilde uyum sağlanabilecektir.

Madde 13- Madde ile, Kanunun yürürlüğe girmesiyle birlikte işlevsiz kalacak 4045 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmakta ve ilgili diğer değişiklikler yapılmaktadır.

Madde 14- Madde ile, yürürlükten kaldırılan 4045 sayılı Kanuna mevzuatta yapılan atıfların bu Kanuna yapılmış sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

Madde 15- Yürürlük maddesidir.

Madde 16- Yürütme maddesidir.

İçişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu

01/07/2020

Esas No: 2/2972

Karar No: 6

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1. Giriş

Kırıkkale Milletvekili Ramazan CAN ve 64 milletvekili tarafından hazırlanarak 19/06/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça aynı tarihte tali komisyon olarak Adalet Komisyonuna, esas olarak Komisyonumuza havale edilen 2/2972 esas numaralı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu Teklifi Komisyonumuzun 24/06/2020 ve 25/06/2020 tarihli toplantılarında görüşülmüştür.

Teklif görüşmelerine İçişleri Bakan Yardımcısı Mehmet ERSOY ile İçişleri Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Kişisel Verileri Koruma Kurumu yetkilileri katılmıştır.

2. Teklifin İçeriği

Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu Teklifi ile:

- Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının uygulanması esnasında kullanılacak verilerin belirlenmesi,

- İlk defa veya yeniden kamu görevine atanacaklar hakkında arşiv araştırması uygulanması,

- Gizlilik dereceli birimler, Milli Savunma Bakanlığı, Genelkurmay Başkanlığı, jandarma, emniyet, sahil güvenlik, istihbarat teşkilatlarında görev yapacak kamu personeline, ceza infaz kurumları ve tutuk-evlerinde çalışacak personel ile üst düzey kamu yöneticilerine yönelik olarak güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının birlikte uygulanması,

- Arşiv araştırması uygulamasında ilgili kişinin adli sicil kaydının aranıp aranmadığının, kişiye yönelik tahditlerin, kesinleşmiş mahkeme kararlarının ve kişi hakkında devam eden veya sonuçlanmış kovuşturma, soruşturma süreçleri ile kişi hakkında kamu görevinden çıkarılma ya da kesinleşmiş memurluktan çıkarma cezası olup olmadığının incelenmesi,

- Güvenlik soruşturması uygulamasında; arşiv araştırmasındaki bilgilere ek olarak kolluk kuvvetlerinde ve istihbarat birimlerinde bulunan verilerin incelenmesi, yabancı devlet kurumları ve yabancılarla ilişkilerinin incelenmesi, terör örgütleri ve suç örgütleri ile eylem birliği, irtibat ve iltisakının incelenmesi,

- Güvenlik soruşturması uygulamasına görevin önemine göre ilgili kişinin yanı sıra kan ve sıhri hısımlarının da dahil edilmesi,

- Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını uygulayacak birimlerin Milli İstihbarat Teşkilatı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve mülki idare amirlikleri olarak belirlenmesi,

- Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sırasında elde edilen kişisel bilgilerin basın ve yayın kuruluşları veya diğer iletişim kanalları ile paylaşılmasına yönelik tedbirlerin alınması,

- Elde edilen bilgilerin değerlendirilmesi amacıyla üç kişiden az olmamak şartıyla değerlendirme komisyonu kurulması,

- Mahkemeler tarafından istem olduğunda elde edilen bilgilerin Değerlendirme Komisyonundan alınması,
- Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını yapan birimlerin kişisel verilerin korunmasına yönelik tedbirleri alması,
- Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucu elde edilen bilgi ve verilerin her durumda 2 yılın sonunda silinmesi,
- Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını uygulayan ya da değerlendirenler tarafından kişisel verilerle ilgili suç işlenmesi halinde uygulanacak cezai yaptırımların belirlenmesi, öngörülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Teklif hakkında ilk imza sahibi Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can;

- İdarenin kamu görevlisi seçerken kamu hizmetlerini görecek kişinin yeterli ehliyet ve liyakati olup olmadığını denetlediğini, Anayasa Mahkemesinin güvenlik soruşturmasına ilişkin maddeleri iptal etmesi sebebiyle mevzuatta bir boşluk oluştuğunu, Anayasa Mahkemesinin kararlarında belirttiği hususların kanun teklifi ile somutlaştırıldığını,
- Anayasa Mahkemesinin güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının ana hatlarının işleyişinin yönetmelikle belirlenemeyeceğine hükmettiğini, bu sebeple Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesinde belirtilen şartların hepsinin kanuna derç edildiğini,
- Temel ilke olarak güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yapılmasının ve elde edilecek bilgi ve belgelerin neler olduğunun, bu bilgilerin ne şekilde kullanılacağını, hangi mecraların soruşturma ve araştırma yapacağını belirlendiğini,
- Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması uygulamasının; hukuki, bilgi ve belgelerin esas alınacağı objektif bir yapıya kavuşturulduğunu,
- Anayasa’da belirtilen temel hak ve hürriyetler ile devletin güvenlik politikası arasında denge kurulmaya çalışıldığını,
- İstihbari nitelikte herhangi somut bilgi ve belgeye dayanmayan raporlara dayanılarak işlem tesis edilemeyeceğini,
- Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunda elde edilen bilgi ve belgelerin sadece görevin gerektirdiği niteliklerle ilgili olarak değerlendirileceğini,
- Soruşturma veya araştırma sonucu sadece müşahhas verilerin işleneceğini,
- Kamu görevlisinin güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması uygulamasında yetkisini kötüye kullanmasının önüne geçmek amacıyla düzenleme yapıldığını,
- Soruşturma sonucu elde edilen bilgilerin objektif, hukuki ve somut olup söyleme dayanmayacağını ayrıca bu bilgilere karşı kanuni yolların açık olacağını,
- Kişisel verilerin korunmasına ilişkin temel ilkeler ile verilerin güvenliği ve gizliliğine dair önlemlerin artırıldığını,
- İstihbarata konu olmayan kişisel verilerin kullanma amacı sonrası 2 yıl sonunda silinip yok edilmesinin sağlanacağını,
- Karşılaştırmalı hukuk açısından bakıldığında, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının gelişmiş ülkelerde de yapıldığını, ifade etmiştir.

Komisyon üyeleri tarafından Teklif lehinde ve aleyhinde,

- Teklifin vatandaşların kamu hizmetine girme hakkını düzenleyen ve kamu hizmetine alımda görevin getirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilmemesini hükme bağlayan Anayasa'nın 70'inci maddesine aykırılık teşkil ettiği,

- Anayasa Mahkemesinin geçtiğimiz yıllardaki güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına ilişkin hükümlerini, Anayasa'nın; özel hayatın gizliliğini düzenleyen 20'nci madde ve kamu hizmetiyle ilgili hükümler kısmının genel ilkelerini düzenleyen 128'inci maddesine aykırı olduğunu tespit ettiği ve iptaline karar verdiği,

- Güvenlik soruşturmasına kişinin eşi ile birinci derece kan ve sıhrı hısımları da dahil edilmesine ilişkin hükmün suç ve cezanın şahsiliği ilkesine aykırı olduğu,

- Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması faaliyeti kapsamında kamu idaresine, kamu görevine girme hakkını kullanmak isteyen kişiye ait kişisel verilere erişme imkânı verdiği,

- Teklifte yer alan “istihbari faaliyete konu”, “olgusal veriler” gibi ibarelerin anlamlarının muğlak olduğu,

- Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının farklı konular olduğu, bu nedenle iki konuyu aynı maddede düzenlenmek yerine farklı maddelerde düzenlemenin kanun yapım tekniği açısından daha uygun olacağı,

- Kanun teklifindeki muğlak ifadelerin keyfi uygulamalara fırsat tanıyacağı ve kişilerin kamu hizmetine girme hakkını engelleyeceği,

- Hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılan kişilere elde edilen verilen verilmesi gerektiği,

- Değerlendirme komisyonuna atanacak kişilerin farklı birimlerden olmasının objektiflik açısından yerinde olacağı,

- Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına ilişkin olarak yapılan düzenlemelerin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi nedeniyle bu kanun teklifine ihtiyaç olduğu,

- Teklifte birlikte güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılırken sadece somut, objektif ve hukuki bilgilerin göz önünde bulundurulacağını,

- Her kurumda birim amiri unvanlarının farklı olması sebebi ile değerlendirme komisyonunun düzenlenmesi hususunun yönetmeliğe bırakılmasının yerinde olduğunu,

- Arşiv araştırması uygulamasında yetkili makamların verdiği kararların dikkate alınacağını,

- Güvenlik soruşturmasının, arşiv araştırmasının genişletilmiş hali olduğunu ve sadece güvenlik güçleri ile üst kademe kamu yöneticileri için geçerli olacağını,

- Teklifte temel hak ve hürriyetler ile devletin güvenlik müessesesi arasındaki dengenin sağlandığını,

- Anayasa Mahkemesinin sözü edilen iptal kararının gerekçesi dikkate alındığında Anayasa Mahkemesi Kararı'nın güvenlik soruşturmasının hiçbir şekilde yapılmayacağını değil, aksine güvenlik soruşturması detaylarını kanunda gösterilmesi gerektiği gerekçesiyle kişisel verilerin güvenliğine ve özel hayatın gizliliğine ilişkin güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yapılabileceğini ortaya koyduğunu,

- Kanun teklifi hazırlanana kadar güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına ilişkin işlemlerin 4045 sayılı Güvenlik Soruşturması, Bazı Nedenlerle Görevlerine Son Verilen Kamu Personeli ile Kamu Görevine Alınmayanların Haklarının Geri Verilmesine ve 1402 Numaralı Sıkıyönetim Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun’a ve bu kanuna dayanılarak çıkartılan yönetmeliğe göre yapıldığı, ancak 4045 sayılı Kanunun ihtiyaçlara cevap vermediği ve bu nedenle güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması için kod kanun teklifi hazırlandığı,

- İstihbari bilginin 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanununa göre “Teşkilatın ele geçirmiş olduğu bilgi” şeklinde olduğu, Anayasa Mahkemesi yargı kararları ile Danıştay içtihatlarına da bu şekilde girdiği,

- Teklifin güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yasal güvencelerini ihtiva ettiği,

- Teklifin hukuk güvenliği ilkesine, kişisel verilerin korunmasına dair hukuka ve idarenin takdir hakkını azaltan, idarenin bu hususta kötüye kullanımlarının önüne geçen ve Anayasa Mahkemesi kararlarında ve kararın gerekçesinde yer alan tüm hususları karşılayan bir teklif olduğu,

görüşleri dile getirilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Teklifin 13 üncü maddesinde, Kaymakam adaylığına atanacaklar, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı nam ve hesabına eğitim öğrenim görecekle, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi ve bağlı kurumlarında eğitim-öğrenim görecekle ve Polis Akademisi ve bağlı kurumlarında öğrenim görecekle hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılmasını düzenleyen değişiklik yapılmıştır. Komisyon Başkanlık Divanına verilen redaksiyon yetkisi kapsamında teklifin 1, 2, 3, 6, 8, 9, 11 ve 12 nci maddeleri redakte edilmiştir.

İçtüzüğün 45 inci maddesi uyarınca, Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere Kocaeli Milletvekili Cemil Yaman, Elazığ Milletvekili Sermin Balık, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Yel, Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve Giresun Milletvekili Kadir Aydın özel sözcüler olarak seçilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Celalettin Güvenç</i>	<i>Sermet Atay</i>	<i>Alev Dedegil</i>
Kahramanmaraş	Gaziantep	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Metanet Çulhaoğlu</i>	<i>Nihat Yeşil</i>	<i>Ensar Aytekin</i>
Adana	Ankara	Balıkesir
(Muhalefet şerhimiz ektedir)	(Muhalefet şerhimiz ektedir)	(Muhalefet şerhimiz ektedir)
Üye	Üye	Üye
<i>Yaşar Tüzün</i>	<i>Selim Yağcı</i>	<i>Oğuzhan Kaya</i>
Bilecik	Bilecik	Çorum
(Muhalefet şerhimiz ektedir)		(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye <i>Ümit Yılmaz</i> Düzce	Üye <i>Sermin Balık</i> Elâzığ (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Kadir Aydın</i> Giresun (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Fatih Süleyman Denizolgun</i> İstanbul	Üye <i>Zeynel Özen</i> İstanbul (Son oylamada bulunamadı, muhalefet şerhimiz ektedir)	Üye <i>Ahmet Çelik</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz ektedir)
Üye <i>Ali Öztunç</i> Kahramanmaraş (Muhalefet şerhimiz ektedir)	Üye <i>Mustafa Hilmi Dülger</i> Kilis	Üye <i>Cemil Yaman</i> Kocaeli (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Ahmet Çakır</i> Malatya	Üye <i>Tamer Akkal</i> Manisa	Üye <i>Faruk Sarıaslan</i> Nevşehir (Muhalefet şerhimiz ektedir)
Üye <i>Hasan Özgüneş</i> Şırnak (Muhalefet şerhimiz ektedir)		Üye <i>Mustafa Yel</i> Tekirdağ (Bu raporun özel sözcüsü)

MUHALEFET ŞERHİ

(2/2972) Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanun Teklifine karşı olmamızın nedenleri aşağıda belirtilmiştir.

1. GÜVENLİK SORUŞTURMASI VE ARŞİV ARAŞTIRMASI KANUN TEKLİFİNE İLİŞKİN GENEL DEĞERLENDİRME

A) Genel Değerlendirme:

Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanun Teklifi, yürürlük ve yürütme maddeleriyle birlikte 16 maddeden oluşmaktadır. Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması konusunda, Anayasa Mahkemesi'nin, soyut norm denetimine ilişkin üç ve bireysel başvurulara ilişkin de iki kararı bulunmaktadır. Hemen ifade etmek gerekir ki; Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda tanımlandığı şekilde açık bir içtihat oluşturmuş olduğu bir konunun, öncelikli olarak, Anayasa Komisyonu'nda görüşülmesi gerekirdi. Teklifi görüşen İçişleri Komisyonu ise konuyu, İçtüzüğü'nün 38. maddesi açısından ele alma gereğini yerine getirmemiştir.

“Komisyonlar, kendilerine havale edilen tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler. Bir komisyon, bir teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder.” (İçtüzük, md.38).

İlk fıkranın komisyon için öngördüğü inceleme yükümlülüğü, teklif maddelerinin görüşülmesine geçilmeden ele alınması gereken bir önkoşul olarak düzenlenmiştir. Bu önsorun çözülmeyen komisyon, görüşmelere başlayamaz. Bu yükümlülük, komisyona ait münhasır yetki olup, komisyon dışından kişi ve uzmanlar bu yetkiyi kullanamazlar. Komisyon, teklif metnini, Anayasa'nın sözüne ve özüne uygunluk açısından inceledikten sonra devam veya red kararını verir. Bu ise, teklif maddelerini görüşmeden önce bir önkarar şeklinde verilmelidir. Önkoşul ve önkarar, komisyon için çifte yükümlülük ve gerekliliktir.

Komisyonun üçüncü yükümlülüğü ise, inceleme alanına ilişkindir: Anayasa'ya uygunluk, hem sözü hem de özü açısından yapılmalıdır. Özellikle öze uygunluk, anayasal yorum yöntemlerini beraberinde getirir. Gerekçe, sadece red hali için değil, uygunluk durumu için de yazılması ölçüsünde, anılan yükümlülük ve gereklilik anlam ifade eder.

Anayasa'nın üstünlüğünü düzenleyen madde 11/2'deki "Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz" kuralı, İçtüzük madde 38 gereklerine saygı gösterilmesi ölçüsünde anlam ifade eder. Bu nedenle, İçtüzük madde 38 gerekleri yerine getirilmeden Komisyon tarafından kabul edilen teklif metni, yasa yapım usulüne aykırıdır.

Teklifte; arşiv araştırması, memuriyete alım ve kamu atamalarında genel bir usul olarak getirilmektedir. Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının birlikte yapılması ise kanunda sayılan meslek grupları ve özel kanunlarında belirtilenler hakkında uygulanacaktır. Arşiv araştırmasının, genel uygulama olarak önerilmesi hasebiyle, titizlikle ele alınması elzemdir. Ancak, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının özel kanunlarda düzenleme yöntemiyle genel uygulama haline gelme riski de, her zaman için mevcuttur.

Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yaratacağı en temel sorun, "benim polisim, benim askerim, benim memurum" şeklinde, idarenin tarafsızlığı ilkesiyle taban tabana zıt bir anlayış ve uygulamanın önünü açacak olmasıdır. Ayrıca, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına takılan yurttaşlar açısından, ömür boyu sürececek bir yaptırımın doğması söz konusu olabilecektir. Anayasa'ya aykırı olmasına rağmen ömür boyu kamu görevinde bulunmama yaptırımına yol açacak bir kanun teklifi düzenlenirken; konu, en azından idarenin keyfi takdirine bırakılmayacak şekilde ele alınmalıydı.

Kanun teklifinin gerekçesinde ve komisyon görüşmelerinde, AYM içtihatlarına ve Anayasa'ya rağmen "güvenlik soruşturmasında" ısrar edilmesinin esaslı gerekçesi olarak "FETÖ" olgusu sunulmaktadır. Hatırlanmalıdır ki; AK Parti iktidarında, "FETÖ" kadroları, hakim, savcı, polis ve asker yapılırken, söz konusu meslek grupları için bir güvenlik soruşturması mevcuttu. Ancak FETÖ kadroları, güvenlik soruşturmasının varlığına rağmen, Anayasa'nın 70'inci maddesinin açık hükmü ihlal edilerek liyakat esaslı gözetilmediği için, devlet içinde büyüdükçe büyümüştür. FETÖ'nün HSYK'yı kontrol ettiği 2011-2015 yıllarında Kurul'da görev yapan ve o yıllarda gerçekleşen

dörtbin atamada imzası bulunan kişi, bugün akademisyen olarak görevine devam edebilmektedir. Yine 81 ildeki emniyet müdürlerinin 74'ünün FETÖ mensubu çıkmasının sebebi, güvenlik soruşturması uygulamasının olmaması değil, siyasi sorumluların takdir yetkilerinde liyakat ilkesini gözetmemiş olmalarıdır. Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması, aksine, kamunun bütün kademelerinde siyasi kadrolaşmanın araçlarından birisidir.

Kanun teklifi, bu haliyle; Anayasa'nın, hukuk devletini düzenleyen 2'nci maddesine, temel hakların sınırlandırılmasını düzenleyen 13'üncü maddesine, kişisel verilerin korunması hakkını düzenleyen 20'nci maddesine, masumiyet karinesini öngören 36 ve 38'inci maddelerine, eğitim ve öğretim hakkını düzenleyen 42'nci maddesine, çalışma hakkını düzenleyen 49'uncu maddesine, kamu hizmetine girme hakkını düzenleyen 70'inci maddesine, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 8. maddesine ve dolayısıyla Anayasanın 90. Maddesine, kamu hizmeti görevlileriyle ilgili çerçeveyi çizen 128 ve 129'uncu maddelerine ve yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesini öngören 7'nci maddesine açık aykırılıklar barındırmaktadır.

AYM, 7070 sayılı Kanuna ilişkin verdiği güvenlik soruşturması iptali kararında kamuya alımda sözlü sınava ilişkin olarak da bir içtihat oluşturmuştur. AYM, 2018/73 E. 2019/65 K. sayılı kararında, *“Kamu görevlisi statüsünde olan sözleşmeli sağlık personelinin sözlü sınavla mesleğe alınması kanun koyucunun takdir yetkisinde olmakla birlikte bu personelin sözlü sınavla mesleğe alınmasına ve yerleştirilmesine ilişkin temel ilkelerin Anayasa'nın 128. maddesi uyarınca kanunla düzenlenmesi ve bu bağlamda Anayasa'nın 7. maddesi uyarınca yasama yetkisinin idareye devredilmemesi gerekir.”* değerlendirmesiyle, ihtilafı kuralı Anayasa'ya aykırı bulmuştur. İktidar partilerinin sözlü sınav ve güvenlik soruşturması konularındaki yakın zamanlı tavrında yatan Anayasa'yı ihlal konusundaki ısrarı, dikkat çekicidir : Anayasanın 70'inci maddesi uyarınca liyakat esasıyla yapılması gereken kamu görevine alımda, içini idarenin uygulamada keyfi şekilde dolduracağı “sözlü sınav” ve “güvenlik soruşturması” gibi Anayasa'ya aykırılığı tespit edilmiş uygulamalar tercih edilmek istenmekte; kamu kadrolarına layık olanın değil de iktidara biat edenin alınmasını sağlayacak şekilde, Cumhuriyet'in özüne aykırı bir parti devleti, yandaşlık ve nepotizm mekanizmasına doğru yol alınmak istenmektedir.

B) AYM İçtihadında Ortaya Konulan İlkeler

Anayasa Mahkemesi, güvenlik soruşturmasına ilişkin olarak, 4045 sayılı Kanun da dahil olmak üzere, ilgili bütün düzenlemelerin (657 sayılı kanuna yapılan ekleme) Anayasa'ya aykırılığı noktasında açık bir içtihat oluşturmuştur. Mahkeme içtihadı, temelde, tespit edilen açık aykırılıklar doğrultusunda, Anayasa'nın 20'nci maddesinde düzenlenen "*özel hayata saygı hakkı*" bağlamında oluşturulmuştur. Ayrıca temel hakların sınırlandırması rejimini düzenleyen Anayasa'nın 13'üncü maddesine aykırılıklar da, 20'nci madde ihlalleriyle birlikte tespit edilmiştir. Anayasa Mahkemesi kararlarına göre; her ne kadar bu alanda yapılacak bir düzenleme kanun koyucunun takdirinde olsa da, bu takdir alanı kısıtlıdır. Anayasa Mahkemesinin konuya ilişkin olarak açıkça belirlediği ölçütler çerçevesinde, aşağıda sıralanan unsurların kanun düzeyinde belirlenmesi gerekir:

- elde edilen bilgi ve belgelerin ne şekilde kullanılacağı,
- hangi mercilerin soruşturma ve araştırmayı yapacağı,
- bu bilgilerin ne suretle ve ne kadar süre ile saklanacağı,
- ilgililerin söz konusu bilgilere itiraz etme imkânının olup olmadığı,
- bilgilerin bir müddet sonra silinip silinmeyeceği,
- silinecekse bu sırada izlenecek usulün ne olduğu,
- yetkinin kötüye kullanımını önlemeye yönelik nasıl bir denetim yapılacağı,
- gizlilik dereceli kamu personeli ile meslek gruplarının tespiti,
- güvenlik soruşturmasının ve arşiv araştırmasının usul ve esasları ile bunu yapacak mercilerin kimler olduğu,
- kişilerin geçmiş ceza mahkumiyetlerine ilişkin kayıtlar bakımından hangi suçların kamu görevine girmeye engel olduğu,
- kişilerin on sekiz yaşından önce işlediği suçlara dair kayıtların güvenlik soruşturmasının olumsuz sonuçlanmasına sebep olup olmayacağı konusunda hiçbir belirleme, suçlar arasında herhangi bir ayırım ve derecelendirme yapılmadığı,
- 21/12/2000 tarihli ve 4616 sayılı 23 Nisan 1999 Tarihine Kadar işlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanun uyarınca kesinleşmiş mahkumiyet niteliğinde sayılmayan kamu davasının açılmasının ertelenmesine ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin kararların da güvenlik soruşturmasının olumsuz sonuçlanmasının bir sebebi olup olmayacağı.

Bu kriterler Anayasa'nın 20'nci maddesi bağlamında verilen iptal kararları çerçevesinde ele alınmıştır. Fakat Turgut Duman Başvurusunda verilen “*masumiyet karinesinin ihlali*” kararı, bu içtihat kapsamında yapılacak düzenlemenin Anayasa'nın başkaca maddelerine aykırı olmayacağı anlamına gelmemektedir. Kanun koyucu hakkında “hükümün açıklanmasının geri bırakılması” kararının güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırmasında dikkate alınacak bilgiler arasında yer alacağını düzenleyebilir. Fakat bu durum, Turgut Duman başvurusunda olduğu gibi “masumiyet karinesinin” ihlali sonucunu doğurabilir. Bu bağlamda güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırmasının Anayasa'ya uygun bir şekilde düzenlenebilmesi mümkün gözükmemektedir. Kamu görevine girişi ömür boyu engelleyecek bir yaptırıma dönüşecek nitelikte ve temel hakların ihlali mahiyetinde düzenlemeler yerine, adli sicil kaydı uygun olmak, yeterli ölçüt olmalıdır.

Gerek kişisel verilerin korunması açısından gerekse de masumiyet karinesi gibi anayasal diğer düzenlemeler açısından, teklif metninde muhtelif Anayasa'ya aykırılıklar yer almaktadır. Arşiv araştırması ve güvenlik soruşturmasına ilişkin düzenleme kısımları, bu aykırılıkların özellikle açık olduğu kısımlardır.

- Anayasal Değerlendirme:

Kamu hizmetine alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez (md.70).

“Görevin gerektirdiği nitelikler”:

-diploma,

-sınav,

-staj (gerekliyorsa).

Genel liyakat ilkesi dışında, olsa olsa ilgili görevin gerekleri (yabancı dil, bilgisayar, sürücü belgesi, seyahat edebilme, vb.) elden geldiğince somut öğelere ilişkin olup, bunlar aslında sınavın gerekleri olarak ön koşullar şeklinde aranır.

“Hiçbir ayırım gözetilemez” şeklindeki yasak, görevin gerektirdiği nitelikler açısından göreve girmede herhangi bir ayırım yapılamayacağını ifade eder ki; “güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması” başlığı altında yürürlükte bulunan ve

önerilen düzenleme, istisna kabul etmeyecek biçimde öngörülen ayrımcılık yasağı ilkesini zedeler.

Kamu görevlilerinin atanmaları, “kanunla düzenlenme” kuralına bağlanmış olsa da, bu düzenleme, güvenlik soruşturmasına cevaz vermez.

Görevde bulunan kamu görevlilerinin “görev ve sorumlulukları ile disiplin kovuşturulması” ile ilgili hususlar, Anayasa ile sıralanmış ve güvencelere bağlanmıştır (md.129):

- Anayasa ve kanunlara sadakat,
- Disiplin soruşturmasında savunma hakkı güvencesi,
- Disiplin kararlarına karşı yargısal güvence,
- Ceza kovuşturmasının izne bağlanması.

Kamu görevi statüsünde bulunanlar hakkında öngörülen bu anayasal güvencelerden “görevin gerektirdiği nitelikleri” taşımakla beraber, “güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması” adı altında görevle ilgisi bulunmayan birtakım bilgi ve öznel değerlendirmeler sonucu kamu görevine atanamama;

- 1) En başta, Anayasa’nın 70’inci maddesine aykırıdır. Burada çifte ayırılık söz konusudur; çünkü güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması ile “görevin gerekleri” arasında bağlantı bulunmamaktadır. Kaldı ki, bu usul, ayrımcılığa açıktır.
- 2) Anayasa’nın 2’nci maddesindeki hukuk devleti ilkesine aykırıdır. Hukuk devleti; hukuk kurallarının kapsamıyla beraber, kişinin hak ve yükümlülüklerinin öngörülebilirliği temeline dayanır. “Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması” kavramı ve ilişkili düzenleme; belirsizdir, keyfiliğe açıktır ve hukuki güvenlik ilkesini ihlal etmektedir. Hukuk devleti ilkesi ihlal sonucu mesleğe girmekten alıkoyma, sosyal devlet ilkesini de ihlal etmektedir.
- 3) Anayasanın 129’uncu maddesinde öngörülen güvenceler açısından da sorunludur. Çünkü, henüz göreve başlamamış bulunan bir adayın “Anayasaya sadakat” ölçüsü ne olacaktır? Sonra; güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına karşı savunma hakkından yoksun bulunan kişi hakkında bir karar olmadığı için, yargısal başvuru yolunun işletilmesi de zor olacaktır.

- 4) Anayasanın 70'inci maddesine öngörülen koşulları taşıyan bir adayın, güvenlik soruşturması sonucu kamu hizmetine girme hakkından yoksun kılınması, “hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması” kenar başlıklı 13'üncü maddeye çok yönlü olarak açıkça aykırılık teşkil etmektedir.

Anayasanın 129'uncu maddesinde, “Silahlı Kuvvetler Mensupları ile hakim ve savcılar hakkındaki hükümler”in saklı tutulması, bu mesleklerle özgü düzenlemelerin yapılabileceği, ancak bunların da Anayasa'nın emredici ve yasaklayıcı hükümlerine aykırı olamayacağı anlamına gelmektedir.

C) Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne Aykırılık Sorunu

Anayasanın 90. maddesinde, usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası antlaşmalar ile kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası antlaşma hükümlerinin esas alınacağı kuralına yer verilmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (İnsan Haklarını ve Temel Özgürlükleri Koruma Sözleşmesi – “AİHS”), 04.11.1950 tarihinde Roma'da kabul edilmiştir. Yürürlüğe giriş tarihi 03.09.1953'tür. Türkiye Sözleşmeyi, 04.11.1950 tarihinde imzalamış ve 10.03.1954 tarih ve 6366 sayılı Kanun ile onaylamıştır. Söz konusu kanun teklifi, Anayasamızın 90. maddesi gereğince, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin bir yasa ile uygun bulduğu AİHS'nin adil yargılanma hakkını düzenleyen ve masumiyet karinesini öngören 6. maddesine; özel yaşama saygı hakkını öngören 8. maddesine; düşünce, vicdan ve din özgürlüğünü öngören 9. maddesine; ifade özgürlüğünü düzenleyen 10. maddesine ve ayrımcılık yasağını öngören 14. maddesine aykırıdır.

AİHS'nin 6. maddesinin 2. fıkrasına göre : “*Bir suç ile itham edilen herkes, suçluluğu yasal olarak sabit oluncaya kadar masum sayılır*”. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), masumiyet karinesinin ihlalinin bir hâkim veya mahkemeden kaynaklanabileceği gibi, başka kamu otoritelerinden de gelebileceğine dikkat çekmektedir (AİHM, *Allenet de Ribemont-Fransa*, 10 Şubat 1995, başvuru no : 15175/89, § 36). AİHM, AİHS'nin 6. maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenen masumiyet karinesinin, kamu görevlileri veya otoriteleri tarafından, haklarında beraat veya takipsizlik kararı verilen bireylere, sanki kendilerine isnat edilmiş olan suç fiilinden suçlularmış gibi muamele edilmesini engellediğini belirtmektedir. Verilen beraat ya da takipsizlik kararına saygı gösterilmesini sağlayacak korumanın yokluğunda, madde 6

§ 2'nin güvenceleri kuramsal ve hayali hale dönüşme riskini taşıır görüşünde olan Mahkeme'ye göre, ceza yargılaması bir kez bittikten sonra söz konusu olan, aynı zamanda, ilgilinin itibarı ve onun kamu tarafından nasıl algılandığıdır. Madde 6 § 2 ile bu bakımdan sağlanan koruma, bir ölçüde, özel yaşam hakkına ilişkin 8. madde aracılığıyla sağlanan korumaya eklenebilir (AİHM, Allen/Birleşik Krallık, 12 Temmuz 2013, başvuru no : 25424/09, § 94; AİHM, G.I.E.M. S.R.L. ve diğerleri/İtalya, 28 Haziran 2018, başvuru no :1828/06, 34163/07, 19029/11, § 314). Yine AİHM'ye göre, kesinleşmiş beraat kararından sonra ilgili hakkında suçluluk şüphesinin ifadesi, masumiyet karinesine aykırıdır (AİHM, Asan Rushiti/Avusturya, 21 Mart 2000, başvuru no : 28389/95, § 31; AİHM, O./Norveç, 11 Şubat 2003, başvuru no : 29327/95, § 39). Kişi hakkında devam eden veya sonuçlanmış olan soruşturma ya da kovuşturmalar kapsamındaki olguların arşiv araştırmasında memuriyete ve kamu görevine girmeye engel bir ölçüt olarak kullanılabilmesi; kişi hakkında kesinleşmiş mahkumiyete yol açmamış olay, şüphe ve isnatların kamu hizmetine girme hakkını sınırlandırabilmesini mümkün kılması itibarıyla, kişinin kamu otoritesi tarafından suçlu muamelesi görmesi anlamına gelecek durumları muhtemel hale getirecektir. Kanun teklifi, bu açıdan, Sözleşme'nin 6. maddesinin 2. fıkrası ihlallerine yol açabilecektir.

Kanun teklifinin kişisel verilerin korunmasını düzenlenme şekli de, AİHS'nin özel yaşama saygı hakkını düzenleyen 8. maddesine aykırıdır. AİHM, devletlerin millî güvenliğin korunması amacını gerçekleştirmede sahip oldukları takdir yetkisinin geniş olduğunu kabul etmektedir. AİHM, Sözleşme'ye taraf devletlerin millî güvenliği korumak için yetkili ulusal makamlarına ilk olarak kişiler hakkında bilgi toplama ve halka açık olmayan siciller tutma, ikinci olarak millî güvenlik bakımından önemli kadrolarda çalışmak isteyen adayların bu işe uygunluğunu takdir ederken bu bilgiyi kullanma yetkisi veren kurallara sahip olmaları gerektiğinde kuşku bulunmadığını belirtmektedir (AİHM, Leander/İsveç, 26/03/1987, başvuru no : 9248/81, § 59).

Bununla birlikte; AİHM içtihadına göre, kamu mercilerinin bir bireyin özel hayatıyla ilgili bilgileri kaydetmesi ve paylaşması, özel yaşama saygı hakkına müdahale oluşturur (AİHM, Leander/İsveç, 26/03/1987, başvuru no : 9248/81, § 48). AİHM, bizatihi kişinin özel yaşamına ilişkin verilerin kaydedilmesi ve saklanması, özel yaşama saygı hakkına müdahale oluşturduğunu belirtmektedir. Bir başka deyişle, müdahalenin varlığı için, kaydedilen bilgilerin daha sonra kullanılmış olması gibi bir

koşul aranmamaktadır. (AİHM, S. ve Marper/Birleşik Krallık, 4/12/2008, başvuru no : 30562/04, 30566/04, § 67).

Yine Türkiye'nin taraf olduğu 28 Ocak 1981 tarihli 108 No'lu Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi de, kişisel verilerin otomatik işleme tabi tutulması karşısında özel hayata saygı hakkını güvence altına almaktadır (madde 1).

AİHM, kişilerin bir suç soruşturması esnasında alınan parmak izlerinin, biyolojik örneklerin ve genetik profillerin, alındıkları amaç için kullanıldıktan sonra muhafaza edilmeye devam edilmesini maddi kanunilik ilkesi açısından değerlendirilmesi bağlamında; bu alanda da, tıpkı telefon dinlemelerinde, gizli takipte ve gizli istihbarat toplama alanlarında olduğu gibi, tedbirlerin kapsam ve uygulanmasını düzenleyen ve kişilerin suistimal ve keyfilik riskine karşı yeterli güvencelere sahip olmalarını sağlayacak şekilde süre, stoklama, kullanım, üçüncü kişilerin veriye erişimi, verilerin gizliliği ve bütünlüğünün korunması ve bunların imhasına ilişkin prosedürlere yönelik asgari gereklilikleri öngören açık ve ayrıntılı kuralların belirlenmesi gerektiğini ifade etmektedir. (AİHM, S. ve Marper/Birleşik Krallık, 4/12/2008, başvuru no : 30562/04, 30566/04, § 99).

Yine AİHM'e göre kişisel verilerin korunması, Sözleşme'nin 8. maddesinde öngörülen özel yaşama saygı hakkından kişinin yararlanması konusunda büyük öneme sahiptir. İç hukuk, kişisel verilerin bu maddede öngörülen güvencelere uygun olmayan şekilde kullanımını engellemek için gerekli güvenceleri sağlamalıdır. Bu tür güvencelerin bulunması gerekliliği, otomatik işleme tabi tutulan kişisel verilerin korunması söz konusu olduğunda ve özellikle de bu verilerin polis tarafından kullanılması hâlinde, daha fazla hissedilmektedir. İç hukuk, bu verilerin kaydedilme amaçları bakımından ilgili ve aşırılıktan uzak olmalarını sağlamalı ve verilerin kaydedilme amaçlarını gerçekleştirmek için gerekli olan süreyi aşmayacak şekilde muhafaza edilmelerini temin etmelidir. İç hukuk, aynı zamanda, kişisel verilerin uygun olmayan şekillerde, suistimal oluşturacak biçimlerde kullanılmalarına karşı uygun güvenceler de içermelidir (AİHM, S. ve Marper/Birleşik Krallık, 4/12/2008, başvuru no : 30562/04, 30566/04, § 103). AİHM, öte yandan, siyasi görüşlere ilişkin kişisel verilerin, yüksek bir koruma gerektiren hassas bir veri kategorisi oluşturduğunun altını çizmektedir (AİHM, Catt/Birleşik Krallık, 24 Ocak 2019, başvuru no : 43514/15, §112).

Kanun teklifi; elde edilen bilgi ve belgelerin ne şekilde kullanılacağı, ilgililerin söz konusu bilgilere itiraz etme imkânının olup olmadığı, verilerin silinmesine ilişkin olarak izlenecek usulün ne olduğu, süresinde silinmeyen ve yok edilmeyen verilerle ilgili olarak nasıl bir başvuru usulünün izleneceği, yetkinin kötüye kullanımını önlemeye yönelik nasıl bir denetim yapılacağı gibi birçok konuda gerekli kural ve güvenceleri öngörmemesi itibariyle, AİHS'nin 8. maddesine aykırıdır. Teklif metni, genel olarak da, kişisel verilerin korunması ayağı itibariyle kişilerin özel yaşam haklarının akıbetini idarenin keyif ve lütfuna terk eden kapsamıyla; AİHS'nin 8. maddesinin uygulanmasında özel yaşam hakkıyla toplumun bütününün çıkarları arasında adil bir denge kurulması gerekliliğine işaret eden AİHM perspektifine açık şekilde aykırıdır (AİHM, X, Y ve Z/Birleşik Krallık, 22 Nisan 1997, başvuru no: 21830/93, § 41).

Yine belirtmek gerekir ki; kanun teklifindeki düzenlendiği şekliyle güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması; son tahlilde, kişinin siyasi görüş, dini inanç ya da felsefi düşünceleri sebebiyle ve/veya bu tür görüş, inanç ve düşüncelerini ifade etmesi sonucunda kamu hizmetine alınmaması sonucunu doğuracaktır. Böyle bir durumsa; olayın koşullarına göre, AİHS'nin 9. maddesinde öngörülen düşünce, vicdan ve din özgürlüğü ve 10. maddesinde öngörülen ifade özgürlüğünü ihlal etme potansiyelini taşıdığı gibi, anılan haklarla bağlantılı şekilde Sözleşme'nin 14. maddesinde düzenlenen ayrımcılık yasağının ihlali sonucunu da doğurabilecektir. AİHM; seferberlik devresinde askeri üniforma giymeyi reddetmesi sebebiyle askeri mahkeme tarafından mahkum edilmiş ve hapis yatmış Yehova şahidi başvurusunun, ağır hapis cezasına mahkum olmuş kişilerin serbest muhasebeci olarak çalışmasına mani olan kanuni düzenleme çerçevesinde serbest muhasebeci olamamasına ilişkin başvuruda, başka önemli suçlara ilişkin mahkumiyetlerden farklı olarak, dinsel veya felsefi sebeplerle askeri üniforma giymeyi reddetmeye ilişkin bir mahkumiyetin, kişinin ilgili mesleği icra etme yeterliliğini azaltacak bir dürüstlük yoksunluğu ya da ahlaki bir düşüklük oluşturmayacağını tespit etmiş ve 9. maddesiyle bağlantılı olarak Sözleşme'nin 14. maddesinin ihlal edildiğine karar vermiştir (AİHM, Thlimmenos-Yunanistan, 6 Nisan 2000, başvuru no : 34369/97). Kanun teklifinin düzenlediği şekliyle güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması, her ne kadar AİHS kamu hizmetine girme hakkı şeklinde bir hak öngörmüş olmasa da; kişinin siyasi görüş, dini inanç ya da felsefi düşünceleri ve bunların dışavurumu sebebiyle kamu hizmetinden dışlanması

sonucunu doğurabileceğinden, olayların somut koşullarında, Sözleşme'nin 9., 10. ve 14. maddeleri açısından bir ihlal kaynağı oluşturma potansiyeli taşımaktadır.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle, söz konusu kanun teklifi; AİHS'in 6., 8., 9., 10. ve 14. maddelerine aykırı olması nedeniyle, Anayasa'nın 90. maddesine de aykırıdır.

2. ANAYASA MAHKEMESİ'NİN GÜVENLİK SORUŞTURMASINA İLİŞKİN KARARLARI

Güvenlik soruşturması, ilk olarak 29 Ekim 2016 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanan 676 sayılı KHK'nin 74'üncü maddesiyle, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu 48'inci maddesinin bidirci fıkrasının (A) bendine alt bent olarak eklenmiştir. 676 sayılı KHK'nin TBMM'de 1/2/2018 tarihinde aynen kabul edilmesiyle, 7070 sayılı Kanun'un 60'ıncı maddesiyle KHK düzenlemesi aynen yasalaşmıştır.

Güvenlik soruşturmasına ilişkin bir diğer düzenleme de 6 Ocak 2017 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan 680 sayılı KHK'nin 84'üncü maddesiyle, 399 sayılı KHK'nin 7'nci Maddesinin (e) bendinden sonra gelmek üzere eklenen yeni bent ile yapılmıştır. 680 sayılı KHK'nin TBMM'de 1/2/2018 tarihinde aynen kabul edilmesiyle, 7072 sayılı Kanun'un 82'nci maddesiyle KHK düzenlemesi aynen yasalaşmıştır.

Yapılan iki düzenleme ile kamuda ve kamu iktisadi teşebbüslerindeki kadrolu ve sözleşmeli personel istihdamında, güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırılması getirilmiştir.

Güvenlik soruşturmasına ilişkin düzenlemeler, Anayasa Mahkemesi'nin OHAL KHK'lerinin anayasal denetime tabi olmadığı yönündeki kararının ardından, ancak yasalaştıktan sonra, CHP'nin konuyu Mahkeme'ye götürmesi sonucu anayasal denetime tutulabilmiştir.

AYM'nin güvenlik soruşturmasına ilişkin ilk kararı, bir bireysel başvuru kararıdır. AYM, 24/7/2019 karar tarihli 2018/73 E. 2019/65 K. sayılı kararında, 657 sayılı Kanun'da yapılan düzenlemeyi iptal etmiştir. Yine AYM, 399 sayılı KHK'nin 7'nci maddesiyle düzenlenen güvenlik soruşturmasını da 19/2/2020 tarihli 2018/91 E. 2020/10 K. sayılı kararıyla iptal etmiştir.

Anayasa Mahkemesi, 19.2.2020 tarihinde 2018/163 E. 2020/13 K. sayılı kararında, 7148 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile 4045 sayılı Güvenlik Soruşturmasına ilişkin Kanun'un 1'inci maddesine eklenen ikinci fıkra ile getirilen; güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapmakla görevli birimlerin, bu kapsamda bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının arşivlerinden ve elektronik bilgi işlem merkezlerinden bilgi ve belge almaya, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 171'inci maddesi ve 231'inci maddesinin kapsamında tutulan kayıtlara ulaşmaya, Cumhuriyet başsavcılıkları tarafından yürütülen soruşturma sonuçlarını, kovuşturmaya yer olmadığına dair kararlar ile kesinleşmiş mahkeme kararlarını almaya yetkili olduklarını öngören kuralın Anayasa'ya aykırı olduğuna ve iptaline karar vermiştir.

Muhalefet konusu kanun teklifini değerlendirmek ve içerdiği Anayasa'ya aykırılıklara işaret etmek amacıyla, Anayasa Mahkemesi'nin anılan kararlarını özetlemek uygun olacaktır.

A) Fatih Saraman Başvurusu 2014/7256

Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu, 27.2.2019 karar tarihli Fatih Saraman başvurusu'na (b. no : 2014/7256) ilişkin verdiği kararda, Anayasa'nın 20'nci maddesinde güvence altına alınan özel hayata saygı hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

Başvuru, kanunen verilmemesi gereken kişisel verinin idari makamlara açıklanması ve güvenlik soruşturmasına esas alınması nedeniyle özel hayata saygı hakkının ihlal edildiğine ilişkindir.

Başvurucu, Ceza Tetkik İnfaz Kurumu için sözleşmeli personel alımına yönelik ilana başvuru yapmış ve yazılı ve sözlü sınavlarda başarılı olmuştur. Atamasının yapılabilmesi için hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılan başvurusunun, soruşturma neticesinde infaz ve koruma memuru olarak istihdam edilmesinin uygun olmadığı gerekçesiyle ataması yapılmamıştır.

Belirtmek gerekir ki, infaz ve koruma memurları, 4045 sayılı Kanun'da, hakkında güvenlik soruşturması yapılacak personel arasında sayılmıştır. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda yapılan düzenleme öncesi de "askeri, emniyet ve istihbarat

teşkilatlarında çalıştırılacak kamu personeli ve ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde çalışacak personel" için güvenlik soruşturması uygulanmaktaydı.

Somut olayda, başvurucunun 18 yaşından küçükken işlediği bir suça ilişkin bilgiler güvenlik soruşturması komisyonu ile paylaşılmıştır. Fakat 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu'nun 10/3 maddesi hükmü uyarınca, on sekiz yaşından küçükken işlenen suçlara dair kayıtların kamu görevlerine yapılacak atamalar dolayısıyla güvenlik soruşturması kapsamında ilgili kamu kurumuna gönderilemeyeceği düzenlenmiştir.

4045 sayılı Kanun'da güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına ilişkin bir maddenin yer aldığı ve hangi kamu görevlerinin kapsama dahil olduğu düzenlenmiştir. Diğer hususların ise yönetmelikle belirleneceği ifade edilmiştir.

AYM; 4045 sayılı Kanun'un güvenlik soruşturmasına ve arşiv araştırmasına konu edilecek

- bilgi ve belgelerin neler olduğu,
- bu bilgilerin nerelerden elde edileceği ve ne suretle ve ne kadar süre ile saklanacağı,
- kişilerin söz konusu bilgilere itiraz etme olanağı olup olmadığı,
- bilgilerin bir müddet sonra silinmesinin mümkün olup olmadığı veya silinmesine dair izlenecek usulün ne olduğu,
- gizlilik dereceli kamu personeli ile meslek gruplarının tespiti,
- güvenlik soruşturmasının ve arşiv araştırmasının usul ve esasları ile bunu yapacak mercilerin kimler olduğu

hususlarıyla ilgili hiçbir düzenleme içermediğini saptamıştır.

AYM, ayrıca 4045 sayılı Kanun'la ilgili olarak aşağıdaki eksiklikleri tespit etmiştir :

- kişilerin geçmiş ceza mahkumiyetlerine ilişkin kayıtlar bakımından hangi suçların kamu görevine girmeye engel olduğu konusunda hiçbir belirleme, suçlar arasında herhangi bir ayırım ve derecelendirme yapılmadığı,
- kişilerin on sekiz yaşından önce işlediği suçlara dair kayıtların güvenlik soruşturmasının olumsuz sonuçlanmasına sebep olup olmayacağı konusunda

hiçbir belirleme, suçlar arasında herhangi bir ayırım ve derecelendirme yapılmadığı,

- 21/12/2000 tarihli ve 4616 sayılı 23 Nisan 1999 Tarihine Kadar işlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanun uyarınca kesinleşmiş mahkumiyet niteliğinde sayılmayan kamu davasının açılmasının ertelenmesine ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin kararların da, güvenlik soruşturmasının olumsuz sonuçlanmasının bir sebebi olup olmayacağı hususunda hiçbir düzenlemeye yer verilmediği.

AYM, bu saptamalar ışığında, 4045 sayılı Kanun'un temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırmasını içeren konuyla ilgili temel esasları, ilkeleri ve çerçeveyi belirlemediğini saptamıştır. Kanun'un ve ilgili Yönetmeliğin kişisel verilerin kayıt, muhafaza ve kullanımını içeren tedbirlerin kapsamını ve uygulanmasını düzenleyen ve özellikle, süre, stoklama, kullanım, üçüncü kişilerin erişimi, verilerin gizliliği, bütünlüğü ve imhası konusundaki usullere ilişkin, muhataplarının yetki aşımı ve keyfiliğe karşı yeteri kadar güvenceye sahip olmalarını sağlayacak açık ve detaylı kuralları içermediği tespiti ile başvuru konusu düzenlemenin kanunilik unsurunu sağlamadığını ortaya koymuştur. Başvurucunun, Anayasa'nın 20'nci maddesinde düzenlenen özel hayata saygı hakkının, ihlal edildiğine karar vermiştir.

Anayasa Mahkemesi bu bireysel başvuru ile 26/10/1994 tarihli 4045 sayılı Kanun'un güvenlik soruşturmasını düzenleyen 1'inci maddesinin kanunilik unsurunu karşılamadığını tespit etmiştir.

B)Turgut Duman Başvurusu (2014/15365)

Anayasa Mahkemesi Birinci Bölümü, 29.5.2019 karar tarihli ve 2014/15365 numaralı Turgut Duman Başvurusuna ilişkin verdiği kararda Anayasa'nın 20'nci maddesinde güvence altına alınan özel hayata saygı hakkının ve 36'ncı madde ile 38'inci maddenin dördüncü fıkrasında güvence altına alınan masumiyet karinesinin ihlal edildiğine karar vermiştir.

Başvuru, kanunen verilmemesi gereken kişisel verinin idari makamlara açıklanması ve güvenlik soruşturmasına esas alınması nedeniyle özel hayata saygı hakkının; idare mahkemesince verilen kararda ceza soruşturmasına konu suçun

işlendiği yönünde ifadeler bulunması nedeniyle de masumiyet karinesinin ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

Başvurucu hakkında DHKP-C örgütüne yardım ve yataklık suçundan mahkumiyet kararı verilmiştir. Mahkumiyet kararı ertelenmiş ve ertelenme süresi içerisinde bir suç işlemediği için daha sonra başvuru üzerine Ağır Ceza Mahkemesi kamu davasının ortadan kaldırılmasına karar vermiştir. İlgilinin başvurusu üzerine de İçişleri Bakanlığı tarafından GBT kayıtları iptal edilmiştir.

Bakanlık tarafından verilen izne istinaden sözleşmeli ceza infaz kurumu şoförlüğü alımı için Hatay Adalet Komisyonu (Komisyon) Başkanlığı tarafından sınav yapılmıştır. Başvurucunun söz konusu sınav dolayısıyla Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü'nden temin ettiği 6/7/2012 tarihli adli sicil kaydı ve adli sicil arşiv kaydı belgesinde, adli sicil ve arşiv kaydının bulunmadığı belirtilmiştir. İlgili, yapılan sınavda başarılı olmuştur. İlgili hakkında güvenlik soruşturması aşamasına geçilmiştir. İl emniyet müdürlüğü tarafından yazılan yazıda, istihbarat bilgilerine ve ertelenen mahkumiyet kararına yer verilmiştir. Bu bilgiler doğrultusunda ilgili göreve başlatılmamıştır.

Başvurucu, idare mahkemesine iptal davası açmıştır. Ayrıca TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonu'na başvuru yapmıştır. Komisyon, başvuruya cevabında, Emniyet Müdürlüğü'nün anılan bilgileri paylaşmasının hukuka aykırı olduğunu ifade etmiştir. İdare Mahkemesi, ertelenen mahkumiyet kararının bir suç olmadığı anlamına gelmediğini de gerekçesinde belirterek, davayı reddetmiştir. Danıştay, İdare Mahkemesi kararını onamıştır.

- Özel Hayata Saygı Hakkın Açısından Değerlendirme :

Belirtmek gerekir ki; infaz ve koruma memurları 4045 sayılı Kanun'da hakkında güvenlik soruşturması yapılacak personeller arasında sayılmıştır. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda yapılan düzenleme öncesi de "askeri, emniyet ve istihbarat teşkilatlarında çalıştırılacak kamu personeli ve ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde çalışacak personel" için güvenlik soruşturması uygulanmaktaydı.

Somut olayda başvurucunun 18 yaşından küçükken işlediği bir suça ilişkin bilgiler güvenlik soruşturması komisyonu ile paylaşılmıştır. Fakat 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu'nun 10/3 maddesi hükmü uyarınca on sekiz yaşından küçükken işlenen

suçlara dair kayıtların kamu görevlerine yapılacak atamalar dolayısıyla güvenlik soruşturması kapsamında ilgili kamu kurumuna gönderilemeyeceği düzenlenmiştir.

4045 sayılı Kanun'da, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına ilişkin bir madde yer almış ve hangi kamu görevlerinin kapsama dahil olduğu düzenlenmiştir. Diğer hususların ise yönetmelikle belirleneceği ifade edilmiştir.

AYM; 4045 sayılı Kanun'un güvenlik soruşturmasına ve arşiv araştırmasına konu edilecek

- bilgi ve belgelerin neler olduğu,
- bu bilgilerin nerelerden elde edileceği ve ne suretle ve ne kadar süre ile saklanacağı,
- kişilerin söz konusu bilgilere itiraz etme olanağı olup olmadığı,
- bilgilerin bir müddet sonra silinmesinin mümkün olup olmadığı veya silinmesine dair izlenecek usulün ne olduğu,
- gizlilik dereceli kamu personeli ile meslek gruplarının tespiti,
- güvenlik soruşturmasının ve arşiv araştırmasının usul ve esasları ile bunu yapacak mercilerin kimler olduğu,

ile ilgili hiçbir düzenleme içermediği vurgulanmıştır.

AYM, ayrıca 4045 sayılı Kanun'la ilgili olarak aşağıdaki eksiklikleri tespit etmiştir

:

- kişilerin geçmiş ceza mahkumiyetlerine ilişkin kayıtlar bakımından hangi suçların kamu görevine girmeye engel olduğu konusunda hiçbir belirleme, suçlar arasında herhangi bir ayırım ve derecelendirme yapılmadığı,
- kişilerin on sekiz yaşından önce işlediği suçlara dair kayıtların güvenlik soruşturmasının olumsuz sonuçlanmasına sebep olup olmayacağı konusunda hiçbir belirleme, suçlar arasında herhangi bir ayırım ve derecelendirme yapılmadığı,
- 21/12/2000 tarihli ve 4616 sayılı 23 Nisan 1999 Tarihine Kadar işlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanun uyarınca kesinleşmiş mahkumiyet niteliğinde sayılmayan kamu davasının açılmasının ertelenmesine ve hükmün açıklanmasının geri

bırakılmasına ilişkin kararların da güvenlik soruşturmasının olumsuz sonuçlanmasının bir sebebi olup olmayacağı hususunda hiçbir düzenlemeye yer verilmediği.

AYM, bu saptamalar ışığında, 4045 sayılı Kanun'un temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırmasını içeren konuyla ilgili temel esasları, ilkeleri ve çerçeveyi belirlemediğini saptamıştır. Kanun'un ve ilgili Yönetmeliğin kişisel verilerin kayıt, muhafaza ve kullanımını içeren tedbirlerin kapsamını ve uygulanmasını düzenleyen ve özellikle, süre, stoklama, kullanım, üçüncü kişilerin erişimi, verilerin gizliliği, bütünlüğü ve imhası konusundaki usullere ilişkin, muhataplarının yetki aşımı ve keyfiliğe karşı yeteri kadar güvenceye sahip olmalarını sağlayacak açık ve detaylı kuralları içermediği tespiti ile başvuru konusu düzenlemenin kanunilik unsurunu sağlamadığını ortaya koymuştur. Başvurucunun, Anayasa'nın 20'nci maddesinde düzenlenen özel hayata saygı hakkının, ihlal edildiğine karar vermiştir.

- Masumiyet Karinesi Açısından Değerlendirme :

Başvurucunun sözleşmeli ceza infaz kurumu şoförlüğüne atamasının yapılmaması işlemine karşı açılan davada, İdare Mahkemesi, kamu görevine atamama işleminin hukuka uygun olduğu sonucuna ulaşırken, ceza yargılamasında verilen karara ilişkin yorumunu esas almıştır.

Anayasa Mahkemesi, İdare Mahkemesi kararının gerekçesinde "...davanın kesin hükme bağlanmasının ertelenmesine karar verildiği, bu kararın davacının üzerine atılı suçu işlemediği anlamına gelmeyeceği, davacının üzerine atılı suçu işlemediği yönünde verilmiş bir beraat kararı da bulunmadığı,..." ifadelerinin yer aldığına dikkat çekmiştir. Söz konusu ifadelerle başvurunun ceza davasına konu suçu işlediği izlenimi verildiğini; bu çerçevede başvuruya konu kararın gerekçesinde yer alan söz konusu ifadeyle suçluluğu ilgili Mahkeme kararıyla sabit olmayan ve 4616 sayılı Kanun uyarınca hakkında açılan ceza davası ortadan kaldırılan başvurunun suçlu olduğu inancının yansıtıldığının görüldüğünü ifade etmiştir. Üstelik İdare Mahkemesi kararında, daha sonra yargı kararıyla kamu davasının ortadan kaldırılmasına hükmedilmiş olması hususuna da yer verilmemiş olması da, ayrıca dikkat çekmiştir. Karardaki özellikle "davacının üzerine atılı suçu işlemediği anlamına gelmeyeceği, davacının üzerine atılı suçu işlemediği yönünde verilmiş bir beraat kararı da bulunmadığı" ifadelerinin masumiyet karinesi ile bağdaşmadığı tespit etmiştir.

Anayasa Mahkemesi, İdare Mahkemesi'nce hakkında herhangi bir mahkûmiyet kararı bulunmayan başvuruçunun ceza yargılamasına konu eylemleri işlediğinin sabit olduğu varsayımına dayanılarak karar verildiği anlaşıldığından, Anayasa'nın 36. ve 38. maddelerinde güvence altına alınan masumiyet karinesinin ihlal edildiğine karar vermiştir.

C) Devlet Memurları Kanunu'nda Güvenlik Soruşturmasının İptali

14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 48'inci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendine alt bent olarak 676 sayılı KHK ve 7070 sayılı Kanun ile eklenen güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması koşulu; Anayasa Mahkemesi'nin 24/7/2019 karar tarihli 2018/73 E. 2019/65 K. sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

Anayasa Mahkemesi, kanun maddesinin iptal talebini, ilgisi sebebiyle “özel hayata saygı” hakkını düzenleyen 20'nci madde açısından incelemiştir.

Anayasa'nın 128'inci maddesi gereği kamu görevlilerinin niteliklerine, atanmalarına ilişkin kuralların kanunda gösterilmesi; kuralın açık, anlaşılır ve sınırlarının belli olması gerekmektedir.

Anayasa Mahkemesi, güvenli soruşturması ve arşiv araştırmasında elde edilen verilerin kişisel veri olduğu tespitinde bulunmuştur. Kuralla güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması kapsamında kamu mercileri tarafından özel yaşamı ile ilgili sorular sorulması da dâhil olmak üzere bir bireyin özel hayatı, iş ve sosyal yaşamıyla ilgili bilgilerinin alınması, kaydedilmesi ve kullanılmasının, özel hayata saygı hakkına sınırlama niteliğinde olduğu da belirtilmiştir.

Anayasa'nın 129'inci maddesinin birinci fıkrasında memurlar ve kamu görevlilerinin Anayasa ve kanunlara sadık kalarak faaliyette bulunma yükümlülükleri düzenlendiği ve bu hususlar gözetilerek kamu görevlerine atanacak kişiler bakımından birtakım şartlar getirilmesinin olağan olduğu ifade edilmiştir. Anayasa Mahkemesi, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına ilişkin düzenlemenin kanun koyucunun takdir yetkisinde olduğunu belirtse de, getirilen kuralların kamu makamlarına hangi koşullarda ve hangi sınırlar içine tedbirler uygulama yetkisi verdiğini ve özel hayatın gizliliğine yönelik müdahalelere karşı açık güvencelerin olmasının gerektiğini ifade etmektedir. Mahkeme, ayrıca kötüye kullanımlara karşı da güvenceler aramaktadır.

İptal edilen kuralda güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılmasının memurluğa alımlarda genel şartlar arasında sayılmasına karşın, güvenlik soruşturmasına ve arşiv araştırmasına konu edilecek;

- bilgi ve belgelerin neler olduğuna,
- bu bilgilerin ne şekilde kullanılacağına,
- hangi mercilerin soruşturma ve araştırmayı yapacağına
- ilişkin herhangi bir düzenleme yapılmamıştır. Diğer bir ifadeyle; güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yapılmasına ve elde edilecek verilen kullanılmasına ilişkin temel ilkeler belirlenmeksizin, kuralla sadece güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılması devlet memurluğuna alımlarda aranacak şartlar arasında sayılmıştır.

Mahkeme, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunda devlet memurluğuna atanmada esas alınacak kişisel veri niteliğindeki bilgilerin alınmasına, kullanılmasına ve işlenmesine yönelik güvenceler ve temel ilkeler kanunla belirlenmeksizin bunların alınmasına ve kullanılmasına izin verilmesinin Anayasa'nın 13'üncü, 20'nci ve 128'inci maddeleriyle bağdaşmadığını tespit etmiş ve açıklanan gerekçelerle, anılan maddelere aykırılığı nedeniyle kuralı iptal etmiştir.

Mahkeme, kuralı Anayasa'nın 13, 20 ve 128'inci maddelerine aykırı bularak iptal ettiği için ayrıca Anayasa'nın 2, 7 ve 70'inci maddeleri yönünden incelememiştir.

D) 399 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Güvenlik Soruşturması

22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin 7'nin maddesinin birinci fıkrasına eklenen (f) bendi ile getirilen "güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırmasına" ilişkin kuralı AYM, 19/2/2020 tarihli 2018/91 E. 2020/10 K. sayılı kararıyla iptal etmiştir.

İptale konu olan kuralda sözleşmeli olarak işe alınacak personel hakkında güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırmasının yapılmış olması gerektiği belirtilmiştir.

399 sayılı KHK'nın 1'inci maddesinde, 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye tabi kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkların personelinin hizmete alınmalarının, görev ve yetkilerinin, niteliklerinin, atanma, ilerleme, yükselme, hak ve yükümlülükleriyle diğer özlük haklarının bu KHK'da düzenlendiği belirtilmiştir. 399 sayılı KHK'nın 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda hizmetlerin memurlar, sözleşmeli personel ve işçiler eliyle gördürüleceği; (c) ve (d) bentlerinde ise, sözleşmeli personelin işçi statüsünde olmadığı ve toplu iş sözleşmeleri kapsamına alınamayacakları hükme bağlanmıştır.

KHK'nın 4 ve 6'ncı maddelerinde de sözleşmeli statüde istihdam edilecek personele ait pozisyonların unvan ve sayılarının Cumhurbaşkanlığı kararı ile tespit edileceği, yeni pozisyonların ihdası ile ihdas edilmiş pozisyonların iptal ve değişikliklerinin de Cumhurbaşkanlığı kararıyla yapılacağı, sözleşmeli personel ile kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları arasında yapılan sözleşmenin idari nitelikte olduğu belirtilmiştir.

Sözleşmeli personelin işe alınma usul ve şartları, görev ve yer değişikliği, yükümlülükleri, görevden çekilme, görevden uzaklaştırılma ve sözleşmenin fesih sebep ve usulleri, çalışma saatleri, izin, mali ve sosyal hakları, bu kapsamda sözleşmeli personele ödenecek ücretin alt ve üst sınırları ile sicil ve başarı değerlendirme usul ve esasları da KHK'da düzenlenmiştir.

Anılan hükümler gözetildiğinde, 399 sayılı KHK'ya tabi olarak görev yapan sözleşmeli personelin Anayasa'nın 128'inci maddesinde yer alan diğer kamu görevlileri kapsamında olduğu anlaşılmaktadır (benzer yönde bkz. AYM, E.2008/19, K.2010/17, 28/1/2010; E.2008/24, K.2010/115, 16/12/2010).

Anayasa Mahkemesi, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasında elde edilen verilerin kişisel veri olduğu tespitinde bulunmuştur. Kuralla güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması kapsamında kamu mercileri tarafından özel yaşamı ile ilgili sorular sorulması da dâhil olmak üzere bir bireyin özel hayatı, iş ve sosyal yaşamıyla ilgili bilgilerinin alınması, kaydedilmesi ve kullanılmasının özel hayata saygı hakkına sınırlama niteliğinde olduğu da belirtilmiştir.

Anayasa'nın 20'nci maddesi uyarınca, kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hâllerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Anayasa'nın 13'üncü maddesinde de temel hak ve hürriyetlerin ancak kanunla sınırlanabileceği ifade edilmiştir. Anayasa'nın 13'üncü ve 20'nci maddeleri uyarınca kişisel verilerin korunmasını isteme hakkını sınırlamaya yönelik kanuni bir düzenlemenin şeklen var olması yeterli olmayıp; yasal kuralların keyfiliğe izin vermeyecek şekilde belirli, ulaşılabilir ve öngörülebilir düzenlemeler niteliğinde olması gerekir.

Anayasa'nın 129'uncu maddesinin birinci fıkrasında memurlar ve kamu görevlilerinin Anayasa ve kanunlara sadık kalarak faaliyette bulunma yükümlülükleri düzenlendiği ve bu hususlar gözetilerek kamu görevlerine atanacak kişiler bakımından birtakım şartlar getirilmesinin olağan olduğu ifade edilmiştir. Anayasa Mahkemesi, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına ilişkin düzenlemenin kanun koyucunun takdir yetkisinde olduğunu belirtse de, getirilen kuralların kamu makamlarına hangi koşullarda ve hangi sınırlar içine tedbirler uygulama yetkisi verdiğini ve özel hayatın gizliliğine yönelik müdahalelere karşı açık güvencelerin bulunması gerektiğini ifade etmektedir. Mahkeme, ayrıca, kötüye kullanımlara karşı da güvenceler aramaktadır.

Kuralda güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılması sözleşmeli personel alımlarında aranacak şartlar arasında sayılmasına karşın, güvenlik soruşturmasına ve arşiv araştırmasına konu edilecek;

- bilgi ve belgelerin neler olduğuna,
- bu bilgilerin ne şekilde kullanılacağına,
- hangi mercilerin soruşturma ve araştırmayı yapacağına,
- bu bilgilerin ne suretle ve ne kadar süre ile saklanacağına,
- ilgililerin söz konusu bilgilere itiraz etme imkânının olup olmadığına,
- bilgilerin bir müddet sonra silinip silinmeyeceğine,
- silinecekse bu sırada izlenecek usulün ne olduğuna,
- yetkinin kötüye kullanımını önlemeye yönelik nasıl bir denetim yapılacağına,

ilişkin herhangi bir düzenleme yapılmamıştır. Diğer bir ifadeyle; güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yapılmasına ve elde edilecek verilerin kullanılmasına ilişkin keyfiliğe izin vermeyecek şekilde belirli ve öngörülebilir kanuni güvencelere yer

verilmeksizin, kuralla, sadece güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılması, sözleşmeli personel alımında aranacak şartlar arasında sayılmıştır.

Mahkeme; güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunda kişisel veri niteliğindeki bilgilerin alınmasına, kullanılmasına, işlenmesine yönelik güvenceler ve temel ilkeler kanunla belirlenmeksizin bunların alınmasına ve kullanılmasına izin verilmesinin, Anayasa'nın 13. ve 20. maddeleriyle bağdaşmadığını tespit etmiş ve açıklanan gerekçelerle, Anayasa'nın ilgili maddelerine aykırılığı sebebiyle kuralı iptal etmiştir (Mahkeme, bu arada, benzer yöndeki kararlarına da atıf yapmıştır. Bkz.: AYM, E.2018/73, K.2019/65, 24/7/2019, §§ 171, 172; Fatih Saraman [GK], B. No: 2014/7256, §§ 89, 90; Turgut Duman, B. No: 2014/15365, § 88).

E) Güvenlik Soruşturmasına İlişkin 4045 sayılı Kanunun İptal Edilen Fıkrası

7148 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 29'uncu maddesiyle 26/10/1994 tarihli ve 4045 sayılı Güvenlik Soruşturması, Bazı Nedenlerle Görevlerine Son Verilen Kamu Personeli ile Kamu Görevine Alınmayanların Haklarının Geri Verilmesine ve 1402 Numaralı Sıkıyönetim Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun'un 1'inci maddesine eklenen ikinci fıkrası şu şekildedir :

“Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapmakla görevli birimler, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması kapsamında bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşları arşivlerinden ve elektronik bilgi işlem merkezlerinden bilgi ve belge almaya, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 171 inci maddesinin beşinci ve 231 inci maddesinin onüçüncü fıkraları kapsamında tutulan kayıtlara ulaşmaya, Cumhuriyet başsavcılıkları tarafından yürütülen soruşturma sonuçlarını, kovuşturmaya yer olmadığına dair kararlar ile kesinleşmiş mahkeme kararlarını almaya yetkilidir.”

Mahkeme, değerlendirmesinde, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasıyla elde edilen verilerin kişisel veri niteliğinde olduğunu tespit etmiştir. Dava konusu kuralın; güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapmakla görevli birimler tarafından güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması kapsamında kişilerin kişisel veri niteliğindeki özel hayatı, iş ve sosyal yaşamıyla ilgili bilgilerinin alınmasına, hakkındaki suç işlediğine dair iddiaların değerlendirildiği Cumhuriyet savcılığı, hâkim veya

mahkeme kararlarının tutulduğu kayıtlara ulaşılmasına ve bu kayıtların kullanılmasına imkân tanınması nedeniyle, kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sınırlama getirdiği belirtilmiştir.

Dava konusu kuralda güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapmakla görevli olanların bu kapsamda kişisel veri niteliğindeki bilgilere ulaşması öngörülmüşken, Kanun’da bu bilgilerin;

- ne şekilde kullanılacağına,
- hangi mercilerin soruşturma ve araştırmayı yapacağına,
- bu bilgilerin ne suretle ve ne kadar süre ile saklanacağına,
- ilgililerin söz konusu bilgilere itiraz etme imkânının olup olmadığına,
- bilgilerin bir müddet sonra silinip silinmeyeceğine,
- silinecekse bu sırada izlenecek usulün ne olduğuna,
- yetkinin kötüye kullanımını önlemeye yönelik nasıl bir denetim yapılacağına,

ilişkin herhangi bir düzenleme yapılmadığı saptanmıştır. Diğer bir ifadeyle, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yapılmasına ve elde edilecek verilerin kullanılmasına ilişkin keyfiliğe izin vermeyecek şekilde belirli ve öngörülebilir kanuni güvenceler belirlenmeksizin, kuralla güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapmakla görevli olanların bu soruşturma ve araştırma kapsamında kişisel veri niteliğindeki bilgileri almakla yetkili oldukları belirtilmiştir.

Mahkeme, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunda kişisel veri niteliğindeki bilgilerin alınmasına, kullanılmasına, işlenmesine yönelik güvenceler ve temel ilkeler kanunla belirlenmeksizin bunların alınmasına ve kullanılmasına izin verilmesinin Anayasa’nın 13. ve 20. maddeleriyle bağdaşmadığını tespit etmiş ve bu sebeplerle Anayasaya aykırı olan kuralın iptaline karar vermiştir.

3. ADALET VE KALKINMA PARTİSİ’NİN 2/2452 ESAS SAYILI KANUN TEKLİFİNDEN GERİ ÇEKTİĞİ GÜVENLİK SORUŞTURMASINA İLGİLİ MADDELER

AK Parti Trabzon Milletvekili Salih Cora’nın ilk imzacısı olduğu 16.12.2019 tarihinde TBMM Başkanlığı’na sunulan 2/2452 esas numaralı ve Bazı Kanunlarda

Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 18.12.2019 tarihinde kabul edilen ve TBMM Genel Kurulu'na 158 sıra sayısı ile sevk edilen halinde, güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırmasına yönelik düzenlemeler de yer almaktaydı.

Güvenlik soruşturmasına ilişkin önerilen maddeler, TBMM Genel Kurul'u aşamasında geri çekilmiş olsa da, bunları, AYM içtihatları ekseninde değerlendirmekte yarar vardır. Teklifin komisyonda kabul edilen haliyle, ilgili maddeleri, şu şekildedir:

MADDE 4- 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (8) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“8. 26/10/1994 tarihli ve 4045 sayılı Kanuna göre güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılmış olmak.”

MADDE 5- 657 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 47- Bu Kanunun 48 inci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin 29/11/2019 tarihinden önce yürürlükte bulunan (8) numaralı alt bendi veya bu bende atıf yapan mevzuat uyarınca yapılan güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması sonucuna göre memuriyete veya kamu görevine atanmayan veya atama onayı iptal edilen ya da sözleşmesi feshedilen kişiler tarafından süresinde açılmış, kanun yolu aşamasında bulunanlar dâhil görülmekte olan iptal davalarında bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on beş gün içinde, süresinde açılacak iptal davalarında ise dava dilekçesinin idareye tebliğinden itibaren otuz gün içinde; idarece resen, ilgililer hakkındaki güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırmasının yürürlükteki mevzuat hükümlerine göre yeniden yapılmasına karar verilir. Bu karar en geç yedi gün içinde davaya bakmakta olan mahkemeye bildirilir. Mahkemece bu bildirim üzerine altı ay süreyle davanın geri bırakılmasına karar verilir. Yeniden yapılan güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması sonucunda idarece dava konusu işlem kaldırılarak;

a) İlgilinin atanmasına karar verilmesi durumunda, bu husustaki işlem idare tarafından yedi gün içinde mahkemeye ve ilgisine bildirilir. Bildirim üzerine mahkemece dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilir.

b) İlgilinin atanmamasına karar verilmesi durumunda, bu husustaki işlem idare tarafından yedi gün içinde mahkemeye ve ilgisine bildirilir. Bildirim üzerine, bu işleme dair iddialarını ileri sürebilmesi için mahkeme tarafından davacıya otuz günlük bir süre verilir, idarenin aynı sürede vereceği savunmayla dava dosyası bu işlem yönünden tekemmül ettirilir ve uyuşmazlık yürürlükteki mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Birinci fıkra uyarınca geri bırakılmasına karar verilen davalarda, altı aylık süre içinde idarece bildirimde bulunulmayan hallerde, mahkemece bu sürenin dolduğu tarihten itibaren kaldığı yerden davaya devam olunur. Ancak mahkemece işin esası hakkında karar verinceye kadar birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri uyarınca idare tarafından bildirimde bulunulması halinde uyuşmazlık ilgili bentler uyarınca sonuçlandırılır.”

MADDE 11- 26/10/1994 tarihli ve 4045 sayılı Kanunun 1 inci maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra ve maddenin mevcut üçüncü fıkrasına “kimler olduğu” ibaresinden sonra gelmek üzere “, değerlendirme komisyonlarının oluşumu, çalışma usul ve esasları ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar” ibaresi eklenmiştir.

“İlk defa veya yeniden kamu hizmeti ve görevlerine atanacaklar hakkında da güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılır. Bu kişilerin;

a) Anayasaya ve Devlete sadakat ve bağlılık, terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olmamak, bu örgütlere yardım etmemek, kamu imkân ve kaynaklarını bu örgütleri desteklemeye yönelik kullanmamak ya da kullandırmamak, bu örgütlerin propagandasını yapmamak ilke ve kuralları,

b) Kolluk kuvvetleri tarafından halen aranıp aranmadığı, kolluk kuvvetleri ve istihbarat birimlerinde ilişkisi bulunup bulunmadığı ve hakkında herhangi bir tahdit olup olmadığı,

yönlerinden kamu hizmet ve görevlerine uygunluğunun değerlendirilmesini sağlayacak veri, güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapmakla görevli birimlerce ilgili kamu kurum ve kuruluşu bünyesinde kurulan değerlendirme komisyonuna iletilir. Komisyon bu verilere ilişkin değerlendirmelerini atamaya yetkili amire sunar. Güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapmakla görevli birimler ile değerlendirme komisyonları, veri güvenliğine ilişkin mevzuatta belirtilen önlemleri alır. Bu kapsamda

elde edilen kişisel veriler, amacı dışında işlenemez, aktarılamaz. Bu veriler ilgili hakkında talebe konu işlemin tekemmülünü müteakiben veya her durumda iki yılın sonunda değerlendirme komisyonlarınca silinir ve yok edilir. Ancak bu veriler, işleme karşı dava açılması halinde karar kesinleşmeden silinemez ve yok edilemez. Mahkemelerin bu konudaki talepleri, değerlendirme komisyonunun bünyesinde bulunduğu ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından karşılanır. Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması, Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve mahalli mülki idare amirlikleri tarafından yapılır.”

Teklifin 4. maddesinde önerilen metnin AYM'nin 24/7/2019 karar tarihli 2018/73 E. 2019/65 K. Sayılı kararı ile iptal ettiği kural ile farkı, başa eklenen “26/10/1994 tarihli ve 4045 sayılı Kanuna göre” ibaresidir. AYM'nin iptal gerekçesi, bu kanuni atıfla aşılmaya çalışılmıştır. Kanunilik unsuru, teklifin 11. maddesi ve 4045 sayılı Kanun aracılığıyla karşılanmaya çalışılmıştır. Bu sebeple; bu düzenleme, 11. maddeye yapılan ekleme ile birlikte değerlendirilecektir.

Teklifin 5. maddesiyle; Anayasa Mahkemesi'nin iptal ettiği düzenleme uyarınca yapılan güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması sonucuna göre kamu görevine atanmamış olanların süresinde açtıkları dava ve açacakları davanın idareye bildirim ile idarece yeni düzenlemeye göre yeniden güvenlik soruşturması yapılmasına karar verilmesi düzenlenmiştir. İdarenin mahkemeye bildirim ile, mahkemece davanın 6 ay geri bırakılmasına karar verilmesi düzenlenmiştir. Fakat daha önce güvenlik soruşturması beklemiş olan, mahkeme sürecinde de beklemek zorunda kalan ilgilinin davasının da 6 ay geriye bırakılacak olması, maaş almadığı ve durumun belirsiz kaldığı süreci uzatarak, mağduriyetlerin uzamasına sebebiyet verecektir. Anayasa'ya aykırılık açıkça hükmolünmüşken, bu kişilerin mahkemelerinin ivedilikle yapması gereken, davacılar lehine karar vermektir. Kanun teklifi ise, önerilen düzenlemenin geriye yürütmesine sebebiyet verecek bir mahiyettedir.

Teklifin 11. Maddesi 4045 Sayılı Güvenlik Soruşturması, Bazı Nedenlerle Görevlerine Son Verilen Kamu Personeli ile Kamu Görevine Alınmayanların Haklarının Geri Verilmesine ve 1402 Numaralı Sıkıyönetim Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun'un 1. maddesine ekleme öngörmektedir.

- Anayasa'ya ve devlete sadakat ve bağlılık, terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olmamak, bu örgütlere yardım etmemek, kamu imkan ve kaynaklarını

bu örgütleri desteklemeye yönelik kullanmamak ya da kullandırmamak, bu örgütlerin propagandasını yapmamak ilke ve kuralları,

- Kolluk kuvvetleri tarafından halen aranıp aranmadığı, kolluk kuvvetleri ve istihbarat birimlerinde ilişkisi bulunup bulunmadığı ve hakkında herhangi bir tahdit olup olmadığı,

yönlerinden kamu hizmet ve görevlerine uygunluğunun değerlendirilmesini sağlayacak veriden bahsedilmektedir.

İlk paragrafta yer alan konular, TCK ve TMK'da düzenlenmiş olan suç tiplerinden olup, bu konularda oluşabilecek suç isnatları yargılama konusudur. Bu alanda MİT, Emniyet ve mahalli mülki idarelerden istenebilecek veriler ancak istihbarat notları olabilecektir. AYM, Turgut Duman başvurusunda, ertelenen mahkumiyet kararı ve kamu davasının ortadan kaldırılması kararı sonrası idare mahkemesinin ertelenen mahkumiyet kararına atıfla ilgilinin suçlu olduğu zannı ile verdiği kararın, masumiyet karinesinin ihlali olduğuna hükmetmiştir. Buradan anlaşılmaktadır ki, hükmün açıklanmasının geri bırakılması (HAGB) veya ertelenen mahkumiyetler ve silinmiş sicil kayıtlarının kullanılması dahi masumiyet karinesinin ihlali sayılacaktır. Kolluk kuvvetleri tarafından aranıp aranmama ya da istihbarat ve kolluk ile ilişkisi olup olmama gibi hususların konu olması ise anlaşılamamaktadır. Kişinin aranıp aranmaması bir suç isnadı ve mahkumiyet neticesi ise, soruşturma akıbeti yargılamaya bağlı olmalıdır. İstihbarat ve kolluk ile ilişik durumu ile kastedilen anlaşılamamakta ve belirsiz bir ölçüt olarak karşımıza çıkmaktadır.

Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına ilişkin düzenleme, Anayasa Mahkemesi tarafından yalnızca 20'nci maddeye aykırı bulunmamıştır. AYM, düzenlemeyi 128'inci maddeye de aykırı bulmuştur. Anayasa'nın 20 ve 128'inci maddelerine açık aykırılık sebebiyle de; 2, 7 ve 70'inci maddeler açısından ayrıca incelememiştir. AYM, 128'inci madde uyarınca kanunla düzenleme gereğine atıf yaptığı 165'inci paragrafta, düzenlenen alanda temel ilkelerin kanunla konulması ve çerçevenin kanunla çizilmesi gereğini ifade ettiği gibi; bu ilke uyarınca da bu kuralların kanunda gösterilmesi ve açık, anlaşılır ve sınırların belli olması gerekliliği vurgulanmıştır.

Teklif olunan metin, bir çerçeve sunma görüntüsünü vermiş olsa da, AYM kararını dolanma girişiminden öteye gidememiştir. Zira çizilen çerçeve belirsizdir;

kanunlarda suç olarak düzenlenmiş konulara ilişkin MİT, Emniyet ve mahalli mülki amirlerden gelecek verilerin kriter olarak konması, ne 128'inci ne de madde 20'ncii maddeler bakımından öngörülen sınırların belirli ve anlaşılabilir olması koşullarını sağlamaktadır. Temelinde de, Anayasanın13'üncü maddesine aykırılık devam etmektedir.

4045 sayılı Kanuna yapılan eklemeler ile AYM'nin iptal gerekçeleri arasında saydığı hususların giderilmesi amaçlansa da; yukarıda izah olduğu üzere, aykırılık devam etmektedir. Düzenlemede yer alan ifadeler yine genel nitelikte olup, AYM'nin iptal gerekçelerini ortadan kaldırmamaktadır. Zira güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına konu edilecek bilgi ve belgelerin ne olduğu yine belirsizdir. Bahsedilen konulara ilişkin olarak hangi verilerin sunulacağı belirsizdir. Yine kişisel verilerin korunması açısından da belirsizlik giderilememiştir. Ayrıca, memurun Anayasa'ya sadakat yükümlülüğüne uygun çalışmasını sağlayacak yeterli verinin ne olduğu da belirsizdir. Yeterli verinin ilgili birimlerin takdiri ve yorumuna bırakılacak genel geçer kriterlerle belirlenemeyeceği açıktır. Sadakat yükümlülüğü, tarafsızlık ve devlete bağlılık, davranış ve işbirliği, yurt dışında davranış gibi kriterlere göre verilerin işleneceği bildirilmektedir. Fakat bu kriterler genel nitelikte olup, ilgili birim olarak MİT, Emniyet ve mahalli mülki idare amirleri, paylaşılabilecek verilerde takdir alanına sahip olacaktır. Bu verilerin kimler tarafından ne şekilde kullanılacağı ise belirsizdir. Kişi hakkında paylaşılmaması gereken veriler, paylaşılan kurum tarafından değerlendirme de dikkate alınmaya devam edilebilecektir. Bu sebeplerle; keyfiliği gidermeyen, özel hayatın gizliliğini ortadan kaldırmayan ve ölçülülük ilkesini sağlamayan düzenlemenin yalnızca AYM kararını dolanma amacını taşıdığı açıktır¹.

Geri çekilen bu maddelerden halihazırdaki kanun teklifine dönersek, şu tespiti yapmamız gerekir : Adalet ve Kalkınma Partisi'nin, 21 Aralık 2019 günü TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilen 7201 sayılı yasanın 2/2452 sayılı teklif metninden çıkardığı maddeler hiç var olmamış ve işlem görmemiş gibi; güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına ilişkin olarak bugün sözde ilk defa gündeme getirilmiş bir teklif metni görüntüsü yaratması ve bunu takdim tarzı, Anayasa madde 81, 87 ve 88 açısından sorunlu olup, TBMM İçtüzüğü'ne de aykırıdır.

¹ Bu konuda daha ayrıntılı bilgi için bkz. Sıra Sayısı:158. Trabzon Milletvekili Salih Cora ile 3 milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2452) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu, s.38-50.

- “*Kanun teklif etmeye milletvekilleri yetkilidir. Kanun tekliflerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülme usul ve esasları İçtüzükte düzenlenir*” (Anayasa, m.88).
- İçtüzük madde 20, TBMM Komisyonlarını sıralamaktadır: Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması maddelerinin içinde yer aldığı kanun teklifi, 18 Aralık gecesi Plan ve Bütçe Komisyonu’nda görüşüldü ve Komisyon’un 158 sıra sayılı raporunda yer aldı. Buna karşılık; aynı konuları düzenleyen teklif metni, bu kez 24 ve 25 Haziran günlerinde İçişleri Komisyonu’da görüşüldü. Her iki komisyon arasında asli ve tali komisyon ilişkisi de bulunmamaktadır.
- Plan ve Bütçe Komisyonu ile İçişleri Komisyonu arasında teklif imzacıları bakımından tek ortak isim bulunmamaktadır. Tek ortak isim, İçişleri Bakan yardımcısı olup, o da imza yetkisine sahip değildir. Bu durum, “*Kanun teklif etmeye milletvekilleri yetkilidir*” hükmünün dolanıldığıнын açık göstergesidir.
- Bu yasa yapım tarzı, madde 87’nin TBMM’ye verdiği “kanun koymak” şeklindeki genel ve asli yetki ilkesine aykırıdır.
- Bu dolambaçlı ve saydam olmayan tarz; “*Anayasaya sadakatten ayrılmayacağıma; büyük Türk milleti önünde namusum ve şerefim üzerine andiçerim*” şeklindeki ortak and hükmüne olduğu kadar, yasama ahlakına ve haysiyetine de aykırıdır.

4. GÜVENLİK SORUŞTURMASI VE ARŞİV ARAŞTIRMASI KANUN TEKLİFİNİN MADDELERİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER

Kanun teklifinin maddeleri üzerindeki görüşlerimiz

Teklifin 1’inci maddesi

Amaç ve kapsam maddesi olarak düzenlenmiştir. Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılmasına ve elde edilecek verilerin kullanılmasına ilişkin temel ilkeleri belirlemektedir.

Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının kimler hakkında yapılacağı, araştırma konusu bilgi ve belgelerin neler olduğu, bu bilgilerin ne şekilde kullanılacağı, hangi mercilerin soruşturma ve araştırma yapacağı, değerlendirme komisyonu, veri güvenliği ile verilerin saklanma ve silinme süreleri düzenlenmektedir.

Teklifin 2'nci maddesi

Tanımlar maddesidir. Değerlendirme komisyonu, kurum ve kuruluş, üst kademe kamu yöneticisi tanımlanmıştır.

Değerlendirme komisyonunda görev alacakların kim olduğu hususu belirtilmemiştir. Komisyon oluşumundaki keyfî durumları ortadan kaldırmak açısından, komisyon üyelerinin hangi ihtisas alanlarından olduğu belirtilmelidir.

“Üst kademe kamu yöneticisi” statüsünün kapsamının belirlenmesini cumhurbaşkanlığı kararnamesine bırakmaktadır. Oysa, kamu hizmetine alımda tabi olunacak hukuki rejimi farklılaştıran bu statüyü soyut olarak ifade edip, içinin doldurulmasını Cumhurbaşkanlığı kararnamesine bırakmak yerine; bu kapsamda düşünülecek görevlerin kanunda açık şekilde sayılması gerekir.

Teklifin 3'üncü maddesi

Hakkında arşiv araştırması ve güvenlik soruşturması yapılacaklar düzenlenmiştir. Arşiv araştırmasının, statüsü veya çalışma şekline bağlı olmaksızın ilk defa veya yeniden memuriyete yahut kamu görevine atanacaklar hakkında yapılması öngörülmektedir.

Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması birlikte yapılacaklar ise teklif edilen maddede şöyle düzenlenmektedir:

- Kurum ve kuruluşlarda, yetkili olmayan kişilerin bilgi sahibi olmaları halinde devlet güvenliğinin, ulusal varlığın ve bütünlüğün, iç ve dış menfaatlerin zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği bilgi ve belgelerin bulunduğu gizlilik dereceli birimler
- Milli Savunma Bakanlığı,
- Genelkurmay Başkanlığı,
- Jandarma
- Emniyet
- Sahil güvenlik
- İstihbarat teşkilatlarında çalıştırılacak kamu personeli
- Ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde çalışacak personel
- Üst kademe kamu yöneticileri

- Özel kanunları uyarınca arşiv araştırması ve güvenlik soruşturmasına tabi tutulan kişiler
- Milli güvenlik açısından stratejik önemi haiz birim, proje, tesis, hizmetlerde statüsü veya çalıştırılma şekline bağlı olmaksızın istihdam edilenler

Düzenleme uyarınca arşiv araştırması, memuriyet ve kamu görevine atamaların tamamında yapılacaktır. 657 sayılı Kanun uyarınca yapılacak atamalar da bu kapsamdadır. Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının birlikte yapılacağı kurum ve görevler de sayılmıştır.

Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının birlikte yapılacağı görevler arasında gizlilik dereceli birimler de sayılmıştır. Gizlilik dereceli birimlerin nereler olduğu belirsiz bırakılıp, tespiti yönetmeliğe tevdi edilmiştir. Oysa AYM içtihatlarında gizlilik dereceli birimlerin kanunla düzenlenmesi gereği ortaya konulmuştur. Özel kanunları uyarınca arşiv araştırması ve güvenlik soruşturmasına tabi tutulanlara ise Hakimler ve Savcılar Kanunu örnek verilmiştir. Fakat bu alanın gelecekte genişletilebilme ihtimali her zaman için mevcuttur. Kamuda istihdama yönelik kanunlara gelecekte yapılabilecek eklemelerle, bu durum bu tür kanunların tamamı açısından geçerli hale gelebilir. Teklifin komisyon görüşmelerinde de, böyle bir genişletilme örneği yaşanmıştır. Kaymakamlık adaylığına atanma ve güvenliğe ilişkin birimlerin eğitim kurumlarına giriş için de özel kanunlarına güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması eklenmesi öngörülmektedir.

Milli güvenlik açısından stratejik önemi haiz işler olarak sayılan madde ise, özel sektörde güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması uygulaması riskini taşımaktadır. Milli güvenlik açısından stratejik birim olarak tanımlanan alanların belirsizliğiyle, birçok AR-GE ve proje çalışmasının da bu kapsama girmesi riski açıktır. Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının alanın bu denli genişletilmiş olması, yurttaşların çalışma hayatına katılması açısından bir bariyer haline gelecektir.

Teklif edilen maddenin ikinci fıkrasındaki “Kurum ve kuruluşlarda, yetkili olmayan kişilerin bilgi sahibi olmaları halinde devlet güvenliğinin, ulusal varlığın ve bütünlüğün, iç ve dış menfaatlerin zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği bilgi ve belgelerin bulunduğu gizlilik dereceli birimler” ibaresinin hangi kapsama delalet ettiği belirsizdir. Söz konusu belirsizliğin sonucunda, idare, kimlerin güvenlik soruşturmasına tabi tutulacağı hususunda keyfi şekilde karar verme imkanına sahip olacaktır. Oysa,

bir devletin hayati bilgi ve belgelerinin bulunduğu gizlilik dereceli birimleri içeren kurumların kanunla işaret edilmesi ve düzenlenmesi gerekir. Toplum ve devlet için hayati alanların düzenlenmesi konusunda gösterilmesi gereken titizlik ve hassasiyet; idareye, özellikle kamu hizmetine giriş hakkını keyfî şekilde sınırlama imkanının kanun eliyle verilmesi şeklindeki yozlaştırılmış ve suistimal edilmiş bir bahaneye tahvil edilemez. Maddenin ikinci fıkrası, kapsamı belirsiz “gizlilik dereceli birimler” ibaresi üzerinden, idareye kimlerin güvenlik soruşturmasına tabi tutulacağı hususunda keyfî şekilde karar verme imkanı tanıması sebebiyle; Anayasa’nın 2’nci maddesinde düzenlenen ve hukuki belirlilik ve güvenlik alt ilkelerini içeren hukuk devleti ilkesine, Anayasa’nın 70’inci maddesinin 2’nci fıkrasının öngördüğü, hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırımın gözetilemeyeceği kuralına, Anayasa’nın 13’üncü maddesinin temel hak ve hürriyetlerin ancak kanunla sınırlanabileceği ilkesine, Anayasa’nın memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri ve atanmalarının kanunla düzenleneceğine ilişkin 128’inci maddesine ve Anayasa’nın yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesine ilişkin 7’nci maddesine aykırıdır.

Maddenin ikinci fıkrasında geçen ve kapsamı teklifin 2’nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle belirlenecek olan “üst kademe kamu yöneticileri” ibaresi; son tahlilde, kanunla düzenlenmesi gereken kamu hizmetine girişte tabi olunacak hukuki rejim konusunda Cumhurbaşkanlığı kararnamesini yetkilendirmektedir. Söz konusu düzenleme, bu itibarla; kanunda tanımlanmamış kapsamı sebebiyle Anayasa’nın 2’nci maddesinde düzenlenen ve hukuki belirlilik ve güvenlik alt ilkelerini içeren hukuk devleti ilkesine; yol açacağı keyfilikler ve suistimler sebebiyle Anayasa’nın 70’inci maddesinin ikinci fıkrasının öngördüğü, hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırımın gözetilemeyeceği kuralına; kamu hizmetine girme hakkına Cumhurbaşkanlığı kararnamesi aracılığıyla güvenlik soruşturmasının bir sınır olarak getirilebilmesini düzenlemesi hasebiyle Anayasa’nın 13’üncü maddesinin öngördüğü, temel hak ve hürriyetlerin ancak kanunla sınırlanabileceği ilkesine; Anayasa’nın memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri ve atanmalarının kanunla düzenleneceğine ilişkin 128’inci maddesine ve kanunla düzenlenmesi gereken bir konunun kanun koyucu tarafından Cumhurbaşkanlığı kararnamesine bırakılması sebebiyle de Anayasa’nın yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesine ilişkin 7’nci maddesine aykırıdır.

Teklifin 4'üncü maddesi

Maddeyle, arşiv araştırmasının kapsamı belirlenmiştir. Arşiv araştırması;

- Kişinin adli sicil kaydının
- Kişinin kolluk kuvvetleri tarafından halen aranıp aranmadığının
- Kişi hakkında herhangi bir tahdit olup olmadığının
- Kişi hakkında kesinleşmiş mahkeme kararları ve kamu davasının açılmasının ertelenmesine ilişkin kararlar (CMK 171/5) ve hükmün açıklamasının geri bırakılması kararları (CMK 231/13) ile kişi hakkında devam eden veya sonuçlanmış olan soruşturma ya da kovuşturmalar kapsamındaki olguların
- Hakkında kamu görevinden çıkarılma ya da kesinleşmiş memurluktan çıkarma cezası olup olmadığının

mevcut kayıtlardan tespit edilmesi olarak tanımlanmıştır.

Arşiv araştırmasının memuriyet ve kamu görevine atamaların tümünde geçerli olacağı dikkate alındığında, bu araştırma türünün hangi kapsamda gerçekleştirileceği hususu büyük önem taşımaktadır.

Teklifte belirlenen kriterlerden; adli sicil kaydı ve hakkında kesinleşmiş memuriyetten çıkarılma cezasının olup olmadığı kriterleri yerindedir.

Buna karşın; ölçüt kataloğuna, kişi hakkında verilen HAGB kararı veya sonuçlanmış soruşturma veya kovuşturma kapsamındaki olguların dahil edilmesi sorunludur. Zira; kovuşturma neticesinde bir mahkumiyet gerçekleşmesi durumunda, bu durum adli sicil kaydında görülecektir. Fakat takipsizlikle sonuçlanmış bir soruşturmanın, beraat kararı verilen bir kovuşturmanın veya kişi hakkında verilen HAGB kararına ilişkin bilgilerin paylaşılması meşru bir amaca hizmet etmemektedir. Adli süreçlere ilişkin olup da kesinleşmiş mahkumiyete yol açmamış olguların dikkate alınması, kişi hakkında zan oluşturma ihtimali yaratacağı gibi masumiyet karinesini de ihlal riski vardır. Geçmişte muhakeme konusu olmuş olguları, arşiv araştırması değerlendirme komisyonu da ikinci bir mahkeme olarak ayrı bir değerlendirmeye mi tabi tutacaktır? Bu tür durumların, AYM'nin Turgut Duman başvurusuna ilişkin kararında olduğu gibi, masumiyet karinesinin ihlal edileceği durumlara sebebiyet verebileceği öngörülebilir. AYM, yukarıda anılan Fatih Saraman başvurusuna ilişkin olarak verdiği kararda, ilgili ihtilaflı düzenlemedeki şu eksikliklere ayrıca dikkat çekmiştir:

- Kişilerin geçmiş ceza mahkumiyetlerine ilişkin kayıtlar bakımından hangi suçların kamu görevine girmeye engel olduğu konusunda hiçbir belirleme, suçlar arasında herhangi bir ayırım ve derecelendirme yapılmadığı,
- Kişilerin on sekiz yaşından önce işlediği suçlara dair kayıtların güvenlik soruşturmasının olumsuz sonuçlanmasına sebep olup olmayacağı konusunda hiçbir belirleme, suçlar arasında herhangi bir ayırım ve derecelendirme yapılmadığı,
- Aynı şekilde 21/12/2000 tarihli ve 4616 sayılı 23 Nisan 1999 Tarihine Kadar işlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanun uyarınca kesinleşmiş mahkûmiyet niteliğinde sayılmayan kamu davasının açılmasının ertelenmesine ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin kararların da güvenlik soruşturmasının olumsuz sonuçlanmasının bir sebebi olup olmayacağı hususunda hiçbir düzenlemeye yer verilmediği.

Belirtilen bu kriterler açısından kanun teklifinde hala belirsizlikler mevcuttur. Kanun koyucunun, salt “hükmün açıklanmasının geri bırakılması” kararının güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırmasında dikkate alınacak bilgiler arasında yer alacağını düzenlemesi, kendi başına Anayasa’ya uygunluğun sağlandığı anlamına gelmemektedir. Zira bu durum, Turgut Duman Başvurusunda olduğu gibi, “masumiyet karinesinin” ihlali sonucunu yine doğurabilir.

Kişi hakkında tahdit bulunması hukuki bir kayıt olmayıp, bunun ne şekilde dikkate alınacağı belirsizdir. İdari kararlara konulan kayıtların arşiv araştırması konusu olması, Anayasa’ya çoklu aykırılık teşkil etmektedir.

Polis tarafından halen aranıp aranmama koşulunun doğrudan sayılmış olma sebebi de arşiv araştırması açısından anlamlandırılmamaktadır. Belirsiz ve suistimallere sebebiyet verecek kriterler, teklifi AYM içtihatlarına uygun hale getirmemektedir.

Teklifin birçok maddesinde olduğu gibi bu maddede de “olgu” kelimesi kullanılmıştır. Anayasa Mahkemesi içtihadı ve idare mahkemelerinin kararlarında geçen “somut olgu” ibaresinin bu şekilde karşılanmaya çalışıldığı görülmektedir. Kelimenin tek başına belirtilmiş olması, düzenlemeyi içtihatlarla uygun hale getirmemekte; aksine, bir belirsizlik alanı yaratmaktadır.

Madde 4(1)-ç’de geçen “kişi hakkında devam eden veya sonuçlanmış olan soruşturma ya da kovuşturmalar kapsamındaki olguların” ibaresi; kesinleşmiş mahkumiyet kararı dışındaki adli verilerin, kişiye suçlu muamelesi yapmak anlamına gelecek bir temelde ilgilinin memuriyete ve kamu görevine atanmasına mani bir ölçüt olarak dikkate alınabilmesini mümkün kılması sebebiyle, Anayasa’nın 38. maddesinde öngörülen masumiyet karinesine aykırıdır. Anayasa Mahkemesi; suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar, hiç kimsenin yargılama makamları ve kamu otoriteleri tarafından suçlu olarak nitelendirilemeyeceğini ve suçlu muamelesine tabi tutulamayacağını karara bağlamıştır (AYM, Kürşat Eyol, başvuru no : 2012/665, 13/6/2013, p.26-27). Oysa, kişi hakkında devam eden veya sonuçlanmış olan soruşturma ya da kovuşturmalar kapsamındaki olguların arşiv araştırmasında memuriyete ve kamu görevine girmeye engel bir ölçüt olarak kullanılabilmesi; kişi hakkında kesinleşmiş mahkumiyete yol açmamış olay, şüphe ve isnatların kamu hizmetine girme hakkını sınırlayabilmesi itibarıyla, kişinin kamu otoritesi tarafından suçlu muamelesi görmesi anlamına gelecek durumları muhtemel hale getirecektir.

Teklifin 5’inci maddesi

Maddeyle güvenlik soruşturmasının, arşiv araştırmasındaki hususlara ek olarak;

- Görevin gerektirdiği nitelikler ile ilgili kolluk kuvvetleri ve istihbarat ünitelerindeki olgusal verilerin,
- Yabancı devlet kurumları ve yabancılarla ilişkisinin,
- Terör örgütleri veya suç işlemek amacıyla kurulan örgütlerle eylem birliği, irtibat ve iltisak içinde olup olmadığının,

mevcut kayıtlardan ve kişinin görevine yansıyacak hususların denetime elverişli olacak yöntemlerle yerinde araştırılmak suretiyle tespit edilmesi olduğu ifade edilmektedir. Güvenlik soruşturmasına, hakkında güvenlik soruşturması yapılanın eşi ile birinci derece kan ve kayın hısımlarının da dahil edileceği düzenleniyor.

Güvenlik soruşturması, fişlerden hareket etme riskini her zaman barındırmaktadır. Kolluk kuvvetleri ve istihbarat ünitelerindeki olguların birçok zaman fişleme kayıtları şeklinde karşımıza çıktığı açıktır. İdare mahkemelerinin bu konuda birçok kararı mevcut olup, bu kayıtlarla kişinin istihdamına engel olunamayacağı belirtilmiştir. İdare mahkemeleri, güvenlik soruşturması neticesinde verilen göreve başlamakta kararlarına yönelik açılan davalarda; kişi hakkında terör örgütü üyeliğine

yönelik herhangi bir soruşturma ve kovuşturma bulunmaması ve bu hususlara ilişkin haklarında herhangi bir yargı kararının olmaması durumunda, sadece istihbari bilgi notuna dayanılmasını hukuka aykırı bulmaktadır.

Danıştay'ın yerleşik içtihadı da güvenlik soruşturmasına ilişkin raporların istihbari nitelikte bilgiler içerdiği durumlarda ve doğrudan ilgiliye yönelik başkaca somut bir veri olmadığında, bu raporlara dayanılamayacağı yönündedir. Kanun teklifi ise, istihbari nitelikteki bilgiler temelinde kişinin kamu hizmetinden dışlanması riskini taşımaktadır.

Ayrıca, bilinmektedir ki; kollukta ve emniyet istihbarat içerisinde FETÖ yapılanması, bir dönem kontrolü elinde tutmaktaydı. Bu grubun kendi amacına yönelik fişlemeleri bugün ne şekilde ayırt edilebilecektir? Zira, bu yapılmazsa; FETÖ'nün gerçekleştirdiği fişlemeler kamuya alımda engel olarak yurttaşların karşısına çıkarılmaya devam edecektir.

Güvenlik soruşturmasına görevin gerektirdiği niteliklere etkisi yönüyle kişinin eşi ile birinci derece kan ve sıhri hısımlarının da dâhil edilmesi de suç ve cezaların şahsiliği ilkesine açıkça aykırıdır. Ailenin de güvenlik soruşturmasına dahil edilmesi, modern hukukta kural olarak yeri olmayan kolektif sorumluluğun diriltilmesi çabasıdır. Ancak; nasıl ülke yönetimindeki muktedir mevki ve makamların aile bağları ve nepotizm temelinde paylaşılmaması gerekiyorsa, kamu hizmeti dışında bırakılacak kişilerin de aile bağları üzerinden belirlenememesi gerekir. Bir başka deyişle, nasıl bir kişinin, kayın pederinin gücü sayesinde ve liyakat ilkesine taban tabana zıt şekilde, seksen milyonluk bir ülkenin Hazine ve Maliye Bakanı gibi hayati bir sorumluluk mevkiine getirilmesi son derece yanlışsa; bir başkasının da, bir aile yakınının bir hatası sebebiyle ve liyakat ilkesine taban tabana zıt şekilde, hak ettiği bir kamu hizmeti görevinden yoksun kılınması da yine son derece yanlış olacaktır. Hukuk devletine dayanan bir cumhuriyette; aile yakınlarının kim olduğu, ne adayın belirli bir kamu görevine layık olduğunu ne de belirli bir kamu görevine layık olmadığını gösterebilir. Kefalet, teminat ve liyakat; kişinin bizzat kendi varlığında aranmak gerekir. Kaldı ki, bugün görevdeki atanmışların bazılarına yönelik olarak zamanında bu kapsamda bir güvenlik soruşturması gerçekleştirilmiş olsaydı; o kişiler, büyükelçilik, bakanlık gibi önemli sorumluluk makamlarına gelemezlerdi. Yine eklemek gerekir ki; seçilmişler, TBMM Başkanı olmuş kişiler için aranmayan bu kriterin, bakanlar veya büyükelçiler için geçerli olmayan bu durumun; bir emniyet mensubu için söz konusu olabilmesi, ölçülü bir

yaklaşım da oluşturmamaktadır. Cumhuriyet tarihi açısından bakıldığında ise, burada ifade edilen düşüncenin en güzel örneklerinden birisi, Ali Kemal'in oğlu Zeki Kuneralp'in babası üzerinden değerlendirilmeyip Dışişleri Bakanlığı'nda meslek memuru olarak kabul edilmesi ve Avrupa'nın büyük başkentlerinde büyükelçilik yapmış olmasıdır.

“Yabancı devlet kurumları ve yabancılarla ilişkisi” ifadesi, son yıllarda kumpas davaları veya siyasi davalara da konu olan yabancı vakıflarla olan ortak çalışma faaliyetlerini de kapsama riskine sahiptir. Bugün Türkiye'de de faaliyet gösteren yabancı devletlere ve krallıklara ait vakıfların da yabancı devlet kurumları arasında sayılıp sayılmayacağı belli değildir. *“[Y]abancılarla ilişkisi”* ibaresi, tüm dünyanın iktisadi, kültürel, sosyolojik açılardan iç içe geçtiği küreselleşme çağında, maksadını aşan ve sakar bir şekilde kaleme alınmış, kapsamı belirsiz ve öngörülemez bir ifadedir.

Kişinin görevinin gerektirdiği niteliklerin ve olgusal verilerin kapsamının, yabancı devlet kurumları ve yabancılarla ilişkisinin ne olduğu ve neye göre tespit edileceği; terör örgütleri veya suç işlemek amacıyla kurulan örgütlerle irtibat ve iltisak içinde olmanın ne anlama geldiği, nasıl ve kimler tarafından belirleneceği, yerinden araştırma faaliyetinin usulünün ve yöntemlerinin ne olduğu belirsizdir.

Bu durum, Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesinin belirlilik unsurunu ihlal eder. Halbuki kanun teklifinin genel gerekçesinde Anayasa Mahkemesi'nin kararları doğrultusunda özellikle kişisel verilerin korunması için esas olarak ayrıntılı, açık, net, anlaşılır düzenlemeler yapılacağı ileri sürülmüştür.

Her ne kadar kanun teklifinin gerekçesinde Anayasa Mahkemesi'nin 2018/89 E., 2019/84 K. sayılı ve 14.11.2019 tarihli kararının 30. paragrafına atfen *“irtibatlı ve iltisaklı kavramlarının genel kavram niteliğinde olmakla birlikte bunların belirsiz ve öngörülemez nitelikte olduğunun söylenemeyeceği, bu kavramların hukuki niteliğinin ve objektif anlamının yargı içtihatlarıyla belirlenebilecek durumda olduğu”* ileri sürülse de; anılan kararın 31. paragrafında, bu kavramların, içinde bulunulan döneme göre farklı yorumlanabilmesinin de mümkün olduğu belirtilmiştir. Kuşkusuz ki, hukuki belirliliğin oluşmasında, içtihatların da önemli bir katkısı olabilmektedir. Buna karşın; yargının bazı kanuni ifadelerin kapsamlarını gelecekte somutlaştırma olasılığı, kanun koyucunun, temel hak ve özgürlükler alanındaki sınırlayıcı düzenlemelerde açık, belirli ve öngörülebilir bir kavramsal kapsam oluşturma yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

Madde metninde kullanılan kavramların belirsizliği; güvenlik soruşturması sonucunda elde edilen bilgi ve belgelerin ceza soruşturmasına konu edilip edilmeyeceği, değerlendirme komisyonlarınca hangi ölçütlerin esas alınarak hangi konuların inceleneceği ve idari ve yargısal denetimin kapsamı hususlarını da belirsiz hale getirmiştir.

Maddenin birinci fıkrasının (a) bendi istihbari nitelikte ve/veya mahiyetleri ve oluşturulma koşulları belirsiz bilgilerin kişinin kamu hizmetine girme hakkının sınırlandırılmasına yol açması sonucunu doğuracağından; Anayasa'nın 2'nci maddesinde düzenlenen ve hukuki belirlilik ve güvenlik alt ilkelerini içeren hukuk devleti ilkesine, Anayasa'nın 70'inci maddesinin 2'nci fıkrasının öngördüğü, hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırımın gözetilemeyeceği kuralına, Anayasa'nın 13'üncü maddesinde yer alan temel hak ve hürriyetlerin ancak kanunla sınırlandırabileceği ilkesine ve Anayasa'nın 36'ncı ve 38'inci maddesinde öngörülen masumiyet karinesine aykırıdır.

Maddenin (c) bendi hukuken kavranılabilir olmayan “irtibat” ve “iltisak” terimleri üzerinden kişinin terörle ilişkilendirilmesi sonucu kamu hizmetine girme hakkının sınırlandırılmasına yol açması sonucunu doğuracağından; Anayasa'nın 2'nci maddesinde düzenlenen ve hukuki belirlilik ve güvenlik alt ilkelerini içeren hukuk devleti ilkesine, Anayasa'nın 70'inci maddesinin 2'nci fıkrasının öngördüğü, hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırımın gözetilemeyeceği kuralına, Anayasa'nın 13'üncü maddesinde yer alan temel hak ve hürriyetlerin ancak kanunla sınırlandırabileceği ilkesine ve Anayasa'nın 36'ncı ve 38'inci maddesinde öngörülen masumiyet karinesine aykırıdır.

Maddenin birinci fıkrasının son cümlesindeki, güvenlik soruşturmasına görevin gerektirdiği niteliklere etkisi yönüyle kişinin eşi ile birinci derece kan ve sıhri hısımları da dâhil edileceği hükmü; Anayasa'nın, her Türk'ün kamu hizmetine girme hakkı olduğunu öngören 70'inci maddesinin ilk fıkrasına; kamu hizmetine alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırımın gözetilemeyeceğini içeren 70. maddenin ikinci fıkrasına; çalışma hakkına ilişkin 49'uncu maddesine; herkesin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahip olduğunu öngören 17'nci maddesinin ilk fıkrasına; ceza sorumluluğunun şahsiliği ilkesini düzenleyen 38'inci maddesinin yedinci fıkrasına ve hukuk devleti ilkesini öngören 2'nci maddesine aykırıdır.

Teklifin 6'ncı maddesi

Maddeyle, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapacak birimler tespit edilmiştir. Bu çerçevede; MIT, Emniyet ve mahalli mülki amirlikleri güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapacak birimler olarak belirlenmiştir.

Belirlenen bu birimler, aynı zamanda istihbarat faaliyetlerini ve kolluk vazifesini yürüten birimlerdir. Anayasal hakların dahi kullanımının kolluk tarafından kanunsuz emirlerle engellendiği bir ortamda, bu birimlerce tutulan kayıtların yine aynı birimlerce güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına konu edileceği açıktır. Şöyle ki; güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına konu olan birçok bilginin kaynağı olan birimler, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapacak birimler olarak belirlenmiştir. Örneğin, baro başkanları güvenlik soruşturmasına tabi tutulacak olsa, bizzat anayasal haklarını kullanarak gerçekleştirdikleri yürüyüşlerini engelleyen Emniyet tarafından güvenlik soruşturmasına tabi tutulabileceklerdir. Oysa güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını yapacak birim farklı bir birim olduğunda, bu yöndeki kayıtları değerlendirme komisyonuna sunmak için soruşturma konusu yapmayabilecektir.

Teklifin 7'nci maddesi

Maddeyle değerlendirme komisyonuna ilişkin konular düzenlenmiştir. Komisyonun; ilgili kurum ve kuruluşlarda en üst amirin görevlendireceği en az üç kişiden oluşması, nesnel ve gerekçeli değerlendirmelerini yazılı olarak üst amire sunması öngörülmektedir. İstenmesi halinde bu kayıtlarının mahkemelere sunulabilmesi düzenlenmiştir.

Değerlendirme komisyonunda yer alacak bu üç kişinin kurumun hangi birimlerinden olacağı gibi hususlar tamamen belirsizdir. Değerlendirme komisyonunun oluşum; denetim, yönetim ve hukuk birimlerinden birer temsilciyi içerecek şekilde kanun kapsamında ifade edilerek, somut bir hale getirilebilir. Öte yandan; çalışma usul ve esasları yönetmeliğe bırakılan komisyonun değerlendirmelerine karşı itiraz mekanizması getirilmemiştir. Komisyonun, kişiler hakkındaki HAGB kararı veya soruşturma konusu olmuş olguları hangi kriterlerle nasıl değerlendireceği gibi belirsiz noktalar mevcuttur.

Değerlendirme komisyonunu idarenin keyfiğine bırakan bu haliyle ve kamu hizmetine alım usulünde bir kurumdaki diğerine yaratacağı nesnel bir izahı bulunmayan

farklılıklarla; Anayasa'nın 2'nci maddesinde düzenlenen ve hukuki belirlilik ve güvenlik alt ilkelerini içeren hukuk devleti ilkesine; Anayasa'nın 70'inci maddesinin 1'inci fıkrasının tanımladığı kamu hizmetine girme hakkına; Anayasa'nın 70'inci maddesinin 2'nci fıkrasının öngördüğü, hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırımın gözetilemeyeceği kuralına ve Anayasa'nın 13'üncü maddesinin temel hak ve hürriyetlerin ancak kanunla sınırlanabileceği ilkesine aykırıdır.

Teklifin 8, 9 ve 10'uncu maddeleri

Teklifin 8,9 ve 10'uncu maddelerinde kişisel verilerin korunmasına ilişkin düzenlemeler yer almaktadır.

Söz konusu maddelerde, AYM içtihatları dolanılmaya çalışılmıştır. Ret kararlarının birçoğunun temelinde yer alacak olan istihbarat notları veya fişler ilgilisiyle paylaşılmayacak olup, kişinin kendisiyle paylaşılan kişisel verilere itiraz hakkının kime ve ne şekilde yapılacağı da detayları ile düzenlenmemiştir. Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına ilişkin özel bir itiraz usulü de öngörülüş değildir.

Oysa yukarıda da aktarılan AYM içtihatlarında, kişisel verilerin bir kayıt düşülmeden kişiyle paylaşılması ve bir itiraz imkânının olması gerekliliği yer almaktadır. Fakat görülmektedir ki; düzenlemede, istihbari nitelikteki verilerin ilgili ile paylaşılmayacağı ve silinmeyeceği kuralı yer almaktadır. Bilinmektedir ki; güvenlik soruşturmasına esas olan genel bilgiler de istihbarat notlarıdır. Bunun yanında, belirtmek gerekir ki, kişinin kişisel veri niteliğindeki bilgi ve belgelere itiraz olanağının düzenlenmemiş olması da Anayasa'ya çoklu aykırılıklardan birisini oluşturmaktadır.

Teklifin 8, 9 ve 10'uncu maddeleri, Anayasa'nın 20'nci maddesine ve AYM'nin yukarıda özetlenen içtihatlarının açık kapsamına aykırı şekilde; elde edilen bilgi ve belgelerin ne şekilde kullanılacağı, ilgililerin söz konusu bilgilere itiraz etme imkânının olup olmadığı, verilerin silinmesine ilişkin olarak izlenecek usulün ne olduğu, süresinde silinmeyen ve yok edilmeyen verilerle ilgili olarak nasıl bir başvuru usulünün izleneceği, yetkinin kötüye kullanımını önlemeye yönelik nasıl bir denetim yapılacağı gibi birçok konuda gerekli kuralları öngörmemektedir. Bir başka deyişle; söz konusu maddeler, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yapılmasına ve elde edilecek verilerin kullanılmasına ilişkin temel ilkeleri, Anayasa'nın açık lafzının ve AYM içtihatlarının çizdiği kapsamda belirlememektedir. Kanun teklifinin kişisel verilerin korunmasıyla ilgili

hükümleri, özel hayata saygı hakkının sınırlandırılmasında kanunilik koşulunu karşılamamaktadır.

Bu arada; 8'inci maddenin birinci fıkrası; güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması kapsamında kişinin istihbari faaliyetlere konu olmayan kendisiyle ilgili kişisel verileri hakkında bilgilendirilmesi, bu verilere erişmesi, bunların düzeltilmesi ve silinmesi taleplerine ilişkin tedbirlerin alınacağını öngörmekle beraber, herhangi bir somut itiraz usulü öngörmemekte, alınacak tedbirleri kanun düzeyinde tanımlamamaktadır. Düzenleme, Anayasa'nın 20'nci maddesinin kişisel verilerin korunması hakkı açısından gerektirdiği şekilde etkili ve somut güvenceleri içermemektedir. Kanunilik ilkesi uyarınca; bu tür güvenceler yönetmelikte değil ama kanun düzeyinde öngörülmek gerekir.

8'inci maddenin üçüncü fıkrasındaki, millî savunma, millî güvenlik, kamu güvenliği, kamu düzeni ve ekonomik güvenlik ile ilgili istihbarat faaliyetleri kapsamında elde edilen bilgilerin kişiye verilemeyeceği hükmü, Anayasa'nın 20'nci maddesinin 3'üncü fıkrasının öngördüğü kişinin kendisiyle ilgili kişisel verileri hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini talep etme ve bunların amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenme hakkına aykırıdır.

Teklifin 11'inci maddesi

Maddeyle kişisel verilerin korunmasına aykırı durumlara ilişkin cezai hükümler düzenlenmiştir.

Teklifin 12'nci maddesi

Maddeyle Cumhurbaşkanınca yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenecek alanlar belirlenmiştir. Yönetmeliğe bırakılan alanlar, şunlardır :

- Devletin güvenliğinin, ulusun varlığının ve bütünlüğünün, iç ve dış menfaatlerinin zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği türden bilgi ve belgelerin tespiti,
- Gizlilik dereceli kamu personeli ile meslek gruplarının tespiti,
- Birim ve kısımların tanımının yapılması,

- Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının usul ve esasları ile bunu yapacak birimler ve değerlendirme komisyonlarının oluşumu, değerlendirme komisyonlarının çalışma usul ve esasları,
- Uygulamaya ilişkin diğer hususlar.

Bu “torba” yönetmelik maddesinde sayılan hususların, kanunla düzenlenmesi gerekmektedir. Memurların atanmasına ilişkin belirleyici bir aşama oluşturan güvenlik soruşturmasının usul ve esaslarının yönetmeliğe bırakılması, Anayasa’nın, memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleriyle atanmalarının kanunla düzenleneceğini öngören 128’inci maddesine aykırılık teşkil edecektir. Zira güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının usul ve esasları, bir nevi, kamu görevine atanmaya ilişkin usul ve esaslar olarak işlev görecekler. Kaldı ki, gizlilik dereceli kamu personelinin tespiti için de aynı değerlendirme yapılabilir. Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına konu bilgi ve belgelerin kişisel veri mahiyetinde olduğu düşünülürse de komisyonun çalışma usul ve esaslarının da kanunla belirlenmesi yine bir gerekliliktir. Yukarıda alıntılanan AYM içtihatları da güvenlik soruşturmasının ve arşiv araştırmasının usul ve esaslarının kanunla düzenlenmesi gerektiğini açık bir şekilde ortaya koymuştur. Bu açıdan;

- gizlilik dereceli kamu personeli ile meslek gruplarının tespiti,
- güvenlik soruşturmasının ve arşiv araştırmasının usul ve esasları ile bunu yapacak mercilerin kimler olduğu,

özellikle kanunla düzenlenmesi gereken hususlardır.

TBMM’yi yok sayan bu yönetmelik ve Cumhur İttifakı tarafından getirilen hemen her kanun teklifinde ısrarla kendisini gösteren bu “yürütme fetişizmi”, Anayasa’nın 7’nci maddesinde öngörülen yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesine de aykırıdır. TBMM’nin, Anayasa Mahkemesi’ni ve bizzat kendisini yok sayma yetkisi yoktur. Kanunla düzenlenmesi gereken konular, yönetmeliğe ve son tahlilde tek kişi takdirine ve keyfi kullanıma açık yetkisine bırakılamaz. İktidar ortakları; Türkiye Cumhuriyeti’nin, Anayasası’nın Başlangıç kısmında erkler ayrılığı ilkesi öngörülmüş, demokratik bir hukuk devleti olduğu gerçeğiyle barışmalı, Meclis, yetki alanını istikrarlı şekilde ve Anayasa’yı sürekli olarak ihlal etmek suretiyle yürütmeye terk etme eğilim ve alışkanlığını terk etmelidir.

Teklifin 13'üncü maddesi

Maddeyle özel kanunlardaki arşiv araştırması ve güvenlik soruşturması düzenlemeleri değiştirilmiştir. Hakimler ve Savcılar Kanunu gibi bazı kanunlarda güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması ile ilgili kısımlar değiştirilmiştir.

Kanun teklinin ilk haline komisyonda yapılan eklemelerle, anılan maddede, kaymakam adaylığı ve güvenliğine ilişkin birimlerin eğitime ilişkin kurumlara alımlarda da güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılması öngörülmektedir. Komisyon görüşmelerinde de, bu, işin başında ayıklamak olarak ifade edilmektedir. Hayatının başında denilebilecek yaşlardaki yurttaşların, devlet ile ilişkisinin bu şekilde kurulması anayasal yurttaşlık açısından sorunludur. Artık sorun burada, kamu görevine girmekten öte eğitim hakkı açısından da ele alınmalıdır. Anayasanın eğitimle ilgili 42, 130 ve 131'inci maddelerini de bu sebeple dikkate almak gerekir. Zira eğitimde de güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına tabi eğitim kurumları ile tabi olmayanlar şeklinde ikili bir ayırım oluşacaktır. Bu itibarla; açıkça ayrımcılık teşkil edecek ve Anayasa'ya çok yönlü aykırılık oluşturan bu düzenlemenin, geri çekilmesi gerekir.

Yine vurgulamak gerekir ki; okul öncesi döneme ilişkin bir güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması, iki açıdan çok sakıncalıdır. Öğrenci adayının ilk gençlik yıllarına ilişkin davranış ve ilişkilerinin inceleme konusu yapılması ve yapılacak olması, ileride adı geçen okullara girme hayalleri kuran öğrencinin kişiliği üzerinde yapacağı baskı, bireyin kişiliğinin özgürce gelişmesi hakkını engeller. İkinci sakınca ise; güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının, başta ebeveynler gelmek üzere, kişinin mensup olduğu aileye ilişkin soruşturma ve araştırma faaliyetine yönelik olacağıdır. Yakın geçmişte yapılan mülakat sınavlarında, aile yakınlarının inanç ve ibadetlerine ilişkin olarak sorulan soruları hatırlamakta yarar var. Bu itibarla, böyle bir düzenleme, Anayasa madde 17 kadar, 24, 25 ve 26'ıncı maddelere de aykırıdır.

Teklifin 14'üncü maddesi

Maddeyle, bu teklifle yürürlükten kaldırılması teklif edilen 4045 sayılı Kanun'a diğer kanunlarda yapılan atıfların bu kanuna yapılmış sayılması düzenlenmiştir.

5. CUMHURİYET HALK PARTİSİNİN SOMUT ÖNERİSİ : “KAMU HİZMETİNE GİRİŞ SÜRECİ”

Cumhuriyet Halk Partisi, Anayasa’nın 70’inci maddesinde tanımlanan “Kamu hizmetine alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez” ilkesinden yola çıkarak, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yerine kamu hizmetine giriş süreciyle ilgili olarak iki seçenek içeren somut bir öneride bulunmuştur.

“Seçenek 1:

Kamu hizmetine giriş koşullarını taşıyan ve gerekli sınavları başarmış olan adaylarla ilgili bilgi ve belgeler; aday olunan kamu göreviyle ilgili kamu kurumları tarafından, ilgili kurumun yönetim, denetim ve hukuk birimlerinin birer temsilcisinden oluşan kurula iletilir. Adayın ilgili kamu görevinin gerektirdiği nitelikleri taşımadığına ilişkin kuvvetli şüphe doğuran ve hukuka uygun şekilde elde edilmiş bilgi ve belgeler konusunda aday bilgilendirilir. Bu çerçevede değerlendirilen veriler, adayların anayasal haklarının meşru kullanımına ilişkin olamaz ve istihbarat notu niteliği taşıyamaz.

Adaya, kendisi hakkındaki iddialar konusunda savunma hakkı tanınır. Adaylar arasında kesinlikle ayrımcılık uygulanmaz. Görüşme, kamera kaydı altında yapılır. Kamera kayıtları, sadece yargısal başvurularda kullanılabilir.”

“Seçenek 2:

Kamu hizmetine giriş koşullarını taşıyan ve gerekli sınavları başarmış olan adaylar; ilgili kurumun yönetim, denetim ve hukuk birimlerinin birer temsilcisinden oluşan kurul önünde, aday olunan kamu göreviyle ilgili kamu kurumları tarafından iletilmiş olan, adayın ilgili kamu görevinin gerektirdiği nitelikleri taşımadığına ilişkin kuvvetli şüphe doğuran ve hukuka uygun şekilde elde edilmiş bilgi ve belgeler konusunda bilgilendirilir. Bu çerçevede değerlendirilen veriler, adayların anayasal haklarının meşru kullanımına ilişkin olamaz ve istihbarat notu niteliği taşıyamaz.

Adaya, kendisi hakkındaki iddialar konusunda savunma hakkı tanınır. Adaylar arasında kesinlikle ayrımcılık uygulanmaz. Görüşme, kamera kaydı altında yapılır. Kamera kayıtları, sadece yargısal başvurularda kullanılabilir.”

GEREKÇEMİZ:

Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Adı Altında Aksi Bir Düzenleme, Anayasa'ya Aykırıdır

Şöyle ki; Kamu hizmetine alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayrım gözetilemez. (md.70).

“Görevin gerektirdiği nitelikler”:

- diploma,
- sınav,
- staj (gerekliyorsa).

Genel liyakat ilkesi dışında, olsa olsa ilgili görevin gerekleri (yabancı dil, bilgisayar, sürücü belgesi, seyahat edebilme vb.) elden geldiğince somut ögelere ilişkin olup, bunlar aslında sınavın gerekleri olarak ön koşullar şeklinde aranır.

“Hiçbir ayrım gözetilemez” şeklindeki yasak, görevin gerektirdiği nitelikler açısından göreve girmede herhangi bir ayrım yapılamayacağını ifade eder ki; “güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması” başlığı altında yürürlükte bulunan ve önerilen düzenleme, istisna kabul etmeyecek biçimde öngörülen ayrımcılık yasağı ilkesini zedelemektedir.

Kamu görevlilerinin atanmaları, “kanunla düzenlenme” kuralına bağlanmış olsa da, bu düzenleme, güvenlik soruşturmasına cevaz vermez.

Görevde bulunan kamu görevlilerinin, “görev ve sorumlulukları ile disiplin kovuşturulması”, Anayasa ile sıralanmış ve güvencelere bağlanmıştır (md.129):

- Anayasa ve kanunlara sadakat,
- Disiplin soruşturmasında savunma hakkı güvencesi,
- Disiplin kararlarına karşı yargısal güvence,
- Ceza kovuşturmasının izne bağlanması.

Kamu görevi statüsünde bulunanlar hakkında öngörülen bu anayasal güvencelerden, “görevin gerektirdiği nitelikleri” taşıyan, ancak “güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması” adı altında görevle ilgisi bulunmayan birtakım bilgi ve öznel değerlendirmeler sonucu, kamu görevine atanamama;

- 1) En başta, Anayasanın 70’inci maddesine aykırıdır. Çifte aykırılık söz konusudur; çünkü güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması ile “görevin gerekleri” arasında bağlantı bulunmamaktadır. Kaldı ki, bu usul, ayrımcılığa açıktır.
- 2) Anayasanın 2’nci maddesindeki hukuk devleti ilkesine aykırıdır. Hukuk devleti; hukuk kurallarının kapsamıyla beraber, kişinin hak ve yükümlülüklerinin öngörülebilirliği temeline dayanır. “Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması” kavramı ve ilişkili düzenleme; belirsizdir, keyfiliğe açıktır ve hukuki güvenlik ilkesini ihlal etmektedir.
- 3) Anayasanın 129’uncu maddesinde öngörülen güvenceler açısından da sorunludur. Çünkü, henüz göreve başlamamış bulunan bir adayın “Anayasaya sadakat” ölçüsü ne olacaktır? Sonra, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına karşı savunma hakkından yoksun bulunan kişi hakkında bir karar olmadığı için, yargısal başvuru yolunun işletilmesi de zor olacaktır.
- 4) Anayasanın 70’inci maddesinde öngörülen koşulları taşıyan bir adayın, güvenlik soruşturması sonucu kamu hizmetine girme hakkından yoksun kılınması, “hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması” kenar başlıklı 13’üncü maddesine de çok yönlü olarak açıkça aykırılık teşkil etmektedir.
- 5) Anayasanın 129’uncu maddesinde, “Silahlı Kuvvetler Mensupları ile hakim ve savcılar hakkındaki hükümler”in saklı tutulması, bu mesleklere özgü düzenlemelerin yapılabileceği, ancak bunların da Anayasa’nın emredici ve yasaklayıcı hükümlerine aykırı olamayacağı anlamına gelmektedir.

Anayasa Mahkemesi’nin güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırmasını iptal ettiği kararında, izah olunan hususların Anayasa’ya aykırılığı açık bir şekilde ortaya koyulmuştur :

“Bu konuda konulacak kuralların kuralların kamu makamlarına hangi konular ve hangi sınırlar içinde tedbirler uygulama ve özel hayatın gizliliğine yönelik müdahalelerde bulunma yetkisi verildiğini yeterince açık olarak göstermesi ve olası kötüye kullanmalara karşı yeterli güvenceleri sağlaması gerekir.

Kuralda güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılması memurluğa alımlarda genel şartlar arasında sayılmasına karşın güvenlik soruşturmasına ve arşiv araştırmasına konu edilebilecek bilgi ve belgelerin neler olduğuna, bu bilgilerin ne şekilde kullanılacağına hangi mercilerin soruşturma ve araştırmayı yapacağına ilişkin herhangi bir düzenleme yapılmamıştır. Diğer bir ifadeyle güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yapılmasına ve elde edilecek verilerin kullanılmasına ilişkin temel ilkeler belirlenmeksizin kuralla sadece güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılması devlet memurluğuna alımlarda aranacak şartlar altında sayılmaktadır.

Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunda devlet memurluğuna esas alınacak kişisel veri niteliğindeki bilgilerin alınmasına, kullanılmasına ve işlenmesine yönelik güvenceler ve temel ilkeler kanunla belirlenmeksizin bunların alınması ve kullanılmasına izin verilmesi, Anayasa'nın 13., 20. Ve 128 maddeleriyle bağdaşmamaktadır.” Şeklinde izah olunan Anayasa'ya aykırılıkların aksine bir düzenleme Anayasa'ya aykırı olacaktır.

6. SONUÇ

Sonuç olarak; genel değerlendirmemizde ve maddelerle ilgili bölümde ayrıntılı olarak açıkladığımız nedenlerle, Anayasa'ya açıkça aykırılıklar taşıması ve Anayasa Mahkemesi'nin konuyla ilgili olarak verdiği iptal kararlarının gerekçelerinin dikkate alınmaması nedeniyle, teklifin tümünün bu şekilde kanunlaşmasına karşı olduğumuzu bildiririz.

Bu itibarla, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sadece Anayasa'nın belli maddelerine aykırı değil, demokratik hukuk devletinin temellerini oluşturan eksen niteliğindeki maddelerine, hatta Anayasa bütününe olduğu kadar, Türkiye Cumhuriyeti'nin anayasal düzenine de aykırıdır. Yukarıda sayılan maddelerin yanısıra, “Anayasa Mahkemesi kararları Resmi Gazetede yayımlanır ve yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlar” şeklindeki amir hükmün (m.153/son) açıkça ihlali olduğundan, yasa teklifi, “Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü” (m.11) kuralına da aykırıdır. Bu aykırılık zinciri, Cumhuriyetin niteliklerine (m.2) uzanmakla, “demokratik hukuk devleti”nin temel gereklerini de ihlal etmektedir.

Farklı düşünce ve inanca sahip toplum kesimlerini “liyakat ilkesi” (m.70) ile kucaklamak yerine, görevin gerektirdiği niteliklerden bağımsız olarak aynı dünya görüşü ve inanca sahip adayları kamu hizmetine tercih etme sonucunu yaratacak olması nedeniyle; kanun teklifi, bileşenlerini çoğulculuk, açık fikirlilik ve hoşgörü öğelerinin oluşturduğu “demokratik toplum”un (m.13) inkarı sonucunu da doğuracaktır.

Türkiye Cumhuriyeti, AKP’nin 18 yıllık “istikrarlı” gayretine rağmen, bir parti devleti ya da hanedanlık değildir. Demokrasinin bizzat kendisine aykırı olmayan her görüş, siyasi duruş, felsefi düşünce ve dini inanç, Anayasa’nın güvencesi altındadır. Türkiye Cumhuriyeti yurttaşları, kanun önünde eşit şekilde, kamu hizmetine girme hakkına sahiptirler. Kamu gücünü geçici olarak emanet almış olanların görevi, iktidarlarını perçinlemek için erklerini suistimal etmek değil ama demokratik toplumun çoğulcu yapısına ve hukuk devletine saygı göstermektir. Kamu hizmetine kabulün anayasal ölçüsü de, otoriter bir tek adam rejimine biat etmek değil ama görevin gerektirdiği niteliklere ve böylece gerekli liyakata sahip olmaktır. Partizanlığa, nepotizme ve son tahlilde örtülü bir kişi ve parti devletine yasal bir kılıf yaratma amacını taşıyan bu kanun teklifine karşı çıkmak, eşit ve onurlu yurttaşlığı kucaklayan Cumhuriyet’in en doğal bir gereği ve ödevidir.

Kamu görevlerine alınmada, “görevin gerekli kıldığı” özellikler yerine, siyasal ve inanca dayalı aidiyeti öne çıkaracak böyle bir düzenlemenin, Türkiye’de yeniden 15 Temmuz hain darbe girişimi türünden felaketlerin tohumlarını ekme riskini taşıması nedeniyle; ülkemizin, toplumumuzun ve Türkiye Cumhuriyeti’nin bütünlüğü ve geleceği kaygısıyla ve cumhuriyetçi bir yurtseverlik duygusuyla, teklife karşı çıkmak gerekmektedir.

Faruk Sariaslan
Nevşehir

Ali Öztunç
Kahramanmaraş

Yaşar Tüzün
Bilecik

Ensar Aytekin
Balıkesir

Nihat Yeşil
Ankara

MUHALEFET ŞERHİ

Komisyonunuzda görüşülen 2/2972 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanun Teklifi ile ilgili muhalefet şerhimiz ekte sunulmuştur. Gereğini arz ederiz. 01.07.2020

Türkiye Cumhuriyeti tarihinde resmî ideoloji ve siyasal iktidarların bir tahakküm aparatı ve kamusal alanı resmî ideolojinin belirlediği kimlik çerçevesinde belirleme aracı olarak devreye konan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması, kamu yönetimi ve devlet aklı açısından her daim “derin dehlizlerde” kaydı tutulan ve fişlenenlere yönelen bir uygulama olmuştur.

Kamuya alımlarda güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına dair her tartışma bir yandan rejimin demokratik-otokratik ikileminde değerlendirilmesine diğer yandan tartışmanın ortaya çıktığı zaman aralığındaki siyasal yönelimleri gösteren bir siyasal tartışmaya işaret eder.

Bu tartışma niteliği gereği devlet-yurttaş ilişkileri, yurttaşlık, rejim, kamu yönetimi gibi çok sayıda tartışma başlığını içerir. Bunun yanı sıra anayasanın egemenlerin kurucu-düzenleyici fikirleri denkleminde meşruluk-kanunilik tartışmasını da içerisinde barındırır. Her ne kadar “kamuya personel alımı şartları” olarak normalleştirilmek istense de güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması egemenin siyasal antagonizmada çizdiği sınırı, sınırın “biz” tarafını nasıl tanımladığı ve tanıma uyanları nasıl kayırdığını, kimin kamu alanına katılıp katılmayacağını, öte yandan ise sınırın “öteki” tarafına yönelik tutumu ile esasında ne kadar demokratik olduğunu göstermektedir.

Bu açıdan yıllardır tartışılan ve 20 Temmuz OHAL darbesi ile yürütme erkinin eline geçirdiği güç kapsamında düzenlemesi yeniden yapılan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sadece kamuyu değil, tüm toplumsal kesimleri ve yurttaşları ilgilendiren bir meseledir. Güvenlik soruşturması ve arşiv taramasına ilişkin düzenleme, Anayasa Mahkemesi’nin OHAL KHK’sı ile devreye konan düzenlemeyi eksik ama yerinde tespitlerle iptal etmesi sonrası AKP tarafından tekrar İçişleri Komisyonuna havale edilen 2-2972 sıra sayılı kanun teklifi ile TBMM gündemine getirilmiştir.

USUL AÇISINDAN DEĞERLENDİRME

Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Taraması kanun teklifi Türkiye Cumhuriyeti’ne yurttaşlık bağı ile bağlı olan her bir yurttaş ilgilendirmektedir. Bu açıdan söz konusu kanun teklifinin temsili demokrasi dikkate alınıp bütün siyasi partilerle görüşülerek TBMM’ye sunulması demokratik yaşamın temel ilkesinin yerine getirilmesi ile eş anlama gelmektedir. Fakat AKP iktidarı, kanun teklifinin yapım sürecinde siyasi partilerin fikirlerini sormadan teklifi TBMM Başkanlığına sunmuştur. Sadece muhalefet partilerini değil, aynı zamanda sivil toplumu da kanun teklifi yapım sürecine dahil etmemiştir. Komisyon aşamasında muhalefetin

görüş ve önerilerini dikkate almamış, en temel eleştirilerden biri olan “güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması”nın sınırlı bir çerçevede yapılması eleştirisinin aksini 13’üncü maddeye eklemeler yapmak suretiyle gerçekleştirmiştir. Bu yönüyle kanun teklifi, iktidarın anti demokratik ve hukuk dışı amacına daha “uygun” hale getirilse de demokratik hukuk devletinin gerektirdiği meşruluktan bir adım daha uzaklaşmıştır. Yine Anayasa Mahkemesi’nin OHAL dönemi düzenlemesini iptal ettiği güvenlik soruşturması ve arşiv taramasına ilişkin düzenleme TBMM gündemine yeniden getirilirken iktidar partisi, Anayasa konusunda çalışan akademisyenler ve uzmanların fikirlerini de almamıştır. Bu yönüyle kanun teklifinin yapım süreci AKP’nin kamu alanını yeniden düzenlemesini kendi başına ve kendi lehine yapmak istemesine işaret etmektedir.

Yalnızca usul açısından baktığımızda söz konusu kanun teklifi bir otoriter tutumu bir de mevcut rejimin niteliğini ele veren iki göstergiyi ortaya koymaktadır. Toplumun ve ilgili toplumsal kesimlerin fikri alınmadan TBMM gündemine iletilen ve tüm kamuyu ilgilendiren bu kanun teklifi, “Ankara’nın derin dehlizlerindeki” iktidar ortakları tarafından siyasal ve kamusal alanı kendi lehlerine düzenlemek üzere hazırlanan ve bu yönüyle otoriter tutumunu ortaya koyan bir düzenlemedir. Teklif TBMM’ye sunulduğu gibi komisyona havale edilmiş ve komisyon “yangından mal kaçırır” bir tutumla yasama sürecini gerçekleştirmeye çalışmıştır. Meşruluğu esas almayan bu tarz yasama süreci iktidar tarafından “hız” olarak meşrulaştırılmak istense de kontrolsüz hızın feci sonuçlara neden olacağı açıktır. Burada kaçınılması gereken anti meşruluğun esas önemi ise söz konusu kanun teklifinin yaklaşık 5 milyon kamu çalışanı potansiyelini geleceğe dönük doğrudan etkilemesi gibi bir geniş nüfusu ilgilendirmesidir. Dolayısıyla toplum ile kurmadığı ilişkide meşruiyetini yitiren bir kanun teklifi olarak tarihin kara sayfalarındaki yerini şimdiden almıştır. AKP iktidarı, 2010 yılında bazı hassas makamları eski ortağı ile “ne istediniz de vermedik” dedirtecek şekilde paylaştı. O dönemden sonra söz konusu Anayasa değişikliği ortaklık bozulunca “unutulmak istenen” bir dönemi imledi. Şimdi bu kanun teklifi ile 2010 yılında eski ortakla kurulan bağ, iktidar “yeni ortağı” ile daha geniş bir kamu alanına yaymak istemektedir. Liyakat yerine çıkar ilişkileri, hakkaniyet yerine yandaşlık, anayasal hak yerine iktidar ortaklıkları ile kamu alanı belirlenmek istenmekte; Türkiye siyasetinin demokratik geleceği ve hukuki güvenliğine ciddi bir darbe yapılmaya çalışılmaktadır.

Öte yandan meşruluk arayışı gütmeyen bu otoriter tutum, aynı zamanda kendi kanunilik zeminini de zedelemektedir. Bilindiği üzere, hukuk devletlerinde kurumsal işleyişin gerek şartı olan yasaların yapım süreçleri hukuk devletinin niteliğine dair güçlü bir parametre olarak öne çıkmaktadır. Yasa yapım süreçlerinin demokratikleşme derecesi, rejimlerin demokratik

değerini belirleyen en önemli öğelerden biridir. Muhalefet partilerinin yasa yapım süreçlerine katılması, sivil toplum örgütleri ile meslek örgütlerinden yasa yapım süreçlerinde yararlanılması, ilgili akademisyenlerin yasa yazım süreçlerinde yer alması gibi birçok boyutun sürece dâhili demokratik değerın göstergeleridir. Bu süreçlerin demokratik sınırlar dâhilinde sürmesi, iktidarların temsili demokrasilerde halktan aldıkları yetkinin ön şartıdır. Kuşku yok ki, sandıktan çıkan oylar belli bir iradeyi tespit ederken aynı zamanda belirlenen iradelere çeşitli demokratik ve hukuki şartlar koşar. Bu yönüyle sandıktan çıkış keyfi bir yetki değil, hukuku ve demokrasiyi gözetten bir sorumluluk şartını ortaya koyar. Bu şart sağlandığı sürece kanun olan ile meşru olan birbirine yaklaşır. Bu şarttan uzaklaşıldığı sürece iktidarın konumu otoriterliğe daha fazla yaklaşır.

Bu kapsamda Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması kanun teklifi usul açısından iktidarın ve ortaklarının otoriter tutumlarını henüz usulden ele vermekte; meşruluk zemini olmayan ve tahakkümünü yasa yapım süreçlerinin sadece şekli esaslarını yerine getirmek üzerinden kurgulayan otoriter rejimin aynasını yansıtmaktadır.

ESAS AÇISINDAN DEĞERLENDİRME

Usul açısından demokratik meşruluk ve hukukilik dairesinin dışında konumlanan Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanun Teklifi, esas açısından hem Anayasayı ve uluslararası hukuku hiçe sayması hem rejimin dolu dizgin yol aldığı otoriter rotayı hem de yürütme erkinin kamuyu ve siyasal alanı yeniden düzenlemek isterken tercih ettiği politik ve ideolojik yönelimi göstermektedir.

Otoriter Yönelimin Göstergesi Olarak Anayasa ve Uluslararası Hukukun İhlali

Siyasi iktidarların Anayasa ve Uluslararası Hukuku ihlal etme girişimleri, yürütme erkinin otoriter yöneliminin izlerini taşır. Nitekim denge-denetleme çerçevelerinin, kurumsal düzenlemelerin demokratik yollarla, müzakere ve ortaklaşmaya dayalı toplumsal talep kapsamında dönüştürülmesi yerine ihlal mantığı ve sınırları muğlaklaştırma anlayışı ile gerçekleştirilmek istenmesi otoriter yönün bir tercih olarak devreye konduğunu göstermektedir.

15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleşen darbe girişimi Türkiye halkları ile demokratik siyasi güçlerin bir arada durması neticesinde akamete uğramış ve 16 Temmuz’da yapılan TBMM özel oturumunda tüm siyasi partiler darbeye karşı ortak deklarasyona imza atarak demokratik yaşamda ısrarı vurgulayan metni imzalamıştır.

Muhalefet partileri ve toplumsal kesimlerin ortak duruşuna rağmen AKP iktidarı 20 Temmuz 2016 tarihinde OHAL ilan etmiş, bu ilan ile birlikte yürütme erki olarak güç tahkimati sağladı. Anayasanın kesin hükümlerle “OHAL gerekçesi kapsamında işlemler” ile

sınırlandığı OHAL yetkisi, Anayasayı ihlal edilecek şekilde kullanıldı. Darbe girişimi gerekçesiyle ilan edilen OHAL kapsamında çıkarılan KHK'ler ile hayatları boyunca darbeye karşı demokrasi mücadelesi yürüten binlerce kamu görevlisi işlerinden edildi. Yine kamu yönetiminin yeniden düzenlenmesine dair KHK'lar çıkarılmış ve hatta OHAL şartları altında bir referandum, iki seçim yapmak suretiyle iktidar yönetim sistemini değiştirdi.

Her biri hukuksuzluk abidesi olan KHK'lerden biri de 03/10/2016 tarihinde yayınlandı. Bu KHK ile geçmişte sadece polis, TSK, istihbarat, cezaevleri çalışanları için uygulanan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması tüm kamu görevlileri için geçerli hale getirildi. Bu KHK OHAL'in bitmesinin ardından, 01.02.2018 tarihinde, TBMM'de AKP ve MHP'li milletvekillerinin oyları ile onanıp kanunlaştı.

Ana muhalefet partisinin başvurusunu değerlendiren Anayasa Mahkemesi 27 Mart 2020 tarihinde, güvenlik soruşturmasını iptal kararı aldı. 2019/65 karar sayılı ve 24.07.2019 tarihli bu kararla; Güvenlik Soruşturmasının yapılmasını gerekliliği kabul edilmiş olmakla birlikte, Anayasa'nın 20. maddesinin birinci fıkrasında, herkesin özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahip olduğu, özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulmayacağı belirtilmiştir. Kararda "Anayasa'nın 128. maddesinin ikinci fıkrasında "Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir. Ancak, mali ve sosyal haklara ilişkin toplu sözleşme hükümleri saklıdır" hükmüne yer verilerek memurlar ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri ve atanmalarına ilişkin hususların kanunla düzenleneceği belirtilmiştir. Kanuni düzenleme ilkesi, düzenlenen alanda temel ilkelerin kanunla konulmasını ve çerçevenin kanunla çizilmesini ifade etmektedir. Bu ilke uyarınca kamu görevlilerinin nitelikleri ve atanmalarına ilişkin kuralların kanunda gösterilmesi, kuralın açık, anlaşılır ve sınırlarının belli olması gerekmektedir" denilmiştir.

Kararda devamla "güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasıyla elde edilen veriler kişisel veri niteliğindedir. Kuralla güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması kapsamında kamu mercileri tarafından özel yaşamı ile ilgili sorular sorulması da dahil olmak üzere bir bireyin özel hayatı, iş ve sosyal yaşamıyla ilgili bilgilerinin alınması, kaydedilmesi ve kullanılması özel hayata saygı hakkına sınırlama niteliğindedir" denmiştir.

Bu ve benzeri gerekçelerle Anayasa Mahkemesi güvenlik soruşturması ve arşiv taramasının;

- **Anayasa'nın temel hak ve hürriyetlerin sınırlanmasını düzenleyen 13'üncü (Madde 13: "Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu**

sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.”) maddesi;

- **Özel hayatın gizliliğini düzenleyen 20’nci (Madde 20:** Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz. (Mülga üçüncü cümle: 3/10/2001- 4709/5 md.) (Değişik fıkra: 3/10/2001-4709/5 md.) Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak, usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; kimsenin üstü, özel kâğıtları ve eşyası aranamaz ve bunlara el konulamaz. Yetkili merciin kararı yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını el koymadan itibaren kırksekiz saat içinde açıklar; aksi halde, el koyma kendiliğinden kalkar. (Ek fıkra: 7/5/2010-5982/2 md.) Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir.”) maddesi,

- **Kamu hizmeti ile ilgili hükümler kısmının genel ilkelerini düzenleyen 128’inci Maddesine** (Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz. (Mülga üçüncü cümle: 3/10/2001- 4709/5 md.) (Değişik fıkra: 3/10/2001-4709/5 md.) Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak, usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; kimsenin üstü, özel kâğıtları ve eşyası aranamaz ve bunlara el konulamaz. Yetkili merciin kararı yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını el koymadan itibaren kırksekiz saat içinde açıklar; aksi halde, el koyma kendiliğinden kalkar. (Ek fıkra: 7/5/2010-5982/2 md.) Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını

öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir.”) aykırı olduğunu tespit etmiş ve iptaline karar vermiştir.

AKP iktidarı, güvenlik soruşturmasında dair düzenlemeyi birkaç defa “korsan” şekilde TBMM Genel Kurulu’nda yasalaştırmak istese de bunu gerçekleştirememiştir. 2-2972 sayılı kanun teklifi ile gerçekleştirilmek istenen de yine AYM kararının gerekçelerini ortadan kaldırmamakta ısrarcılıktır. Türk Tabipler Birliği’nin (TTB) işbu kanun teklifi üzerine yaptığı değerlendirmenin sadece bir bölümü bile AYM kararının gerekçelerinin ortadan kaldırılmadığını göstermektedir: *“Yine AYM’nin anılan kararlarında vurgulanan ‘kişilerin geçmiş ceza mahkumiyetlerine ilişkin kayıtlar bakımından hangi suçların kamu görevine girmeye engel olduğu, suçlar arasında herhangi bir ayırım ve derecelendirme yapılmadığı’ yönündeki Anayasaya aykırılık gerekçelerine uygun düzenleme yapılmamış, kişilerin bırakınız ceza mahkumiyetlerini, süren kovuşturmaların, soruşturmaların ve hatta kapanmış soruşturmaların bile araştırılması ve atama işlemine esas olacak değerlendirme nedenleri arasında düzenlenmiştir... Yine AYM’nin anılan kararlarında belirttiği; ‘Değişik kanunlar ile şartlı salıverilmeye, kesinleşmiş mahkumiyet niteliğinde sayılmayan kamu savasının açılmasının ertelenmesine ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin kararlarında güvenlik soruşturmasının olumsuz sonuçlanmasının bir sebebi olup olmayacağı hususunda hiçbir düzenlemeye yer verilmemesi’ gerekliliği yerine getirilmemiş, aksi yönde düzenleme yapılmıştır.”*

2-2972 sayılı Kanun Teklifi uluslararası hukuku da ihlal etmektedir. Türk Tabipler Birliği’nin ilgili kanun teklifine dair değerlendirmesi bu konuyu açık şekilde ortaya koymaktadır: *“Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, çalışma hakkına erişimi, özel ve aile hayatına saygıyı düzenleyen 8. Madde kapsamında değerlendirmekte, devletlerin “milli güvenlik” gerekçesi ile yapacakları bu tür müdahalelerin hukuka uygun olabilmesi için kanunilik, demokratik bir toplumda gereklilik unsurlarının varlığının ortaya konulması gerektiğini, bu unsurların varlığının ortaya konulması halinde de düzenlemenin elverişlilik, orantılılık ve ölçülülük ilkeleri yönünden hukuka uygunluğunun gözden geçirilmesi gerektiğini belirtmektedir.”*

TTB değerlendirmesinde devamla açık bir ihlalden ve olası tehlikelerden bahsetmektedir: *“Milli güvenlikle ilgili olmayan kamu görevleri için, kişiler hakkında devam eden ya da sonuçlanmış ceza soruşturması ya da kovuşturmasının bulunup bulunmadığı ile soruşturma ve kovuşturmadaki olguların araştırılması ve değerlendirmede dikkate alınması da*

demokratik bir toplumda gereklilik ölçütüne, kanunilik ölçütüne aykırıdır. Bireylerin temel haklarını sınırlandırabilecek işlemde, hangi olgunun nasıl dikkate alınacağı bütünüyle idarenin takdir yetkisine bırakılmış olup, öngörülebilir değildir. Özellikle günümüzde, en temel haklardan olan ifade özgürlüğü, örgütlenme özgürlüğü gibi haklarını kullanan kişilerin, yıllar önceki facebook paylaşımları, twitleri nedeniyle haklarında soruşturma, kovuşturma açıldığı dikkate alındığında; mevcut düzenlemelerin AYM'nin değinilen kararlarında vurgulanan 'keyfiliğe karşı yeteri kadar güvenceye sahip olmalarını sağlayacak açık ve detaylı kuralları içermesi' gerekliliğine aykırı olduğu görülmektedir."

Açık olan değerlendirmelere karşın uluslararası hukukun ve Anayasa Mahkemesi kararının etrafında dolanmak suretiyle ihlal etmeye yönelen Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanun Teklifi, AYM'nin ihlal gerekçelerinin hiçbirini ortadan kaldırmamıştır. AYM kararındaki isabetli ihlal tespitlerinin yanı sıra tekrar Meclis gündemine getirilen kanun teklifi ile kanunilik ve eşitlik ilkeleri ihlal edilmek istenmektedir. Bu iki ilkenin yanı sıra şeffaflık, öngörülebilirlik, kamusal görevlere katılma, masumiyet karinesi, lekelenmeme hakkı, suç ve cezanın şahsiliği de alenen ihlal edilmektedir.

Olağanüstü Hukukun Olağan Hale Gelmesi ve Fişlemenin Sıradanlaşması

Birçok defa örneğine tanık olunduğu haliyle; kamu görevlerine girmek isteyen yurttaşlar önceden fişlenmek suretiyle, yürütme erkinin kontrolündeki birimler yoluyla bertaraf edilmekte, buna karşı gerek itirazlar gerekse de hak arama süreçlerinde "fişleme kartları" ömür boyu devam etmekte, hatta yakınlarına dair "fişleme kartları" da peşi sıra gelebilmektedir.

Bir iktidar tekniği olarak fişleme, elbette ki, Osmanlı'dan Cumhuriyet'e miras kalmış ve bu miras her iktidar döneminde tahakkümünü sürdürmek için uygulanmıştır. Söz konusu tahakkümü sürdürmek için 1994 yılına kadar güvenlik soruşturması ve arşiv taramasına dair yasal düzenlemenin olmaması manidardır. Buradaki mana, yürütme erkine yetki vererek resmî ideolojinin kurucu kimliği dışında kalanları kamudan bertaraf etmektir.

1994 yılında çıkarılan kanun ile kamuya alımlarda güvenlik soruşturması ve arşiv taramasının "güvenlik kurumları"na alım için uygulanması yasal hale getirilmişti. Bu kanuna rağmen yıllar içinde devlet aklı için siyasal olan öncelikli hale getirilse de kısmen hakların tanınmış olması ve yargı sürecinin işletilebilmesi belli ölçüde yurttaşın korunmasını içeriyordu. Fakat OHAL'in yürürlükte olduğu dönemde KHK ile düzenlenen, TBMM'de oylanarak yürürlüğe giren düzenleme ile güvenlik kurumları dışındaki kurumlar da dahil edilmiştir.

Olağanüstü dönemde çıkarılan KHK'lar, olağan dönemde geçerli olacak şekilde hukukun içerisine yerleştirilmek istenmektedir. Yani OHAL'de çıkılıp "olağanlaştırılmak" istenen KHK'lar Anayasa ve yasanın yerine ikame edilerek yeni rejimin Anayasası haline

getirilmiştir. OHAL’i “Allah’ın lütfu” olarak gören iktidar, geçici ve belirli çerçevede işlemesi gereken yetkilerini muktedirin gücüne dönüştürmeye ve kurumsallaştırmaya çalışmaktadır. Nitekim total devlet anlayışı yerleşik hale getirilmeye çalışılarak rejim tahkim edilmeye çalışılmakta; 28 Şubat’ın sınırlarını dahi aşacak şekilde fişlemeler devreye konmak istenmektedir. Öte yandan hukuk ve insan hakları alanında son dönemlerdeki tartışmalardan biri olan “90’lara mı dönüyoruz” sorusu kapsamında düşündüğümüzde “90’ları aşan” bir düzenleme ile karşı karşıya bulunduğumuz açıktır.

2-2972 sıra sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanun Teklifi ile iktidar gibi düşünmeyen, iktidar ortaklarının hassasiyetini taşımayan ve hatta bu düşünce-hassasiyeti destekleyenlerin kamu alanının dışında bırakılması öngörülmektedir. Anti-demokratik ve hukuk dışı bu talep, suçlu-suçsuz, sabıkalı-sabıkasız gibi modern hukukun temel unsurlarını yerinden etmekte, bunun yerine AKP’li olan-olmayan kategorisini var etmektedir. Söz konusu kategoriyi Bülent Tanör’den aktaran Dinçer Demirkent hem soruşturma mantığını hem de soruşturmanın hayat bulmasının aparatı olan fişlemeleri örneklemektedir: *“Bülent Tanör, 1990’da yayımladığı insan hakları alanında yol gösterici nitelikteki Türkiye’nin İnsan Hakları Sorunu başlıklı eserinde güvenlik soruşturmaları ve fişlemeyi “onur kırıcı davranışlar” başlığı altında ele almıştı. Güvenlik ve istihbarat kuruluşlarının kendiliklerinden bilgi toplayıp depolamaları anlamına gelen fişleme ile bu fişlerin de kullanıldığı güvenlik soruşturmalarını birbirinden ayıran Tanör, ortak amacın suçlu/suçsuz; sabıkalı/sabıkasız gibi kategorilerin yanında yeni bir kategori yaratmak olduğunu vurgulamıştı: Sakıncalı. Yasal olan, yasalarca yapılması serbest olan hatta anayasal hak olan davranışların devlet tarafından sakıncalı olarak tanımlanması ve bunun sonuç doğurmasını örneklemişti. Yasal bir toplantı gösteri yürüyüşüne katılmak, protesto hakkını kullanmak, bazı kitapları okumak, bazı düşüncelere sahip olmak, bazı gazeteleri okumak gibi eylem ve davranışların hukuk dünyasında sonuç doğurması burada bahis konusu olan. Tanör, bunun boyutunu göstermek için çarpıcı örnekler veriyor: Doğu ve Güneydoğu’da yer alan 23 ilde hazırlanan aşiretler raporunda iki milyondan fazla yurttaşın “güvenilmezler”, “yurda bağlı görünenler”, “Kürtçülük faaliyetlerini destekleyenler” ve “yurda bağlı olanlar” olarak fişlenmesi; Batıda, Denizli’de Jandarma Genel Komutanlığı’nın emriyle yurttaşların “militan”, “sempatizan”, “devlet yanlısı” ve “kararsız” olarak fişlenmesi kitlesel fişleme örnekleri. Elbette çok sayıda bireysel örnek var. Sanırım en ünlülerinden biri savcının hakim üzerinde kanaat oluşturmak için mahkemeye sunduğu Prof. Dr. Muammer Aksoy hakkındaki fişlerdir.”*

İlgili alıntı Türkiye siyasi tarihinde fiş iktidarının ve dışlananların -sadece birkaç örnekte bile olsa- röntgenini çekmektedir.

HAK İnisiyatifinin fişleme örneklerini inceleyerek oluşturduğu ve yayınladığı raporun sonuç bölümü kanun teklifinin MR'ını çekmekte ve teklifi şu şekilde değerlendirmektedir: *“teklifte tüm kamu personeli için öngörülen arşiv araştırması da kendi başına birçok hak ihlaline kapı aralayacaktır. Örneğin kişinin daha önce hakkında yürütülen ve herhangi bir davaya dahi dönüşmeyen bir soruşturmanın arşiv araştırmasında raporlanması öngörülmüştür. Masumiyet karinesinin açık ihlali olan bu durumun yanı sıra kişinin daha önce işlediği ancak kamu personeli olmasına engel teşkil etmeyen bir suçtan dolayı aldığı ve tamamladığı bir ceza da yine arşiv araştırmasının konusu edilmektedir. Bu durum da kamu görevine katılma hakkını ihlal etmektedir. Tüm bunların yanı sıra elde edilen verilerin değerlendirilmesi gizlilik esasına göre işleyen bir komisyona bırakılmakta ve nihai karar önceden olduğu gibi atamaya yetkili en üst amire verilmektedir. Bu durum, keyfiliğe büyük bir imkân tanımaktadır.*

Tüm bu bilgiler ışığında, mevcut teklifin eski uygulamadan çok farklı olmadığı, sadece AYM'nin önceki uygulamayı reddetme nedenlerini ortadan kaldırmak için üretilmiş mekanizmalar içerdiği, bu bağlamda hala raporun sonuç bölümünde sayılan tüm hak ihlallerine kapı araladığı açıkça görülmektedir.”

Nihayetinde kamu görevi yürütmek için gerekli olan üç temel ilke olan serbestlik, eşitlik ve görevin gerektirdiği niteliklerden başka niteliklerin aranmaması (**Anayasa Madde 70:** “Hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez”) ilkeleri açık ve aleni şekilde ihlal edilmek istenmektedir. Bu ihlal ile birlikte Anayasa askıya alınmak istenmektedir. Nitekim AKP'li Killis Milletvekili Mehmet Hilmi Dülger'in kanun teklifine ilişkin yaptığı açıklama iktidarın hukuku askıya alma ve siyasal alanı dost-düşman arasındaki ayrıma indirgeyerek siyasetsiz bir total devlet yaratma isteğinin bariz örneğidir. Dülger, kanun teklifinin hukuka ve demokrasiye aykırı olduğuna dair eleştirilere karşılık şu ifadeleri kullanmıştır: *“Yiğit ısırıldığı yerden bir daha ısırılmayandır. Bu coğrafyada yaşamının bedeli vardır.”* Kuşkusuz ki burada “bedel ödenmesi” istenen AKP'li olmayan, AKP çevrelerinde bulunmak yerine muhalif olan veya yaşama bakış açısı eşitlik, adalet gibi erdemlerden geçen herkestir. Yani Türkiye’de yaşayan yurttaşların kahir ekseriyesidir.

Gerek tarihsel gerekse de kuramsal açıardan bakıldığında, Anayasa ve uluslararası hukuku rızaya ve meşruluğa dayalı; kanunilik ve eşitlik ilkelerini gözetmeksizin şekli gerekleri yerine getirilmiş “yasalar”la değiştirmek isteyen her iktidar için yörünge otoriterleşmedir.

AKP iktidarı otoriterleştikçe kendisinden olmayan bütün yurttaşları kamu alımlarından men edecek bir düzenlemeyi kanunlaştırmaya çabalamaktadır. AKP'nin “makbul yurttaş”ı yaratılmak suretiyle demokrasiden uzak olan cumhuriyet bir adım daha öteye taşınarak “yasalar

önünde eşit olmayan” yurttaşların ortak gelecek tahayyülleri elinden alınmak istenmektedir. Açıktır ki, yasalar önünde eşit olmayan insanlardan oluşan bir topluluk, ortak kimlik ve gelecek etrafında bir araya gelebilecek bir toplum yaratma potansiyelinden dışlanır.

Yanı sıra bu otoriter anlayışla Cumhuriyet tarihinin “ayrıcalıklı yurttaşları” kapsamı değiştirilirken, “tehlikeli insanlar” kapsamı genişletilerek yurttaşlık hakları iptal edilmektedir. Kanun teklifinde bulunan “olgu” gibi belirsiz ifadeler, KHK’lilerin önünü kesmek isteyen “yeniden atamalara güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılması”, “HAGB ve takipsizlik” gibi kararların dahi kurulacak komisyon tarafından değerlendirilecek olması ve yürütme erkine aşırı güç-yetki yüklenmesi sadece hukuk dışına çıkmanın değil, aynı zamanda siyasal olan kurucu fikrin ve işleyişinin uç bir şekilde otoriterleşmesinin bariz örneği olarak önümüzde durmaktadır.

Devlet-Şirketin İstihbari Ortaklığı ve Yurttaşlık Haklarının İptali

Devlet ile şirketin aynı mantık potasında birleştirilmesi fikrini dile getiren AKP Genel Başkanı Erdoğan “*Benim bir lafım var biliyorsunuz. Devleti şirket gibi yönetmek. Bunu başarırsak netice alırız. Şu anda birçok dünya ülkesinde piyasadan gelen insanlar bir yerlere yerleşiyor. Bizim için de siyasi vizyon sahibi olacak, aynı şekilde bir şirket yönetiyor gibi yönetecek, sonuç odaklı bir kabine olacak*” ifadelerini Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’ne geçmek istediği seçimlerden hemen önce kullanmıştı.

Kuşkusuz ki AKP ve Erdoğan’ın devleti şirket gibi yönetme anlayışında sarıldığı iki yön bulunmaktadır. Bu yönlerin ilki işbu kanun teklifinde de bulunduğu şekliyle istihbari ortaklık yine kanun teklifinin yolunu döşediği kayırmacılık-nepotik ilişkilerdir.

Erdoğan’ın devleti şirket gibi yönetme isteğinin toplumsal, siyasal ve iktisadi açılardan yıkıcı sonuçlarını üzerinden henüz iki sene geçmişken görebilmek mümkün. Aradan geçen iki yılda işsizlik, yoksulluk, borçlar artarak ekonomik açıdan yıkıcı etkiler yerleşik hale geldi. Siyasal açıdan demokrasi ve hukukun askıya alınmak istendiği otoriter rejim her gün kendini tahkim etmek isterken siyasal alandaki gerilim artmakta. Toplumsal ayrışma ve gerilimler had safhaya ulaştı. Böylece üç alanda, birbirini de etkileyen krizlerle Türkiye yapısal krize girdi.

Türkiye’nin içerisinde bulunduğu yapısal krizin ortaya koyduğu açık tabloya rağmen devlet-şirket mantığını istihbari ortaklıkla büyütmek istemektedir. Siyasi, toplumsal ve ekonomik krizlerin çözüm yoluna tam ters istikamette olan bu düzenleme anayasa, yasa ve uluslararası hukukun açık ihlalidir. İşbu kanun teklifinde yer alan düzenlemeye göre “milli güvenlik” gibi ne olduğu belirsiz bir ibare bahane edilerek “özel şirketlere” alınan yurttaşlar için de soruşturma ve araştırma yürütülmesi öngörülmektedir. Bu durumun gerçekleşmesi

halinde özel hayatın gizliliğinden tutalım da kişisel verilerin korunmasına kadar birçok hak ihlali gerçekleşmiş olacaktır.

TTB'nin bu konudaki değerlendirmesi söz konusu düzenlemenin sakıncalarını -sağlık alanında örneklendirilmek suretiyle- açık şekilde ortaya koymaktadır: *“maddede güvenlik soruşturması...milli güvenlik açısından stratejik önemi haiz projelerde çalışma şekline bağlı olmaksızın istihdam edilenlerin de güvenlik soruşturmasına tabi olacağı ifade edilmiştir. Kamu özel işbirliği modeli ile yapılan şehir hastanelerindeki sözleşme detaylarının ticari sır nedeni ile üçüncü kişilerle paylaşılmadığı düşünüldüğünde ‘milli güvenlik açısından stratejik önem’i olma şeklindeki belirsiz bir ifadenin kapsamının zamana, konuya ve ilgisine göre değişebileceği, bunun öngörülebilirlik ilkesine aykırı olduğu açıktır.”*

TTB'nin örneği üzerinden ifade ederken; AKP iktidarı, istediği sektörü, işi “milli güvenlik” maskesi ile örtbilecek, böylece her kuruma-özel şirkete yandaşlarını yerleştirecek potansiyele sahiptir.

AKP ve Erdoğan'ın devleti şirket gibi yönetme anlayışında sarıldığı iki yön ise kayırmacılık-nepotik uygulamalardır. Bu uygulamalara işbu kanun teklifi kapsamında “milli güvenlik” bahanesi üzerinden güçlendirici nedenler sağlanmaktadır. Milyonlarca genç işsiz, kadınlar istihdam dışında iken AKP nepotizmin “milli güvenlik” gibi örtüler örtmeye çalışmaktadır. Nitekim bu örtüye gelmeden zaten kamuoyu sürekli şekilde AKP'nin kayırmacılık ve nepotik ilişkilerini gündeminde tutmaktadır.

Bu ilişkilerle hak ve hukuk çiğnenerek yapılan atamalara bakıldığında hem milyonlarca işsiz gencin hakkına girildiği hem de devlet kadrolarının AKP'nin “arka bahçesi”ne çevrildiği görülmektedir. Partimiz tarafından yakın zamanda TBMM'ye sunulan araştırma önergemizdeki bilgiler karanlık tabloyu apaçık ortaya koymaktadır: *“Halihazırda Vakıfbank Yönetim Kurulu Başkanlığı devam eden Abdülkadir Aksu, AKP'de milletvekilliği ve İçişleri Bakanlığı yapmıştır. Vakıfbank Yönetim Kurulu Başkan Vekili Cemil Ragıp Ertem, halen Cumhurbaşkanı Başdanışmanıdır. Vakıfbank Yönetim Kurulu'nda olan Adnan Ertem, 2007-2010 yılları arasında Başbakanlık Müsteşar Yardımcılığı yapmıştır ve 2019 yılı itibarıyla Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakan Yardımcılığı görevine devam etmektedir. Vakıfbank Yönetim Kurulu'nda olan Dilek Yüksel ve Sadık Yakut ise AKP'de geçmiş dönemde milletvekilliği yapmış isimlerdir. Cumhurbaşkanı Başdanışmanlığı ve Spor Bakanı Yardımcılığı görevi yürüten ve bankacılıkla uzaktan yakından alakası bulunmayan ‘güreşçi’ Hamza Yerlikaya'nın Vakıfbank Yönetim Kurulu'na atanmasıyla, 9 üyeden oluşan Yönetim Kurulu'nda Saray'a ve AKP'ye yakınlığıyla bilinen üye sayısı 6'ya çıkmıştır. Halihazırda Ziraat Bankası Yönetim Kurulu'nda bulunan Faruk Çelik ve son yapılan siyasi atamayla Yönetim Kurulu Başkan Vekili*

yapılan Veysi Kaynak, AKP hükümetinde müteakip kereler milletvekilliği ve Bakanlık görevlerinde bulunmuşlardır. Yine Ziraat Bankası Yönetim Kurulu üyelerinden Mahmut Kaçar, AKP’de iki dönem milletvekilliği yapmıştır. Bir diğer kamu bankası olan Halkbank Yönetimi de AKP’li isimlerden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu Üyeleri Meltem Taylan Aydın ve Maksut Serim, Cumhurbaşkanı Başdanışmanlığı yapmaktadır. Yönetim Kurulu Üyesi Sezai Uçarmak, AKP hükümetinde Bakanlık Müsteşarlığı ve Bakan Yardımcılığı yapmıştır. Son olarak Halkbank Yönetim Kurulu’na atanan Ebubekir Şahin ise RTÜK Başkanıdır ve başka bir kamu görevinde bulunması kanuna aykırıdır.”

Bir yandan “rant” dağıtmadan ayakta kalamayacağını ve toplumla arasında bağ kalmadığını bilerek nepotizmde ısrar eden diğer taraftan siyaset tarzı düşmanlıktan beslenen bir iktidar anlayışı ile karşı karşıyayız. AKP iktidarının “düşman yaratmadan siyaset üretmediği” bilinen gerçektir. “Düşman” retoriği olmadan söylem dahi üretemeyen bu anlayış, Türkiye’de “düşman” olmayan toplumsal grup bırakmamış ve hatta ekonomik krizin daha fazla hissedilmesi ile “domates, soğan, patates”i bile düşmanlaştırmıştır. Böylesi bir iktidar anlayışı “milli güvenlik, beka” gibi bahaneler ile bu kavramları düşman yaratmanın maymuncuk anahtar haline getirmekte; demokratik, hukuk alanını tahrip etmekte; yurttaşlık haklarını iptal etmeye yönelmektedir.

Kanun Teklifinin Siyasal Arka Planı: Demokrasiye Müdahalenin Yeni Biçimleri

İstisnai norm ile birlikte yürürlüğe koyan, istisnai durumları tedrici şekilde norma içkin hale getirmek isteyen AKP-MHP ittifakının gramerini anlamak için bir örnek olarak da olsa Türkiye siyasi tarihinin en karanlık sayfalarından birine dönmek gerekiyor.

27 Mayıs 1960 tarihinde gerçekleşen askeri darbesinde rol oynayan askerlerden biri olan Orhan Erkanlı yaptığı bir açıklamada, demokratik yaşamın feda edilebileceği sınırlara işaret ediyordu: *“Bu ülkede pirinç fiyatlarından karayollarına ve turistik yörelere kadar ulusal güvenlikle ilgili olmayan tek bir sorun yoktur. Eğer çok derin bir düşünürseniz, bu da bir ulusal güvenlik meselesidir.”*

Siyasi tahakkümün “ulusal güvenlik” gibi bir iktidar söyleminin içerisinde yuvalanması, “çok derin düşünmeyi” bile tehdit olarak algılabilmektedir. Ulusal güvenlik, beka gibi alarmist pro-aktif milliyetçi hezeyanları gündeme tutan iktidarlar esasında devletin dönüşümüne kapı aralamak istemektedir. Kuşkusuz ki, milliyetçi hezeyanlarla beslenen “ulusal güvenlik”, “milli güvenlik”, “bekâ” gibi gerçek üstü söylem düzenekleri sosyolojik, siyasal, iktisadi bir hakikatin gerekçesi değil, kamunun ve siyasal alanın yeniden düzenlenmesi için “bahane” olarak kullanılmaktadır.

OHAL ilanında ifade edilen “Allah’ın lütfü”nun otoriter bir yönetime işaret ettiği gerçekliğinden hareketle; iktidarın OHAL döneminde çıkarılan KHK’ler ve KHK’lerdeki Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması iktidarın siyasal kurucu fikirlerin “yasal” düzenlemelerini gerçekleştirmek istediği açıktır. İktidarın bu yönlü politikaları ise son dönem literatüründe tartışılan “*demokratik yaşama yürütme erkinin demokratik sınırları tahrip eden müdahalesi*” kategorisine girmekte, ilgili kanun teklifi de bu kategorinin içerisinde değerlendirilebilecek bir düzenlemedir. Literatüre göre bugüne kadar demokrasiye müdahale kapsamında iki tarz deneyimlemiştir. İlk tarz darbeler askerlerin yönetime doğrudan ve şiddet yolu ile el koyması şeklinde gerçekleşirken, ikinci tarz darbeler ise erki elinde bulunduran siyasi-sivil güçlerin çeşitli stratejilerle yavaş yavaş yönetim sistemini, demokratik yaşamı, kuralları dönüştürmesi ile gerçekleşir.

İlk tarz daha çok bilinen ve sayıca daha fazla deneyimlenen askeri darbelerdir. Bu tarz, askeri müdahale ile siyasal alanın yeniden düzenlenmesini içerir. Darbeler tarihi, modern devletin oluşum sürecinde ihdas edilen düzenli ordular ve ordu hiyerarşileri ile birlikte tarih sahnesine çıkmıştır. Demokrasinin temsil üzerinden biçimlendiği ve devletin özerk bir aygıt olarak siyasal alan içerisinde yer aldığı modern devletlerde, zor aygıtını elinde tutan ordu bürokrasisi demokrasi ile arasındaki mesafeye ve ülkenin demokratik işleyişinin gücüne bağlı olarak siyasal alanın düzeni ve işleyişine müdahalede bulundu. Yapılan araştırmalara göre 2. Dünya Savaşı’ndan sonra dünyada 475 askeri darbe girişimi gerçekleştirildi ve 236 tanesi “amacına” ulaşırken, 239’u ise başarısızlıkla sonuçlandı. Soğuk Savaş sırasında gerçekleşen darbelerin 4’ünden 3’ü askeri darbelerle gerçekleşti. Türkiye siyasi tarihinde darbelerin tamamına yakını askeri darbeler kategorisine girmektedir. Türkiye’de 1960, 1971 ve 1980 yıllarında çeşitli yöntemler ve araçlarla sonuca ulaşan darbeler gerçekleştirilmiştir. Darbe olmayan fakat darbe ile aynı amacı taşıyarak siyasal düzenin yeniden organize edilmesini öngören 28 Şubat 1997 ve 27 Nisan 2007 e-muhtıra girişimleri de söz konudur. 15 Temmuz 2016 tarihinde de darbe girişimi gerçekleştirilmişse de başarısız olmuştur.

Literatüre yerleşik olan askeri darbelerin yanı sıra -“yeni nesil demokrasiye müdahaleler” de denen- siyasal düzene toplumsal meşruiyet aramadan ve farklı yol-yöntemlerle gerçekleşen demokrasiye müdahaleler de söz konusudur. Bu yolla demokrasinin zayıflaması daha az dramatik olsa da aynı ölçüde yıkıcı olabilmektedir. Bu müdahalelerde tanklar yoktur. Anayasa ve demokrasi kurumları yerinde durmaktadır, hala oy verilmektedir ve otokrat yönetimler demokrasiyi koruyor görüntüsü vermektedir. Demokrasiyi yıkmak için gösterilen çabalar ve yasal gazeteler yayına devam etmektedir. Ancak büyük bir manipülasyon sürmekte

ve halk belli bir seviyede eleştirmeye devam etse de devasa vergi ve borç yükü ile uğraşmaktadır.

Bu tarz müdahalelerin iki temel yöntemi vardır. Birincisi, ilgili kanun teklifinin de gerçekleştirmek istediği “kamunun ele geçirilmesi”dir. Yargı sistemi, kolluk kuvvetleri, istihbarat, vergi ve diğer kamu kuruluşlarından oluşan kadroların ele geçirilmesi hükümete bir kalkandan daha fazlasını sağlar. İkinci yöntem de 20 Temmuz OHAL ilanı ve sonrasında çıkarılan KHK’lar sürecinde de gördüğümüz üzere bu tarz müdahalelerin krizlere ihtiyaç duyması ya da kriz icat etmek zorunda olmasıdır. 15 Temmuz darbe girişiminin neden önlenmediği, cumhurbaşkanının darbe girişimini neden eniştesinden öğrendiği, Meclis Darbeyi Araştırma Komisyonuna Genelkurmay Başkanı ve MİT Müsteşarının neden gönderilmediği, Komisyon raporunun neden hala ortada olmadığı gibi çok sayıda kuşku uyandıran durum söz konusudur.

Bu kuşkular giderilmeden ve tüm Türkiye siyaseti darbe karşıtı bir pozisyonda iken “lütfun gereği” olarak ilan edilen 20 Temmuz OHAL’i sonrası Türkiye siyasetindeki gelişmeler demokratik yaşama müdahaleler ile doludur. Bu kapsamda;

Parlamente sistemden Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçilmiştir. AKP ve MHP’nin birlikte şeklini verdiği “Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi” adlı tek adam rejimi iki partinin oylarıyla Ocak 2017’de mecliste kabul edildi. Sistem değişikliğine 16 Nisan 2017’de gerçekleşen anayasa referandumunda %51,2’ye karşılık %48,8 ile halktan onay çıktı. Referanduma göre, TBMM’nin bir sonraki seçimi ve cumhurbaşkanı seçimi, 3 Kasım 2019’da birlikte yapılacaktı ancak MHP Genel Başkanı Bahçeli demokratik güveni sarsacak bir çıkış daha yaptı. Seçimlere bir buçuk sene olmasına rağmen Bahçeli’nin “3 Kasım 2019’u beklemek mümkün değildir” çağrısı üzerine 24 Haziran 2018’de yeni sistemle ilk cumhurbaşkanlığı ve milletvekilliği seçimleri gerçekleşti. OHAL şartlarında yapılan seçimde, Recep Tayyip Erdoğan ilk turda oyların yüzde 52,6’sını alarak cumhurbaşkanı seçildi. Bu seçim ile birlikte Türkiye’de parlamente demokrasi ortadan kalkarken yürütme gücünün tek bir kişide toplandığı tek adam rejimi başladı. AKP Genel Başkanının karamamelerle ülkeyi yönettiği yeni bir devir başladı. OHAL yetkisi ile ordunun yeniden dizaynı, iktidar ortaklarının lehinde olmak üzere, sağlandı. Yargının -Üst Yargı Dâhil- atamalarında iktidar partisi tek belirleyen konuma geldi. Bu durum AB’in 2018 raporunda da bu konu açıkça eleştirildi: “Özellikle yargının bağımsızlığı konusunda geçen yıl ciddi gerileme yaşanmıştır. Hakimler ve Savcılar Kurulu’nu (HSK) düzenleyen Anayasa değişiklikleri yürürlüğe girmiş ve HSK’nın yürütmeden bağımsızlığını daha fazla zedelemiştir. HSK, büyük çaplı açığa almalar ve hâkim ve savcılarının görev yerlerini değiştirmeye devam etmiştir. Hâkim ve savcılarının işe alım ve terfileriyle ilgili tarafsız, liyakate

dayalı, yeknesak ve önceden tespit edilmiş kriterlerin bulunmamasıyla ilgili endişeleri gidermek adına herhangi bir çaba gösterilmemiştir.”

Demokratik rejimlerde denge-denetleme çerçevelerinden biri olan basın iktidarın kontrolüne girdi. Türkiye’nin son yıllarda demokrasiden uzaklaştığı eleştirilerinin başında basın özgürlüğü geliyor. Uluslararası gazetecilik örgütleri ve düşünce kuruluşlarının raporlarına göre 15 Temmuz sonrasında Türkiye’de basın özgürlüğü iyice daralırken yazılı ve görsel medyanın çok büyük bir bölümü iktidarın doğrudan kontrolü altına girdi. ABD merkezli Freedom House tarafından her yıl hazırlanan Dünya Özgürlükler Raporu’na göre Türkiye artık “özgür” bir ülke değil. Bu raporlara göre medyanın, iktidarın kontrolüne girmesinin sebeplerinden başında basına artan baskı ve tehditler geliyor. Darbe girişiminden sonra medya sahipliğinde yaşanan değişiklikler ile iktidarın kontrolü en üst noktaya ulaştı.

Ve son olarak; Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanun Teklifinin gerçekleştirmek istediği devlet bürokrasisinin yeniden oluşturulması gerçekleştirmek istenmektedir.

Bir yandan kamu alanını dönüştürerek iktidarını tahkim etmek isteyen diğer yandan Anayasa ve uluslararası hukuku hiçe sayan bu düzenleme derhal geri çekilmelidir. Masumiyet karinesini fişlemeler üzerinden ihlal eden, yasayla Anayasayı, yandaşlık anlayışı ile liyakati ihlal eden, otoriterleşme yönündeki adımlarla demokratik yaşam isteğini hiçe sayan bu kanun teklifi Türkiye halklarının geleceğine vurulmuş bir darbedir.

Nihayetinde;

Türkiye’de yurttaş hakları, yurttaş-devlet ilişkileri, devletin örgütlenmesi ve bunlarla bağlantılı olarak demokrasi, hukuk, özgürlük gibi değerler açısından tarihsel bir kavşakta olduğumuz, bu kavşağı imleyen de 2-2972 sıra sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanun Teklifi olduğu açık ve nettir. Bu bağlamda; kanun teklifinde imzası olanlar ve kanun teklifine destek verenler çok da ileride olmayacak bir gelecekte adlarını bu ülkenin temel dinamiklerini tahrip edenler listesinin baş taraflarında görecektir.

MADDE BAZLI DEĞERLENDİRME

Madde 1- Bu madde ile güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yapılmasına ve elde edilecek verilerin kullanılmasına ilişkin temel ilkeleri, kimler hakkında yapılacağını, araştırma konusu edilecek bilgi ve belgelerin neler olduğunu, bu bilgilerin ne şekilde kullanılacağını, hangi mercilerin soruşturma ve araştırma yapacağını, değerlendirme komisyonunu, veri güvenliği ile verilerin saklanma ve silinme sürelerini düzenlenmektedir.

Anayasa Mahkemesi; 26.10.1994 tarihli 4045 sayılı Güvenlik Soruşturması, Bazı Nedenlerle Görevlerine Son Verilen Kamu Personeli ile Kamu Görevine Alınmayanların Haklarının Geri Verilmesine ve 1402 Numaralı Sıkıyönetim Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun'un 1. Maddesine eklenen, güvenlik soruşturması yapan görevlilerin tüm kayıtlara ulaşmasına imkân veren ikinci fıkranın Anayasa'ya aykırı olduğuna ve iptaline 19.2.2020 tarihinde oybirliğiyle karar vermiştir. Fakat AKP iktidarı Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği bu hukuksuzluğu farklı şekillerde yeniden uygulamaya geçirmek istemektedir.

Madde 2- Bu madde; Değerlendirme Komisyonu, üst kademe kamu yöneticisi, Kurum ve kuruluş olarak tanımlama esaslarını belirten maddedir. Bu madde ile kanunda geçen bazı ifadelerin hangi anlamda kullanıldığı ve hangi kurumları kapsadığı açıklanmıştır.

Bu maddedeki “milli güvenlik” vurgusundan da anlaşıldığı üzere AKP'nin çatışmayı esas alan politikalarının bir devamı olarak kendi parti-devletinin bekasına engel olarak gördüğü riskleri bertaraf etmesinin kurumsal alt yapısı hazırlanmaktadır.

Madde 3- Bu madde ile hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılacak kişiler belirlenmiştir. Milli Savunma Bakanlığı, Genelkurmay Başkanlığı, jandarma, emniyet, sahil güvenlik ve istihbarat teşkilatlarında çalıştırılacak kamu personeli ve ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde çalışacak personel, üst kademe kamu yöneticileri, özel kanunları uyarınca güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına tabi tutulan kişiler ile **milli güvenlik** açısından stratejik önemde olan birim, proje, tesis, hizmetlerde statüsü veya çalışma şekline bağlı olmaksızın istihdam edilenler hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yapılması öngörülmektedir.

Öte yandan arşiv araştırmasının ise statüsü veya çalışma şekline bağlı olmaksızın ilk defa veya yeniden memuriyete yahut kamu görevine atanacak herkes için yapılması öngörülmektedir.

“Milli güvenlik açısından stratejik önem” vurgusu ile ucu açık ve muğlak ifadelerde iktidarın kendi yorumuna göre istediği tüm kurumlar üzerinden çalışmak isteyen yurttaşları, anayasal açıdan hukuk dışı uygulamalara maruz bırakması mümkündür. Güvenlik soruşturması gibi uygulamaların doğasında; gizlilik gerektiren ya da hassas sayılan sınırlı ölçüde görevlerde kullanılabilecek istisnai bir durum iken, OHAL döneminde olduğu gibi muğlak ifadelerle kapsam içine sokulacak kamu alımlarında olağan ve kapsamlı bir uygulama haline getirilmek istenmektedir.

İlgili maddenin en tartışmalı düzenlemelerinden biri “stratejik önemde” denen bazı özel şirketlerde çalışanların da güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına tabi tutulmasını öngörmesidir. Bu madde kanunlaşır ise devlet-şirket ortaklığı genişleyerek “ticaret-istibdat”

ortaklığından oluşan bir rejimin önünün açılması muhtemeldir. Dolayısıyla “milli güvenlik” üzerinden özel şirket çalışanlarına güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılmasının öngörülmesi yurttaşlık haklarının ihlal edilmesidir. Anayasa ve uluslararası hukuka açıkça aykırı olan bir düzenlemedir.

Madde 4- Bu madde ile arşiv araştırmasının kapsamı belirlenerek, çeşitli adli sicil kayıtlarının detayları irdelenmektedir. Kamu görevine uygunluğunun araştırılması öngörülmektedir.

Siyasi saiklerle günümüzde birçok kişinin yargı sopasıyla cezalandırıldığı göz önünde bulundurulursa, bu durum yine iktidarın kendi filtresine takılacak farklı siyasi görüşlerdeki kişilerin önünün kapatılması için bir zemin hazırlamaktadır.

Bu kapsamda, devam eden soruşturmalar, HAGB, takipsizlik gibi çok sayıda yargısal açıdan kesin hüküm doğurmayan durumlar değerlendirmeye tabi tutularak keyfilik sınırlarına sevk edilmektedir. Böylesi bir düzenleme devletin AKP ve iktidar ortakları tarafından yeniden organize edilmesi ve gerçek anlamda kamu alanın partileşmesine, hizipleşmesine yol açmaktadır. Her türlü hukuki bağlayıcı metne ve ilkeye aykırı bir maddedir.

Madde 5- Bu madde ile güvenlik soruşturması kapsamında bakılacak hususlar düzenlenmiştir. Bazı kamu görevlerinin güvenlik soruşturmasına tabi olan kamu görevlilerinin eşi ile birinci derece yakınları ve hısımlarını kapsayacak şekilde araştırma yapılabilmesi öngörülmektedir.

Bu maddenin (c) bendinde belirtilen “*Terör örgütleri veya suç işlemek amacıyla kurulan örgütlerle eylem birliği, irtibat ve iltisak içinde olup olmadığına*” dair güvenlik soruşturması ifadesi ciddi bir muğlaklık ve öngörülemezlikle beraber, demokrasi ve insan hakları açısından sıkıntılar barındıran bir nitelik taşımaktadır.

İrtibat kavramı neredeyse herkesin aşına olduğu bir kavramdır lakin **iltisak** kavramının hukuk âleminde OHAL ile beraber gelen KHK’lerden önce rastlanmamıştır. İltisak kavramı ile isnat edilen yapılarla net bir şekilde olmasa da, ucundan, köşesinden zoraki ilişkilendirme çabasıyla derdest edilmek istenen muhaliflerin cezalandırılması esas alınmıştır. Böyle sorunlu bir kavramla güvenlik soruşturmalarının esas alınması, her şeyden önce hukuk devleti vasfının korunması açısından ciddi bir sıkıntıdır.

Ayrıca bu madde ile yurttaşlık hakları istihbaratın konusu edilmek suretiyle bir tür istibdat devletinin kapıları sonuna kadar aralanmaktadır.

Bu madde ile güvenlik soruşturmasına tutulan kişi, eşi, birinci derece yakınları veya hısımlarının işlediği bir suçun cezasına maruz kalacaktır. Oysa çağdaş maddi ceza hukukunun en önemli ilkelerinden biri suç ve cezanın şahsiliği ilkesidir. Bu kural gereğince, kişi ancak kendisinin işlediği fiiller nedeniyle sorumlu tutulabilir, başkasının işlediği fiillere iştirak

etmedikçe sorumlu tutulamaz. Suçun şahsiliği ilkesinin açıkça ihlalidir. Yine AYM'nin kararının aksine bir düzenlemedir.

Madde 6- Bu madde ile güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması, Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve mahalli mülki idare amirlikleri tarafından yapılması öngörülmektedir. Burada bu birimlerin işlev ve yetkilerini temellendiren daha önceki maddelerdeki belirsizlik ve öngörülemezlik göz önünde bulundurulduğunda, yetkilendirilen kişi ve kurumların kanunlar çerçevesinde net bir şekilde belirtilen yasama yetkisini kullanmasının önü açılmaktadır.

Kamu alımlarının tümüyle yürütme erkinin yetkisinde olan kurumlara verilmesi erklerin bağımsızlığı ilkesini ihlal etmektedir.

Anayasa'nın 128'inci maddesine göre memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla net bir şekilde düzenlenmiştir. Ayrıca idareye ve mülki idare amirliklerine bırakılan düzenleme yetkisinin çerçevesinin kanunla çizilmesi, konuya ilişkin genel ilke ve prensiplerin kanunda belirlenmiş olması gereklidir. İdareye belirsiz yetkiler veren düzenleme yasama yetkisinin devredilemezliği ilkesinin ihlali anlamına gelir.

Madde 7- Bu madde ile güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunda ulaşılan verilerin değerlendirilmesinin ilgili kurum ve kuruluşlarda en üst amirin görevlendireceği en az üç kişiden oluşan bir "değerlendirme komisyonu" tarafından yapılması düzenlenmektedir.

Güvenlik soruşturmalarındaki en büyük handikap sübjektif değerlendirmeler de içermesidir. Güvenlik soruşturmalarında irdelenen kriterler; kişinin ahlaki durumunun, sır saklama yeteneğinin ve yabancılarla ilişkisinin tespiti hususları tamamen sübjektif kanaatlere dayanmaktadır. Bu tür bir değerlendirme raporu hazırlayan memurun kendi kişisel bakış açısına göre değişkenlik gösterebilir. Burada yetkilendirilen Değerlendirme komisyonu yapılan değerlendirmenin objektifleştirilmesinde rol oynayabilirse de kişilerin ahlaki normlarından uzak bir değerlendirme olamayacaktır. Nitekim Danıştay'ın bu anlamda ihlal tespit ettiği birçok kararı mevcuttur. Bu nedenle "Değerlendirme Komisyonları" mevcut nitelikleriyle, sübjektif takdire dayanan raporların anayasal hak ve hürriyetlerin ihlal edilmesinin önüne geçmemekte aksine bu ihlallerin çatısı niteliğindedir.

Madde 8- Maddenin birinci fıkrasında, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması kapsamında kişinin istihbari faaliyetlere konu olmayan kendisiyle ilgili kişisel verileri hakkında bilgilendirilmesi, bu verilere erişmesi, bunların düzeltilmesi ve silinmesi taleplerine ilişkin tedbirler alınmasını içermektedir. İktidarın, kamu kurumlarına personel alımı öncesi bireyleri, bireylerin ailelerini, çevresini ve irtibatı olduğu kişileri araştırıp not tutması şeklinde ifade

edilebilecek istihbari faaliyetler haricinde kişisel bilgilerinin düzeltilmesi ve silinmesi taleplerine yönelik düzenleme, iktidarın kamu kurumlarına personel alımında kendine yakın olan bireylerin kamu kurumlarına yerleştirmesi şeklinde okunmaktadır. Bu açıdan kabul edilmesi mümkün olmayan bir maddedir. Özellikle 2016-2018 yıllarındaki OHAL sürecindeki güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması ve sonrasında, kendisine yakın olmayan bireylerin kamu kurumlarına girmesini izin vermeyen sayısız örnekler basında yer almıştır.

Maddenin ikinci fıkrasında, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına konu kişisel verilerin doğru ve güncel olması esastır. Bu veriler, işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olarak kullanılmasını belirtmektedir. Madde de yer alan “Bu veriler, işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olarak kullanılır” ifadesi maddenin belirsizliğini açıkça gözler önüne sermektedir. Sınır ve ölçünün çizilmediği, işlenen amacın açıkça ifade edilmemesi, şeffaflık ilkesine aykırı bir durum teşkil etmektedir. İktidarın, 2016-2018 yılları arasındaki OHAL sürecindeki güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması pratikleri ve günümüzde devam eden hukuk tanımamazlık siyaseti, büyük bir endişe kaynağıdır. Bu açıdan kabul edilmesi mümkün olmayan bir maddedir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması kapsamında yürütülen iş ve işlemlerde, 24.3.2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 4 üncü maddesinde belirtilen genel ilkelere aykırı hareket edilemez. Ancak, millî savunma, millî güvenlik, kamu güvenliği, kamu düzeni ve ekonomik güvenlik ile ilgili istihbarat faaliyetleri kapsamında elde edilen bilgiler kişiye verilememesini içermektedir. Madde de yer alan “Ancak, millî savunma, millî güvenlik, kamu güvenliği, kamu düzeni ve ekonomik güvenlik ile ilgili istihbarat faaliyetleri kapsamında elde edilen bilgiler kişiye verilemez.” ifadesi daha öncede ifade ettiğimiz üzere, kamu kurumlarına personel alımı öncesi bireyleri, bireylerin ailelerini, çevresini ve irtibatla olduğu kişileri araştırıp not tutması şeklinde ifade edilebilecek istihbari faaliyetler yönelik bilginin verilmemesi, iktidarın kendisine muhalif olan bireyleri kamu kurumlarına yerleşmesinin önüne set koyması açısından kabul edilemez. Ayrıca istihbari nitelikte, herhangi somut bilgi ve belgeye dayanmayan raporlara dayanılarak işlem tesis edilmesi, yapılacak değerlendirmelerin subjektif ve somut olmayan nitelikte olması bakımından, kişinin hakkından mahrum edilmesi hukuka ve anayasaya aykırı olacaktır.

Madde 9- Maddenin birinci fıkrasında, bu Kanunda belirtilen güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapmakla görevli birimler ile değerlendirme komisyonları, veri güvenliğine ilişkin önlemleri alır denmektedir. Bir kişinin hakkının kullanımının iktidarın takdirine bırakılmış olması hakkın özüne doğrudan müdahale anlamına gelmektedir. İktidarın subjektif değeren-

diremesine göre hakkın kullanımına karar verilmesi hakkı fiili olarak ortadan kaldırmaktadır. Güvenlik soruşturmasındaki sübjektif değerlendirme kriterleri hakkın kullanımının önüne geçeceğinden hakkın özüne dokunmaktadır. Özellikle soruşturmayı yapan görevliler ya da değerlendirmeyi yapan idarenin anlayış ve görüşüne göre değişebilecek sübjektif nitelikteki kararlar kişinin kamu hizmetine girme hakkını ortadan kaldırmaktadır. Bir hakkın kullanımının nihai olarak idarenin takdirine bırakılması hakkı anlamsızlaştıracaktır. Bu bağlamda veri güvenliğinin sağlanması da tehlikeye düşmesi açısından kabul edilemez bir maddedir.

Maddenin ikinci fıkrasında, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması işlemlerinin her evresinde gizliliğe uyularak, ilgili bilgi ve belgeler yasal olarak bilmesi gerekenlerden başkasına verilmez ve açıklanmaz denmektedir. Madde de yer alan “...ilgili bilgi ve belgeler yasal olarak bilmesi gerekenlerden başkasına verilmez ve açıklanmaz” ifadesi, bilgi ve belgelerin kimlere verileceğinin açıkça ifade edilmemesi, şeffaflık ilkesine aykırı olmakla birlikte hukuka da aykırı bir durum teşkil etmektedir. Ayrıca idarenin keyfi ve kamu hizmeti gereklerine aykırı olarak aldığı kararların denetlenmesi de mümkün olmayacaktır. Bu açıdan kabul edilmesi mümkün olmayan bir maddedir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, bu Kanun kapsamında elde edilen kişisel veriler amacı dışında işlenemez ve aktarılamaz denmektedir. Madde de yer alan, “...elde edilen kişisel veriler amacı dışında işlenemez ve aktarılamaz.” ifadesi amacın açıkça ifade edilmemesi, şeffaflık ilkesine aykırı olmakla birlikte özellikle iktidarın kendisine yakın olmayan kişilerin verilerini ne amaçla kullanabileceği sorusunu da akla getirmektedir. Bu açıdan kabul edilmesi mümkün olmayan bir maddedir.

Madde 10- Maddede, Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sırasında elde edilen kişisel veriler işleme amacının ortadan kalkması halinde veya her durumda iki yılın sonunda değerlendirme komisyonlarınca silinir ve yok edilir denmektedir. Maddenin üçüncü fıkrasında verilerin işlemine karşı dava açılması halinde karar kesinleşmeden silinemeyeceği ve yok edilemeyeceği ve mahkemenin bu konudaki talepleri, değerlendirme komisyonunun bünyesinde bulunduğu ilgili kurum ve kuruluş tarafından karşılanacağı ifade edilir. Maddede Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sırasında elde edilen kişisel veriler işleme amacının ortadan kalkması halinde değerlendirme komisyonlarınca iki yıl sonunda silineceği denmektedir. 12 Eylül 2010 referandumuyla kabul edilen anayasa değişikliği ile arşiv kayıtlarının silinerek fişlenmenin önünü alınacağına dair vadin 15 Temmuz 2016’da sonra basın aracılığıyla açığa çıktı ki. bu kayıtlar silinmemiş ve halen devlet arşivinde tutulmuştu.

Yine 2012 yılında basında yer alan bir haberde; Polisin kalabalık bir ortamda kimlik kontrolü yaparken kızının önünde “sen hırsızlık yapmışsın” dediği S.K. adlı baba ve havalimanında çekilecek bir dizi sahnesine uyuşturucu suçundan kaydı olduğu gerekçesiyle içeri alınmayan A.C.A adlı oyuncunun TBMM’ye yaptığı başvurular, “ömür boyu ve öldükten sonra fişlemeyi” açığa çıkarttı. Adli Sicil Arşivi ve UYAP Bilgi Sistemi dışında, emniyet ve jandarmanın yıllardır kendilerine özgü oluşturduğu ikinci bir fişleme sistemi ile kayıtları sakladığı da bu şekilde anlaşılmıştı. Yakın bir zaman dilimi içerisinde arşiv kayıtlarına dair yaşanan bu gelişmeler 10. Madde ile kayıt altına kişisel bilgiler ile yaşanabilecek fişlenme tehlikesini gözler önüne sermektedir. 10. Maddenin ruhu iki devlet anlayışının ruhunu bizlere yansıtmaktadır. Yandaşlar istediği kamu kurumuna rahatlıkla girebiliyorken, muhalif kimlikteki insanların kamu kurumlarına alımını imkânsız hale getirerek geleceğinin ipotek altına alınması için getirilen bu kanun teklifi ile ikili devlet anlayışının yasal boyuttaki inşası bu şekilde oluşturulmaktadır. Bu bağlamda 10. Maddenin kabul edilmesi mümkün değildir.

Madde 11- Maddenin birinci fıkrasında, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılması ve değerlendirilmesinde görevli olanlar tarafından kişisel verilerle ilgili suç işlenmesi halinde, fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde 6698 sayılı Kanunun 17 nci madde hükümleri uygulanır denmiştir. 6698 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin birinci fıkrasında “Kişisel verilere ilişkin suçlar bakımından 26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 135 ila 140 ıncı madde hükümleri uygulanır” denmekte, ikinci fıkrası ise “Bu Kanunun 7 nci maddesi hükmüne aykırı olarak; kişisel verileri silmeyen veya anonim hâle getirmeyenler 5237 sayılı Kanunun 138 inci maddesine göre cezalandırılır” demektedir. 5237 sayılı Kanunun 138 inci maddesinin birinci fıkrası ise Kanunların belirlediği sürelerin geçmiş olmasına karşın verileri sistem içinde yok etmekle yükümlü olanlara görevlerini yerine getirmediklerinde bir yıldan iki yıla kadar hapis cezası verilir” demektedir. Maddelerden de anlaşılacağı üzere kişisel verilerle ilgili işlenen suçlarda ne yazık ki önleyici veya caydırıcı bir ceza olmadığı gibi verilen ceza ile adeta kişisel verilerle ilgili işlenecek suçlara yönelik bir teşvik görülmektedir. Bu açıdan kabul edilmesi mümkün olmayan bir maddedir.

Maddenin ikinci fıkrasında, Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılması ve değerlendirilmesinde görevli olanlar tarafından kişisel verilerle ilgili kabahat işlenmesi halinde 6698 sayılı Kanunun 18 inci madde hükümleri uygulanır denmektedir. 6698 sayılı Kanunun 18 inci maddesinde yer alan hükümlerin para cezası şeklinde olması önceki maddede de belirttiğimiz üzere ne yazık ki önleyici veya caydırıcı bir ceza olmadığı gibi verilen ceza ile

adeta kişisel verilerle ilgili işlenecek suçlara yönelik bir teşvik görülmektedir. Bu açıdan kabul edilmesi mümkün olmayan bir maddedir.

Madde 12- Maddede, devletin güvenliğini, ulusun varlığını ve bütünlüğünü iç ve dış menfaatlerinin zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği bilgi ve belgeler ile gizlilik dereceli kamu personeli ile meslek gruplarının tespiti, birim ve kısımların tanımlarının yapılması, güvenlik soruşturmasının ve arşiv araştırmasının usul ve esasları ile bunu yapacak birimler ve değerlendirme komisyonlarının oluşumu, değerlendirme komisyonlarının çalışma usul ve esasları ile uygulamaya ilişkin diğer hususlar Cumhurbaşkanınca yürürlüğe konulacak yönetmelik ile düzenlenir denmektedir. 2017 yılında Anayasa’da yapılan değişiklik ile 24 Haziran 2018 yapılan Cumhurbaşkanlığı seçimi sonucunda partili Cumhurbaşkanı olarak seçilen Recep Tayyip Erdoğan, o tarihten bugüne kadar, imzasını attığı birçok yasa değişikliği ve Kanun Hükmünde Kararnamelerle tartışma yaratmıştır. Yapılan yasa değişiklikleri ve Kanun Hükmünde Kararnamelerle muhalefeti boğan ve demokrasiden gittikçe uzaklaşıp daha da otoriter bir yapıya bürünen Cumhurbaşkanı tarafından güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının usul ve esaslarını yürürlüğe koyacak olması hukuka aykırı bir durumdur. Bu açıdan kabul edilmesi mümkün olmayan bir maddedir.

Madde 13- Madde değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümleri düzenlemektedir. İkinci fıkrada askeri okullar ve öğrencilerin güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması düzenlenmektedir. Bu madde de önceki maddeler gibi kabul edilemezdir.

Kanun teklifine gerek muhalefetin gerekse de ilgili sivil toplumun en kapsamlı eleştirilerden biri güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının geniş-sınırları belirsiz kapsamlı olmasıdır. Komisyon görüşmelerinde bu husus bilahare dile getirilmesine rağmen AKP tarafından maddeye eklene eklerle eleştirilerin tam tersi istikamette eklemeler yapılmıştır.

Anayasa, uluslararası hukuk ve yasalara aykırı olan bu düzenleme devlet-parti bütünleşmesinin sağlanmasına yönelik otoriter-ayrımçı bir düzenlemedir.

Madde 14- Bu madde ile 4045 sayılı Kanuna yapılan atıfların, Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması kanun teklifine yapılması düzenlenmiştir.

Hasan Özgüneş
Şırnak

Zeynel Özen
İstanbul

MUHALEFET ŞERHİ

2/2972 esas sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu teklifine ilişkin muhalefet şerhimizdir.

KANUN TEKLİFİ ÜZERİNE USULEN DEĞERLENDİRME

Millet egemenliğinin temsil makamı Gazi Meclis çatısı altında bulunan her siyasi parti ve her milletvekili vatandaşlarımızın daha iyi haklar elde etmesine hizmet etmek için gayret göstermeye söz vermiştir. Milletimize verdiğimiz söz; kaliteli bir yasama faaliyeti, uzlaşmacı ve müzakereci bir parlamento işlerliği ve herkes için adili ve eşiti arayan bir kanun yapma aklını benimsemektir. Şüphesiz Türkiye Büyük Millet Meclisi gücünü millettten alan en büyük kurumdur. İYİ Parti Grubu olarak güçlendirilmiş parlamenter sistem vurgusunda bulunuyor olmanın da temelinde bu yemine bağlılık ve milletimizin temsilinin topyekün yansımına duyduğumuz inanç olduğunu defalarca dile getirdik ve dile getirmeye devam ediyoruz.

AK Parti grubu tarafından hazırlanan bu teklif esas komisyonu İçişleri Komisyonu, tali komisyonu ise Adalet Komisyonu olmak üzere bu komisyonlara havale edilmiştir. Bu kanun teklifinin görüşülmesi sürecinde tali komisyonda herhangi bir görüşme yapılmamış sadece İçişleri Komisyonu’nun rapor oluşturması beklenmiştir. TBMM İçtüzüğü Madde 23 ve Madde 34 Tali Komisyonların içerik itibariyle teklifi görüşmelerine imkan vermektedir. Ancak iktidar grubu elinde bulundurduğu çoğunluğun verdiği irade ile bu yönde bir yasama hakkını işler kılmayı tercih etmemiştir. Teklif içerik itibari ile Adalet Komisyonunda da görüşülmeli ve uzmanlık alanları dahilinde mesleki bilgiye sahip bu komisyon milletvekilleri tarafından da incelenmeliydi. Ayrıca söz konusu teklifin anayasayı ilgilendiren düzenlemeler ve değişiklikler içerdiği de açıkça görülmektedir. Teklifin Anayasa Komisyonu tarafından da incelenip bir rapor oluşturularak sonuçlandırılması parlamentomuzun yasama kalitesine katkı sunacak bir işleyiş olabilirdi. Nitelikli yasa yapma faaliyeti uzlaş, müzakere, istişare ile kazanılır ve güçlenir. Teklif komisyon görüşmeleri sonucunda muhalefet partilerinin tüm istek ve önerilerine rağmen bir madde üzerinde ekleme yapılarak ve hiçbir maddede değişiklik yapılmadan kabul edilmiştir. Bu şunu göstermektedir ki iktidar partisi grubunun getirdiği bu teklif çoğulcu ve müzakereci yasama faaliyeti anlayışından uzak bir algının ürünüdür.

KANUN TEKLİFİ ÜZERİNE GENEL DEĞERLENDİRME

2/2972 esas sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu teklifi ile; arşiv araştırmasının ve güvenlik soruşturmasının statü veya çalışma şekline bağlı olmaksızın ilk defa veya yeniden memuriyete yahut kamu görevine atanacaklar hakkında yapılması, arşiv araştırmasının kapsamının belirlenmesi ile güvenlik soruşturmasında arşiv araştırmasına ek olarak tespit edilecek hususların belirlenmesi, araştırma ve soruşturma neticesinde elde edilen verilerin değerlendirilmesi amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlarda en üst amirin görevlendireceği en az üç kişiden oluşan bir değerlendirme komisyonunun kurulması ile komisyonun kendisine iletilen verilere ilişkin nesnel ve gerekçeli değerlendirmelerini atamaya yetkili amire yazılı olarak sunma zorunluluğu, kişinin istihbari faaliyetlere konu olmayan kendisiyle ilgili kişisel verileri hakkında bilgilendirilmesi ile bu verilere erişmesine, bunların düzeltilmesi ve silinmesi taleplerine ilişkin tedbirlerin alınması, araştırma ve soruşturmaya esas alınan kişisel verilerin doğru ve güncel olmasının gözetilmesi, kişisel verilerin işlendikleri amaçla bağlantılı, ölçülü ve sınırlı olarak kullanılması, 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununda belirtilen genel ilkelere aykırı hareket edilmemesi, veri güvenliğine ilişkin önlemlerin alınması, elde edilen kişisel verilerin işleme amacının ortadan kalkması hâlinde veya her durumda iki yılın sonunda değerlendirme komisyonlarınca silinmesi ve yok edilmesi, verilerin değerlendirilmesinde görevli olanlar tarafından kişisel verilerle ilgili suç işlenmesi hâlinde ve fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde 6698 sayılı Kanunun 17 nci; kabahat gerektirmesi hâlinde ise 18 inci madde hükümlerinin uygulanması, Milli Savunma Üniversitesine bağlı enstitülerde öğrenim görecekler hakkında Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanununa göre güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılması öngörülmektedir.

Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması, 26/10/1994 tarihli ve 4045 sayılı "Güvenlik Soruşturması, Bazı Nedenlerle Görevlerine Son Verilen Kamu Personeli ile Kamu Görevine Alınmayanların Haklarının Geri Verilmesine ve 1402 Numaralı Sıkıyönetim Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun" ile düzenlenmiş; uygulaması ise 14/2/2000 tarihli "Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yönetmeliği" ile belirlenmiştir.

4045 sayılı Kanun öncesinde "güvenlik soruşturması" uygulaması hukuki dayanaktan yoksun olması nedeniyle "niteliği" tartışma konusu olmuştur. Konuyla ilgili yasal bir düzenleme yapılmadan genelge, yönerge, Bakanlar Kurulu Kararnameleri ve yönetmelikler ile düzenlenmiş, Bu nedenle herhangi bir kanuni dayanağı bulunmayan uygulamalar Anayasa'ya ve kanuna aykırı nitelik taşımaktaydı.

Yasal dayanağı olmayan güvenlik soruşturması uygulamaları Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 111 sayılı Ayrımcılık Sözleşmesi'nin 4'üncü maddesine dayandırılmaya çalışılmıştır. Maddeye göre, *“Devletin güvenliğine halel getiren faaliyetlerden ötürü muhik sebeplerle zanlı bulunan veya bu faaliyetlere giren bir şahıs hakkında alınan tedbirler, ilgili kişinin milli tatbikata uygun olarak kurulmuş olan yetkili bir makama başvurma hakkı saklı kalmak şartıyla, ayırım sayılmaz.”* Oysa maddenin amacı bu tür uygulamalara dayanak olmak değil hukuka aykırı ve keyfi uygulamaların önüne geçmektir. Zira ILO'ya göre, devletin güvenliğine ilişkin tedbirlerin açık olarak tanımlanması gerekir. Sadece yargı yolunun açık olması başlı başına yeterli değildir. İkinci olarak, güvenlik soruşturması gibi uygulamalar gizlilik gerektiren ya da devletin güvenliği açısından hassas sayılan görevlerle sınırlı kalmalıdır. Güvenlik soruşturması uygulaması genel bir uygulama haline gelmemelidir. Diğer bir ilke ise kişinin itiraz hakkının olmasıdır. Bu ise savunma hakkının en temel halidir. Son olarak, hukuka aykırı uygulamalar neticesinde hak kaybına uğrayanların zararı tazmin edilmelidir.

Bu dönemde mahkemeler, güvenlik soruşturması uygulamasını hukuki dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle doğrudan hukuka aykırı kabul etmemişlerdir. Bunun yerine her dava özelinde ayrı değerlendirme yaparak güvenlik soruşturması raporlarındaki hususların güvenilirliği, kanıtlara bağlanması, objektif nitelik taşıması gibi konuları tartışmışlardır. İstihbari bilgilere dayalı, nesnel olgulara dayanmayan veya soyut nitelikteki soruşturma raporlarına itibar edilmeyerek işleme gerekçe olamayacağı kabul edilmiştir.

Güvenlik soruşturması uygulaması önceden konu ile alakasız ve Resmi Gazete'de yayımlanmayan “Sabotajlara Karşı Koruma ve Sabotajları Önleme” başlıklı 30/4/1953 tarihli ve 4/658 sayılı Bakanlar Kurulu kararnamesine dayandırılırken, 30/4/1964 tarihli 4/685 sayılı “Güvenlik Soruşturması” başlıklı Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile düzenlenmiştir. Böylece güvenlik soruşturması terimi mevzuata girmiştir.

Çeşitli genelge ve yönergelerin ardından konuyla ilgili 4/3/1986 tarihli bir yönetmelik çıkarılmıştır. Fakat bu yönetmelik Resmi Gazete'de yayımlanmış, kamuya hiçbir şekilde duyurulmamıştır. Bu gerekçe ile ilgili yönetmelik iptal edilmiştir. Bunun üzerine 8/3/1990 tarihinde “Güvenlik Soruşturması Yönetmeliği” başlıklı yeni bir yönetmelik çıkarılmış, ancak bu yönetmelik herhangi bir kanuni düzenlemeye dayandırılmamıştır. Bu dönemde güvenlik soruşturması uygulaması askeri personel ve emniyet personel alımından kamuda işçi istihdamına kadar geniş bir çerçevede uygulanmıştır.

Güvenlik soruşturması uygulamasının kanuni düzenlemeye kavuşması ancak 1994 yılında 4045 sayılı Kanun'la mümkün olmuştur. 8/3/1990 tarihli Güvenlik Soruşturması

Yönetmeliği'nin kanuna aykırı olmayan hükümleri 14/2/2000 tarihli Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yönetmeliği'nin çıkarılmasına kadar uygulanmaya devam etmiştir.

Olağan dönemlerde yapılan çeşitli düzenlemelerin yanında olağanüstü hal ve sıkıyönetim durumlarında da sakıncalı görülen personele uygulanacak düzenlemeler yapılmıştır. 425 sayılı OHAL KHK'sının 4/g maddesi olağanüstü hal valisine, 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu'nun 2 nci maddesinin 8 inci fıkrasında sıkıyönetim komutanına “sakıncalı” görülen personelin görev yerinin değiştirilmesi ve görevden uzaklaştırılmasına ilişkin yetkiler tanımıştır.

15/7/2016 tarihindeki **darbe girişimi** sonrasında ilan edilen olağanüstü hal sürecinde çıkarılan OHAL KHK'ları ile “terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olan” kamu personeli ya doğrudan olağanüstü hal kanun hükmünde kararnamesi ile ya da yetkili kılınan mercilerce kamu görevinden çıkarılmıştır. Bunun yanında benzeri bir girişimin önüne geçmek için kamu kurumlarında istihdam edilecek personelin işe alınması sürecine ilişkin çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. (Bu kapsamda yapılan düzenlemeler tek bir OHAL KHK'sı ile değil çeşitli KHK'larda yer almıştır.)

Anayasa'nın 119, 120, 121 ve 122'nci maddelerinin 21/01/2017 tarihli ve 6771 sayılı Anayasa değişikliği ile değiştirilmesinden önce olağanüstü hal ve sıkıyönetim ilanı durumunda Cumhurbaşkanı başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu olağanüstü halin gerekli kıldığı konularda kanunun hükmünde kararnameler çıkarabilmekteydi 15 Temmuz darbe girişiminin hemen sonrasında 20 Temmuz 2016 tarih ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile “şiddet olaylarının yaygınlaşması ve kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması” gerekçesiyle tüm ülkede doksan günlük "olağanüstü hal" ilan edilmiştir. Daha sonra üçer ay uzatma ile yedi kez uzatılan olağanüstü hal 19 Temmuz 2018'de tekrar uzatılmayarak sona ermiştir. Bu dönemde toplam 32 OHAL KHK'sı çıkarılmış ve çeşitli konularda düzenlemeler yapılmıştır. Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması uygulamasına ilişkin düzenlemeler de bu dönemde OHAL KHK'ları ile yapılmıştır. Yapılan düzenlemelerin OHAL KHK'sı olması nedeniyle güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması uygulaması açısından yeni bir hukuki dayanak sorunu ortaya çıkmıştır.

OHAL KHK'ları olağan dönem KHK'larının bağlı olduğu sınırlamalara bağlı değildir. OHAL KHK'sı için yetki kanununa gerek yoktur. Fakat OHAL KHK'ları sınırsız da değildir OHAL KHK'larının ilk sınırı Anayasa'nın 15 inci maddesinde temel hak ve hürriyetlerin kullanımının durdurulmasına ilişkin sınırlamadır İkinci sınırlama ise Anayasa'nın 212/3 ve

122/2'nci maddelerinde belirtilen sıkıyönetim ve olağanüstü halin gerekli kıldığı konularda çıkarılabilme şartıdır.

Olağanüstü halin gerekli kıldığı konularda düzenleme yapılması kuralı olağanüstü halin ilan sebebiyle doğrudan ilgilidir. Olağanüstü halin varlığını gerektiren sebepler yapılacak düzenlemelerin kapsamını da belirlemektedir. Şiddet olaylarının yaygınlaşması ve kamu düzeninin bozulması nedeniyle ilan edilen olağanüstü halde alınacak tedbirler şiddet olaylarının önüne geçmeye yönelik olmalıdır. Bu açıdan OHAL KHK'ları ile kamu personeline veya adaylarına, kadroya geçecek taşeron işçilere veya özel güvenlik personeline ilişkin güvenlik soruşturması veya arşiv araştırması şartlarının getirilmesi olağanüstü halin gerekleri açısından tartışmaya açıktır.

Anayasa Mahkemesi 19/2/2020 tarihli (E.2018/163 K.2020/139) Kararında; *güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapmakla görevli birimlerin, bu kapsamda bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının arşivlerinden ve elektronik bilgi işlem merkezlerinden bilgi ve belge almaya, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 171inci maddesi ve 231inci maddesinin kapsamında tutulan kayıtlara ulaşmaya, Cumhuriyet başsavcılıkları tarafından yürütülen soruşturma sonuçlarını, kovuşturmaya yer olmadığına dair kararlar ile kesinleşmiş mahkeme kararlarını almaya yetkili olduklarını öngören kuralın Anayasa'ya aykırı olduğuna ve iptaline karar vermiştir.*

Kamu hizmetleri yürütülmesi kamu görevlileri eliyle sağlanmaktadır. Kamu hizmetlerinin gereği sunulması ve hukuka uygun bir şekilde yürütülmesi için bu görevlere uygun kişilerin seçilmesi gerekliliği tartışılmaz bir gerçekliktir. Bu seçimi yapabilmek için başvurulacak yollardan biri de güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması uygulamasıdır.

"Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması" kişinin kamu hizmetine alınmasında sakınca olup olmadığına ilişkin yapılan soruşturma ve araştırmadır. Bu soruşturma ve araştırma neticesinde idare, kamu görevlisi olarak kabul edeceği kişinin, kamu hizmetini görmek için yeterli güvenilirlikte olup olmadığına karar vermektedir.

Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması devlete, Anayasa ve kanunlara bağlılık içinde ve bunlara uygun olarak kamu hizmetini yürütecek kişinin araştırılmasıdır.

Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması uygulaması için çeşitli gerekçe ve dayanaklar ileri sürülebilir. İlk olarak, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre kamu görevlilerinin ödev ve sorumluluklarından biri "Anayasaya ve devlete bağlılık" ve "tarafsızlık"tır (md 6, md 7).

Kamu görevlilerinin; Anayasa ve kanunlara uygun hareket etmesi, tarafsız olması, yetkilerini kötüye kullanmaması, görev dolayısıyla elde ettiği bilgileri devlet aleyhine kullanmaması gereklidir.

Türk Silahlı Kuvvetleri, emniyet personeli vb. "özel nitelik" taşıyan kamu görevlilerinin görevleri gereği daha yoğun bir araştırmaya tabi tutulmaları makul kabul edilebilir bir olgudur.

Türkiye'nin imzalamış olduğu Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 111 sayılı "Ayrımcılık Sözleşmesi"nin 4'üncü maddesi "*devletin güvenliğine halel getiren faaliyetlerden ötürü muhik sebeplerle zanlı bulunan veya bu faaliyetlere giren bir şahıs hakkında alınan tedbirler*"ın ayırım sayılmayacağını ifade etmiş bulunmakla birlikte kişilerin bağımsız mahkemelerde haklarını arayabilmeleri Sözleşme tarafından teminat altına alınmıştır.

İkinci olarak, kamu hizmetini yürütecek personelin "kamu hizmetini gerektiği gibi sunulmasını sağlayacak nitelikte" olması hususudur. Kamu hizmetinin verimli ve tatmin edici sunulmasının önüne geçecek kişilerin kamu görevine getirilmemesi de kabul edilebilir bir durumdur. Kamu hizmetine girme hakkının görevin gerektirdiği nitelikler gereğince sınırlanabilmesi bu durumun bir ifadesidir. Ancak bu tür bir soruşturmanın ve değerlendirmenin "objektif nitelik taşıması" ve "kamu hizmetine girme hakkını ortadan kaldıracak nitelikte olmaması" gerekir.

Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması, 26/10/1994 tarihli ve 4045 sayılı "Güvenlik Soruşturması, Bazı Nedenlerle Görevlerine Son Verilen Kamu Personeli ile Kamu Görevine Alınmayanların Haklarının Geri Verilmesine ve 1402 Numaralı Sıkıyönetim Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun" ile düzenlenmiş; uygulaması ise 14/2/2000 tarihli "Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yönetmeliği" ile belirlenmiştir.

Söz konusu Yönetmelik'e göre "arşiv araştırması"; kişinin *kolluk kuvvetleri tarafından halen aranıp aranmadığının, kolluk kuvvetleri ve istihbarat ünitelerinde ilişkisi ile adli sicil kaydının ve hakkında herhangi bir tahdit olup olmadığının mevcut kayıtlardan saptanmasını* ifade etmektedir.

"Güvenlik soruşturması" kişinin *kolluk kuvvetleri tarafından halen aranıp aranmadığının, kolluk kuvvetleri ve istihbarat ünitelerinde ilişkisi ile adli sicil kaydının ve hakkında herhangi bir tahdit olup olmadığının, yıkıcı ve bölücü faaliyetlerde bulunup bulunmadığının, ahlaki durumunun, yabancılar ile ilgisinin ve sır saklama yeteneğinin mevcut kayıtlardan ve yerinden araştırılmak suretiyle saptanması ve değerlendirilmesi* şeklinde tanımlanmıştır.

Tanımlardan da anlaşıldığı gibi güvenlik soruşturması, arşiv araştırması kapsamında yapılacak araştırmaları da içermektedir. "Arşiv araştırması" kişinin aramı aranmadığı, adli sicil durumu ve hakkında bir sınırlama olup olmadığı gibi "objektif" olarak tespit edilebilen hususları içermektedir. "Güvenlik soruşturması" ise bu hususların yanında sübjektif değerlendirmeleri de içeren uygulamalar barındırmaktadır. Kişinin ahlaki durumunun, sır saklama yeteneğinin ve yabancılarla ilişkisinin nasıl olduğunun tespiti gibi hususlar tamamen "sübjektif" kanaatlere dayanan tespitlerdir.

Bu sübjektif içeriği nedeniyle güvenlik soruşturması usulü ayrıca bir değerlendirme aşamasını içermektedir. Kurulan değerlendirme komisyonu tarafından yapılacak değerlendirmeler kişi hakkında oluşabilecek "sübjektif" görüşün "objektif" hale getirilmesinin amaçlandığı düşünülmektedir.

Güvenlik soruşturması kapsamında yapılacak incelemenin; mevcut kayıtlardan ve yerinde inceleme ile yapılacağı, "yerinde inceleme"nin kişinin ikamet ettiği ve/veya nüfusa kayıtlı olduğu yerlerde olacağı, bu incelemenin, soruşturma yapan personelin kişisel kanaatine ve kişinin yaşadığı yerin ahlak normlarına bağlı olacağı, kişinin yaşadığı çevresinden, mahallesinden, komşularından aldığı duyumların raporlaştırılmasının yerinden inceleme kapsamında olması durumunda, böyle bir araştırmadan elde edilen bilgilerin nesnellikten uzak olmasının kaçınılmaz olacağı gerekçesiyle yerinden inceleme raporlarının güvenlik soruşturmalarının "olumsuz" olmasında temel gerekçe olmaması gerekir.

4045 sayılı Kanun'un 1inci maddesine göre, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması; kamu kurum ve kuruluşlarında, yetkili olmayan kişilerin bilgi sahibi olmaları halinde devlet güvenliğinin, ulusal varlığın ve bütünlüğün, iç ve dış menfaatlerin zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği bilgi ve belgelerin bulunduğu gizlilik dereceli birimler ile Genelkurmay Başkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, jandarma, emniyet, sahil güvenlik ve istihbarat teşkilatlarında çalıştırılacak kamu personeli ve ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde çalışacak personel hakkında yapılır. Devletin güvenliğini, ulusun varlığını ve bütünlüğünü iç ve dış menfaatlerinin zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği bilgi ve belgeler ile gizlilik dereceli kamu personeli ile meslek gruplarının tespiti, birim ve kısımların tanımlarının yapılması, güvenlik soruşturmasının ve arşiv araştırmasının usul ve esasları ile bunu yapacak merciler ve üst kademe yöneticilerinin kimler olduğu Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulacak yönetmelik ile düzenlenecektir. "

Bu madde ile güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yapılmasındaki amaç ve kimler hakkında uygulanacağı belirlenmiştir. Genelkurmay Başkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, jandarma, emniyet, sahil güvenlik ve istihbarat teşkilatlarında çalıştırılacak kamu personeli ve ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde çalışacak personelin güvenlik soruşturmasına tabi olduğu açıkça belirlenirken gizlilik dereceli birimlerde çalışacak personel açısından bir belirleme yoktur. Yönetmeliğin 6'ncı maddesinde bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşları; varsa, gizlilik dereceli birim ve kısımlarıyla görevlerin neler olduğunu belirleyen gizlilik dereceli "yönerge"lerini yürürlüğe koyacakları ve güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını yapacak makamlara gönderecekleri düzenlenmiştir. **Gizlilik derecesini belirleyip güvenlik soruşturmasını uygulamak idareye kalmaktadır.**

İncelemeye konu kanun teklifinde de genel hatlarıyla bir düzenleme öngörülmekte "Devletin güvenliğini, ulusun varlığını ve bütünlüğünü iç ve dış menfaatlerinin zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği bilgi ve belgeler ile gizlilik dereceli kamu personeli ile meslek gruplarının tespiti, birim ve kısımların tanımlarının yapılması, güvenlik soruşturmasının ve arşiv araştırmasının usul ve esasları ile bunu yapacak birimler ve değerlendirme komisyonlarının oluşumu, değerlendirme komisyonlarının çalışma usul ve esaslar ile uygulamaya ilişkin diğer hususlar Cumhurbaşkanınca yürürlüğe konulacak..." **yönetmeliğe bırakılmıştır.**

Oysa **Anayasa'nın 128'inci maddesine göre**; memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir. Ayrıca idareye bırakılan düzenleme yetkisinin çerçevesinin kanunla çizilmesi, konuya ilişkin genel ilke ve prensiplerin kanunda belirlenmiş olması gereklidir. İdareye belirsiz yetkiler veren düzenleme "yasama yetkisinin devredilemezliği ilkesinin" ihlali niteliğindedir.

Sübjektif ve belirsiz uygulamalardan kaçınılarak şeffaf, kişilerin erişimine açık, hukukun genel ilkelerine ve hakkaniyete uygun bir soruşturma usulü belirlenmelidir. Elde edilen bilgi ve belgelerin saklanması hususu ayrıca önem arz etmektedir. Bu bilgilerin herhangi bir grup, cemaat vb. paralel oluşumlara servis edilmemesi, güvenlik soruşturmasının bir "güvenlik servis aracı"na dönüşmemesine dikkat edilmesi gerekir.

TEKLİFİN MADDELERİ ÜZERİNE DEĞERLENDİRMELER

“Hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılacaktır

MADDE 3- (1) Arşiv araştırması, statüsü veya çalışma şekline bağlı olmaksızın ilk defa veya yeniden memuriyete yahut kamu görevine atanacaklar hakkında yapılır.

(2) Kurum ve kuruluşlarda, yetkili olmayan kişilerin bilgi sahibi olmaları halinde devlet güvenliğinin, ulusal varlığın ve bütünlüğün, iç ve dış menfaatlerin zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği bilgi ve belgelerin bulunduğu gizlilik dereceli birimler ile Milli Savunma Bakanlığı, Genelkurmay Başkanlığı, jandarma, emniyet, sahil güvenlik ve **istihbarat teşkilatlarında** çalıştırılacak kamu personeli ve ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde çalışacak personel, üst kademe kamu yöneticileri, özel kanunları uyarınca güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına tabi tutulan kişiler ile milli güvenlik açısından stratejik önemi haiz birim, proje, tesis, hizmetlerde statüsü veya çalışma şekline bağlı olmaksızın istihdam edilenler hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması birlikte yapılır.”

Yukarıda teklif edilmekte olunan madde içeriğinde muğlaklık vardır.

Milli Savunma Bakanlığı, Genelkurmay Başkanlığı, jandarma, emniyet, sahil güvenlik teşkilatları haricinde istihbarat faaliyetleri ile görevli ve yetkili olan kurum Milli İstihbarat Teşkilatı’dır. Çoğul olarak kullanılan istihbarat teşkilatları ifadesi bir dönem hukuki dayanağı olmayarak Cumhurbaşkanlığı bünyesinde kurulduğu ileri sürülen defacto istihbarat birimlerini akla getirmektedir. Kanunun bu hususta daha açık olması faydalı olacaktır.

“Güvenlik soruşturması

MADDE 5- (1) Güvenlik soruşturması, arşiv araştırmasındaki hususlara ilave olarak kişinin;

- a) Görevin gerektirdiği niteliklerle ilgili kolluk kuvvetleri ve istihbarat **ünitelerindeki** olgusal verilerinin,
- b) Yabancı devlet kurumları ve yabancılarla ilişkisinin,
- c) Terör örgütleri veya suç işlemek amacıyla kurulan örgütlerle eylem birliği, irtibat ve iltisak içinde olup olmadığının,

mevcut kayıtlardan ve kişinin görevine yansıyacak hususların denetime elverişli olacak yöntemlerle yerinden araştırılmak suretiyle tespit edilmesidir. Güvenlik soruşturmasına görevin gerektirdiği niteliklere etkisi yönüyle kişinin eşi ile birinci derece kan ve sıhri hısımları da dâhil edilir.”

Ünite ibaresi literatüre uygun değildir. “ilgili kuruluşların istihbarat birimlerindeki” ifadesi daha uygun olacaktır.

“Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını yapacak birimler

MADDE 6- (1) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması, Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı, **Emniyet Genel Müdürlüğü** ve mahalli mülki idare amirlikleri tarafından yapılır.

(2) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapmakla görevli birimler, kendilerine iletilen taleple sınırlı olarak güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması kapsamında bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşları arşivlerinden ve elektronik bilgi işlem merkezlerinden gerekli bilgi ve belgeler ile bu Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendi kapsamındaki karar ve kayıtları almaya yetkilidir.

(3) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapmakla görevli birimlerde yetkilendirilmiş personel, hukuka aykırı olarak elektronik ortamda veya bilgisayar loglarında kişisel verilerle ilgili sorgulama yapamaz, log kayıtlarını değiştiremez veya silemez, bu şekilde elde edilen bilgileri paylaşamaz veya yayın yoluyla duyuramaz. Görevi gereği öğrendiği veya edindiği kişisel bilgi veya belgeleri yetkisiz kişilerle paylaşamaz ya da basın ve yayın kuruluşlarına veya diğer iletişim kanallarına veremez. Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapmakla görevli birimler tarafından bu hususlara ilişkin gerekli tedbirler alınır.”

Teklifin bu maddesinin 1 inci fıkrasındaki Emniyet Genel Müdürlüğünden kasıt muhtemelen Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Daire Başkanlığıdır. Özellikle PKK konusunda en geniş arşiv ve istihbarata sahip olan Jandarma Genel Komutanlığının sistemin dışında tutulması yanlış olmuştur. Bu sebeple İçişleri Bakanlığı ibaresinin ikame edilmesi söz konusu eksikliği giderecektir.

“Kişisel verilerin korunmasına ilişkin temel ilkeler

MADDE 8- (1) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması kapsamında kişinin istihbari faaliyetlere konu olmayan kendisiyle ilgili kişisel verileri hakkında bilgilendirilmesi, bu verilere erişmesi, bunların düzeltilmesi ve silinmesi taleplerine ilişkin tedbirler alınır.

(2) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına konu kişisel verilerin doğru ve güncel olması esastır. Bu veriler, işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olarak kullanılır.

(3) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması kapsamında yürütülen iş ve işlemlerde, 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 4 üncü maddesinde belirtilen genel ilkelere aykırı hareket edilemez. Ancak, **millî savunma, millî güvenlik, kamu**

güvenliği, kamu düzeni ve ekonomik güvenlik ile ilgili istihbarat faaliyetleri kapsamında elde edilen bilgiler kişiye verilemez.”

Millî savunma, millî güvenlik, kamu güvenliği, kamu düzeni ve ekonomik güvenlik ile ilgili istihbarat faaliyetleri kapsamında elde edilen bilgilerin atamaya konu kişiye verilemeyeceği hususu uygulamada keyfiyete yol açabilir. Zira, bahse konu sebeplerle ataması yapılmayacak kişinin isnadı ve gerekçesini öğrenebilmesi gerekmektedir.

Mehmet Metanet Çulhaoğlu
Adana

30.06.2020
Ahmet Çelik
İstanbul

KIRIKKALE MİLLETVEKİLİ RAMAZAN CAN
VE 64 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

**GÜVENLİK SORUŞTURMASI VE ARŞİV
ARAŞTIRMASI KANUNU TEKLİFİ**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanun, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yapılmasına ve elde edilecek verilerin kullanılmasına ilişkin temel ilkeleri, kimler hakkında yapılacağını, araştırma konusu edilecek bilgi ve belgelerin neler olduğunu, bu bilgilerin ne şekilde kullanılacağını, hangi mercilerin soruşturma ve araştırma yapacağını, değerlendirme komisyonunu, veri güvenliği ile verilerin saklanma ve silinme sürelerini düzenlemektedir.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunda geçen;

a) Değerlendirme Komisyonu: Güvenlik soruşturması veya arşiv araştırması sonucunda elde edilen kişisel verilerin göreve atanma yönünden değerlendirildiği komisyonu,

b) Kurum ve kuruluş: Güvenlik soruşturması veya arşiv araştırması yapılmasını talep eden kamu kurum ve kuruluşları ile millî güvenlik açısından stratejik önemi haiz birim, proje, tesis ve hizmetleri yerine getiren diğer kurum ve kuruluşu,

c) Üst kademe kamu yöneticisi: Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile atanmalarına ilişkin usul ve esaslar üst kademe kamu yöneticisi olarak belirlenmiş olanı, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

**Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması
Hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv
araştırması yapılacaktır**

MADDE 3- (1) Arşiv araştırması, statüsü veya çalıştırma şekline bağlı olmaksızın ilk defa veya yeniden memuriyete yahut kamu görevine atanacaklar hakkında yapılır.

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**GÜVENLİK SORUŞTURMASI VE ARŞİV
ARAŞTIRMASI KANUNU TEKLİFİ**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanun, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yapılmasına ve elde edilecek verilerin kullanılmasına ilişkin temel ilkeleri, kimler hakkında yapılacağını, araştırma konusu edilecek bilgi ve belgelerin neler olduğunu, bu bilgilerin ne şekilde kullanılacağını, hangi mercilerin soruşturma ve araştırma yapacağını, değerlendirme komisyonunun oluşumu ve çalışma usul, esaslarını, veri güvenliği ile verilerin saklanma ve silinme sürelerini düzenlemektedir.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunda geçen;

a) Değerlendirme Komisyonu: Güvenlik soruşturması veya arşiv araştırması sonucunda elde edilen kişisel verilerin göreve atanma yönünden değerlendirildiği komisyonu,

b) Kurum ve kuruluş: Güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılmasını talep eden kamu kurum ve kuruluşları ile millî güvenlik açısından stratejik önemi haiz birim, proje, tesis ve hizmetleri yerine getiren diğer kurum ve kuruluşu,

c) Üst kademe kamu yöneticisi: Atanmasına ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile üst kademe kamu yöneticisi olarak belirlenen, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

**Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması
Hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv
araştırması yapılacaktır**

MADDE 3- (1) Arşiv araştırması, statüsü veya çalıştırma şekline bağlı olmaksızın ilk defa veya yeniden memuriyete yahut kamu görevine atanacaklar hakkında yapılır.

(Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve
64 Milletvekilinin Teklifi)

(2) Kurum ve kuruluşlarda, yetkili olmayan kişilerin bilgi sahibi olmaları halinde devlet güvenliğinin, ulusal varlığın ve bütünlüğün, iç ve dış menfaatlerin zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği bilgi ve belgelerin bulunduğu gizlilik dereceli birimler ile Milli Savunma Bakanlığı, Genelkurmay Başkanlığı, jandarma, emniyet, sahil güvenlik ve istihbarat teşkilatlarında çalıştırılacak kamu personeli ve ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde çalışacak personel, üst kademe kamu yöneticileri, özel kanunları uyarınca güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına tabi tutulan kişiler ile milli güvenlik açısından stratejik önemi haiz birim, proje, tesis, hizmetlerde statüsü veya çalışma şekline bağlı olmaksızın istihdam edilenler hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması birlikte yapılır.

Arşiv araştırması

MADDE 4 - (1) Arşiv araştırması;

- a) Kişinin adli sicil kaydının,
 - b) Kişinin kolluk kuvvetleri tarafından halen aranıp aranmadığının,
 - c) Kişi hakkında herhangi bir tahdit olup olmadığının,
 - ç) Kişi hakkında kesinleşmiş mahkeme kararları ve 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 171 inci maddesinin beşinci ve 231 inci maddesinin onüçüncü fıkraları kapsamında alınan kararlar ile kişi hakkında devam eden veya sonuçlanmış olan soruşturma ya da kovuşturmalar kapsamındaki olguların,
 - d) Hakkında kamu görevinden çıkarılma ya da kesinleşmiş memurluktan çıkarma cezası olup olmadığının,
- mevcut kayıtlardan tespit edilmesidir.

Güvenlik soruşturması

MADDE 5- (1) Güvenlik soruşturması, arşiv araştırmasındaki hususlara ilave olarak kişinin;

- a) Görevin gerektirdiği niteliklerle ilgili kolluk kuvvetleri ve istihbarat ünitelerindeki olgusal verilerinin,

(İçişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(2) Kurum ve kuruluşlarda, yetkili olmayan kişilerin bilgi sahibi olmaları halinde devlet güvenliğinin, ulusal varlığın ve bütünlüğün, iç ve dış menfaatlerin zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği bilgi ve belgelerin bulunduğu gizlilik dereceli birimler ile Milli Savunma Bakanlığı, Genelkurmay Başkanlığı, jandarma, emniyet, sahil güvenlik ve istihbarat teşkilatlarında çalıştırılacak kamu personeli ile ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde çalışacak personel, üst kademe kamu yöneticileri, özel kanunları uyarınca güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına tabi tutulan kişiler ile milli güvenlik açısından stratejik önemi haiz birim, proje, tesis, hizmetlerde statüsü veya çalışma şekline bağlı olmaksızın istihdam edilenler hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması birlikte yapılır.

Arşiv araştırması

MADDE 4 - (1) Arşiv araştırması;

- a) Kişinin adli sicil kaydının,
 - b) Kişinin kolluk kuvvetleri tarafından halen aranıp aranmadığının,
 - c) Kişi hakkında herhangi bir tahdit olup olmadığının,
 - ç) Kişi hakkında kesinleşmiş mahkeme kararları ve 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 171 inci maddesinin beşinci ve 231 inci maddesinin onüçüncü fıkraları kapsamında alınan kararlar ile kişi hakkında devam eden veya sonuçlanmış olan soruşturma ya da kovuşturmalar kapsamındaki olguların,
 - d) Hakkında kamu görevinden çıkarılma ya da kesinleşmiş memurluktan çıkarma cezası olup olmadığının,
- mevcut kayıtlardan tespit edilmesidir.

Güvenlik soruşturması

MADDE 5- (1) Güvenlik soruşturması, arşiv araştırmasındaki hususlara ilave olarak kişinin;

- a) Görevin gerektirdiği niteliklerle ilgili kolluk kuvvetleri ve istihbarat ünitelerindeki olgusal verilerinin,

(Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve
64 Milletvekilinin Teklifi)

b) Yabancı devlet kurumları ve yabancılarla ilişkisinin,

c) Terör örgütleri veya suç işlemek amacıyla kurulan örgütlerle eylem birliği, irtibat ve iltisak içinde olup olmadığının,

mevcut kayıtlardan ve kişinin görevine yansıyacak hususların denetime elverişli olacak yöntemlerle yerinden araştırılmak suretiyle tespit edilmesidir. Güvenlik soruşturmasına görevin gerektirdiği niteliklere etkisi yönüyle kişinin eşi ile birinci derece kan ve sıhri hısımları da dâhil edilir.

Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını yapacak birimler

MADDE 6- (1) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması, Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve mahalli mülki idare amirlikleri tarafından yapılır.

(2) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapmakla görevli birimler, kendilerine iletilen taleple sınırlı olarak güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması kapsamında bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşları arşivlerinden ve elektronik bilgi işlem merkezlerinden gerekli bilgi ve belgeler ile bu Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendi kapsamındaki karar ve kayıtları almaya yetkilidir.

(3) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapmakla görevli birimlerde yetkilendirilmiş personel, hukuka aykırı olarak elektronik ortamda veya bilgisayar loglarında kişisel verilerle ilgili sorgulama yapamaz, log kayıtlarını değiştiremez veya silemez, bu şekilde elde edilen bilgileri paylaşamaz veya yayın yoluyla duyuramaz. Görevi gereği öğrendiği veya edindiği kişisel bilgi veya belgeleri yetkisiz kişilerle paylaşamaz ya da basın ve yayın kuruluşlarına veya diğer iletişim kanallarına veremez. Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapmakla görevli birimler tarafından bu hususlara ilişkin gerekli tedbirler alınır.

(İçişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

b) Yabancı devlet kurumları ve yabancılarla ilişkisinin,

c) Terör örgütleri veya suç işlemek amacıyla kurulan örgütlerle eylem birliği, irtibat ve iltisak içinde olup olmadığının,

mevcut kayıtlardan ve kişinin görevine yansıyacak hususların denetime elverişli olacak yöntemlerle yerinden araştırılmak suretiyle tespit edilmesidir. Güvenlik soruşturmasına görevin gerektirdiği niteliklere etkisi yönüyle kişinin eşi ile birinci derece kan ve sıhri hısımları da dâhil edilir.

Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını yapacak birimler

MADDE 6- (1) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması, Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve mahalli mülki idare amirlikleri tarafından yapılır.

(2) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapmakla görevli birimler, kendilerine iletilen taleple sınırlı olarak güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması kapsamında bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşları arşivlerinden ve elektronik bilgi işlem merkezlerinden gerekli bilgi ve belgeler ile bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi kapsamındaki karar ve kayıtları almaya yetkilidir.

(3) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapmakla görevli birimlerde yetkilendirilmiş personel, hukuka aykırı olarak elektronik ortamda veya bilgisayar loglarında kişisel verilerle ilgili sorgulama yapamaz, log kayıtlarını değiştiremez veya silemez, bu şekilde elde edilen bilgileri paylaşamaz veya yayın yoluyla duyuramaz. Görevi gereği öğrendiği veya edindiği kişisel bilgi veya belgeleri yetkisiz kişilerle paylaşamaz ya da basın ve yayın kuruluşlarına veya diğer iletişim kanallarına veremez. Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapmakla görevli birimler tarafından bu hususlara ilişkin gerekli tedbirler alınır.

(Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve
64 Milletvekilinin Teklifi)

Değerlendirme Komisyonu

MADDE 7- (1) Yaptırılan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunda elde edilen verilerin değerlendirilmesi amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlarda en üst amirin görevlendireceği üç kişiden az olmamak üzere değerlendirme komisyonu kurulur.

(2) Memuriyet veya kamu görevlerine uygunluğunun değerlendirilmesini sağlayacak yorum içermeyen olgusal veriler, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapmakla görevli birimlerce ilgili kurum ve kuruluş bünyesinde kurulan Değerlendirme Komisyonuna iletilir.

(3) Değerlendirme Komisyonu kendisine iletilen verilere ilişkin nesnel ve gerekçeli değerlendirmelerini yazılı olarak atamaya yetkili amire sunar. Mahkemeler tarafından istenildiğinde bu bilgiler sunulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kişisel Verilerin Korunması

Kişisel verilerin korunmasına ilişkin temel ilkeler

MADDE 8- (1) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması kapsamında kişinin istihbari faaliyetlere konu olmayan kendisiyle ilgili kişisel verileri hakkında bilgilendirilmesi, bu verilere erişmesi, bunların düzeltilmesi ve silinmesi taleplerine ilişkin tedbirler alınır.

(2) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına konu kişisel verilerin doğru ve güncel olması esastır. Bu veriler, işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olarak kullanılır.

(3) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması kapsamında yürütülen iş ve işlemlerde, 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 4 üncü maddesinde belirtilen genel ilkelere aykırı hareket edilemez. Ancak, millî savunma, millî güvenlik, kamu güvenliği, kamu düzeni ve ekonomik güvenlik ile ilgili istihbarat faaliyetleri kapsamında elde edilen bilgiler kişiye verilemez.

(İçişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Değerlendirme Komisyonu

MADDE 7- (1) Yaptırılan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunda elde edilen verilerin değerlendirilmesi amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlarda en üst amirin görevlendireceği üç kişiden az olmamak üzere değerlendirme komisyonu kurulur.

(2) Memuriyet veya kamu görevlerine uygunluğunun değerlendirilmesini sağlayacak yorum içermeyen olgusal veriler, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapmakla görevli birimlerce ilgili kurum ve kuruluş bünyesinde kurulan Değerlendirme Komisyonuna iletilir.

(3) Değerlendirme Komisyonu kendisine iletilen verilere ilişkin nesnel ve gerekçeli değerlendirmelerini yazılı olarak atamaya yetkili amire sunar. Mahkemeler tarafından istenildiğinde bu bilgiler sunulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kişisel Verilerin Korunması

Kişisel verilerin korunmasına ilişkin temel ilkeler

MADDE 8- (1) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması kapsamında kişinin istihbari faaliyetlere konu olmayan kendisiyle ilgili kişisel verileri hakkında bilgilendirilmesi, bu verilere erişmesi, bunların düzeltilmesi ve silinmesi taleplerine ilişkin tedbirler alınır.

(2) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına konu kişisel verilerin doğru ve güncel olması esastır. Bu veriler, işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olarak kullanılır.

(3) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması kapsamında yürütülen iş ve işlemlerde, 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 4 üncü maddesinde belirtilen genel ilkelere aykırı hareket edilemez. Ancak millî savunma, millî güvenlik, kamu güvenliği, kamu düzeni ve ekonomik güvenlik ile ilgili istihbarat faaliyetleri kapsamında elde edilen bilgiler kişiye verilemez.

(Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve
64 Milletvekilinin Teklifi)

Kişisel veri güvenliği ve gizlilik

MADDE 9- (1) Bu Kanunda belirtilen güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapmakla görevli birimler ile değerlendirme komisyonları, veri güvenliğine ilişkin önlemleri alır.

(2) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması işlemlerinin her evresinde gizliliğe uyularak, ilgili bilgi ve belgeler yasal olarak bilmesi gerekenlerden başkasına verilmez ve açıklanmaz.

(3) Bu Kanun kapsamında elde edilen kişisel veriler amacı dışında işlenemez ve aktarılamaz.

Kişisel verilerin silinmesi ve yok edilmesi

MADDE 10- (1) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sırasında elde edilen kişisel veriler işlenme amacının ortadan kalkması halinde veya her durumda iki yılın sonunda değerlendirme komisyonlarınca silinir ve yok edilir.

(2) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını yapan birimlerdeki istihbari faaliyete konu olmayan ilgisine ait güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına ait veriler iki yılın sonunda silinir ve yok edilir.

(3) Bu veriler, işleme karşı dava açılması halinde karar kesinleşmeden silinemez ve yok edilemez. Mahkemelerin bu konudaki talepleri, değerlendirme komisyonunun bünyesinde bulunduğu ilgili kurum ve kuruluş tarafından karşılanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Cezai hükümler

MADDE 11- (1) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılması ve değerlendirilmesinde görevli olanlar tarafından kişisel verilerle ilgili suç işlenmesi halinde, fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde 6698 sayılı Kanunun 17 nci madde hükümleri uygulanır.

(İçişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Kişisel veri güvenliği ve gizlilik

MADDE 9- (1) Bu Kanunda belirtilen güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapmakla görevli birimler ile değerlendirme komisyonları, veri güvenliğine ilişkin önlemleri alır.

(2) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması işlemlerinin her evresinde gizliliğe uyulur. İlgili bilgi ve belgeler yasal olarak bilmesi gerekenlerden başkasına verilmez ve açıklanmaz.

(3) Bu Kanun kapsamında elde edilen kişisel veriler amacı dışında işlenemez ve aktarılamaz.

Kişisel verilerin silinmesi ve yok edilmesi

MADDE 10- (1) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sırasında elde edilen kişisel veriler işlenme amacının ortadan kalkması halinde veya her durumda iki yılın sonunda değerlendirme komisyonlarınca silinir ve yok edilir.

(2) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını yapan birimlerdeki istihbari faaliyete konu olmayan ilgisine ait güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına ait veriler iki yılın sonunda silinir ve yok edilir.

(3) Bu veriler, işleme karşı dava açılması halinde karar kesinleşmeden silinemez ve yok edilemez. Mahkemelerin bu konudaki talepleri, değerlendirme komisyonunun bünyesinde bulunduğu ilgili kurum ve kuruluş tarafından karşılanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Cezai hükümler

MADDE 11- (1) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılması ve değerlendirilmesinde görevli olanlar tarafından kişisel verilerle ilgili suç işlenmesi halinde, fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde 6698 sayılı Kanunun 17 nci maddesi hükümleri uygulanır.

(Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve
64 Milletvekilinin Teklifi)

(2) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılması ve değerlendirilmesinde görevli olanlar tarafından kişisel verilerle ilgili kabahat işlenmesi halinde 6698 sayılı Kanunun 18 inci madde hükümleri uygulanır.

Yönetmelik

MADDE 12- (1) Devletin güvenliğini, ulusun varlığını ve bütünlüğünü iç ve dış menfaatlerinin zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği bilgi ve belgeler ile gizlilik dereceli kamu personeli ile meslek gruplarının tespiti, birim ve kısımların tanımlarının yapılması, güvenlik soruşturmasının ve arşiv araştırmasının usul ve esasları ile bunu yapacak birimler ve değerlendirme komisyonlarının oluşumu, değerlendirme komisyonlarının çalışma usul ve esasları ile uygulamaya ilişkin diğer hususlar Cumhurbaşkanınca yürürlüğe konulacak yönetmelik ile düzenlenir.

Değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 13- (1) 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “26.10.1994 tarihli ve 4045 sayılı Kanunun 1 inci maddesine göre” ibaresi “Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanununa göre güvenlik soruşturması ve” şeklinde değiştirilmiştir.

(2) 31/7/1970 tarihli ve 1325 sayılı Askeri Okullar, Askeri Öğrenciler, Askeri Fabrikalar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması

EK MADDE 16- 11/05/2000 tarihli ve 4566 sayılı Harp Okulları Kanunu, 11/04/2002 tarihli ve 4752 sayılı Astsubay Meslek Yüksek Okulları Kanunu ve bu Kanun kapsamında askeri öğrenciliğe kabul edilecekler ile 9/11/2016 tarihli ve 6756 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması ve Milli Savunma Üniversitesi Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesi

(İçişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(2) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılması ve değerlendirilmesinde görevli olanlar tarafından kişisel verilerle ilgili kabahat işlenmesi halinde 6698 sayılı Kanunun 18 inci maddesi hükümleri uygulanır.

Yönetmelik

MADDE 12- (1) Devletin güvenliğini, ulusun varlığını ve bütünlüğünü iç ve dış menfaatlerinin zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği bilgi ve belgeler ile gizlilik dereceli kamu personeli ile meslek gruplarının tespiti, birim ve kısımların tanımlarının yapılması, güvenlik soruşturmasının ve arşiv araştırmasının usul ve esasları ile bunu yapacak birimler ve değerlendirme komisyonlarının oluşumu, değerlendirme komisyonlarının çalışma usul ve esasları ile uygulamaya ilişkin diğer hususlar Cumhurbaşkanınca yürürlüğe konulacak yönetmelik ile düzenlenir.

Değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 13- (1) 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “26.10.1994 tarihli ve 4045 sayılı Kanunun 1 inci maddesine göre” ibaresi “Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanununa göre güvenlik soruşturması ve” şeklinde değiştirilmiştir.

(2) 31/7/1970 tarihli ve 1325 sayılı Askeri Okullar, Askeri Öğrenciler, Askeri Fabrikalar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması

EK MADDE 16- Milli Savunma Bakanlığı nam ve hesabına Bakanlıkça belirlenen eğitim kurumları ile Millî Savunma Üniversitesine bağlı fakülte, yüksekokul, meslek yüksekokulu ve enstitülerde eğitim göreceklere hakkında Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanununa göre güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılır.”

(3) 9/6/1930 tarihli ve 1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

(Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve
64 Milletvekilinin Teklifi)

Hakkında Kanun kapsamında Millî Savunma Üniversitesine bağlı enstitülerde öğrenim görecekları hakkında Güvenlik Soruşturma ve Arşiv Araştırması Kanununa göre güvenlik soruşturma ve arşiv araştırması yapılır.”

(3) 26/10/1994 tarihli ve 4045 sayılı Güvenlik Soruşturma, Bazı Nedenlerle Görevlerine Son Verilen Kamu Personeli ile Kamu Görevine Alınmayanların Haklarının Geri Verilmesine ve 1402 Numaralı Sıkıyönetim Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

(İçişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

“EK MADDE 6- Kaymakam adaylığına atanacaklar hakkında Güvenlik Soruşturma ve Arşiv Araştırması Kanununa göre güvenlik soruşturma ve arşiv araştırması yapılır.”

(4) 9/7/1982 tarihli ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununun 7 nci maddesine onbirinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Sahil Güvenlik Komutanlığı nam ve hesabına eğitim-öğrenim görecekları hakkında Güvenlik Soruşturma ve Arşiv Araştırması Kanununa göre güvenlik soruşturma ve arşiv araştırması yapılır.”

(5) 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununun 13 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Jandarma Genel Komutanlığı nam ve hesabına eğitim-öğrenim görecekları ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi ve buna bağlı eğitim-öğretim kurumlarında eğitim-öğrenim görecekları hakkında Güvenlik Soruşturma ve Arşiv Araştırması Kanununa göre güvenlik soruşturma ve arşiv araştırması yapılır.”

(6) 25/4/2001 tarihli ve 4652 sayılı Polis Yüksek Öğretim Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 3- Polis Akademisi ve buna bağlı eğitim-öğretim kurumları ile akademi nam ve hesabına diğer eğitim kurumlarında öğrenim görecekları öğrenciler hakkında Güvenlik Soruşturma ve Arşiv Araştırması Kanununa göre güvenlik soruşturma ve arşiv araştırması yapılır.”

(7) 26/10/1994 tarihli ve 4045 sayılı Güvenlik Soruşturma, Bazı Nedenlerle Görevlerine Son Verilen Kamu Personeli ile Kamu Görevine Alınmayanların Haklarının Geri Verilmesine ve 1402 Numaralı Sıkıyönetim Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

(Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve
64 Milletvekilinin Teklifi)

Atıflar

MADDE 14- (1) Mevzuatta 4045 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır.

Yürürlük

MADDE 15- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

(İçişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Atıflar

MADDE 14- (1) Mevzuatta 4045 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır.

Yürürlük

MADDE 15- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

